

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ชุดโครงการ

“การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธันวาคม 2549

รายนามผู้วิจัย

ที่ปรึกษา :

1. ดร.สีลาภรณ์	บัวสาย
2. คุณทรงพล	เจตนาวณิชย์
3. อธิบดีบุญมี	จันทร์วงศ์
4. ศ.ดร.โสภณ	ทองปาน
5. อ.เชิญ	บำรุงวงศ์
6. คุณไพโรจน์	สุจินดา
7. รศ.สมพร	อิศวิลานนท์
8. นพ.สมเกียรติ	ชาติริธ

ทีมประสานงานกลาง :

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท
2. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวรรณะ	เสนทอง
3. ดร.ศยมพร	โยธาสมุทร
4. น.ส.สายสุดา	ศรีอุไร
5. นายวรชัย	สิงหฤกษ์
6. นายชนินทร์	รัตนาเกียรติ
7. น.ส.ณัฐกานต์	จรัสรัตนวงศ์
8. น.ส.ณัฐพร	ชโลธร

นักวิจัยทีมวิจัยจังหวัด :

รายละเอียดในภาคผนวกที่ 1

คำนิยม

การดำเนินการชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : สกว. ในครั้งนี้ เป็นลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบของนักวิจัย 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นทีมประสานงานกลาง ที่มีบทบาทภารกิจในการหนุนเสริมการดำเนินการวิจัยของทีมวิจัยจังหวัดให้เป็นไปได้ตามกรอบคิด และแนวทางการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ตามข้อเสนอโครงการ กลุ่มที่สองเป็นทีมวิจัยจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยทีมวิจัยทั้งสิ้น 36 จังหวัด มีบทบาทภารกิจในการดำเนินการวิจัยในพื้นที่จังหวัดตามที่กำหนด

ด้วยการสนับสนุนจากผู้อำนวยการฝ่าย 4 (ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย) และคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนความร่วมมือของทีมวิจัยจังหวัด แม้ว่าจะระยะเวลาของชุดโครงการจะมีจำกัดเพียง 1 ปี และอาจมีข้อจำกัด และอุปสรรคในการดำเนินการอยู่บ้าง แต่นักวิจัยภายใต้ชุดโครงการก็ได้ใช้ความพยายามในการดำเนินการวิจัย ให้ได้มีผลลัพธ์เครือข่ายจำนวนทั้งสิ้น 117 เครือข่าย นอกจากนั้นยังได้องค์ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ต่อยอดขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อการแก้ปัญหาความยากจนต่อไปในอนาคต

ใคร่ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการฝ่าย 4 ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัยทุกท่าน นักสหกรณ์ทั้งในส่วนกลาง และภูมิภาค ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วนฝ่าย ไว้ ณ ที่นี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลและชุดความรู้ในรายงานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ และการแก้ไขปัญหาความยากจนไม่มากนักน้อย

(รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท)

ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

ธันวาคม 2549

บทคัดย่อ

การดำเนินการชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” เป็น การวิจัยซึ่งต่อยอดมาจากชุดโครงการวิจัย “แนวทางพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรในพื้นที่ 9 จังหวัด” โดยได้ นำเอาชุดความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดีมาใช้ในชุดโครงการ วัตถุประสงค์ในการดำเนินการมุ่งเน้นไปที่ การสร้างกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ธรรมรงค์ ชี้แจง ทำความเข้าใจแก่ผู้นำกลุ่ม/องค์กร และ สหกรณ์ เกี่ยวกับเรื่องคุณค่าสหกรณ์ เครือข่ายคุณค่า และกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุก จากนั้นจะเข้าสู่ ขั้นตอนของการหนุนเสริมการจัดทำกรอบทิศทางงานดำเนินงานแก่กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่สนใจการ เชื่อมโยงเครือข่าย และกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยคาดหวังว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ มีส่วนร่วมดังกล่าว จะก่อให้เกิด “เครือข่ายคุณค่า” ที่มีคุณลักษณะของการร่วมมือกันบนวิถีสหกรณ์ ที่ได้ เชื่อมคน เชื่อมองค์กร เชื่อมกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ภายใต้การยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์ (Cooperative Values) จะนำไปให้กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความ เข้มแข็ง ซึ่งในลักษณะเช่นนี้ กลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ก็จะมีบทบาทและมีขีดความสามารถในการ ยกระดับฐานะความเป็นอยู่ และช่วยแก้ปัญหาความยากจนแก่สมาชิกได้ในที่สุด

ภายใต้กรอบเวลา 1 ปี ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาค่อนข้างสั้น สำหรับกรอบการดำเนินงานของ ชุดโครงการ อย่างไรก็ตาม ทีมประสานงานกลางได้ให้การหนุนเสริมแก่ทีมวิจัยจังหวัดในด้านการหนุน เสริมเป็นวิทยากรภาคสนาม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย การเสริมทักษะกระบวนการ จัดการความรู้ (Knowledge management) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัด นอกจากนั้นยังได้ใช้มาตรการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบรวมเข้าสู่จุดกลางโดยที่หัวหน้าทีมวิจัยจังหวัด จะได้มีโอกาสรายงานความก้าวหน้าและปรึกษาหารือกับทีมประสานงานกลาง/ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นระยะๆ ควบคู่ไปกับการติดตามหนุนเสริมในภาคสนามก็สามารถลดข้อจำกัดของการทำงานในพื้นที่ ภายใต้เวลา จำกัดไปได้มากพอสมควร

ผลการดำเนินการชุดโครงการวิจัย เป็นไปตามความคาดหวัง กล่าวคือ ได้เครือข่ายนักวิจัย ประกอบด้วย นักวิจัย 300 คน ที่มีกรอบคิด ทักษะและประสบการณ์ร่วมกันสำหรับ “การเชื่อมโยงเครือข่าย คุณค่า” โดยนักวิจัยเหล่านี้ได้ไปช่วยสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมแก่ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัดมากกว่า 38,342 คน สำหรับเครือข่ายที่เกิดขึ้นมีจำนวนทั้งสิ้น 117 เครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย เครือข่ายเชิงธุรกิจ สังคม/พื้นที่ และวิชาการ ซึ่งบางเครือข่ายได้ดำเนินกิจกรรม ก่อให้เกิดผลทางธุรกิจ และ ก่อให้เกิดการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาสอย่างเป็นรูปธรรมแก่สมาชิกในภาคีเครือข่าย เช่น เครือข่ายบุญโคสันติสุข จ.ปัตตานี เครือข่ายท่องเที่ยวอันดามัน จ.ภูเก็ต เครือข่ายโสมสเดย์ จ.พังงา เครือข่ายโอท็อป จ.นครศรีธรรมราช เป็นต้น

เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ของการเชื่อมโยงเครือข่ายของทีมวิจัยจังหวัด ซึ่งอาจจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ ผลลัพธ์เครือข่ายที่มีลักษณะเป็น “เครือข่ายคุณค่า” เครือข่ายที่เกิดขึ้นตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กร เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการหนุนเสริมของทีมวิจัย และการไม่เกิดเครือข่าย เมื่อใช้วิธีการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นมิติความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านทีมวิจัย และปัจจัยด้านกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ กับผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น โดยใช้ตาราง Portfolio Matrix ซึ่งชี้ให้เห็นว่า องค์กรประกอบด้านทีมวิจัยที่สำคัญ สำหรับการเชื่อมโยงเครือข่าย ได้แก่ การมีความเข้าใจในกรอบคิด และเป้าหมายของการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า มีจิตวิญญาณของนักพัฒนา มีทักษะการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม และมีการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อหวังผลการบรรลุเป้าหมาย ส่วนองค์กรประกอบที่สำคัญของกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ได้แก่ จิตสำนึกความร่วมมือของผู้นำองค์กร ความเชื่อถือไว้วางใจของผู้นำองค์กร การตระหนักเห็นความสำคัญของเครือข่าย และภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงขององค์กร ซึ่งการวิเคราะห์นั้นสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเด็นความคิดเห็นจากการสำรวจข้อมูลจากนักวิจัยจังหวัด

การวิเคราะห์ผลกระทบของการเชื่อมโยงเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจนของชุดโครงการ ได้ชี้ให้เห็นกระบวนการของชุดโครงการที่สามารถใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ทีมวิจัยจะเข้าไปช่วยชี้แนะให้ผู้นำกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ได้เข้าใจในกรอบคิดและกระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจน ที่มีสาเหตุของความยากจนใน 3 มิติ คือ จนทางเศรษฐกิจ จนความคิด และจนเพื่อนฝูง โดยกระบวนการของชุดโครงการจะช่วยแก้ปัญหาถ่วงไปในระดับของการแก้ปัญหาที่สาเหตุและกระบวนการ “การร่วมมือกันเป็นเครือข่ายคุณค่า” เพื่อการเชื่อมร้อยห่วงโซ่อุปทานของสินค้าและบริการ ในระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อก่อให้เกิดระบบการค้าและบริการที่เป็นธรรม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และการแก้ปัญหาความยากจนเชิงระบบในที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับชุดโครงการ ซึ่งเป็นไปใน 2 แนวทาง คือ แนวทางสำหรับการพัฒนากระบวนการสหกรณ์นั้น ได้นำเอากรอบแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าของชุดโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การพัฒนาผู้นำ การพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร และการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เสนอเป็นยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับการพัฒนา ระบบสหกรณ์คุณค่า ในแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) ซึ่งกำลังยกร่างอยู่ในปัจจุบัน ส่วนข้อเสนอสำหรับแนวทางการต่อยอดการวิจัย ที่จะขอการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : สกว. เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการสำหรับเครือข่ายที่เกิดขึ้นแล้ว และมีศักยภาพโดดเด่น ที่จะดำเนินการเป็นต้นแบบที่ดีในการพัฒนาระบบการผลิต การค้า และบริการที่เป็นธรรม เพื่อแก้ปัญหาความยากจนเชิงระบบต่อไป เช่น กรณีของเครือข่ายบูโดสันติสุข จ.ปัตตานี เครือข่ายท่องเที่ยวอานามัน จ.ภูเก็ต เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร KU Outlet Center มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรตรอน จ.อุดรดิตถ์ เครือข่ายตำบลเฉลิมพระเกียรติเขาขาว จ.นครศรีธรรมราช เครือข่ายโอท็อป จ.นครศรีธรรมราช เครือข่ายโฮมสเตย์ จ.พังงา แคนดูโมเดล จ.ร้อยเอ็ด เครือข่ายข้าวสาร จ.อุดรธานี เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จ.หนองคาย เครือข่ายคุณค่า จ.พิบูลย์โลก ศรีจุฬาโมเดล จ.นครนายก เครือข่ายพระสงฆ์กับการพัฒนา

ขบวนการสหกรณ์ จ.ตราด เครือข่ายยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี เครือข่ายผลไม้ จ.จันทบุรี เครือข่ายโคนม จ.ชลบุรี และเครือข่ายเครื่องจักสาน จ.ชลบุรี ข้อเสนอสำหรับการขยายผลการวิจัย เพื่อการเชื่อมร้อยห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) สำหรับพืชเศรษฐกิจ สัตว์เศรษฐกิจ และบริการที่มีความสำคัญต่อประเทศ ได้แก่ เครือข่ายข้าวสาร เครือข่ายยางพารา เครือข่ายโคนม เครือข่ายโอท็อป (ผลิตภัณฑ์ชุมชน) เครือข่ายเมล็ดพันธุ์ เครือข่ายปุ๋ยอินทรีย์ เครือข่ายเครื่องจักสาน เครือข่ายท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การเชื่อมโยงเครือข่ายโดยเริ่มต้นจากกลุ่มองค์กรและสหกรณ์ และขยายผลไปสู่ผู้ประกอบการภายใต้ห่วงโซ่อุปทาน จะนำไปในลักษณะของการขับเคลื่อนธุรกิจบนคุณค่าสหกรณ์ (Cooperative Values) และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคความยั่งยืนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย การสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขตามความคาดหวัง

สารบัญ

	หน้า
คำนิยาม	
บทคัดย่อ	(ก)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 กรอบคิดการวิจัย	3
1.5 กระบวนการวิจัย	5
1.6 พื้นที่เป้าหมายการวิจัย	6
บทที่ 2 สถานการณ์การจดทะเบียนคนจนของสมาชิกกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด	
2.1 นโยบายแก้ปัญหาความยากจน	8
2.2 สถานการณ์การจดทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ: คนจนจดทะเบียน	11
2.3 สถานการณ์คนจนจดทะเบียนในพื้นที่ 36 จังหวัด	12
2.4 บทสรุปสถานการณ์การจดทะเบียนคนจนในพื้นที่ 36 จังหวัด	19
บทที่ 3 สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และเครือข่ายที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ 36 จังหวัด	
3.1 จำนวนกลุ่ม/องค์กร จำแนกตามสถานภาพการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์	21
3.2 ประเภทต่างๆ ของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนและกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์	23
3.3 สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม	27
3.4 เครือข่ายและสถานการณ์การดำเนินงานของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม	31
3.5 สรุปสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และเครือข่ายที่มีอยู่ ในพื้นที่ 36 จังหวัด	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 กระบวนการวิจัยและผลลัพธ์ที่ได้	
4.1 กระบวนการวิจัย	41
4.2 การหนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง	42
4.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากชุดโครงการ: เครือข่ายนักวิจัย	43
4.4 ผลลัพธ์ในรูปเครือข่าย	52
4.5 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมภาคีเครือข่าย	116
4.6 รูปแบบของเครือข่าย	123
4.7 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน	125
บทที่ 5 บทสังเคราะห์และแนวทางการขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนาสหกรณ์	
5.1 ผลลัพธ์จากการเชื่อมโยงเครือข่ายของทีมวิจัย	130
5.2 บทสังเคราะห์ : ผลลัพธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนปัจจัยที่แตกต่าง	131
5.3 บทสังเคราะห์ : เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาความยากจนเชิงระบบอย่างเป็นกระบวนการ	133
5.4 ความคิดเห็นของนักวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของชุดโครงการ	135
5.5 แนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่าเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการแก้ปัญหาความยากจน	137
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุป	140
6.2 ข้อเสนอแนะ	142
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย	1-1
ภาคผนวกที่ 2 ประมวลผลความคิดเห็นของนักวิจัยทีมจังหวัด	2-1
ภาคผนวกที่ 3 ประมวลผลกิจกรรมการหนุนเสริมจากทีมประสานกลาง	3-1
ภาคผนวกที่ 4 สื่อ/อุปกรณ์หนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง	4-1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนและค่าร้อยละของคนจนจดทะเบียน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร ในจังหวัดในพื้นที่ 36 จังหวัด	13
2.2 ข้อมูลการจดทะเบียนคนจน ในกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชน และกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ	17
3.1 จำนวนและสัดส่วนร้อยละของกลุ่ม/องค์กร จำแนกตามสถานการณ์ การจดทะเบียนเป็นสหกรณ์	22
3.2 บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ จำแนกตามประเภทสหกรณ์	24
3.3 บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์	26
3.4 การประเมินสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม	30
3.5 รูปแบบและบทบาทภารกิจของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม	33
4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า”	44
4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่	52
4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ	116
4.4 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดพังงา	126
4.5 การประเมินกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดอุดรธานี	127
4.6 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดปัตตานี	128
4.7 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดภูเก็ต	129
5.1 ระดับความคิดเห็นของนักวิจัยที่มีต่อการดำเนินการ โครงการวิจัย	135

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบคิดการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า	4
1.2	กระบวนการวิจัยของชุดโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”	6
1.3	พื้นที่เป้าหมายงานวิจัย 36 จังหวัด ของชุดโครงการ	7
2.1	สัดส่วนร้อยละของผู้จดทะเบียนคนจนเมื่อเทียบกับจำนวนผู้จดทะเบียนทั่วประเทศ	11
2.2	จำนวนและค่าร้อยละของคนจนจดทะเบียนทั้ง 76 จังหวัด จำแนกตามลักษณะของปัญหา	12
2.3	สัดส่วนและร้อยละของปัญหาคนจนจดทะเบียนในพื้นที่ 36 จังหวัด	15
2.4	สัดส่วนของผู้จดทะเบียนคนจน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในจังหวัดในพื้นที่ 36 จังหวัด	16
3.1	ลักษณะของเครือข่ายในแนวดิ่ง (Vertical integration) ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด	38
3.2	ตัวอย่างเครือข่ายในแนวราบ (Horizontal integration) ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด	39
4.1	กระบวนการวิจัยการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า	42
4.2	การหนุนเสริมของทีมประสานงานกลางในช่วงการดำเนินการวิจัย	43
4.4	เครือข่ายที่มีแกนนำ (Dominated network)	124
4.5	เครือข่ายที่ไม่มีแกนนำ (Equal partner network)	125
5.1	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า	131
5.2	Portfolio matrix แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายกับปัจจัยที่แตกต่าง	133
5.3	เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาค่าความยากจนเชิงระบบ	134
5.4	แนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์	139

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยด้านสหกรณ์ ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ภายใต้โครงการประสานงานเพื่อการวิจัยด้านสหกรณ์ และในช่วงปี 2545 ชุดความรู้ ภายใต้โครงการวิจัย “กรอบคิดการพัฒนาขบวนการสหกรณ์” ได้ถูกนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ของประเทศ ในรูปของ “แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ.2546 - 2549” ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาสหกรณ์ เพื่อใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจร่วมกับของทุกส่วนฝ่ายที่เกี่ยวข้องไว้ว่า “เป็นองค์กรช่วยเหลือตนเองทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์ มีการร่วมมือกัน เชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร และความเป็นธรรมาภิบาล สร้างความเข้มแข็งของสมาชิก ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาการสหกรณ์ เพื่อการบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะพัฒนาขีดความสามารถขององค์กร อันจะส่งผลดีต่อบริบทของสหกรณ์ในการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิก ซึ่งย่อมนำมาซึ่งภารกิจในการแก้ปัญหาความยากจนนั่นเอง นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ดังกล่าว ยังมุ่งเน้นไปที่การรณรงค์ให้เกิดความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ที่จดทะเบียน และกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งจะเรียกว่า “สหกรณ์ภาคประชาชน” โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในวงกว้าง โดยใช้ “คุณค่าสหกรณ์ (Cooperative values) เป็นจุดเชื่อมโยงในการร่วมมือกันเป็นเครือข่าย

หลังจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ : คพช. ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาการสหกรณ์ ในปี 2546 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : สกว. ได้ให้การสนับสนุนเงินทุนวิจัยแก่โครงการประสานงานเพื่อการวิจัยด้านสหกรณ์ ให้ดำเนินการชุดโครงการวิจัย “แนวทางพัฒนากลุ่ม / องค์กรประชาชนในพื้นที่ 9 จังหวัด” โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ที่จดทะเบียน และสหกรณ์ภาคประชาชน ตามกรอบวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการสหกรณ์ ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าว ชี้ให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best practice) ที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์จากพลังในการร่วมมือกันของสหกรณ์ย้อนกลับไปสู่องค์กรที่เป็นภาคีเครือข่าย และสมาชิกที่เป็นปัจเจกบุคคล ชุดความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นพลังของความร่วมมือกันในรูปแบบของเครือข่ายพันธมิตร ระหว่างสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชนว่านอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจและวิชาการแล้วยังก่อให้เกิด สังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันใน

ระหว่างภาคีเครือข่ายซึ่งจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนา กรอบคิดและวิสัยทัศน์ของผู้นำกลุ่ม/องค์กรและ สหกรณ์อันจะนำไปสู่พลังในการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรให้สามารถช่วยเหลือสมาชิกในการ ยกระดับฐานะความเป็นอยู่ หรือการการแก้ไขปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ตามที่คาดหวังไว้

เพื่อการขยายผลไปสู่การขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาคความยากจน สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย ได้มอบหมายให้สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการ ชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัดเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน” ภายใต้กรอบ เวลา 1 ปี โดยมีทีมวิจัยที่เป็นเครือข่ายพันธมิตรของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 36 ทีมวิจัย ดำเนินการ โครงการวิจัยภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ทีม ประสานงานกลางได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยมีการหนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง ให้ทีมวิจัยในระดับจังหวัด ได้ดำเนินการภายใต้กระบวนการวิจัยซึ่งมีองค์ประกอบของทีมวิจัย เป็นทั้ง นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ กลุ่มนักพัฒนาเอกชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ซึ่งต่างฝ่ายต่างมีเป้าหมายสำคัญที่ จะมาร่วมมือกัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคนให้สะท้อนคุณค่าสหกรณ์ในตัวคน ผ่านกลไกของกลุ่ม/ องค์กรประชาชนและสหกรณ์ที่ร่วมมือกันเป็นเครือข่ายคุณค่า โดยคาดหวังว่าเครือข่ายคุณค่าที่เกิดขึ้นจะเป็น กลไกการขับเคลื่อนภารกิจภายใต้ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการสร้างคน สร้างสังคมเรียนรู้ สร้าง ธุรกิจอันจะนำไปสู่การขจัดความยากจนในที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อต่อยอดและขยายผลองค์ความรู้จากงานวิจัยสหกรณ์เดิม มาขับเคลื่อนการพัฒนา ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด

1.2.2 เพื่อหาแนวทางและสังเคราะห์บทเรียนการสร้างความร่วมมือ สร้างพันธมิตรและการ เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด และแนวทาง สหกรณ์ในการแก้ปัญหาคความยากจน

1.2.3 เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิชาการ และนักพัฒนาในด้านการสหกรณ์ ทั้งในระดับกลุ่ม/ องค์กรและระดับเครือข่าย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 เป็นการสร้างคุณค่าสหกรณ์ (Cooperative values) ซึ่งประกอบไปด้วย การช่วยเหลือ ตนเอง การรับผิดชอบต่อตนเอง ประชาธิปไตย ความเที่ยงธรรม ความเสมอภาค ความซื่อสัตย์ การเปิดใจ กว้าง ความรับผิดชอบต่อสังคม และการเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ให้กับคนในชุมชนผ่านกระบวนการวิจัยใน ลักษณะ action research จากคนสู่คนจากกลุ่มหนึ่งไปอีกกลุ่มหนึ่ง จากชุมชนหนึ่งไปสู่ชุมชนหนึ่ง

1.3.2 เมื่อคนมีศักยภาพและความพร้อมจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรพัฒนาชุมชน ได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจระดับรากมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

1.3.3 การสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรมีการวางแผนในลักษณะของกรอบทิศทาง การดำเนินงานที่คำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมจะช่วยสร้างควมมีประสิทธิภาพและความเข้มแข็งแก่องค์กร ซึ่งจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจรากฐานของประเทศ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน

1.3.4 การเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนจะช่วยให้เกิดการประหยัดด้านเศรษฐกิจ โดยมีการใช้ทรัพยากรมนุษย์ เงินทุน วิทยาการ/เทคโนโลยีและทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่าย ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียและเกิดผลดีต่อการรวมพลังที่จะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายและขยายโอกาส ซึ่งจะช่วยขจัดปัญหาความยากจนได้ในที่สุด

1.4 กรอบคิดการวิจัย

กรอบคิดการพัฒนาขบวนการสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาความยากจน ภายใต้ชุดโครงการเป็นไปในลักษณะของการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) โดยมีเป้าหมายการวิจัยอยู่ที่ตัวผู้นำกลุ่ม / องค์กร และสหกรณ์ ผ่านกระบวนการวางกรอบทิศทางดำเนินงานของกลุ่ม / องค์กร และสหกรณ์ ไปสู่การเชื่อมโยงให้เป็นเครือข่ายคุณค่า (ภาพที่ 1.1) โดยกระบวนการจะมุ่งเน้นขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ที่สำคัญดังนี้

1) กระบวนการกระตุ้นจิตสำนึกความร่วมมือ และพัฒนาผู้นำกลุ่ม / องค์กร และสหกรณ์ โดยมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมให้ผู้นำ ในฐานะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสหกรณ์ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการดำเนินการกิจของสหกรณ์ตามบริบทในการแก้ปัญห ความยากจนแก่สมาชิก

การกระตุ้นจิตสำนึกความร่วมมือนั้น เน้นเรื่องการรณรงค์ให้ผู้นำตระหนักเห็นความสำคัญ และนำคุณค่าสหกรณ์ไปใช้ในการพัฒนาสหกรณ์ของตน คุณค่าสหกรณ์จะประกอบไปด้วย องค์ประกอบสำคัญๆ 2 ด้าน ได้แก่

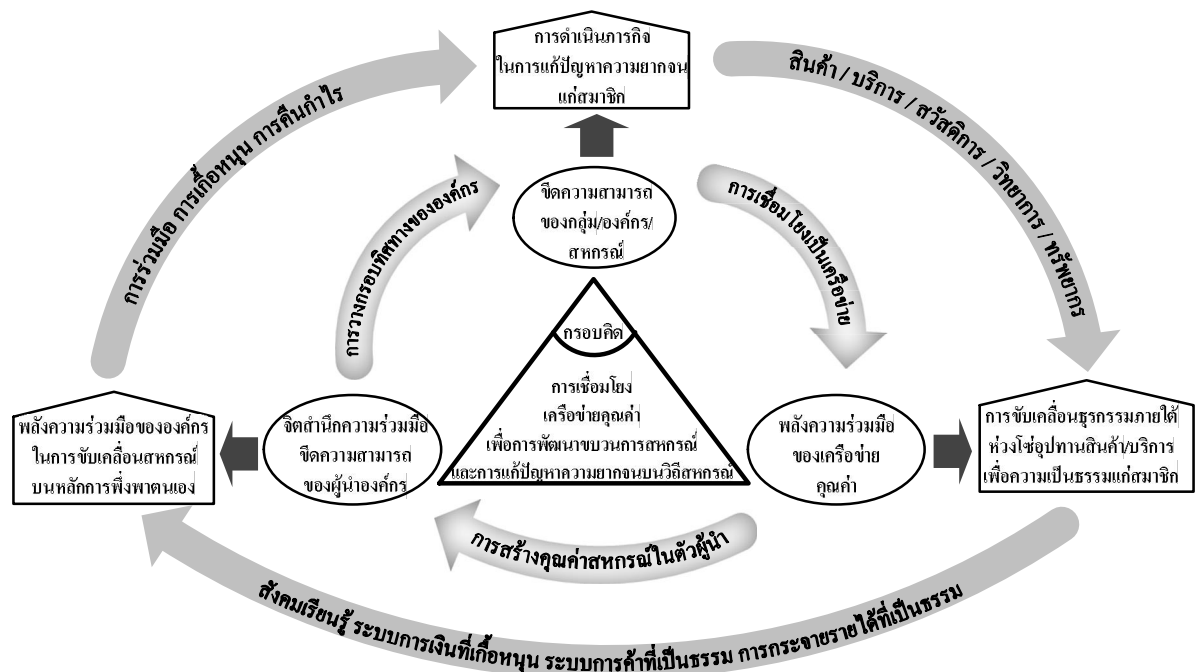
▲ **คุณค่าด้านสหกรณ์ (Cooperative values)** ประกอบด้วย การพึ่งพาตนเอง (Self help) ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Self responsibility) ประชาธิปไตย (Democracy) ความเสมอภาค (Equality) ความเที่ยงธรรม (Equity) ความสามัคคี (Solidarity)

▲ **คุณค่าด้านจริยธรรม (Ethical values)** ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) ควรเปิดใจกว้าง (Openness) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility) และการเอื้ออาทรต่อผู้อื่น (Caring for others)

ส่วนการพัฒนาศักยภาพและความพร้อม แก่ผู้นำจะมุ่งเน้นไปในเรื่องกรอบแนวคิด การบริหารจัดการและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้นำมีภูมิคุ้มกันและมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ภายใต้บริบทปัจจัยสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสมในการขับเคลื่อนงาน สหกรณ์

2) การหนุนเสริมการวางกรอบทิศทางการดำเนินงานของกลุ่ม / องค์กร เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่ม / องค์กร และสหกรณ์ โดยมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ศักยภาพและต้นทุนที่มีอยู่ ความสามารถหลักขององค์กร เพื่อการวางแผนการดำเนินงานในลักษณะที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิก

3) การหนุนเสริมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า (Value chain, Value network)¹ เป็นการสร้างกระบวนการเชื่อมร้อยความร่วมมือระหว่าง กลุ่ม / องค์กร และสหกรณ์ ที่สมัครใจเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย อันจะก่อให้เกิดพลังของเครือข่าย ทั้งในเชิงธุรกิจ สังคม และวิชาการ ในลักษณะของระบบคุณค่าที่จะเชื่อมโยงกิจกรรมและธุรกรรมในระบบห่วงโซ่อุปทานสินค้าบริการในลักษณะเกื้อหนุนให้เกิดสังคมเรียนรู้ ระบบการเงินที่เกื้อหนุน ระบบการค้าที่เป็นธรรม และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความยากจนในที่สุด

ภาพที่ 1.1 กรอบคิดการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า

¹ เครือข่ายคุณค่ากับการพัฒนาขบวนการสหกรณ์

1.5 กระบวนการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการขับเคลื่อนขบวนการสหกรณ์ที่เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) จากฐานงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้าในชุดโครงการวิจัย “แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่ 9 จังหวัด” โดยเป็นการเรียนรู้เพื่อปรับแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขบริบทของจังหวัด ขั้นตอนการดำเนินงานของชุดโครงการประกอบด้วย (ภาพที่ 1.2)

1.5.1 การจัดเวทีสรุปสังเคราะห์บทเรียนจากชุดโครงการวิจัย “แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่ 9 จังหวัด” เพื่อนำบทเรียนมาต่อยอดขยายผล

1.5.2 การสร้างทีมวิจัยระดับจังหวัด มีจุดมุ่งหมายที่จะวางแผนการดำเนินการวิจัยร่วมกันระหว่างทีมประสานงานกลางและทีมวิจัยระดับจังหวัดเพื่อการบรรลุเป้าหมายภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินงานวิจัยที่ทีมประสานงานกลางได้กำหนดแล้ว ประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายพื้นที่จังหวัด การสร้างทีมงานและการวางแผนการดำเนินงานวิจัยสำหรับทีมวิจัยจังหวัด

1.5.3 การดำเนินงานวิจัยของทีมวิจัยในแต่ละจังหวัด จะมีกิจกรรมหลัก ได้แก่

- การตรวจสอบทุน ศักยภาพ สถานการณ์ และบทบาทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
- การตรวจสอบข้อมูลคนจนจดทะเบียนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ในจังหวัด
- การจัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจแก่กลุ่มผู้นำกลุ่ม/องค์กรประชาชน
- การพัฒนากรอบทิศทางดำเนินการของกลุ่ม/องค์กรประชาชน
- การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านวิชาการ ธุรกิจ และเทคโนโลยีในระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัด

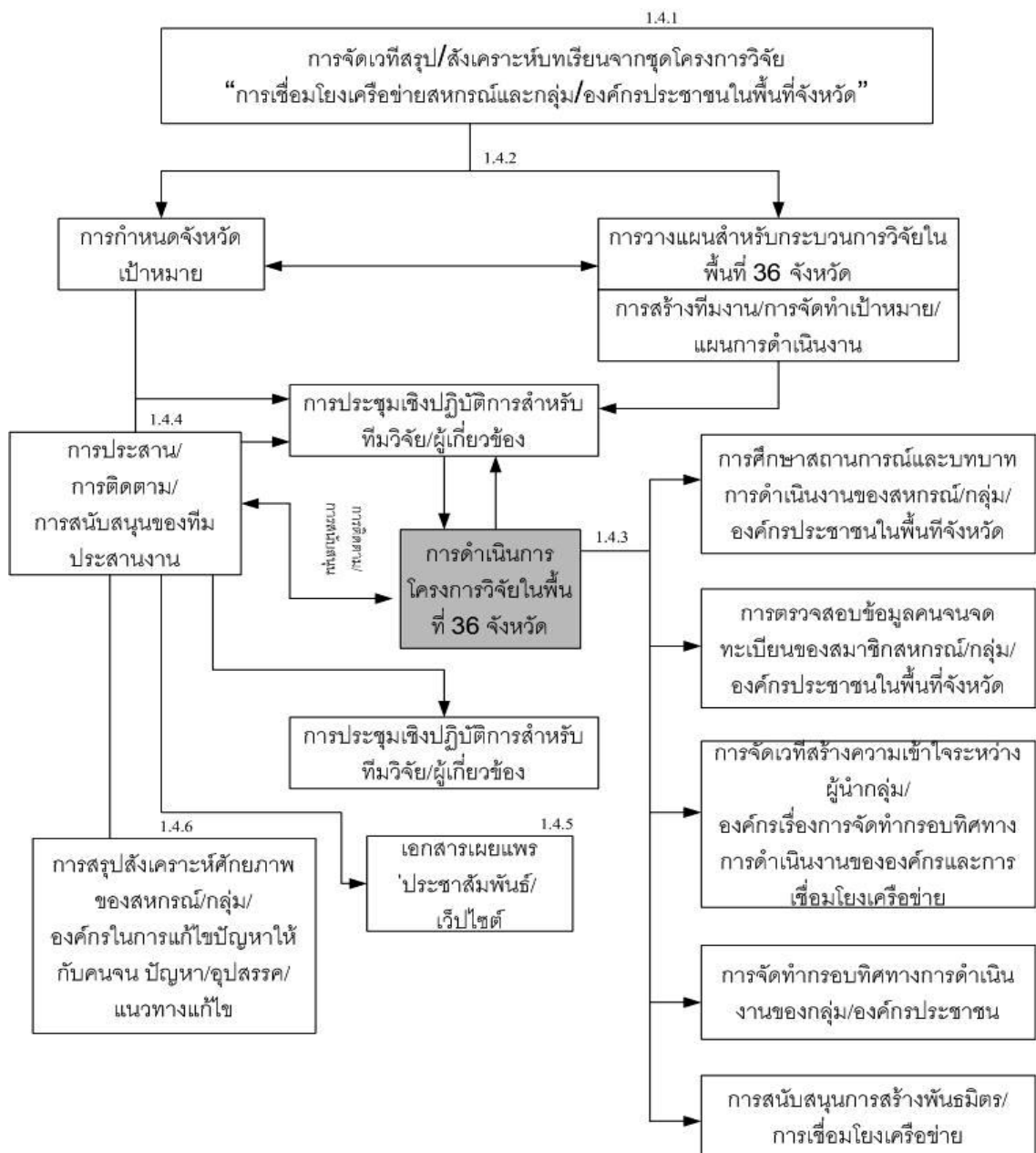
1.5.4 การติดตามผลการขับเคลื่อนขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด โดยใช้กลไกผู้ตรวจการภูมิภาคในการสนับสนุนการทำงานของทีมวิจัยจังหวัด ตลอดจนขับเคลื่อนกิจกรรมของทีมจังหวัดให้เป็นไปตามความคาดหวัง

1.5.5 การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์เผยแพร่ เพื่อสนับสนุนให้คนในขบวนการสหกรณ์มีความเข้าใจเรื่องสหกรณ์และเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงเครือข่ายและสำหรับการหนุนเสริมแก่ทีมวิจัยจังหวัด

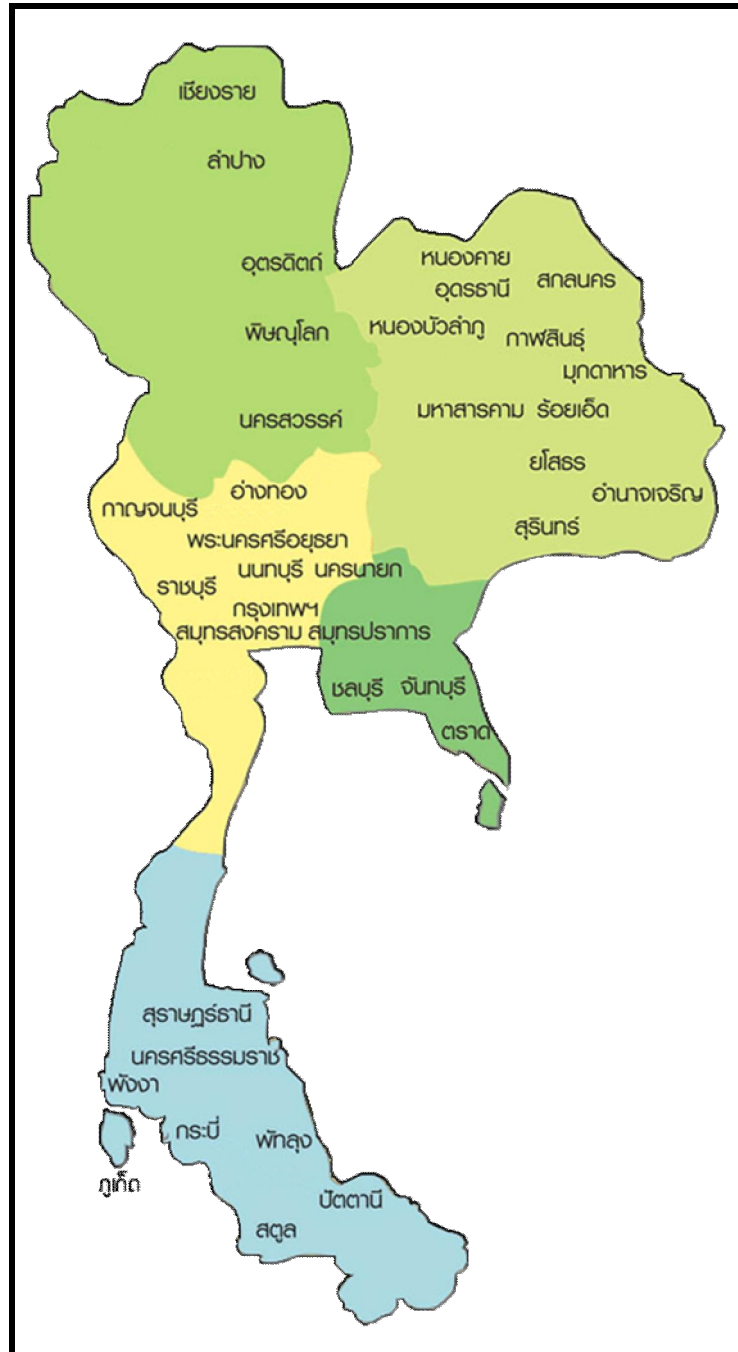
1.5.6 การสรุปสังเคราะห์ศักยภาพของสหกรณ์/กลุ่ม/องค์กรประชาชนในการแก้ไขปัญหาให้กับคนจน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.6 พื้นที่เป้าหมายการวิจัย

การดำเนินงานชุดโครงการวิจัยในครั้งนี้มีพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ โครงการวิจัยทั้งสิ้น 36 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ กาญจนบุรี ภาพสินธุ์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ชลบุรี เชียงราย ตราด นครนายก นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช หนองคาย หนองบัวลำภู นนทบุรี ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา พังงา พัทลุง พิษณุโลก ภูเก็ต มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ราชบุรี ร้อยเอ็ด ลำปาง สกลนคร สตูล สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ อ่างทอง อุตรธานี อุตรดิตถ์ และอำนาจเจริญ (ภาพที่ 1.3)

ภาพที่ 1.2 กระบวนการวิจัยของชุดโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

ภาพที่ 1.3 พื้นที่เป้าหมายงานวิจัย 36 จังหวัด ของชุดโครงการ

บทที่ 2

สถานการณ์การจดทะเบียนคนจนของสมาชิกกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด

เนื้อหาสาระของบทนี้จะเป็นภาพสะท้อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของรัฐในการแก้ไขปัญหาความยากจนที่เป็นปัญหาเร่งด่วนตามภารกิจการสำรวจผู้ยากจนทั่วประเทศและจดทะเบียน โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด และข้อมูลปฐมภูมิที่ทีมวิจัยจังหวัดดำเนินการสำรวจในพื้นที่ 36 จังหวัด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน : การจดทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ (การจดทะเบียนคนจน)

นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนของรัฐบาล (พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจนว่า “ภายในปี 2551 ประชาชนที่มาจากทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนได้รับการแก้ไขปัญหาคนจนได้รับการพัฒนาศักยภาพดีขึ้น และคนจนสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ของรัฐอย่างทั่วถึง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 5 ประการ และภารกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆ 31 ภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาความยากจน มีภารกิจหลักดังนี้

1. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชนมีความเชื่อมั่นว่าสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้
2. จัดระดมทุกภาคส่วนให้เกิดพลังแผ่นดินขจัดสิ้นความยากจน
3. ปฏิบัติการจิตวิทยาให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ขจัดความยากจนที่เป็นปัญหาเร่งด่วน มีภารกิจหลักดังนี้

1. สำรวจผู้ยากจนทั่วประเทศและจดทะเบียน (Demand)
2. สำรวจทรัพยากรที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความยากจน (Supply) ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
3. จัดทำแผนชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
4. แก้ปัญหาที่ทำกิน(พื้นดิน/พื้นน้ำ) หนี้นอกระบบ/ในระบบ ที่อยู่อาศัย/อาชีพ การมีงานทำ
5. เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนให้สามารถเป็นฐานการแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการ โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสังคม เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงของประชาชนและชาติ
มีภารกิจหลักดังนี้

1. ส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. แก้ไขข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน
3. ส่งเสริมนักเรียน/นักศึกษา ให้มีอาชีพที่เหมาะสม
4. จัดระเบียบสังคมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สมดุล
5. วางแผนเพื่อนำโครงการขนาดใหญ่ของรัฐให้เกิดอาชีพ/มีงานทำ/กระจายรายได้ และแก้ปัญหาสาธารณสุขโรคต่าง ๆ
6. เด็กที่อยู่ในวัยเรียน ได้รับการศึกษาฟรีทุกคน (12ปี)
7. เน้นเศรษฐกิจชุมชนและการหารายได้ จากภาคอุตสาหกรรม การพาณิชย์
8. เพิ่มการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการตลาด
9. ส่งเสริม SMEs
10. ส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
11. ส่งเสริมการค้า การบริการ และการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
12. การป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดและผู้มีอิทธิพล
13. ส่งเสริมนโยบาย SML ให้ชุมชนมีอำนาจจัดการงบประมาณ
14. ส่งเสริมนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนและกองทุนหมู่บ้าน ฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างระบบคุ้มครองและประกันทางสังคม โดยมีภารกิจหลักดังนี้

1. ด้านการสร้างหลักประกันคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน (เป็น โครงการ 30 บาท, ประกันภัยวันละ 1 บาท) อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมกลุ่มคนทุกช่วงวัย
2. พัฒนาข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว
ข้อมูลการเกษตร ข้อมูลการตลาด
3. การคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรม
4. การคุ้มครองอาชีพและประกันการว่างงานของผู้ใช้แรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. สร้างระบบคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการ มีภารกิจดังนี้

1. พัฒนาระบบข้อมูลด้าน Demand-supply ของคนจนและความเดือดร้อนของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. โครงสร้างการแก้ไขปัญหาความยากจนในทุกระดับมีการปฏิบัติให้บังเกิดผล
3. บูรณาการดำเนินการ/แผนงานและงบประมาณ
4. บูรณาการระบบอำนาจการ กำกับดูแล ติดตามและกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งในภาพรวมและปัญหา

ตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ (Key Performance Indicator) ได้แก่

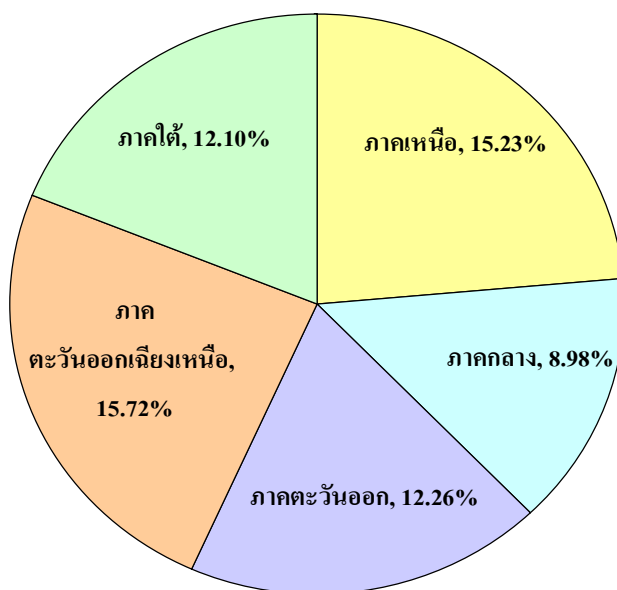
1. จำนวนคนยากจนลดลง 8.5 ล้านคน (ที่มาจากทะเบียนกับทางราชการ)
2. คนจนและผู้ด้อยโอกาสทุกคน ได้รับการบริการศึกษา สาธารณสุขและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
3. การว่างงานของคนจนลดลง
4. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/สังคม ทั้งระดับมหภาคและจุลภาคตอบสนองคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ด้วยยุทธศาสตร์และภารกิจดังกล่าว ได้มีการจัดตั้งศูนย์อำนาจการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติขึ้น (ศตจ.) เพื่อเป็นหน่วยงานที่จะบูรณาการแผนงานทั้งหมดของ 20 กระทรวง ในการแก้ไขปัญหาความยากจน การจัดการของศูนย์อำนาจการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ จะจัดเป็น 2 ด้าน ด้านแรกเป็นศูนย์อำนาจการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนของ 20 กระทรวง และอีกด้านหนึ่ง เป็นศูนย์เอาชนะความยากจนของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการจดทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ โดยมีกำหนดระยะเวลาในการจดทะเบียนรวมทั้งกำหนดกลุ่มปัญหา 8 กลุ่ม ดังนี้

1. ปัญหาที่ดินทำกิน (สย. 1)
2. ปัญหาคนเร่ร่อน (สย. 2)
3. ปัญหาผู้ประกอบการอาชีพผิดกฎหมาย (สย. 3)
4. ปัญหาการช่วยเหลือนักเรียน/นักศึกษาให้มีรายได้จากอาชีพที่เหมาะสม (สย. 4)
5. ปัญหาการถูกหลอกลวง (สย. 5)
6. ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน (สย. 6)
7. ปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจน (สย. 7)
8. ปัญหาอื่น ๆ (สย. 8)

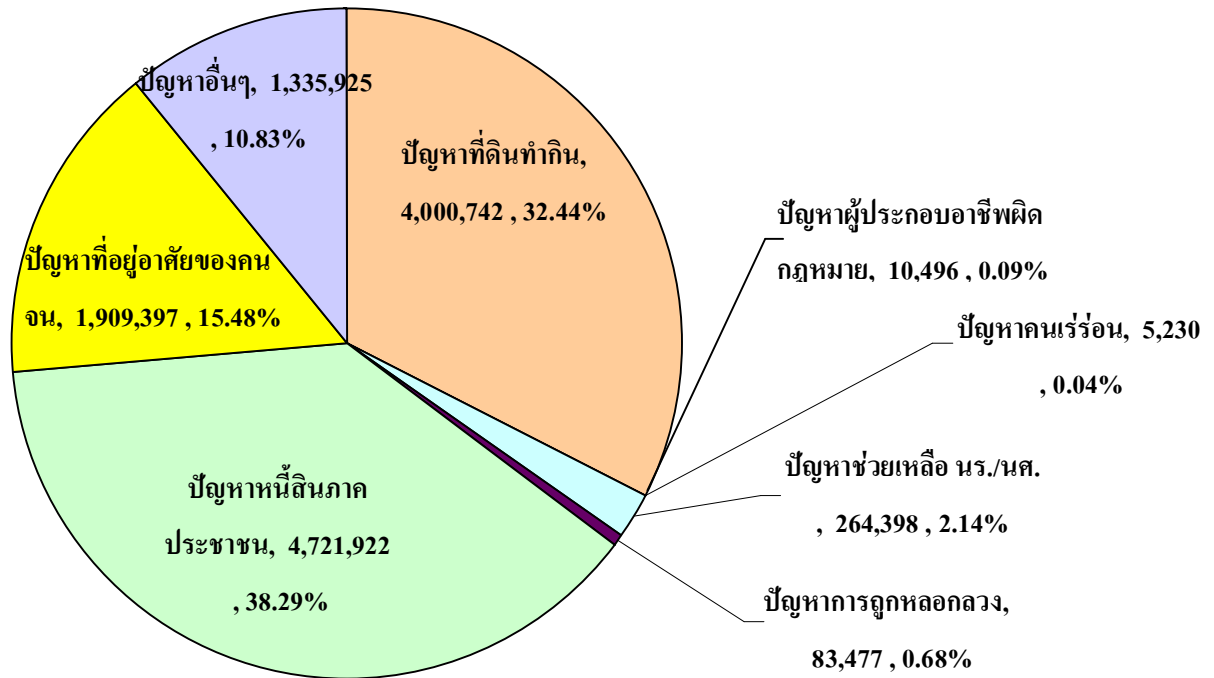
2.2 สถานการณ์การจดทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ : การจดทะเบียนคนจน

การดำเนินการตามนโยบายการจดทะเบียนผู้ประสบปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการดังกล่าว ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า ผู้จดทะเบียนคนจน เริ่มตั้งแต่ 6 ธันวาคม 2546 จนถึง 31 มีนาคม 2547 ในพื้นที่ 76 จังหวัด โดยเมื่อพิจารณาจากข้อมูลของกรมการปกครอง ณ วันที่ 15 มีนาคม 2547 พบว่า ผู้จดทะเบียนคนจนมีทั้งสิ้น 8,258,434 คน คิดเป็นร้อยละ 13.15 ของจำนวนประชากรทั้งสิ้น 62,799,872 คน โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้จดทะเบียนคนจนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 15.72 รองลงไป ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกลาง ซึ่งมีผู้จดทะเบียนคนจนคิดเป็นร้อยละ 15.23, 12.26, 12.10 และ 8.98 ตามลำดับ (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 สัดส่วนร้อยละของผู้จดทะเบียนคนจนเมื่อเทียบกับจำนวนผู้จดทะเบียนทั่วประเทศ
ที่มา : ศูนย์ประมวลผลข้อมูลข่าวสารแก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 15 มีนาคม 2547

เมื่อพิจารณาสัดส่วนร้อยละของผู้จดทะเบียนคนจนจำแนกตามลักษณะของปัญหาจะพบว่า ปัญหาหนี้สินภาคประชาชนมีส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.29 ของผู้จดทะเบียนคนจน รองลงไป ได้แก่ ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจนและปัญหาอื่น ๆ ซึ่งมีผู้จดทะเบียนคนจนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.44 15.48 และ 10.83 ตามลำดับ ภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 จำนวนและค่าร้อยละของคนจนจดทะเบียนทั้ง 76 จังหวัด จำแนกตามลักษณะของปัญหา
ที่มา : ศูนย์ประมวลผลข้อมูลการแก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย ข้อมูลถูกบันทึก : 16 มีนาคม 2547

2.3 สถานการณ์คนจนจดทะเบียนในพื้นที่ 36 จังหวัด

การเก็บรวบรวมข้อมูลการจดทะเบียนคนจนของทีมีวิจัย จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิในจังหวัดนั้น ประสบปัญหาเรื่องข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบันและไม่ครบถ้วนเนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับปรุงข้อมูลของจังหวัด อย่างไรก็ตามพบว่าแหล่งข้อมูลการจดทะเบียนคนจนในแต่ละจังหวัดที่สามารถสืบค้นได้ที่สำคัญมี ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลระดับอำเภอ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์ต่อสู้ความยากจน (ศตจ.อำเภอ/กิ่งอำเภอ) ซึ่งเป็นหน่วยรวบรวมข้อมูลคนจน คัดกรอง และนำเสนอข้อมูลของแต่ละอำเภอไปยังระดับจังหวัด โดยให้ผู้รับผิดชอบระดับอำเภอเป็นผู้นำข้อมูลเข้าระบบสารสนเทศของจังหวัด
2. แหล่งข้อมูลระดับจังหวัด หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนจังหวัด

ผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การจดทะเบียนคนจนในพื้นที่ 36 จังหวัด มีดังนี้

2.3.1 จำนวนผู้จดทะเบียนคนจนในพื้นที่ 36 จังหวัด

จากข้อมูลของศูนย์ประมวลผลข้อมูลการแก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยพบว่าในพื้นที่ 36 จังหวัด จังหวัดที่มีจำนวนผู้จดทะเบียนคนจนมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ นครศรีธรรมราช กรุงเทพฯ เชียงราย อุตรธานี ร้อยเอ็ด สุรินทร์ กาฬสินธุ์ มหาสารคาม สกลนคร และนครสวรรค์ โดยมีผู้จดทะเบียนคนจน 434,686 คน, 392,405 คน, 221,414 คน 219,521คน, 215,273 คน, 208,483 คน, 174,903 คน, 171,157 คน, 165,157 คน และ 136,214 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 จำนวนและค่าร้อยละของคนจนจดทะเบียน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในจังหวัดในพื้นที่ 36 จังหวัด

ที่	จังหวัด	จำนวนประชากร ในจังหวัด (คน)	จำนวน ผู้จดทะเบียน (คน)	ร้อยละของประชากร ในจังหวัด
1	นครศรีธรรมราช	1,533,894	434,686	28.34
2	กรุงเทพมหานคร	5,782,159	392,405	06.79
3	เชียงราย	1,274,214	221,414	17.38
4	อุตรธานี	1,535,471	219,521	14.30
5	ร้อยเอ็ด	1,322,864	215,273	16.27
6	สุรินทร์	1,399,377	208,483	14.90
7	กาฬสินธุ์	990,212	174,903	17.66
8	มหาสารคาม	942,909	171,157	18.15
9	สกลนคร	1,107,752	165,157	14.91
10	นครสวรรค์	1,130,841	136,214	12.05
11	ลำปาง	800,775	131,832	16.46
12	หนองคาย	909,543	128,104	14.08
13	สุราษฎร์ธานี	920,283	120,224	13.06
14	พิษณุโลก	867,685	115,434	13.30
15	กาญจนบุรี	801,836	106,358	13.26
16	ชลบุรี	1,129,886	93,985	08.32
17	พระนครศรีอยุธยา	748,243	87,758	11.73
18	ราชบุรี	830,275	82,965	09.99

ตารางที่ 2.1 จำนวนและค่าร้อยละของคนจนจดทะเบียน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในจังหวัดในพื้นที่ 36 จังหวัด (ต่อ)

ที่	จังหวัด	จำนวนประชากร ในจังหวัด (คน)	จำนวน ผู้จดทะเบียน (คน)	ร้อยละของประชากร ในจังหวัด
19	สมุทรปราการ	1,027,719	81,502	07.93
20	จันทบุรี	506,011	80,758	15.96
21	ยโสธร	553,864	75,351	13.60
22	อุดรดิตถ์	484,984	68,274	14.08
23	หนองบัวลำภู	498,513	64,684	12.98
24	ปัตตานี	627,955	61,598	09.81
25	อำนาจเจริญ	370,360	58,470	15.79
26	พัทลุง	504,454	57,866	11.47
27	กระบี่	377,954	56,173	14.86
28	มุกดาหาร	338,276	51,763	15.30
29	นนทบุรี	905,197	50,041	05.53
30	สตูล	270,802	45,040	16.63
31	พังงา	239,401	37,930	15.84
32	นครนายก	251,064	36,339	14.47
33	อ่างทอง	290,423	35,769	12.32
34	ตราด	225,295	26,098	11.58
35	ภูเก็ต	270,438	19,847	07.34
36	สมุทรสงคราม	205,135	13,637	06.65

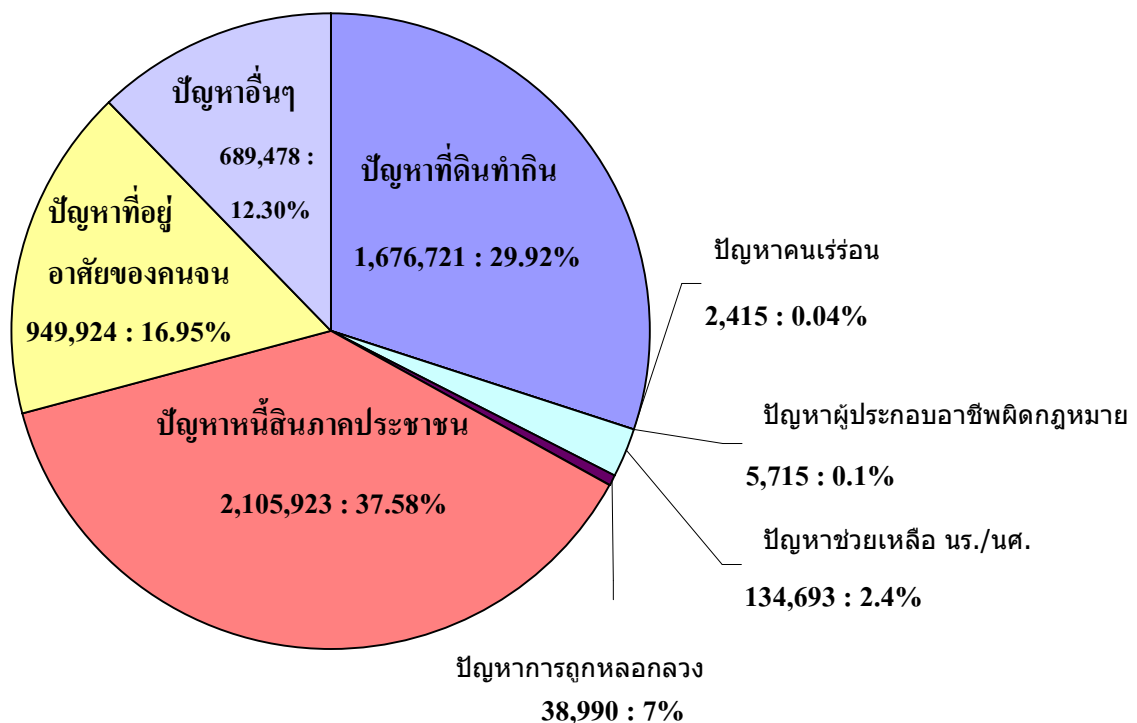
ที่มา : ศูนย์ประมวลผลข้อมูลการแก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 16 มีนาคม 2547

2.3.2 สัดส่วนของประชาชนที่จดทะเบียนคนจนในพื้นที่ 36 จังหวัด

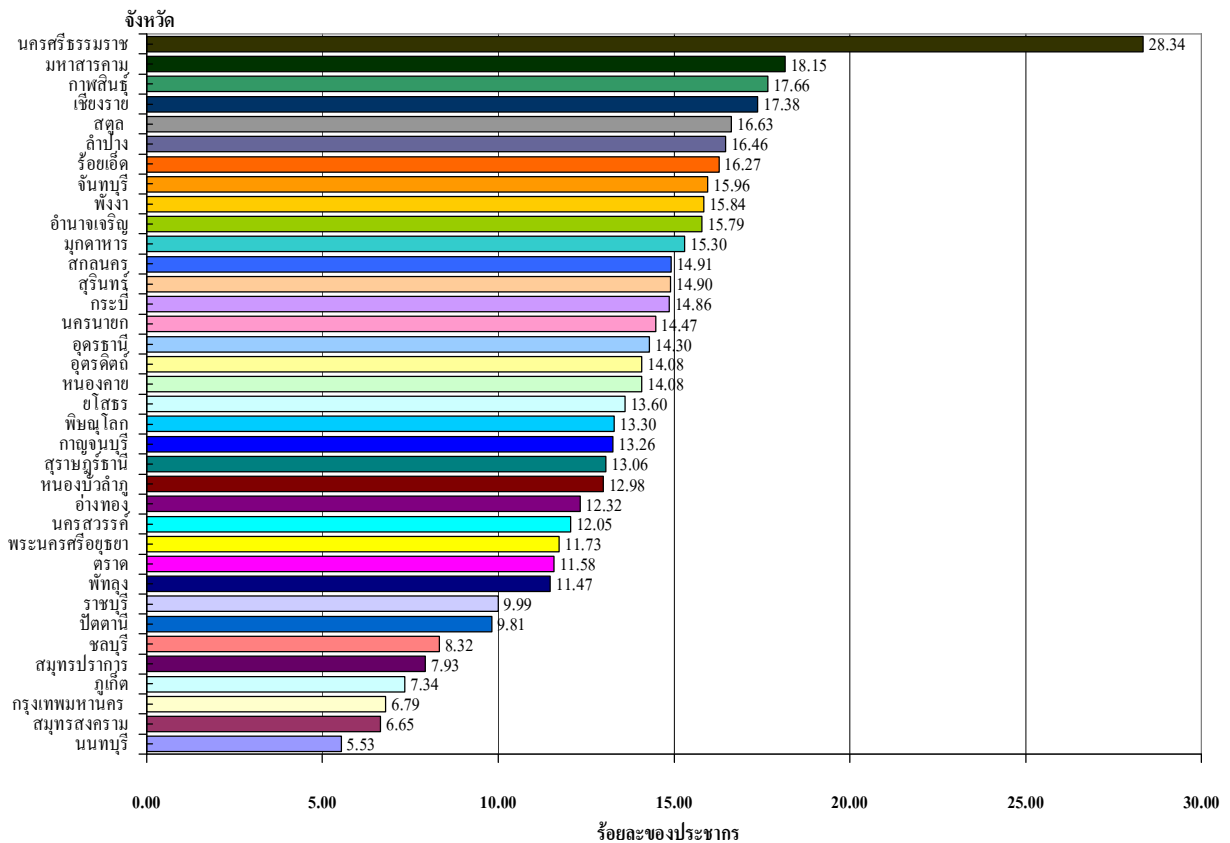
ในพื้นที่ 36 จังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนของคนจนจดทะเบียน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดมากที่สุด 10 อันดับ คือ นครศรีธรรมราช มหาสารคาม กาฬสินธุ์ เชียงราย สตูล ลำปาง ร้อยเอ็ด จันทบุรี พังงา และอำนาจเจริญ ซึ่งมีสัดส่วนผู้จดทะเบียนคนจนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเมื่อเทียบกับประชากรในจังหวัด 28.34, 18.15, 17.66, 17.38, 17.27, 16.63, 16.46, 15.96, 15.84, 15.79 ตามลำดับ (ภาพที่ 2.4)

2.3.3 สัดส่วนของผู้จดทะเบียนคนจนจำแนกตามปัญหาในพื้นที่ 36 จังหวัด

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของผู้จดทะเบียนคนจน จำแนกตามปัญหาพื้นที่ 36 จังหวัด พบว่า ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน มีผู้จดทะเบียนมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.58 ของจำนวนผู้จดทะเบียนคนจนรองลงไปได้แก่ ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจนและปัญหาอื่น ๆ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.92 16.95 12.30 ตามลำดับ (ภาพที่ 2.3)

ภาพที่ 2.3 สัดส่วนและร้อยละของปัญหาคนจนจดทะเบียนในพื้นที่ 36 จังหวัด

ภาพที่ 2.4 สัดส่วนของผู้จดทะเบียนคนจน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในจังหวัดในพื้นที่ 36 จังหวัด

2.2.4 สัดส่วนของสมาชิกที่จดทะเบียนคนจน ของกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียนและสหกรณ์ภาคประชาชนและกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่ 36 จังหวัด

จากข้อมูลในตารางที่ 2.2 ซึ่งทีมวิจัยระดับจังหวัด ให้ความสำคัญในการเสาะหาข้อมูลคนจดทะเบียน ในกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชน และกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้วิธีการมอบหมายให้ ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ตรวจสอบรายชื่อเป็นรายคนจากทะเบียนรายชื่อคนที่ไปจดทะเบียนไว้กับ ศ.ต.จ. จังหวัด อย่างไรก็ตามมีหลายจังหวัดที่ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลดังกล่าวได้ เนื่องจากพบว่าในหลายพื้นที่จังหวัด อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงข้อมูลตามนโยบายของรัฐ ขณะเดียวกันข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องใช้เวลาในการตรวจสอบข้อมูล และเมื่อทีมประสานงานกลางได้พิจารณาเงื่อนไขเวลา และงบประมาณที่จำกัดและเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ ในที่นี้จึงมีข้อมูลเฉพาะบางพื้นที่จังหวัดซึ่งให้ความสำคัญให้นักวิจัยลงตรวจเช็ครายชื่อจากสมาชิกกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์โดยตรงซึ่งสรุปได้ ดังนี้ (ตารางที่ 2.2)

1. สถานการณ์ผู้จดทะเบียนคนจนในกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียนในพื้นที่
จากข้อมูลพบว่าสมาชิกสหกรณ์ที่ไปจดทะเบียนคนจน มีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 0.78 ในจังหวัดกระบี่และสูงสุดร้อยละ 46.98 ในจังหวัดหนองคาย

2. สถานการณ์ผู้จดทะเบียนคนจนในกลุ่มสหกรณ์ภาคประชาชน

จากข้อมูลพบว่า สมาชิกสหกรณ์ภาคประชาชนที่ไปจดทะเบียนคนจน มีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 0.04 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงร้อยละ 59.66 ในจังหวัดพิษณุโลก

3. สถานการณ์ผู้จดทะเบียนคนจนในกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ

จากข้อมูล พบว่า สมาชิกกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการที่ไปจดทะเบียนคนจนมีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 0.01 ในจังหวัดพิษณุโลกและพระนครศรีอยุธยา ถึงร้อยละ 38.88 ในจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลการจดทะเบียนคนจน ในกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชนและกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ

ลำดับ ที่	จังหวัด	สหกรณ์ที่จดทะเบียน	สหกรณ์ภาคประชาชน	กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ
		ร้อยละของสมาชิก ที่ไปจดทะเบียนคนจน	ร้อยละของสมาชิก ที่ไปจดทะเบียนคนจน	ร้อยละของสมาชิก ที่ไปจดทะเบียนคนจน
1	กระบี่	0.78	-	0.80
2	กาญจนบุรี	-	-	-
3	กาฬสินธุ์	-	-	1.56
4	กรุงเทพฯ	-	-	-
5	จันทบุรี	6.11	-	-
6	ชลบุรี	-	-	-
7	เชียงราย	-	-	-
8	ตราด	-	-	-
9	นครนายก	-	-	-
10	นครสวรรค์	3.73	-	-
11	นครศรีธรรมราช	-	0.04	0.04
12	หนองคาย	46.98	0.42	38.88
13	หนองบัวลำภู	12.51	6.71	12.19
14	นนทบุรี	-	-	0.91
15	ปัตตานี	10.78	1.08	2.63
16	พระนครศรีอยุธยา	-	-	0.01
17	พังงา	-	-	6.98

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลการจดทะเบียนคนจน ระหว่างกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชนและกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ (ต่อ)

ลำดับ ที่	จังหวัด	สหกรณ์ที่จดทะเบียน	สหกรณ์ภาคประชาชน	กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ
		ร้อยละของสมาชิก ที่ไปจดทะเบียนคนจน	ร้อยละของสมาชิก ที่ไปจดทะเบียนคนจน	ร้อยละของสมาชิก ที่ไปจดทะเบียนคนจน
18	พัทลุง	-	-	-
19	พิษณุโลก	27.57	59.66	0.01
20	ภูเก็ต	-	-	-
21	มหาสารคาม	-	-	1.63
22	มุกดาหาร	-	-	37.75
23	ยโสธร	-	-	0.04
24	ราชบุรี	-	-	0.62
25	ร้อยเอ็ด	8.95	-	0.20
26	ลำปาง	-	-	-
27	สกลนคร	33.18	-	0.68
28	สตูล	-	-	-
29	สมุทรปราการ	5.60	-	8.60
30	สมุทรสงคราม	5.95	0.36	-
31	สุราษฎร์ธานี	5.64	7.19	0.75
32	สุรินทร์	-	-	-
33	อ่างทอง	14.53	6.15	-
34	อุดรธานี	-	-	4.32
35	อุตรดิตถ์	2.22	0.54	1.71
36	อำนาจเจริญ	9.15	-	-

2.4 บทสรุปสถานการณ์การจดทะเบียนคนจนในพื้นที่ 36 จังหวัด

จากวิสัยทัศน์ของนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนของรัฐบาลที่กำหนดไว้ว่า “ภายในปี 2551” ประชาชนที่มาจากทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนได้รับการแก้ปัญหาคนจนได้รับการพัฒนา ศักยภาพดีขึ้น และคนจนสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ของรัฐอย่างทั่วถึง ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ดังกล่าวข้างต้น 5 ประการนั้น การดำเนินการรวบรวมข้อมูลคนจนจดทะเบียนของทีมวิจัยในพื้นที่ 36 จังหวัด ชี้ให้เห็นภาพสะท้อน ได้ดังนี้

1. นโยบายดังกล่าวได้รับการขานรับ โดยมีคนจนจดทะเบียนตามฐานข้อมูลของศูนย์ประมวล ข้อมูลข่าวสารแก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 15 มี.ค. 2546 จำนวนทั้งสิ้น 8.2 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 13.15 ของประชาชนทั้งสิ้น 62 ล้านคน โดยผู้จดทะเบียนคน จนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 15.72 ปัญหาที่มีผู้จดทะเบียนคนจนมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน รองลงไปคือ ปัญหาที่ดินทำกินและปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจน

2. นโยบายดังกล่าวได้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) เพื่อเป็นหน่วยงานบูรณาการแผนงานทั้งหมดของ 20 กระทรวงในการแก้ปัญหาความยากจนนั้นมิได้ ครอบคลุมเครือข่าย กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เป็นองค์กรทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเป็นไปตาม นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่รัฐให้การสนับสนุนมายาวนาน เนื่องจากพบว่าฐานข้อมูลของ ศตจ. ในพื้นที่จังหวัด มิได้เชื่อมโยงกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรสหกรณ์ แต่อย่างใด จึงอาจกล่าวได้ ว่านโยบายดังกล่าวมิได้เป็นการแก้ปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการแต่อย่างใด เนื่องจากแนวทางการแก้ไข ปัญหายังคงติดกรอบอยู่ที่การขับเคลื่อนการแก้ปัญหาจากบนลงล่าง จากหน่วยงานรัฐสู่ภาคประชาชน โดยมีได้ คึงเอามิติของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วม

3. จากข้อมูลของทีมวิจัยระดับจังหวัด พบว่า ในพื้นที่หลายจังหวัดมีการตั้งคณะกรรมการ หลายฝ่ายที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ เป็นปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ปัญหาคน เร่ร่อน ปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจน มีการจัดตั้งหน่วยคาราวานแก้ปัญหาความยากจน โดยมุ่งการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า เช่น การจัดหาที่อยู่อาศัย การหาแหล่งเงินเชื่อเพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน ซึ่งย่อมไม่สามารถแก้ปัญหา ความยากจนแต่อย่างใดเพราะยังไม่ได้เข้าถึงสาเหตุของปัญหาเป็นปัญหาหนี้สินภาคประชาชนนั้น ส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจาก การประกอบอาชีพ ปัญหาเรื่องภัยพิบัติ น้ำท่วมฝนแล้ง ซึ่งการแก้ไขปัญหาคงแก้แบบครบ วงจร และต้องใช้เวลาและมีองค์กรรองรับการแก้ปัญหาในระยะยาว จึงจะได้ผล

4. ภาพสะท้อนความคิดของประชาชนผ่านทีมวิจัยในพื้นที่ 36 จังหวัด มีความคิดเห็น หลากหลายดังนี้

- เหตุผลของการไปจดทะเบียนคนจนเพราะต้องการมีรายชื่อของผู้ที่อยู่ในข่ายที่รัฐจะให้ การสนับสนุน

- มีคนจนในหลายพื้นที่จังหวัดที่ไม่สามารถจดทะเบียนได้เนื่องจากไม่ใช่ถิ่นฐานหรือ
ภูมิลำเนาเดิมแต่ไปประกอบอาชีพ อยู่ในจังหวัดนั้นๆ
- เสียค่างบประมาณเพราะวิธีการไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน เปรียบเสมือน
ต้ำน้ำพริกละลายแม่น้ำ
- ประโยชน์กลับไปตกอยู่กับคนที่ไม่ยากจนจริง

กล่าวโดยสรุป นโยบายแก้ปัญหาความยากจน ผ่านกลไกการจดทะเบียนผู้ประสบปัญหา
สังคมและความยากจนเชิงบูรณาการนั้น เป็นไปในมิติของการแก้ปัญหาให้ริเริ่มจากข้างนอกสู่ภายใน
(Outside-in) โดยการที่รัฐจัดสรรทรัพยากรที่ดิน แหล่งทุน ที่อยู่อาศัย การหนุนเสริมการจัดทำแผนชุมชน
และอื่นๆ แก่ผู้ที่มาจดทะเบียนคนจน ตามคุณสมบัติที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับความช่วยเหลือ โดยมีได้พิจารณา
ผลกระทบและความเชื่อมโยงในการแก้ปัญหาความยากจนในระยะยาวเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน ดันทุนทาง
สังคมและระบบความสัมพันธ์ฐานทรัพยากรท้องถิ่น (ป่าไม้ แหล่งน้ำ ภูมิอากาศ) ระบบการผลิตและการค้า
ที่ต้องใช้วิธีการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบและกระทำอย่างต่อเนื่อง ภายใต้กลไกความสัมพันธ์ทั้งในมิติ
เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมควบคู่กันไป ซึ่งน่าจะส่งผลอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่า แม้ว่าจะใช้เวลาก็ตาม

บทที่ 3

สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และ เครือข่ายที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ 36 จังหวัด

การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน (Baseline survey) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการทำงานวิจัยของทีมวิจัยจังหวัดในพื้นที่ 36 จังหวัด เพื่อชี้ให้เห็นสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และเครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด โดยใช้ข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) อาทิ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร: ธ.ก.ส. และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยวิธีสำรวจข้อมูลจากผู้นำองค์กรในพื้นที่ และข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group) ผลการศึกษามีประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 จำนวนกลุ่ม/องค์กรจำแนกตามสถานภาพการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์

การสำรวจจำนวนกลุ่ม/องค์กร ในที่นี้จะมุ่งเน้นไปที่กลุ่ม/องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของปัจเจกบุคคลเพื่อการพึ่งพาซึ่งกันและกันและการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ การดำเนินธุรกิจร่วมกันหรือการพึ่งพาอย่างอื่น โดยจะจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ตามสถานภาพการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ โดย **กลุ่มแรก** คือ สหกรณ์ซึ่งหมายถึงองค์กรประชาชนที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ และ **กลุ่มที่สอง** คือ กลุ่ม/องค์กรประชาชนที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ (เรียกว่า สหกรณ์ภาคประชาชน) จากข้อมูลจากการสำรวจจะเห็นได้ว่าในบริบทพื้นที่ 36 จังหวัด พบว่ากลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์จะมีจำนวนมากกว่า กลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ โดยเมื่อพิจารณาจากข้อมูลในภาพรวม 36 จังหวัด ซึ่งมีกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 42,217 องค์กร สหกรณ์ที่จดทะเบียนมีสัดส่วนเพียง 3,875 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 9.18 ของจำนวนกลุ่ม/องค์กรที่มีอยู่ทั้งสิ้นในพื้นที่ 36 จังหวัด สถานการณ์ดังกล่าวเป็นภาพสะท้อนที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจพัฒนาระบบสหกรณ์ต้องนำไปพิจารณา ทั้งสาเหตุของการก่อเกิดการรวมกันของสหกรณ์ภาคประชาชนที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ และแนวทางการพัฒนาระบบสหกรณ์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขกับสมาชิก ชุมชน สังคม และประเทศอย่างเหมาะสม ซึ่งมีข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนและสัดส่วนร้อยละของกลุ่ม/องค์กร จำแนกตามสถานการณ์การจดทะเบียนเป็นสหกรณ์

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	กลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์		กลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์		รวม	
		จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)
1	กระบี่	81	8.22	904	91.78	985	100.00
2	กาญจนบุรี	90	2.43	3,621	97.57	3,711	100.00
3	กาฬสินธุ์	21	11.73	158	88.27	179	100.00
4	กรุงเทพฯ	554	35.11	1,024	64.89	1,578	100.00
5	จันทบุรี	158	14.99	896	85.01	1,054	100.00
6	ชลบุรี	80	47.06	90	52.94	170	100.00
7	เชียงราย	11	4.82	217	95.18	228	100.00
8	ตราด	54	24.77	164	75.23	218	100.00
9	นครนายก	38	3.96	921	96.04	959	100.00
10	นครสวรรค์	72	1.57	4,515	98.43	4,587	100.00
11	นครศรีธรรมราช	181	5.55	3,080	94.45	3,201	100.00
12	หนองคาย	76	12.28	543	87.72	619	100.00
13	หนองบัวลำภู	53	42.74	71	57.26	124	100.00
14	นนทบุรี	56	9.29	547	90.71	603	100.00
15	ปัตตานี	99	9.30	966	90.70	1,065	100.00
16	พระนครศรีอยุธยา	56	16.33	287	83.67	343	100.00
17	พังงา	85	16.38	434	83.62	519	100.00
18	พัทลุง	145	7.66	1,748	92.34	1,893	100.00
19	พิษณุโลก	110	10.70	918	89.30	1,028	100.00
20	ภูเก็ต	42	61.76	26	38.24	68	100.00
21	มหาสารคาม	133	5.61	2,237	94.39	2,370	100.00
22	มุกดาหาร	61	4.78	1,214	95.22	1,275	100.00
23	ยโสธร	75	3.96	1,820	96.04	1,895	100.00
24	ราชบุรี	119	79.87	30	20.13	149	100.00
25	ร้อยเอ็ด	131	7.33	1,657	92.67	1,788	100.00

ตารางที่ 3.1 จำนวนและสัดส่วนร้อยละของกลุ่ม/องค์กร จำแนกตามสถานการณ์การจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	กลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์		กลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์		รวม	
		จำนวน	(%)	จำนวน	(%)	จำนวน	(%)
26	ลำปาง	75	23.51	244	76.49	319	100.00
27	สกลนคร	123	23.34	404	76.66	527	100.00
28	สตูล	66	5.68	1,095	94.32	1,161	100.00
29	สมุทรปราการ	127	70.17	54	29.83	181	100.00
30	สมุทรสงคราม	19	8.96	193	91.04	212	100.00
31	สุราษฎร์ธานี	8	23.53	26	76.47	34	100.00
32	สุรินทร์	153	3.03	4,902	96.97	5,055	100.00
33	อ่างทอง	22	2.41	890	97.59	912	100.00
34	อุดรธานี	99	9.14	984	90.86	1,083	100.00
35	อุตรดิตถ์	136	100	N/A	N/A	136	100.00
36	อำนาจเจริญ	466	33.92	908	66.08	1,374	100.00
	รวม	3,875	9.18	38,342	90.82	42,217	100.00

3.2 ประเภทต่างๆ ของสหกรณ์ที่จดทะเบียนและกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนในพื้นที่จังหวัด

จากการสำรวจข้อมูลในพื้นที่จังหวัด พบว่ามีสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรหลากหลายประเภทที่มีบทบาทภารกิจในการหนุนเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกตลอดจนการให้บริการและสวัสดิการต่างๆ หลากหลายภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 3.2)

3.2.1 กลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์

กลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประกอบด้วยสหกรณ์ 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีสำนักงานสหกรณ์จังหวัด โดยเป็นหน่วยราชการในภูมิภาคของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักให้การหนุนเสริมตามนโยบายรัฐ

บทบาทภารกิจที่สำคัญของสหกรณ์ ทั้ง 7 ประเภทนั้นมุ่งเน้นในการใช้คุณค่าสหกรณ์ (Cooperative values) หลักและวิธีการสหกรณ์เป็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพและการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้แก่สมาชิก สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และ

สหกรณ์ประมงเป็นสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ (Multipurpose cooperatives) เพื่อให้การให้บริการแก่สมาชิกซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกร โดยมีบริการทั้งด้านธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย ธุรกิจแปรรูปบริการและส่งเสริมการเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการออม การให้เงินกู้ การจัดสวัสดิการ และอื่นๆ แก่สมาชิก สหกรณ์ร้านค้า มุ่งเน้นในด้านการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการต่างๆ แก่สมาชิกและสหกรณ์บริการซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์แท็กซี่ สหกรณ์รถยนต์โดยสารสี่ล้อเล็ก สหกรณ์สามล้อ สหกรณ์เคหะสถานและบริการชุมชน และอื่นๆ มุ่งเน้นไปที่การร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาของสมาชิกตลอดจนการให้บริการสนองความต้องการแก่สมาชิก

ตารางที่ 3.2 บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ จำแนกตามประเภทสหกรณ์

ลำดับที่	ประเภทสหกรณ์	บทบาทภารกิจในการดำเนินงาน	หน่วยงานรัฐที่ให้การสนับสนุนเป็นหลัก
1.	สหกรณ์การเกษตร	- ดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อให้บริการแก่สมาชิกในการประกอบอาชีพและการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิก ธุรกิจที่ให้บริการ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย ธุรกิจแปรรูปส่งเสริมการเกษตรและบริการ ตลอดจนการจัดสวัสดิการต่างๆ	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
2.	สหกรณ์นิคม	- การจัดหาที่ดินทำกินให้แก่สมาชิกและการดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์เช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
3.	สหกรณ์ประมง	- การดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อให้บริการแก่สมาชิกที่เป็นชาวประมง	- สำนักงานสหกรณ์จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด

ตารางที่3.2 บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ จำแนกตามประเภทสหกรณ์ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเภทสหกรณ์	บทบาทภารกิจในการดำเนินงาน	หน่วยงานรัฐที่ให้การ สนับสนุนเป็นหลัก
4.	สหกรณ์ออมทรัพย์	- ดำเนินธุรกิจส่งเสริมการออม การให้ เงินกู้ การจัดสวัสดิการเพื่อการยกระดับ ฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกที่ประกอบ อาชีพอย่างเดียวกัน	- สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัด
5.	สหกรณ์ร้านค้า	- ดำเนินธุรกิจจัดซื้อจัดหาสินค้า อุปโภค บริโภคและบริการต่างๆ ให้บริการตาม ความต้องการของสมาชิกและผู้บริโภคใน ราคายุติธรรม	- สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัด
6.	สหกรณ์บริการ	- ดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริการตามความ ต้องการของสมาชิกภายใต้หลักการพึ่งพา ตนเองและการร่วมมือกันทั้งในด้านการ แก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ ที่อยู่อาศัย และบริการต่างๆ	- สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัด
7.	สหกรณ์เครดิต ยูเนียน	- ดำเนินธุรกิจส่งเสริมการออมทรัพย์ การ ให้เงินกู้ การบริการส่งเสริมอาชีพ และการ จัดสวัสดิการแก่สมาชิกและชุมชน	- สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัด - สำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัด

3.2.2 กลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์

กลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ที่มีปรากฏในพื้นที่การดำเนินการวิจัย 36 จังหวัดประกอบด้วย กลุ่มที่สำคัญๆ ได้แก่ กลุ่ม/องค์กรการเงิน กลุ่มอาชีพ กลุ่มอนุรักษ์ และอื่นๆ (ตารางที่ 3.2) กลุ่ม/องค์กรประชาชนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีบทบาทภารกิจมุ่งเน้นไปที่ การส่งเสริมการออมและการแก้ไขปัญหาชีวิตความเป็นอยู่บนพื้นฐานหลักการพึ่งพาตนเองและการร่วมมือกัน บางกลุ่มเริ่มต้นจากการส่งเสริมการออมและขยายบทบาทภารกิจของกลุ่มไปที่การจัดสวัสดิการ การศึกษา การรักษาพยาบาล การรวมซื้อ การรวมขาย และอื่นๆ เพื่อให้บริการตามความต้องการของสมาชิก โดยส่วนใหญ่จะมีผู้นำที่เป็นคนที่สมาชิกให้ความไว้วางใจเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนภารกิจของกลุ่ม/องค์กร ในขณะที่บางกลุ่มมีหน่วยงานรัฐให้การสนับสนุนการจัดตั้ง และการดำเนินงาน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม OTOP เป็นต้น

ตารางที่ 3.3 บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์

ลำดับ ที่	ประเภทกลุ่ม/องค์กร	บทบาท/ภารกิจ	หน่วยงานรัฐที่ให้การ สนับสนุน
1.	<p>กลุ่มองค์กรการเงิน :</p> <ul style="list-style-type: none"> - กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง - กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต - กลุ่มเครดิตยูเนียน - กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ - วิสาหกิจชุมชน - ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ 	<ul style="list-style-type: none"> - การพึ่งพาซึ่งกันและกัน และการร่วมมือกัน ในการส่งเสริมการออม และการให้กู้เพื่อการประกอบอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ - การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี - การรณรงค์การจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้แก่สมาชิก - การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและชุมชน - การรวมซื้อ รวมขาย รวมบริการการประสานภารกิจเพื่อประโยชน์ของสมาชิก ชุมชนและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมการพัฒนาชุมชน - สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน :พอช. - สำนักงานเกษตรจังหวัด
2.	<p>กลุ่มอาชีพ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเกษตรกร - กลุ่มสตรีสหกรณ์ - กลุ่มทำนา - กลุ่มทำไร่ - กลุ่มทำสวน - กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ - กลุ่ม OTOP - กลุ่มแปรรูปอาหาร - กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. 	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ประกอบอาชีพ การตลาด การสร้างอำนาจการต่อรอง การออม การจัดสวัสดิการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมพัฒนาชุมชน - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม - กรมส่งเสริมการเกษตร - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร : ธ.ก.ส.

ตารางที่ 3.3 บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเภทกลุ่ม/องค์กร	บทบาท/ภารกิจ	หน่วยงานรัฐที่ให้การ สนับสนุน
3.	กลุ่มอนุรักษ์ : - กลุ่มทรัพยากรธรรมชาติ - ศูนย์ผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชน - กลุ่มจัดการอนุรักษ์ป่า ชุมชน	- การอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และสิ่งแวดล้อม - การรวมพลังและร่วมมือกับใช้ มาตรการป้องกันคุ้มครองการตัด ไม้ ทำลายป่า - การธำรงรักษาสัตว์ป่า/สัตว์สงวน ด้วยการกำหนดกฎเกณฑ์ของกลุ่ม เพื่อการอนุรักษ์	- กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมป่าไม้
4.	กลุ่มอื่นๆ : - กลุ่มผู้สูงอายุ - กลุ่มเยาวชนเกษตรกร - ชมรมแพทย์แผนไทย - กลุ่มฌาปนกิจ - กลุ่มปฎิชีวิภาพ/ปฎิหมัก - ชมรมอาสาพัฒนาชุมชน	- การพึ่งพาซึ่งกันและกันและการ ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ความต้องการพื้นฐานของคนใน ชุมชน - การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการพัฒนา	- กรมการพัฒนาชุมชน - กระทรวงสาธารณสุข - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการเกษตร - ช.ก.ส.

3.3 สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม

การประเมินสถานการณ์ของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ 36 จังหวัดในช่วงปี 2548 โดยทีมวิจัยระดับจังหวัดใช้ข้อมูลทั้งทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม/องค์กรในขั้นตอนของการสำรวจ (Baseline survey) ตลอดจนข้อมูลจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อจัดทำกรอบทิศทางงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ อาจชี้ให้เห็นประเด็นสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ในด้านต่างๆ ได้ดังนี้ (ตารางที่ 3.4)

3.3.1 สมาชิก

การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ บนวิถีสหกรณ์ ซึ่งมีอัตลักษณ์ของการเป็น “องค์กรของสมาชิก เพื่อสมาชิก โดยสมาชิก” นั้นสมาชิกย่อมต้องมีบทบาทอย่างสำคัญที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางงานของกลุ่ม/องค์กรเพื่อให้บริการสนองต่อความต้องการของตน เพื่อแก้ปัญหาและอยู่ร่วมกัน ดังนั้น สมาชิกจึงจะต้องมีจิตสำนึกการร่วมมือที่ปรากฏอยู่ในตนเอง ตลอดจน

ความคุ้นเคยรู้จักกันของสมาชิกก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในการที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรให้มีความเหมาะสม

ผลการสำรวจของทีมวิจัยจังหวัดทั้ง 36 จังหวัด ซึ่งให้เห็นว่า สมาชิกกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ยังมีจุดอ่อนที่สมาชิกส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกความร่วมมือกันและมักไม่รู้สึกรู้สึกันเคยกัน ในขณะที่สมาชิกกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์นั้นสมาชิกส่วนใหญ่ มีจิตสำนึกความร่วมมือและมีความคุ้นเคยกัน อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ตามพบว่า สมาชิกของทั้งกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์และมีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ยังมีจุดอ่อนในด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน กล่าวคือส่วนใหญ่ ยังปล่อยให้ผู้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้นำกลุ่ม/องค์กรจึงดูเหมือนว่า บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านผู้นำ และหรือฝ่ายจัดการมากกว่า สมาชิกที่เป็นเจ้าขององค์กร ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข

3.3.2 ผู้นำ (กรรมการดำเนินการ)

ผู้นำหรือกรรมการดำเนินการเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ จากข้อมูลของทีมวิจัยระดับจังหวัดพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำ (กรรมการดำเนินการ) ของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ส่วนใหญ่ยังเป็นจุดอ่อน กล่าวคือ กรรมการดำเนินการสหกรณ์ส่วนใหญ่ ยังขาดจิตวิญญาณสหกรณ์ ขาดความมุ่งมั่นทุ่มเทในงานสหกรณ์ที่ตนรับผิดชอบ ทั้งที่มีสาเหตุจากหลายประการ อาทิ กรรมการดำเนินการมีตำแหน่งงานหลายด้าน ไม่มีเวลา และไม่ตระหนักถึงบทบาทของตนที่พึงมีต่องานในหน้าที่ ส่วนใหญ่มักขาดทักษะประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กร ขาดความคิดเชิงระบบ และการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น โดยพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่นำมาจากระบวนการคัดสรรกรรมการที่สมาชิกสหกรณ์ไม่สามารถเลือกกรรมการดำเนินการที่พึงประสงค์ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดของสมาชิกตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีไทยที่ทำให้สมาชิกจำเป็นต้องเลือกคนที่คุ้นเคยตลอดจนความเกรงใจเกรงขามและการซื้อเสียงก็มีบทบาทอยู่ไม่น้อย

เมื่อพิจารณาสถานการณ์ด้านผู้นำของกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์พบว่าส่วนใหญ่ กลุ่ม/องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวโดยธรรมชาติ มักมีผู้นำที่มีจิตวิญญาณสหกรณ์ มีความมุ่งมั่นทุ่มเทเอาใจใส่ในภารกิจที่ตนรับผิดชอบ หากพิจารณาเรียนรู้ที่จะหาประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ แต่ก็ยังพบว่าผู้นำบางส่วนนั้นยังขาดความคิดเชิงระบบจึงทำให้เกิดความเสี่ยงในการบริหารจัดการองค์กร โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยเช่นกัน ผู้นำในลักษณะเช่นนี้แม้จะมีไม่มากแต่ก็ยังมีบทบาทสำคัญในการรณรงค์และสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนแพร่หลายเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากกลุ่ม/องค์กรที่เกิดขึ้นเหล่านั้นมิได้มีผู้นำที่มีจิตวิญญาณสหกรณ์และไม่มีความมุ่งมั่นทุ่มเทเท่าที่ควรก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสมาชิกและภาพรวมของกลุ่ม/องค์กรเหล่านั้นได้เช่นกัน

3.3.3 ฝ่ายจัดการ

สถานการณ์ในด้านของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์พบว่า ส่วนใหญ่มีบุคลากรอย่างเพียงพอ และได้รับการหนุนเสริมการพัฒนาบุคลากรจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามพบว่า บุคลากรฝ่ายจัดการในสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่ยังมีจุดอ่อนและข้อจำกัดทั้งด้านขวัญกำลังใจ ตลอดจน การขาดทักษะ/ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน สาเหตุสำคัญมาจากหลายประการ อาทิเช่น ค่าจ้าง/ค่าตอบแทนต่ำ การถูกกั๊กจ่ายจากกรรมการ การขาดกระบวนการบริหารจัดการงานบุคคลในสหกรณ์ที่ย่อหย่อน จึงทำให้ระบบการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ไม่เป็นไปอย่างที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตามพบว่า มีสหกรณ์จำนวนไม่น้อยที่มีผู้จัดการ และบุคลากรที่มีความสามารถและมีประสบการณ์สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของสหกรณ์จนก่อให้เกิดความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง

สำหรับสถานการณ์ของกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์นั้นพบว่าส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดด้านความเพียงพอของบุคลากร ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของกลุ่ม/องค์กรในอนาคตเมื่อขาดผู้นำที่มีจิตวิญญาณ มุ่งมั่นทุ่มเท

3.3.4 ขีดความสามารถขององค์กร

การพิจารณาขีดความสามารถขององค์กรที่จะกล่าวถึงในที่นี้จะมุ่งเน้นไปที่ ปัจจัยภายในของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ได้แก่ สถานภาพทางกฎหมาย โครงสร้างองค์กร ระบบงาน เงินทุน การวางแผน ฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ กลไกการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนบริบทการสนองความต้องการของสมาชิก

จากการตรวจสอบสถานการณ์ของทีมวิจัยจังหวัด พบว่าในกลุ่มของกลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์นั้นแม้จะมีจุดเด่นตรงที่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลที่สามารถดำเนินธุรกิจได้ในวงกว้าง แต่พบว่า มีไม่มากนักที่สหกรณ์มีโครงสร้างองค์กรและระบบงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงาน ส่วนใหญ่แม้จะมีการจัดทำกรอบทิศทางการทำงานตามนโยบายในแผนพัฒนาการสหกรณ์ฉบับที่ 1 แต่ก็ยังไม่สามารถขับเคลื่อนภารกิจตามแผนที่วางไว้แต่อย่างใด ส่วนใหญ่ยังคงดำเนินงานในลักษณะตั้งรับ บางส่วนดำเนินงานตามการหนุนเสริมจากภาครัฐ ทำให้มีการบริหารจัดการสหกรณ์ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งการพึ่งพารัฐ แม้ว่าสหกรณ์จะมีขีดความสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้แล้วก็ตามนอกจากนี้ยังพบว่า สหกรณ์จำนวนไม่น้อยที่ยังขาดฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศประกอบการตัดสินใจ จึงทำให้การบริหารจัดการของสหกรณ์ไม่สามารถสนองต่อความต้องการหรือแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ หรือชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกได้อย่างที่ควรจะเป็น สหกรณ์ส่วนใหญ่ยังมีจุดอ่อนในระบบการควบคุมภายในและขาดกลไกการบริหารความเสี่ยง แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้ทุกสหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งเป็นกลไกการควบคุมภายในแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังมิได้เป็นไปอย่างที่คาดหวัง ที่สำคัญยังพบว่าสหกรณ์ที่มีลักษณะการให้บริการแบบเอกชนประสงค์ เช่น กรณีของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถให้บริการอย่างที่ต้องการจะเป็น

สถานการณ์ด้านกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์นั้นแม้ว่าจะมีจุดอ่อนในด้านสถานภาพการเป็นนิติบุคคล แต่บริบทการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรที่สามารถสร้างศรัทธาได้จากตัวผู้นำกลุ่ม/องค์กร ช่วยให้กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่สามารถขับเคลื่อนภารกิจ ในการให้บริการแก่สมาชิกได้ในวงกว้าง และเกิดประโยชน์ต่อสมาชิกได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามพบว่า กลุ่ม/องค์กรที่มีเงินทุนเพิ่มมากขึ้น และมีนโยบายที่จะขยายกรอบทิศทางการทำงานในเชิงธุรกิจประสบปัญหาเรื่องความเป็นนิติบุคคลซึ่งอาจพิจารณาได้ทั้งข้อดี ข้อด้อย กล่าวคือ เป็นข้อด้อยในเรื่องการขยายธุรกิจ ในวงกว้าง แต่ข้อดีก็คือช่วยลดความเสี่ยงอันเกิดจาก การไม่เท่าทันเรื่องธุรกิจของผู้นำไม่ได้ไม่น้อยทีเดียว

ตารางที่ 3.4 การประเมินสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม

การประเมินสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/ องค์กรและสหกรณ์	กลุ่ม/องค์กรที่จดทะเบียนเป็นสหกรณ์		กลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. สมาชิก :				
1.1 จิตสำนึกการร่วมมือของสมาชิก		✓	✓	
1.2 สมาชิกมีความรักใคร่คุ้นเคยกันดี		✓	✓	
1.3 การเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศ ทางการดำเนินงานขององค์กร	✓	✓		✓
1.4 การได้รับบริการและสวัสดิการจากองค์กร	✓	✓	✓	✓
2. ผู้นำ (กรรมการดำเนินการ) :				
2.1 จิตวิญญาณสหกรณ์ของผู้นำ		✓	✓	
2.2 ความมุ่งมั่น ททุ่มเทในงานสหกรณ์ที่ตน รับผิดชอบ		✓	✓	
2.3 ทักษะและประสบการณ์ในด้านการ บริหารจัดการ		✓		✓
2.4 ความคิดเชิงระบบ (System thinking)		✓		✓
2.5 การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น	✓	✓	✓	
3. ฝ่ายจัดการ :				
3.1 ความเพียงพอด้านบุคลากร	✓	✓		✓
3.2 ทักษะและประสบการณ์ในด้านการ บริหารการจัดการ	✓	✓		✓

ตารางที่ 3.4 การประเมินสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม (ต่อ)

การประเมินสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/ องค์กรและสหกรณ์	กลุ่ม/องค์กรที่จัด ทะเบียนเป็นสหกรณ์		กลุ่ม/องค์กรที่ไม่ได้จัด ทะเบียนเป็นสหกรณ์	
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	จุดแข็ง	จุดอ่อน
4. ชีตความสามารถขององค์กร:				
4.1 สถานภาพการเป็นนิติบุคคล	✓			✓
4.2 โครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน	✓	✓		✓
4.3 ระบบงานที่เอื้อต่อการบริหารจัดการอย่างมี ประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้	✓	✓		✓
4.4 ความเพียงพอของเงินทุน	✓	✓	✓	✓
4.5 การมีกรอบทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับปัจจัยสภาพแวดล้อม	✓	✓		✓
4.6 ระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการ บริหารจัดการองค์กร		✓		✓
4.7 กลไกการควบคุมภายในและการบริหาร ความเสี่ยง		✓		✓
4.8 การสนองตอบความต้องการของสมาชิก	✓	✓	✓	

3.4 เครือข่ายและสถานการณ์การดำเนินงานของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม

3.4.1 รูปแบบของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม

รูปแบบของเครือข่ายที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ 36 จังหวัด เมื่อพิจารณาจากลักษณะการก่อเกิดของเครือข่ายอาจจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ เครือข่ายที่เกิดจากการหนุนเสริมการจัดตั้งจากภายนอก และเครือข่ายที่เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กรที่เป็นภาคีเครือข่ายโดยธรรมชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 3.5)

1) เครือข่ายที่เกิดจากการหนุนเสริมการจัดตั้งจากภายนอก ที่สำคัญๆ ได้แก่

- ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด : ชสก.
- ชุมนุมสหกรณ์จังหวัด
- ชมรมสหกรณ์จังหวัด
- เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร
- เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน

- เครือข่ายแลกเปลี่ยนสินค้าโดยระบบหักบัญชี (Account Trade)
- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
- เครือข่ายกลุ่มอาชีพ ได้แก่ เครือข่ายทอผ้า เกษตรกรทำนา จักสาน ผู้แปรรูป หมอพื้นบ้าน ผู้จัดการหน่วย/บริการ/ท่องเที่ยว
- เครือข่ายธุรกิจ ได้แก่ เครือข่ายข่าวสาร ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง OTOP

2) เครือข่ายที่เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กรที่เป็นภาคีเครือข่ายโดยธรรมชาติ ที่สำคัญๆ ได้แก่

- ชมรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร
- เครือข่ายสหกรณ์กองทุนสวนยาง
- เครือข่ายเชิงพื้นที่/ลุ่มน้ำ
- เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง
- เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์
- เครือข่ายรวมซื้อสัจจะสะสมทรัพย์
- เครือข่ายเชิงอนุรักษ์
- เครือข่ายเกษตรอินทรีย์
- เครือข่ายธุรกิจ
- เครือข่ายกลุ่มอาชีพ/เครือข่ายเกษตรกรทำนา
- เครือข่ายการเงินชุมชน ได้แก่ เครือข่ายธนาคารหมู่บ้านฯ เครือข่ายเครดิตยูเนียน เครือข่ายออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น

3.4.2 สถานการณ์การดำเนินงานของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม

ปริมาณการดำเนินงานของเครือข่ายที่มีอยู่เดิมที่เด่นชัด และมีความสัมพันธ์อย่างเหนียวแน่น ได้แก่ กลุ่มองค์กรการเงิน ที่มีผู้นำกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับการร่วมมือเป็นเครือข่าย ดังนั้นเครือข่ายที่เกิดขึ้นของกลุ่มองค์กรการเงินมีความเข้มแข็ง เป็นปึกแผ่น และมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการส่งเสริมการออม การให้เงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ การจัดสวัสดิการ และมีแนวโน้มที่จะขับเคลื่อนภารกิจของเครือข่ายไปในการทำธุรกรรม การรวมซื้อ การร่วมมือปลูกป่าชุมชนในเชิงอนุรักษ์ ตลอดจนการรณรงค์เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่สมาชิกกลุ่มที่เป็นปัจเจกบุคคล และคนในรูปธรรมซึ่งเป็นเรื่องน่าจับตามองในอนาคตเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจของทีมวิจัยในระดับจังหวัด พบว่าเครือข่ายส่วนใหญ่ ทั้งที่เกิดขึ้นจากการหนุนเสริมของหน่วยงานภายนอก มักเป็นไปในลักษณะของเครือข่ายแบบหลวม ๆ โดยที่มิได้มีการมีกิจกรรมเชิงธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะของการทำกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญ

ประจำปี หรือเป็นไปในลักษณะของพันธมิตรคู่ค้า ตามนโยบายของหน่วยงานหนุนเสริมมากกว่า ตัวอย่างเช่น เครือข่ายแลกเปลี่ยนสินค้าโดยระบบหักบัญชี (Account Trade) ก็เป็นในลักษณะของธุรกิจคู่ค้าระหว่างสหกรณ์ 2 แห่ง ซึ่งไม่ค่อยมีความต่อเนื่องเท่าใดนัก ชุมชนสหกรณ์ระดับจังหวัดส่วนใหญ่ก็ประสบปัญหาการบริหารจัดการ ธุรกิจขาดทุน สาเหตุสำคัญมาจากขาดการร่วมมือในกลุ่มสหกรณ์สมาชิก

เครือข่ายที่เกิดขึ้นเองตามความต้องการของกลุ่ม/องค์กรที่เป็นภาคีเครือข่าย เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มธุรกิจ กลุ่มอนุรักษ์ เครือข่ายเชิงพื้นที่ เครือข่ายลุ่มน้ำ มักมีกิจกรรมร่วมกันในเชิงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความร่วมมือในทางสังคมและวัฒนธรรมพื้นบ้าน แต่มิได้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเท่าใดนัก (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 รูปแบบและบทบาทภารกิจของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย		บทบาท/ภารกิจ	สมาชิกเครือข่าย
		การหนุนเสริมจากภายนอก	เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กร		
1	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด:ชสก.	✓		ดำเนินงานในฐานะองค์กรกลางระดับจังหวัดที่มุ่งเน้นไปที่การเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์สมาชิกในจังหวัด	- สหกรณ์การเกษตรขั้นปฐม
2	ชุมนุมสหกรณ์จังหวัด	✓		การร่วมมือในเชิงธุรกิจของสหกรณ์ต่างประเภทในระดับจังหวัด ตามพรบ.สหกรณ์ 2542	- สหกรณ์ในจังหวัด
3	ชมรมสหกรณ์จังหวัด	✓		เป็นการรวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ภายในจังหวัดภายใต้การหนุนเสริมของสหกรณ์จังหวัด เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการร่วมมือกันในทางธุรกิจ	- สหกรณ์ทุกประเภทที่สมัครใจ

ตารางที่ 3.5 รูปแบบและบทบาทภารกิจของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย		บทบาท/ภารกิจ	สมาชิกเครือข่าย
		การหนุนเสริมจากภายนอก	เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กร		
4	ชมรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร		✓	การรวมพลังเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการร่วมมือในทางธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ	- ผจก.สหกรณ์การเกษตรที่สมัครใจ
5	เครือข่ายสหกรณ์กองทุนสวนยาง		✓	เป็นการเชื่อมโยงธุรกิจยางพาราระหว่างสหกรณ์กองทุนสวนยางเพื่อการรวมกันขายยางพารา	- สหกรณ์กองทุน
6	เครือข่ายเชิงพื้นที่/ลุ่มน้ำ		✓	การร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ และกลุ่ม/องค์กรที่มีได้จดทะเบียนเพื่อการร่วมมือทางธุรกิจ/สังคมและวิทยาการร่วมกัน	- สหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่ที่สมัครใจ
7	เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร	✓		ร่วมมือกันในเชิงธุรกิจและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นำกลุ่มเกษตรกร	- กลุ่มเกษตรกรในจังหวัด
8	เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง		✓	การร่วมมือกันของกลุ่ม/องค์กรในชุมชนในระบบการผลิต แหล่งทุนตลาดและบริการร่วมกัน	- กลุ่ม/องค์กรในชุมชน
9	เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน	✓		เป็นเครือข่ายของกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน เพื่อการร่วมมือซึ่งกันและกัน	- กองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.5 รูปแบบและบทบาทภารกิจของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย		บทบาท/ภารกิจ	สมาชิกเครือข่าย
		การหนุนเสริมจากภายนอก	เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กร		
10	เครือข่ายแลกเปลี่ยนสินค้าโดยระบบหักบัญชี (Account Trade)	✓		<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์คู่ค้าโดยวิธีซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันโดยระบบหักบัญชี - ลดภาระการใช้จ่ายเงินสดในการทำธุรกิจ 	- สหกรณ์ที่มีข้อตกลงทางธุรกิจร่วมกัน
11	เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์		✓	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบการเงินชุมชนที่เกื้อกูลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การรณรงค์การส่งเสริมการออม 	- กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
12	เครือข่ายรวมซื้อสัจจะสะสมทรัพย์		✓	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมซื้อ เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการครองชีพ - การรวมพลังสร้างอำนาจการต่อรอง - กระบวนการเศรษฐกิจพอเพียง 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ระดับอำเภอ - กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว - เครือข่ายปุ๋ย - ผู้ค้าแก๊สหุงต้ม

ตารางที่ 3.5 รูปแบบและบทบาทภารกิจของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม (ต่อ)

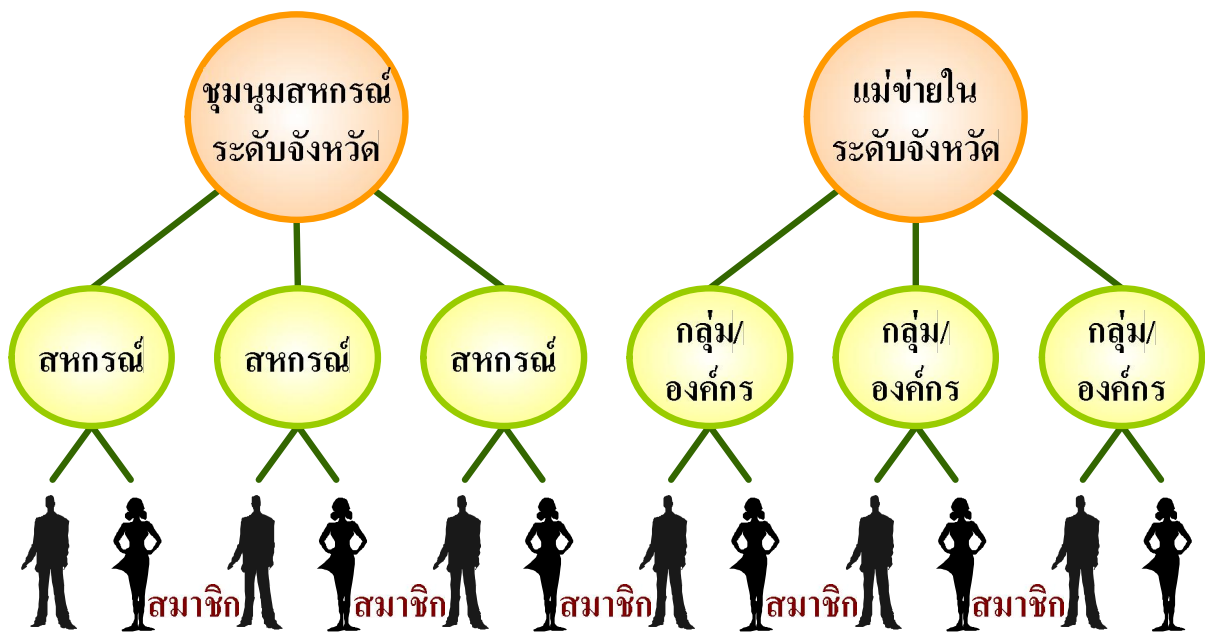
ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย		บทบาท/ภารกิจ	สมาชิกเครือข่าย
		การหนุนเสริมจากภายนอก	เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กร		
13	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	✓		<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อให้ธุรกิจมีความหลากหลาย - สร้างอำนาจการต่อรอง และการขยายตลาดในวงกว้าง - การรวมซื้อ รวมขาย และอื่น ๆ 	- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด
14	เครือข่ายองค์กรการเงินชุมชน - เครือข่ายธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ - เครือข่ายเครดิตยูเนียน - เครือข่ายออมทรัพย์เพื่อการผลิต	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือเพื่อการเงินสวัสดิการ - การรวมซื้อ รวมขาย - การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ 	- กลุ่มองค์กรการเงินชุมชน
15	เครือข่ายเชิงอนุรักษ์ - เครือข่ายคนรักคูคลอง - กลุ่มอาชีพเชิงอนุรักษ์ - กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		✓	<ul style="list-style-type: none"> - การรณรงค์เชิงอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ - เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การทำธุรกิจของกลุ่มอนุรักษ์ร่วมกัน 	- กลุ่มอาชีพ/กลุ่มอนุรักษ์

ตารางที่ 3.5 รูปแบบและบทบาทภารกิจของเครือข่ายที่มีอยู่เดิม (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	รูปแบบการจัดตั้งเครือข่าย		บทบาท/ภารกิจ	สมาชิกเครือข่าย
		การหนุนเสริมจากภายนอก	เกิดจากความต้องการของกลุ่ม/องค์กร		
16	เครือข่ายเกษตรอินทรีย์		✓	- การร่วมมือในเชิงธุรกิจ - สินเชื่อ การผลิต การจัดหาปัจจัยการผลิต - การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	- กลุ่มเกษตรกร - ที่ทำเกษตรอินทรีย์ในจังหวัด
17	เครือข่ายธุรกิจ - เครือข่ายข้าวสาร - ปู่เคมี - น้ำมันเชิงเพลิง - OTOP - กลุ่มร้านค้าชุมชน	✓	✓	การร่วมมือในเชิงธุรกิจตามหลักรวมซื้อ รวมขาย เพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง	- กลุ่มธุรกิจ - ด้านต่างๆ - ในจังหวัด
18	เครือข่ายกลุ่มอาชีพ - กลุ่มทอผ้า - กลุ่มเกษตรกร ทำนา/ทำสวน/ทำไร่ - กลุ่มจักสาน - กลุ่มผู้แปรรูป - กลุ่มหมอพื้นบ้าน - กลุ่มผู้จัดจำหน่ายบริการและท่องเที่ยว - เครือข่ายกองทุนสวนยาง - เครือข่ายเกษตรกรทำนา - กลุ่มผู้ผลิตสินค้า SME	✓	✓	-การร่วมมือในการประกอบอาชีพ -การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเชื่อมโยงธุรกิจ/ - สินเชื่อ ปัจจัยการผลิต/ - สวัสดิการ	- กลุ่มอาชีพ - ต่างๆในจังหวัด

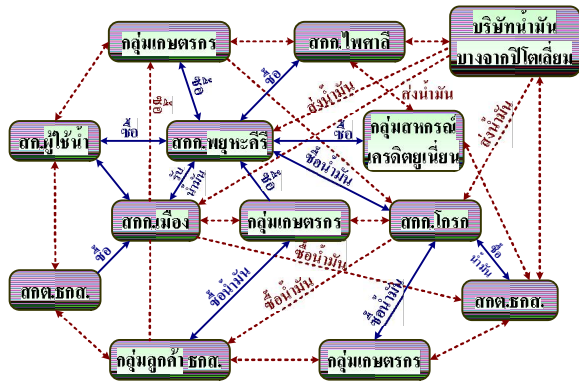
3.5 สรุปสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และเครือข่ายที่มีอยู่ในพื้นที่ 36 จังหวัด

สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และเครือข่าย ที่ได้กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ในกลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายในแนวดิ่ง (Vertical integration) ในรูปของการจัดตั้งองค์กรกลาง ในระดับจังหวัด ที่เรียกกันว่าชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด ส่วนในกลุ่มของสหกรณ์ภาคประชาชนในบางประเภทก็มีการจัดตั้งองค์กรแม่ข่ายในระดับจังหวัดเช่นเดียวกัน เช่นกรณีของเครือข่ายธนาคารหมู่บ้านระดับจังหวัด (ภาพที่ 3.1) อย่างไรก็ตาม พบว่าองค์กรข่ายส่วนใหญ่ มีข้อจำกัดและอุปสรรคในการดำเนินงานให้บริการสมาชิก ซึ่งเป็นสหกรณ์หรือกลุ่ม/องค์กร สาเหตุสำคัญ คือเรื่องของการขาดการมีส่วนร่วมจากสหกรณ์สมาชิก และ กลุ่ม/องค์กรสมาชิก จึงทำให้องค์กรกลางไม่มีปริมาณธุรกิจ หรือทุนดำเนินงานมากพอ ที่จะขับเคลื่อนภารกิจได้ตามความคาดหวัง

ภาพที่ 3.1 ลักษณะของเครือข่ายในแนวดิ่ง (Vertical integration) ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด

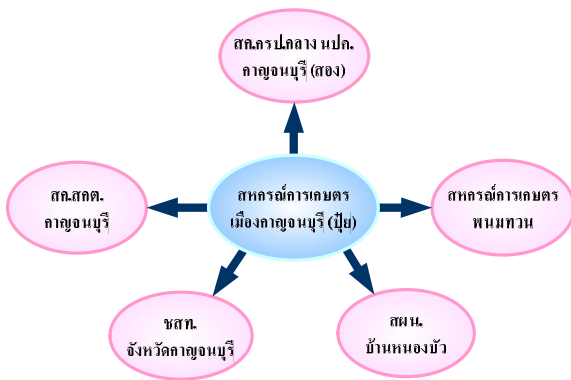
เมื่อพิจารณาสถานการณ์ของเครือข่ายในแนวนอน (Horizontal integration) ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัดที่สำคัญๆ ได้แก่ ชมรมสหกรณ์จังหวัด เครือข่าย OTOP เครือข่ายเมล็ดพันธุ์ เครือข่ายน้ำมันเชื้อเพลิง เครือข่ายแลกเปลี่ยนสินค้านั้น ส่วนใหญ่จะเป็นไปในเรื่องของการรวมซื้อ การรวมขาย หรือการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสหกรณ์ หรือกลุ่ม/องค์กร ซึ่งมีทั้งที่เกิดจากความร่วมมือของสหกรณ์ หรือกลุ่ม/องค์กรด้วยตนเอง และเกิดจากโครงการสนับสนุนของรัฐ (ภาพที่ 3.2) และจากการสำรวจพบว่า ภาคีเครือข่ายส่วนใหญ่ ยังมีไม่ได้มีการวางแผนทำธุรกิจร่วมกัน แต่เป็นลักษณะของการร่วมมือกันเป็นครั้งคราวและเป็นบางช่วงเวลาเท่านั้น

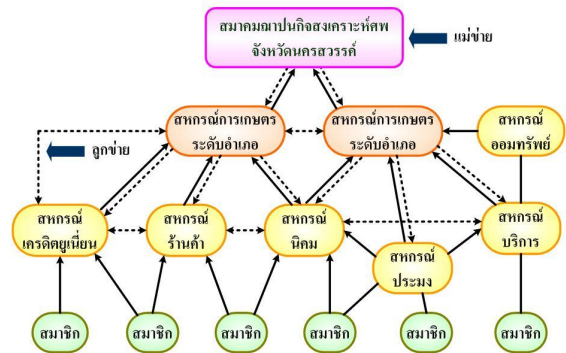
เครือข่ายน้ำมันเชื้อเพลิง

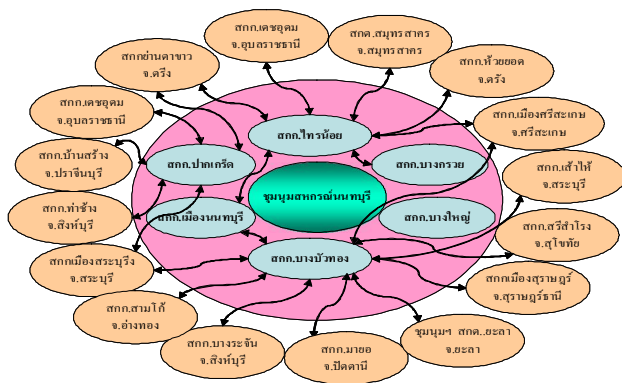
เครือข่ายการเงิน

เครือข่ายปุ๋ย

เครือข่ายคานาปกิจสงเคราะห์

เครือข่ายแลกเปลี่ยนสินค้า

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างเครือข่ายในแนวราบ (Horizontal integration) ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด

บทที่ 4

กระบวนการงานการวิจัย และผลลัพธ์ที่ได้

การดำเนินการชุดโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน” ในครั้งนี้ เป็นไปภายใต้กรอบคิดและแนวทางการปฏิบัติของนักสหกรณ์ ซึ่งมีความเชื่อมั่นว่าคนที่ตระหนักเห็นความสำคัญในคุณค่าสหกรณ์ (Cooperative values) หากได้มีการร่วมมือกันในการดำเนินงานในรูปของสหกรณ์ (Cooperatives) และมีการร่วมมือกันในลักษณะของการผสมผสานสหกรณ์ (Cooperative integration) แล้ว ย่อมก่อให้เกิดพลังในการร่วมมือกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก ชุมชน และสังคม นั้นเป็นวิถีสหกรณ์ที่คนทั่วโลกให้การยอมรับ หากแต่การดำเนินงานของขบวนการสหกรณ์ (Cooperative movement) ของประเทศไทยที่ผ่านมา จนถึงปี 2546 นั้น ได้ถูกตีกรอบให้เป็นความร่วมมือกันอยู่ในวงจำกัดเพียงในกลุ่มของสหกรณ์ที่จดทะเบียนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้พลังความร่วมมืออยู่ในวงแคบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อการให้บริการแก่สมาชิก ทั้งที่อยู่ในอาชีพเกษตรกรและอื่นๆ ซึ่งไม่สามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและชุมชนดังที่คาดหวัง ที่ผ่านมาโครงการความร่วมมือในลักษณะของพันธมิตรทางธุรกิจหรือเครือข่าย มักจะเข้าไปในลักษณะของการเป็นคู่ค้าที่สหกรณ์มักตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบ และไม่ก่อให้เกิดผลดีหรือประโยชน์ต่อสมาชิกเท่าที่ควร เราจึงเห็นปรากฏการณ์อยู่เนืองๆ ที่เครือข่ายพันธมิตรมักจะเลิกกันไปเมื่อขาดที่หนุนเสริมจากภายนอก

ในช่วงปี 2546-2547 เมื่อโครงการประสานงานด้านสหกรณ์ (ปัจจุบันคือ “สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์”) ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยให้ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ จึงได้นำเอากรอบวิธีทัศน์ในแผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ. 2546 - 2549 มาใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติงานวิจัยชุดโครงการ “ การเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่มองค์กรประชาชน” โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะเรียนรู้ในการปฏิบัติจริง (Action learning) ว่า กระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายที่จะก่อให้เกิดพลังความร่วมมือของสหกรณ์ที่จดทะเบียน และสหกรณ์ภาคประชาชนมีรูปแบบวิธีการอย่างไร และผลกระทบที่เกิดจากการเชื่อมโยงที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งด้านธุรกิจ สังคม และวิชาการเป็นไปได้อย่างไรหรือไม่ก็น้อยเพียงใด

ผลการดำเนินงานของชุดโครงการฯ 9 จังหวัด ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best practice) ของการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชน และธุรกิจคู่ค้า อีกทั้งยังบ่งบอกถึงผลกระทบในเชิงธุรกิจ สังคม และวิทยากรกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ที่เป็นภาคีเครือข่ายจะได้รับ โดยมีจุดเน้นในประเด็นของการกระตุ้นจิตสำนึก “คุณค่าสหกรณ์” และกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย ในลักษณะของการพัฒนามาจากความต้องการของกลุ่มองค์กรอย่างแท้จริงและต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กร จึงจะทำให้เครือข่ายมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

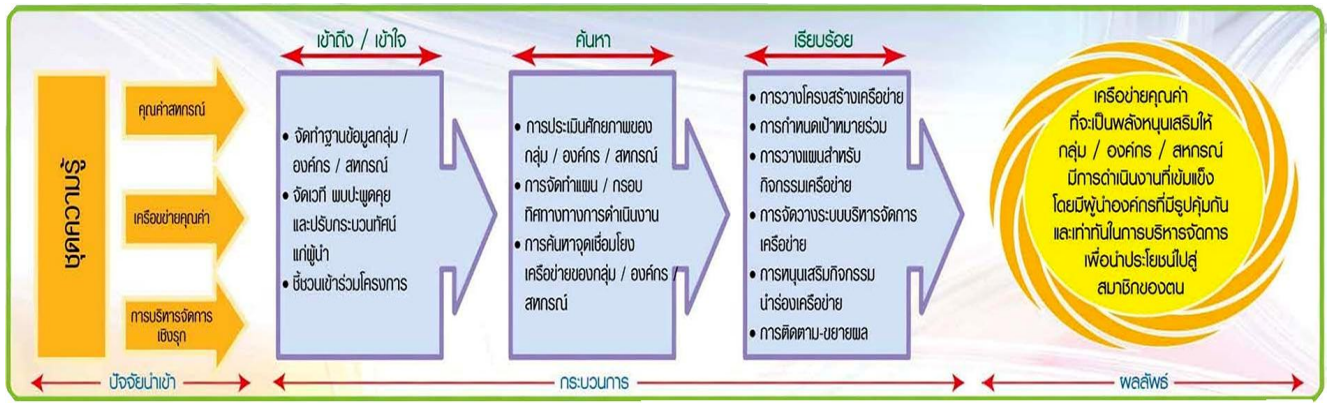
4.1 กระบวนการวิจัย

กระบวนการวิจัยของทีมวิจัยจังหวัดทั้ง 36 จังหวัด ส่วนใหญ่จะเป็นไปตามขั้นตอน/วิธีการ (ภาพที่ 4.1) ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง เป็นกระบวนการที่ทีมวิจัยจะกระตุ้นจิตสำนึกความร่วมมือให้กับผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ โดยวิธีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าสหกรณ์ การเชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบของ “เครือข่ายคุณค่า” ตลอดจนชุดความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงรุกแก่ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ซึ่งในขั้นตอนนี้ทีมวิจัยบางจังหวัดอาจเลือกใช้เวทีในระดับอำเภอ หรือเวทีระดับจังหวัด ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในจังหวัด ว่าวิธีการใดที่ทีมวิจัยจะเข้าถึงและสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ได้ดีต่อกันอย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าหัวหน้าทีมวิจัยที่ให้ความสำคัญ และใช้ความพยายามในการประชาสัมพันธ์เชิญชวน และลงรายละเอียดได้มากเท่าไร การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ ก็ประสบความสำเร็จได้ดีกว่ามากเท่านั้น กล่าวคือ จะสามารถจูงใจและชักชวนผู้นำกลุ่ม/องค์กรเข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนที่สอง เป็นกระบวนการค้นหาหรือวิเคราะห์ตนเองของกลุ่ม/องค์กร ที่เข้าร่วมโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า ในขั้นตอนนี้ทีมวิจัยอาจเลือกใช้วิธีการที่แตกต่าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ และความเหมาะสมทั้งด้านศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร และวัฒนธรรมในพื้นที่ด้วย ตัวอย่างเช่น ในบางจังหวัดอาจเลือกใช้วิธีการจัดทำแผนกลยุทธ์ ซึ่งจะชี้ให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน ของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ และวางกรอบทิศทางงานดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายกับภาคีพันธมิตรในขั้นตอนที่สาม ส่วนบางจังหวัด ทีมวิจัยอาจเลือกใช้วิธีสังเคราะห์ตนเอง โดยใช้ Mind Map ช่วยสังเคราะห์จุดของปัญหาาร่วม ในระหว่างผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่สาม เป็นกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดเป็นเครือข่ายคุณค่า ซึ่งทีมวิจัยจะใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่จะให้กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์กลุ่ม/องค์กรแล้ว มาร่วมกันกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของเครือข่าย กลไกการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ร่วมกันของภาคีเครือข่าย ซึ่งเครือข่ายที่เกิดขึ้นอาจเป็นไปในเชิงธุรกิจ สังคม วิชาการ ทั้งนี้ก็แล้วแต่ความต้องการของภาคีเครือข่ายเป็นผู้กำหนดภายใต้คำปรึกษาของทีมวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ที่สำคัญกว่านั้น เครือข่ายต้องเป็นเรื่องของความร่วมมือในระยะยาว ตามกรอบคิดของชุดโครงการ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ภาพที่ 4.1 กระบวนการวิจัยการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า

4.2 การหนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง

เพื่อให้กระบวนการวิจัยเข้าปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ทีมวิจัยจังหวัดทั้ง 36 ทีม ดำเนินการโครงการวิจัยในบริบทของทีมวิจัยจังหวัด สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวัง ทีมประสานงานกลางจึงให้การหนุนเสริมแก่ทีมวิจัยจังหวัดในหลายๆ ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ ทักษะ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ ทีมประสานงานกลาง และนักวิจัย ตลอดจนผู้สนใจ
- 2) การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge management) แก่ทีมวิจัยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยในพื้นที่
- 3) การเผยแพร่สารสนเทศ สื่อ สิ่งพิมพ์ ด้านวิชาการ ทั้งในรูปแบบของเอกสารเผยแพร่ วิทยุทัศน์ และสารสนเทศผ่านเว็บไซต์ของชุด โครงการ (www.cai.ku.ac.th)
- 4) การหนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง และสกว. โดยใช้กิจกรรมเยี่ยมชมทีมวิจัยในพื้นที่จังหวัดเป็นระยะๆ

กิจกรรมหนุนเสริมที่ทีมประสานงานกลางดำเนินการในช่วงเวลาการดำเนินการของชุดโครงการวิจัย ดังภาพที่ 4.2 และภาคผนวกที่ 3 แสดงกิจกรรมการหนุนเสริมของทีมประสานงานกลาง

ภาพที่ 4.2 การหนุนเสริมของทีมประสานงานกลางในช่วงการดำเนินการวิจัย

4.3 ผลลัพธ์ที่ได้จากชุดโครงการ : เครือข่ายนักวิจัย

การดำเนินการของทีมวิจัยจังหวัดวิจัยตามกระบวนการดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยใช้เวลาประมาณ 1 ปี (15 สิงหาคม 2548 ถึง 14 สิงหาคม 2549) มีนักวิจัยเข้าร่วมโครงการอย่างเป็นทางการตามสัญญาทั้งสิ้น 300 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้นำสหกรณ์ นักพัฒนา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ นักวิจัยอิสระ ผู้นำกลุ่ม/องค์กร (ภาคผนวกที่ 1)

นักวิจัยภายใต้เครือข่ายการวิจัยของชุดโครงการ ถือเป็นบุคลากรที่มีคุณค่า ที่จะขยายผลด้านทักษะและประสบการณ์ งานวิจัยการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าในอนาคตได้เป็นอย่างดี และจากประสบการณ์ที่ได้รับจากชุดโครงการ ผู้ทรงคุณวุฒิและหัวหน้าทีมวิจัย มีข้อคิดสำหรับ “เครือข่ายคุณค่า” ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า”

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
1	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย	เครือข่ายและอุดมการณ์ คือ พื้นฐานของพลัง
2	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ศ.ดร.โสภณ ทองปาน	การสร้างเครือข่าย สิ่งที่ต้องเน้น คือ ต้องต่อความร่วมมือระหว่างกลุ่ม มิใช่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม
3	ผู้ทรงคุณวุฒิ	นพ.สมเกียรติ ชาติธีรธร	กระบวนการวิจัยเชิงชาวบ้าน ผลที่ได้คือ ภูมิปัญญาของไทย ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมประสบการณ์ เรียนรู้ ลองผิดลองถูก เพื่อถ่ายทอดแก่ชนรุ่นหลังต่อไป
4	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อ.ไพโรจน์ สุจินดา	ในกระบวนการความคิดทางวิชาการ สามารถร้อยในสิ่งที่ยาก ให้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ทุกสิ่งในโลกย่อมไม่มีสิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบ แต่ในความไม่สมบูรณ์ คือ การเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ต่อไป
5	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อ.เชิญ บำรุงวงศ์	สิ่งที่ไม่ควรมองข้าม คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นการเปิดวิสัยทัศน์ มองเห็นโอกาส แนวทางการพัฒนา ซึ่งจะนำไปสู่การเผยแพร่ชุดความรู้ใหม่ๆ แก่สังคม
6	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รศ.สมพร อิศวิลานนท์	การสร้างควมไว้วางใจ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือนั้น ถือเป็น การสร้างทุนทางสังคมและจะช่วยแก้ไข ปัญหาความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้
7	ผู้ประสานงานกลาง	รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท	จะสานข่าย นักวิจัย เพื่อหนุนเสริมการพัฒนาเครือข่ายคุณค่า และตลอดจน ขยายผลการสรรสร้างสหกรณ์และ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสังคมเป็นสุขตลอดไป

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
8	ผู้ช่วยผู้ประสานงาน กลาง	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวาระเสนาทอง	เครือข่ายมิใช่ความฝัน แต่เป็นผลของ การปฏิบัติจริง เกิดผลลัพธ์ ที่ชัดเจน พิสูจน์ได้ บนความเชื่อมั่น ศรัทธา และ ไว้วางใจกัน
9	ผู้ช่วยผู้ประสานงาน กลาง	ดร.สุขุมพร โยธาสมุทร	การบูรณาการสรรพศาสตร์อย่างไม่หลุด โลก แต่ยังคงวกกลับมาแตะที่จิตสำนึก อุดมการณ์ และคุณธรรมจริยธรรม รวม ไปจนถึงปรากฏการณ์การต่อสู้เชิง กระบวนทัศน์ อย่างสร้างสรรค์ทั้งใน ระดับพื้นที่ และในระหว่างนักวิจัยด้วย กันเอง
10	ทีมประสานงานกลาง	นางสาวสายสุดา ศรีอุไร	เครือข่ายจะเกิดคุณค่า หากคนใน เครือข่ายรู้คุณค่า
11	กระบี่	คุณสหพล สังข์เมฆ	มีความเชื่อมั่นว่า การรวมตัวกันเพื่อ สร้างศักยภาพและหนุนเสริมซึ่งกันและ กัน เป็นความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา ได้อย่างแน่นอน วิธีคิดที่เห็นได้ง่ายๆ คือ การใช้กิจกรรมการออมเป็นกุศโล บายในการเชื่อมคน เชื่อมองค์กร และ ต่อยอดไปสู่กิจกรรมอื่น
12	กาญจนบุรี	ดร.สมเกียรติ ฉายไธน์	เครือข่ายในจังหวัดเดิมมีอยู่มากมาย หลากหลาย แต่ไม่เข้มแข็ง แค้จับมawang ซึ่งเป็นโจทย์ที่ต้องค้นหาและดำเนินการ ต่อไป
13	กาฬสินธุ์	คุณปาริชาติ หาญไชยนะ	การสร้างเครือข่าย คือ เป็นจุดเริ่มต้น ซึ่ง จะให้เข้มแข็งยั่งยืนได้ ขึ้นอยู่กับภาว เครือข่าย ต้องมีการประสานงานและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตัวเอง

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
14	กรุงเทพมหานคร	คุณสุริย์รัช อวนสกุล	การสร้างเครือข่ายพันธมิตร จะช่วยให้องค์กรกลางในระดับชาติอย่างสันนิบาตสหกรณ์ ได้ทิ้งมุมมองในประเด็นภารกิจของตน อีกทั้งยังได้ประโยชน์จากกรอบคิดที่จะใช้ในการพัฒนาความร่วมมือกับภาคีพันธมิตร
15	จันทบุรี	ผศ.ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา	งานเครือข่ายเป็นการยกระดับงานสหกรณ์จากตัวองค์กรมาอยู่ที่เครือข่าย ซึ่งจะทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้น มีความเป็นขบวนการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
16	ชลบุรี	อ.อรรธิกา พังงา	ถ้าอยากได้เครือข่ายคุณค่าที่แท้จริงต้องลงไปคลุกคลีกับคนที่ทำงานอย่างแท้จริง โดยการค้นหาจุดร่วมเล็กๆ ก่อน แล้วค่อยขยายไปในอนาคต
17	เชียงราย	คุณจารุวรรณ นันทพงษ์	ในบทบาทการส่งเสริมสหกรณ์ ควรทำอะไบบ้างและรากแก้วของงานสหกรณ์อยู่ตรงไหน จึงอยากให้มองเป็นเรื่องของชุมชน ช่วยกันแก้ไขปัญหา เชื่อมต่อคนอื่นได้ ซึ่งอาจต้องใช้เวลา
18	ตราด	อ.พนัส ประดลชอบ	งานที่ทำอยู่ไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง ยังต้องรับบริบท รับความซับซ้อนของสังคม เทคนิคและกระบวนการ
19	นครนายก	ร.ต.นิคม เพ็ชรผา	มีคุณค่า ที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้ชีวิตหายใจ ห่วง การใช้ระบบชุมชนที่พึ่งพากันและกัน จะช่วยสร้างศักดิ์ศรีให้แก่ชุมชน

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
20	นครสวรรค์	ดร.सानนท์ ฉายเรืองโชติ	การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เราทำอยู่แล้ว แต่ทำกันแบบหลวมๆ ไม่มีตัวคนรับผิดชอบ สิ่งที่คิดถึงก็คือ ทำอย่างไรเราจะหาทางวิจัยต่อยอดขึ้นไป เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน
21	นครศรีธรรมราช	ผศ.ยินดี เจ้าแก้ว	คุณค่าของงานสหกรณ์อยู่ที่คนรู้จักคุณค่าของตนเอง แล้วคนจะได้ร่วมมือกันพัฒนาองค์กร พัฒนาชุมชน
22	หนองคาย	ผศ.สุทิน สุขคง	การสร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลง ให้เขามาทบทวนตนเอง ปรับใจให้ตรงกัน ร้อยใจเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดคุณค่าทางสังคม และเป็นฐานนำไปสู่เครือข่ายคุณค่าทางเศรษฐกิจต่อไป
23	หนองบัวลำภู	ผศ.อานนท์ ผกากรอง	การสร้างเครือข่ายคุณค่า ต้องเริ่มต้นจากการสร้างความสนใจ สนใจที่จะร่วมกันช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมุ่งไปที่กระบวนการสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตให้ปลอดภัยก่อน แล้วจึงเชื่อมต่อในเชิงธุรกิจ
24	นนทบุรี	คุณสมศักดิ์ สุภาจรูญ	กระบวนการทำงานวิจัย เป็นเรื่องของรูปแบบการทำงานที่เป็นระบบ มีองค์กรมารองรับภายใต้เครือข่ายการพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
25	ปัตตานี	คุณนอร์ดิน เจะแล	เป็นระบบและกระบวนการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้คนในองค์กรมีโอกาสคิดร่วมกัน มีการบ่มเพาะปลูกฝังค่านิยม กระตุ้นผู้นำองค์กรซึ่งมาจากวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม
26	พระนครศรีอยุธยา	ผศ.ดร.วิจิตต์ศรี สวงวงษ์	การสร้างเครือข่ายคุณค่า ก่อให้เกิดการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในเรื่องของความเข้มแข็ง เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชน
27	พังงา	คุณนารถพงศ์ สุนทรนนท์	งานวิจัยในมิติของสหกรณ์กระแสรอง ซึ่งอาจมีใช้เฉพาะเพียงสหกรณ์ที่จดทะเบียนเท่านั้น งานวิจัยได้ค้นพบผู้นำที่แท้จริงของหมู่บ้านว่าเป็นหลักของพังงา ในอนาคต
28	พัทลุงและสตูล	ผศ.บรรเจิด พฤตภิกคิตติ	หัวใจที่สำคัญของการทำงานเครือข่าย คือการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีความจริงใจในการทำงานกับชุมชน พร้อมให้เขามีความคิดเชิงระบบ และเชิงบริหารจัดการ
29	พิษณุโลก	คุณวิรัช วาณิชชนากุล	ความร่วมมือจากส่วนงานต่างๆ ทั้งผู้นำองค์กรส่วนงานพัฒนาในพื้นที่ได้มาช่วยเหลือกันสร้างเครือข่าย นำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางธุรกิจ เพื่อประโยชน์ของสมาชิกร่วมกัน

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
30	ภูเก็ต	คุณพรหมโชติ ไตรเวช	การเชื่อมโยงเครือข่ายต้องเริ่มจากการพัฒนาองค์กรให้เข้มแข็ง และเชื่อมไปสู่การสร้างเครือข่ายร่วมกัน รูปแบบการทำงานจึงไม่ควรยึดติดที่รูปแบบกิจกรรม แต่มองไปที่ผลของกระบวนการทำงาน
31	มหาสารคาม	คุณอัมพน ห่อนาค	การทำงานของทีมวิจัยมุ่งไปที่การให้ความรู้ เกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างกลุ่มองค์กรทำให้เกิดโอกาสในอาชีพเพิ่มรายได้มากขึ้น
32	มุกดาหาร	คุณปราณี มัคนันท์	เรามีความเชื่อว่า แนวทางการทำงาน จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนได้นั้น จะต้องเดินตามแนวทางของสหกรณ์
33	ยโสธร	อ.วีระ ภาคอุทัย	เครือข่ายคุณค่า ต้องเน้นที่ความต้องการของตัวเอง โดยยึดฐานหรือทุนดั้งเดิมของท้องถิ่น หนุนเสริมการสร้างขีดความสามารถในการขยายผลเครือข่าย และเน้นเรื่องของคุณธรรมเป็นสำคัญ
34	ราชบุรี	ดร.ทิพย์วัลย์ สีจันทร์	จิตสำนึกสาธารณะเป็นพื้นฐานสำคัญ ของการทำงานเครือข่ายเชิงคุณค่า
35	ร้อยเอ็ด	รศ.ดร.ปรีดา ประพฤติกุศล	ทีมวิจัยได้เห็นว่า สหกรณ์ขนาดใหญ่ ไม่ลืมหองสหกรณ์ขนาดเล็ก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งในอนาคต ความร่วมมือจะเป็นหัวใจในการขับเคลื่อนเครือข่ายต่อไป
36	ลำปาง	คุณวันเพ็ญ พรินทรากุล	อยากให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มองว่า งานสหกรณ์ไม่ใช่งานของภาครัฐ แต่เป็นเรื่องของชุมชน

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
37	สกลนคร	อ.ปัทมา สุริยกุล ณ อยุธยา	การสร้างเครือข่ายคุณค่าที่ทีมวิจัยทำอยู่คือ เป็นเรื่องกระบวนการประชานิยมที่เกิดจากความต้องการของภาคประชาชนอย่างแท้จริง
38	สมุทรปราการ	ผศ.วีรอร วัฒนาค	การสร้างเครือข่าย เป็นงานที่ไม่ยากไม่ง่าย แต่ข้อสำคัญก็คือ การให้ผู้ตามมาสร้างเครือข่ายมันเป็นไปได้
39	สมุทรสงคราม	ดร.ณรงค์ กู้เจริญประสิทธิ์	ประสบการณ์ทำวิจัยในครั้งนี้ ได้แนวคิดว่าการทำงานเป็นทีมต้องมีความอะลุ่มอะล่วยกัน งานจึงจะสำเร็จ
40	สุราษฎร์ธานี	คุณสุรศักดิ์ คงสงค์	ดีใจที่จะได้สร้างระบบที่สามารถตอบสนองต่อความคิดเห็นของชาวบ้านและผู้นำ
41	อ่างทอง	รศ.สุวรรณา ชูโชติ	บทเรียนที่ได้จากความไม่สำเร็จในการสร้างเครือข่ายของทีมวิจัยนั้น พบว่าเกิดจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ความแข็งตัวที่จะเข้าร่วมเครือข่ายของกลุ่มที่มีศักยภาพและกระแสนำให้เปล่าของภาครัฐ ที่ทำให้ความรู้สึกอยากพึ่งพาตนเองน้อยลง
42	อุดรธานี	ผศ.วัชรินทร์ สายสาระ	เชื่อมั่นว่า การสร้างทุนทางสังคมเหล่านี้จะเกิดขึ้นเพื่อผูกมัดเป็นเกลียวให้เหนียวแน่น และจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจต่อไป

ตารางที่ 4.1 ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวหน้าทีมวิจัยเกี่ยวกับ “เครือข่ายคุณค่า” (ต่อ)

ลำดับที่	ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ	ชื่อ-สกุล	ข้อคิดเห็น
43	อุตรดิตถ์	รศ.เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์	การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย ควรเริ่มจากการค้นหา และประเมินศักยภาพของเครือข่ายร่วมกับชุมชน จากนั้นจึงเสริมจากสิ่งที่มีอยู่
44	อำนาจเจริญ	คุณบรรพต ศรีจันทร์นิตย์	เครือข่ายพันธมิตรที่มีอยู่ในทั่วไป มีการซ้อนทับผลประโยชน์ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในทุกระดับ ขาดความภูมิใจใน “คุณค่า” ของตนเองหรือองค์กร

จากข้อคิดและประสบการณ์ร่วมในการดำเนินการของชุดโครงการวิจัย ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นกรอบคิดและแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้สนใจ ดังนี้

ให้เริ่มจาก	องค์กร	และชุมชน
ให้ระดม	ผู้นำ	ร่วมสร้างสรรค์
ให้เกื้อหนุน	“ทุน”	ซึ่งกันและกัน
เพื่อร่วมสาน	ข่ายงาน	มองการณ์ไกล
ร่วมเรียงร้อย	เครือข่าย	ในเนวราบ
ด้วยมิตรภาพ	และคุณธรรม	ตามจุดหมาย
ร่วมแลกเปลี่ยน	เรียนรู้	สู่ไม่คลาย
ตามความหมาย	การผูกเสี่ยว	และสร้างเกลอ
ที่จุดหมาย	และ	ปลายทาง
จะช่วยสร้าง	สังคม	แห่งคุณค่า
ด้วยจริงใจ	มุ่งมั่น	และศรัทธา
เพื่อแนวทาง	แก้ปัญหา	ความยากจน

4.4 ผลลัพธ์ในรูปแบบของเครือข่าย

4.4.1 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นของทิวชัยจังหวัด

การดำเนินการวิจัย ได้ผลลัพธ์เครือข่ายทั้งสิ้น จำนวน 117 เครือข่าย มีรายละเอียดสำหรับรูปแบบเครือข่าย และลักษณะของเครือข่ายในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	จังหวัด	รูปแบบเครือข่าย			ลักษณะของเครือข่าย	
			ธุรกิจ	สังคม/ พื้นที่	วิชาการ	มีแกนนำ เครือข่าย	ไม่มีแกนนำ เครือข่าย
1	เครือข่ายชุมชนมุสลิมชาวมุสลิมชาวสวน ปาล์มน้ำมัน	กระบี่	✓			✓	
2	เครือข่ายการเงินตำบลเขาหิน	กระบี่	✓				✓
3	เครือข่ายฟื้นฟูชุมชน ผู้ประสบภัยสึนามิ	กระบี่		✓	✓	✓	
4	เครือข่ายขบวนการกลุ่มองค์กร ตำบลนาเหนือ	กระบี่		✓			✓
5	เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง ตำบลเขาคราม	กระบี่		✓			✓
6	เครือข่ายกลุ่มเครื่องแกงสตรีอาสา พัฒนาบ้านทุ่ง	กระบี่		✓			✓
7	เครือข่ายเกษตรอินทรีย์	กาญจนบุรี		✓			✓
8	เครือข่ายการเงิน	กาญจนบุรี	✓			✓	
9	เครือข่ายการเงิน (เงินกู้)	กาญจนบุรี	✓			✓	
10	เครือข่ายการฝากเงิน	กาญจนบุรี	✓			✓	
11	เครือข่ายข่าวสาร	กาญจนบุรี	✓			✓	
12	เครือข่ายกลุ่มอาชีพ	กาญจนบุรี	✓				✓
13	เครือข่ายนุ้ย	กาญจนบุรี	✓			✓	
14	เครือข่ายพนักงาน	กาญจนบุรี			✓		✓
15	เครือข่ายวัสดุสำนักงาน	กาญจนบุรี	✓			✓	
16	เครือข่ายตลาดชุมชน	กาฬสินธุ์	✓		✓		✓
17	เครือข่ายทอผ้าพื้นเมืองภูไท	กาฬสินธุ์	✓				✓
18	เครือข่ายเกษตรกรทำนา	กาฬสินธุ์	✓				✓

ตารางที่ 4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	จังหวัด	รูปแบบเครือข่าย			ลักษณะของเครือข่าย	
			ธุรกิจ	สังคม/ พื้นที่	วิชาการ	มีแกนนำ เครือข่าย	ไม่มีแกนนำ เครือข่าย
19	เครือข่ายสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	กรุงเทพฯ			✓	✓	
20	เครือข่ายโซนอำเภอขลุง	จันทบุรี	✓				✓
21	เครือข่ายโซนเหนือ	จันทบุรี	✓				✓
22	เครือข่ายระดับจังหวัด	จันทบุรี	✓		✓		✓
23	เครือข่ายจักสาน	ชลบุรี	✓	✓	✓		✓
24	เครือข่ายสหกรณ์โคนม บ้านบึง	ชลบุรี	✓	✓	✓	✓	
25	เครือข่ายสวนยางพารา	ชลบุรี	✓	✓	✓	✓	
26	เครือข่ายสหกรณ์	เขียงราย		✓			✓
27	เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์	ตราด		✓			✓
28	ศรีจุฬา Model	นครนายก	✓	✓	✓		✓
29	เครือข่ายกองทุนสวัสดิการ ชุมชน	นครนายก		✓			✓
30	เครือข่ายคุณค่ากลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน	นครนายก	✓	✓	✓		✓
31	เครือข่ายการเงิน	นครสวรรค์	✓	✓		✓	
32	เครือข่ายปุ๋ยเคมี	นครสวรรค์	✓				✓
33	เครือข่ายน้ำมันเชื้อเพลิง	นครสวรรค์	✓				✓
34	เครือข่ายข้าวสาร	นครสวรรค์	✓				✓
35	เครือข่ายน้ำขวดเพื่อดื่ม	นครสวรรค์	✓			✓	
36	เครือข่ายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นครสวรรค์	✓			✓	
37	เครือข่าย OTOP	นครสวรรค์	✓				✓
38	เครือข่ายการฉาปนกิจ สงเคราะห์ศพ	นครสวรรค์		✓		✓	
39	เครือข่ายสัจจะออมทรัพย์พัฒนา ชีวิตครบวงจร	นครศรีธรรมราช		✓			✓
40	เครือข่ายกลุ่มธุรกิจสหกรณ์ใน ตำบลเขาขาว	นครศรีธรรมราช	✓				✓
41	เครือข่ายกลุ่มธุรกิจของธนาคาร หมู่บ้านไสส้าน หมู่ 2	นครศรีธรรมราช	✓	✓		✓	

ตารางที่ 4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	จังหวัด	รูปแบบเครือข่าย			ลักษณะของเครือข่าย	
			ธุรกิจ	สังคม/ พื้นที่	วิชาการ	มีแกนนำ เครือข่าย	ไม่มีแกนนำ เครือข่าย
42	เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ตำบลเขาขาว	นครศรีธรรมราช		✓			✓
43	เครือข่ายสหกรณ์ตำบลเขาขาว	นครศรีธรรมราช		✓		✓	
44	เครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	นครศรีธรรมราช	✓				✓
45	เครือข่ายสหกรณ์	หนองคาย	✓	✓			✓
46	เครือข่ายการเรียนรู้	หนองบัวลำภู			✓		✓
47	เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากใยบัว	หนองบัวลำภู	✓				✓
48	เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลา	หนองบัวลำภู	✓				✓
49	เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์ บ้านกุดคู่	หนองบัวลำภู	✓				✓
50	เครือข่ายผลิตภัณฑ์จักสาน จากต้นคล้า	หนองบัวลำภู	✓				✓
51	เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์ กะลามะพร้าว	หนองบัวลำภู	✓				✓
52	เครือข่ายผลิตภัณฑ์ เครื่องประดับแมลงทับ	หนองบัวลำภู	✓				✓
53	เครือข่ายรวบรวมข้าว	หนองบัวลำภู	✓				✓
54	เครือข่ายผ้า	หนองบัวลำภู	✓			✓	
55	เครือข่ายธุรกิจการเงินชุมชน สหกรณ์ นนทบุรี จำกัด	นนทบุรี	✓			✓	
56	เครือข่ายการแลกเปลี่ยนสินค้า โดยระบบหักบัญชี	นนทบุรี	✓			✓	
57	เครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตเมล็ด ข้าวพันธุ์	นนทบุรี	✓				✓
58	เครือข่ายกลุ่มอาชีพสหกรณ์	นนทบุรี	✓				✓
59	เครือข่ายผู้ผลิตเกษตรปลอดภัย จากสารพิษ	นนทบุรี	✓				✓
60	เครือข่ายขุมโด้สันติสุข	ปัตตานี	✓	✓	✓	✓	
61	เครือข่ายสหกรณ์ลุ่มน้ำสาขานบุรี	ปัตตานี	✓	✓	✓	✓	

ตารางที่ 4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	จังหวัด	รูปแบบเครือข่าย			ลักษณะของเครือข่าย	
			ธุรกิจ	สังคม/ พื้นที่	วิชาการ	มีแกนนำ เครือข่าย	ไม่มีแกนนำ เครือข่าย
62	เครือข่ายสหกรณ์ปัตตานี	ปัตตานี	✓			✓	
63	เครือข่ายรักษาดินเขาตุม	ปัตตานี	✓			✓	
64	เครือข่ายศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	✓	✓	✓		✓
65	เครือข่ายตลาดผลไม้พังงา	พังงา	✓				✓
66	เครือข่าย Home stay	พังงา	✓				✓
67	เครือข่ายข่าวสารและสินค้า อุปโภคบริโภค	พังงา	✓				✓
68	เครือข่ายปุย	พังงา	✓				✓
69	เครือข่ายสินค้า OTOP	พังงา	✓				✓
70	เครือข่ายยางพารา	พังงา	✓				✓
71	เครือข่ายเชิงธุรกิจ	พัทลุง	✓				✓
72	เครือข่ายอาหารสัตว์	พัทลุง	✓				✓
73	เครือข่ายยางพารา	พัทลุง	✓				✓
74	เครือข่ายคุณค่า	พิษณุโลก	✓	✓	✓	✓	
75	เครือข่ายท่องเที่ยวอันดามัน จ.ภูเก็ต	ภูเก็ต	✓	✓	✓		✓
76	เครือข่ายผ้าของกลุ่มสตรี แม่บ้าน หรือศูนย์วิสาหกิจ ชุมชน แปรรูปผ้าไหม ตำบลกุฎรัง	มหาสารคาม	✓			✓	
77	เครือข่ายข่าวของกลุ่มสหกรณ์ การเกษตร จ.มหาสารคาม	มหาสารคาม	✓			✓	
78	เครือข่ายสหกรณ์	มุกดาหาร		✓			✓
79	เครือข่ายกลุ่มการเกษตร	ยโสธร		✓			✓
80	เครือข่ายกลุ่มอาชีพ	ยโสธร		✓			✓
81	เครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์	ยโสธร		✓			✓
82	เครือข่ายกลุ่มการเงิน	ยโสธร		✓			✓
83	เครือข่ายการผลิตทางการเกษตร	ราชบุรี		✓	✓		✓
84	เครือข่ายการเรียนรู้	ราชบุรี			✓		✓

ตารางที่ 4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	จังหวัด	รูปแบบเครือข่าย			ลักษณะของเครือข่าย	
			ธุรกิจ	สังคม/ พื้นที่	วิชาการ	มีแกนนำ เครือข่าย	ไม่มีแกนนำ เครือข่าย
85	เครือข่ายสหกรณ์การเกษตร	ร้อยเอ็ด	✓			✓	
86	เครือข่ายภาคประชาชนและ สหกรณ์	ลำปาง		✓			✓
87	เครือข่ายคุณค่าผ้าไหมคราม คำตากผ้า ที่เกิดขึ้นในพื้นที่	สกลนคร		✓			✓
88	เครือข่ายเทือกผากุพาน ที่เกิดขึ้นในพื้นที่	สกลนคร		✓			✓
89	เครือข่ายสหกรณ์	สตูล	✓	✓			✓
90	เครือข่ายข่างพารา	สตูล	✓				✓
91	เครือข่ายทางการเงิน	สมุทรปราการ	✓			✓	
92	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	สมุทรปราการ	✓			✓	
93	เครือข่ายความร่วมมือทาง ธุรกิจและวิชาการ	สมุทรปราการ	✓			✓	
94	ศูนย์ส่งเสริมธุรกิจเครือข่าย ภาคเอกชน จ.สมุทรสงคราม	สมุทรสงคราม			✓		✓
95	เครือข่ายรวบรวมข่างพารา	สุราษฎร์ธานี	✓				✓
96	เครือข่ายตลาดกลางข่างพารา	สุราษฎร์ธานี	✓				✓
97	เครือข่ายข้าวสาร	สุราษฎร์ธานี	✓			✓	
98	เครือข่ายพื้นที่ สกก.เขานาใน จำกัด	สุราษฎร์ธานี	✓			✓	
99	เครือข่ายสหกรณ์ จ.อุดรธานี	อุดรธานี			✓		✓
100	เครือข่ายอาหารสัตว์	อุดรธานี	✓				✓
101	เครือข่ายข้าวเปลือก	อุดรธานี	✓				✓
102	เครือข่ายน้ำตาลทรายขาว	อุดรธานี	✓			✓	
103	เครือข่ายข้าวเปลือก – ข้าวสาร	อุดรธานี	✓				✓
104	เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรตรอน	อุดรดิตถ์	✓			✓	
105	เครือข่ายสหกรณ์การเกษตร ทองแสนขัน	อุดรดิตถ์	✓			✓	
106	เครือข่ายกลุ่มประสานงาน องค์กรตำบลบ้านฝาย	อุดรดิตถ์	✓				✓

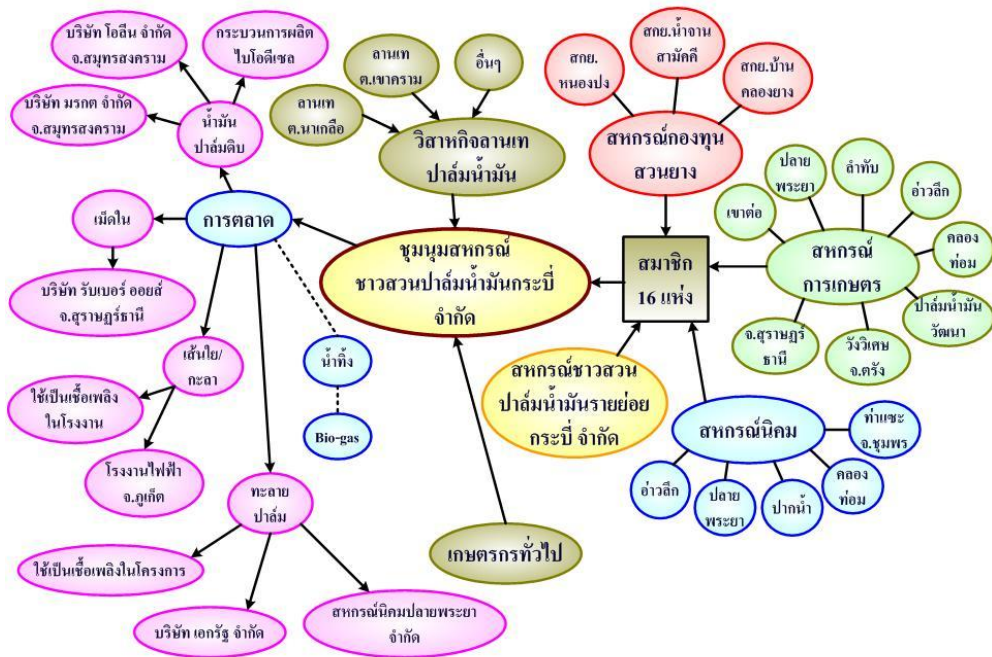
ตารางที่ 4.2 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้น จำแนกตามพื้นที่ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อเครือข่าย	จังหวัด	รูปแบบเครือข่าย			ลักษณะของเครือข่าย	
			ธุรกิจ	สังคม/ พื้นที่	วิชาการ	มีแกนนำ เครือข่าย	ไม่มีแกนนำ เครือข่าย
107	เครือข่ายอุดรคิดส์เมืองงาม	อุดรคิดส์	✓				✓
108	เครือข่ายกลุ่มตักจะสะสม ทรัพย์วัดโพธิ์ศิลา	อำนาจเจริญ		✓			✓
109	เครือข่ายประชาสังคมเพื่อ การพัฒนาตำบลนาฝือ แบบบูรณาการ	อำนาจเจริญ		✓			✓
110	เครือข่ายพระผู้นำแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง	อำนาจเจริญ		✓			✓
111	เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม	ส่วนกลาง	✓		✓	✓	
112	KU Outlet Center	ส่วนกลาง	✓			✓	
113	เครือข่ายนักวิจัย	ส่วนกลาง			✓	✓	
114	เครือข่ายชมรมผู้จัดการสกก. - สว.สก.	ส่วนกลาง			✓		✓
115	เครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน - สว.สก.	ส่วนกลาง			✓		✓
116	เครือข่าย CAI - Coop Colledge	ส่วนกลาง			✓		✓
117	เครือข่ายสว.สก. - ชสอ. - กคส.	ส่วนกลาง			✓		✓

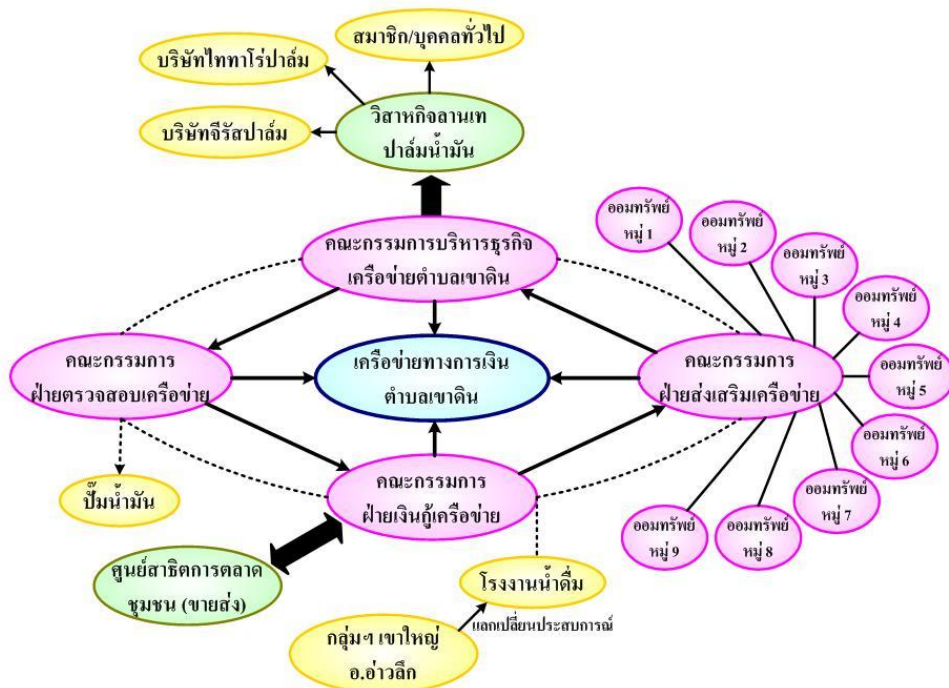
4.4.2 โครงสร้างของเครือข่ายที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นทั้งสิ้นจำนวน 117 เครือข่าย อาจจำแนกให้เห็นลักษณะโครงสร้างเครือข่ายออกเป็น 2 รูปแบบ คือ เครือข่ายที่มีแกนนำเครือข่าย (Dominated network) และเครือข่ายที่ไม่มีแกนนำเครือข่าย (Equal partner network) ซึ่งแสดงให้เห็น โครงสร้างของเครือข่ายที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น 117 เครือข่ายสหกรณ์ ดังนี้

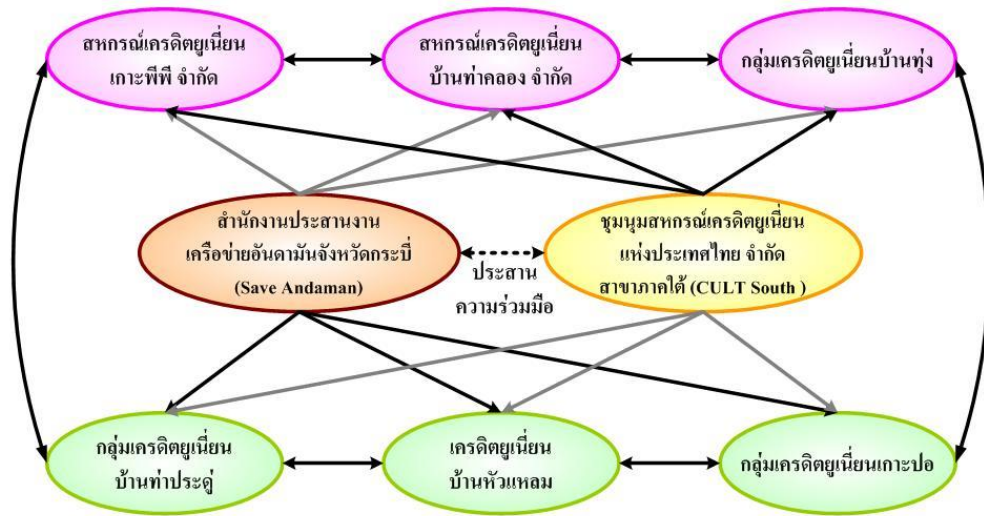
1. เครือข่ายชุมชนนุ้มนสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมัน จ.กระบี่

2. เครือข่ายการเงินตำบลเขาหิน จ.กระบี่

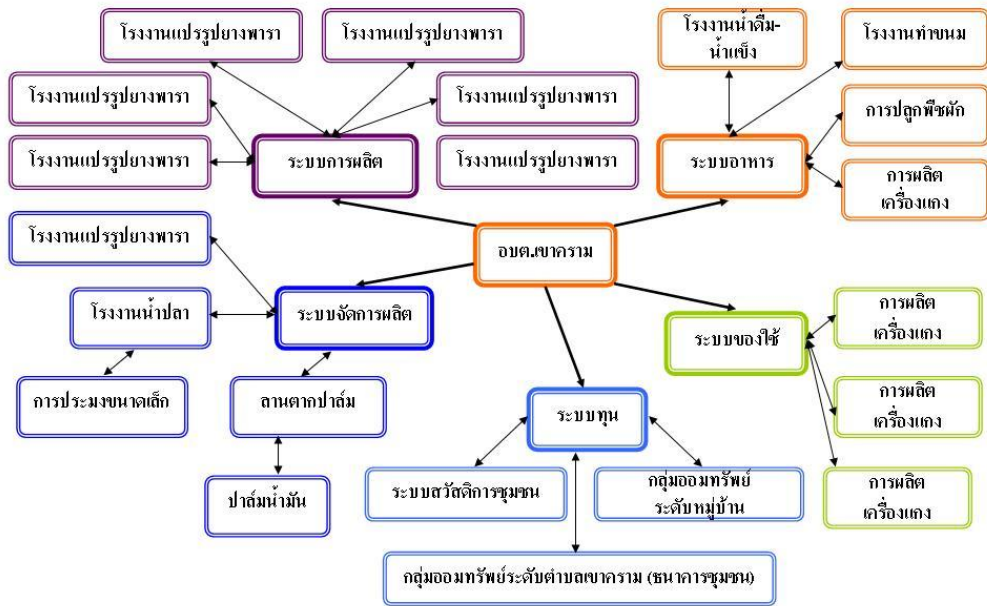
3. เครือข่ายฟื้นฟูชุมชนผู้ประสบภัยสึนามิ จ.กระบี่

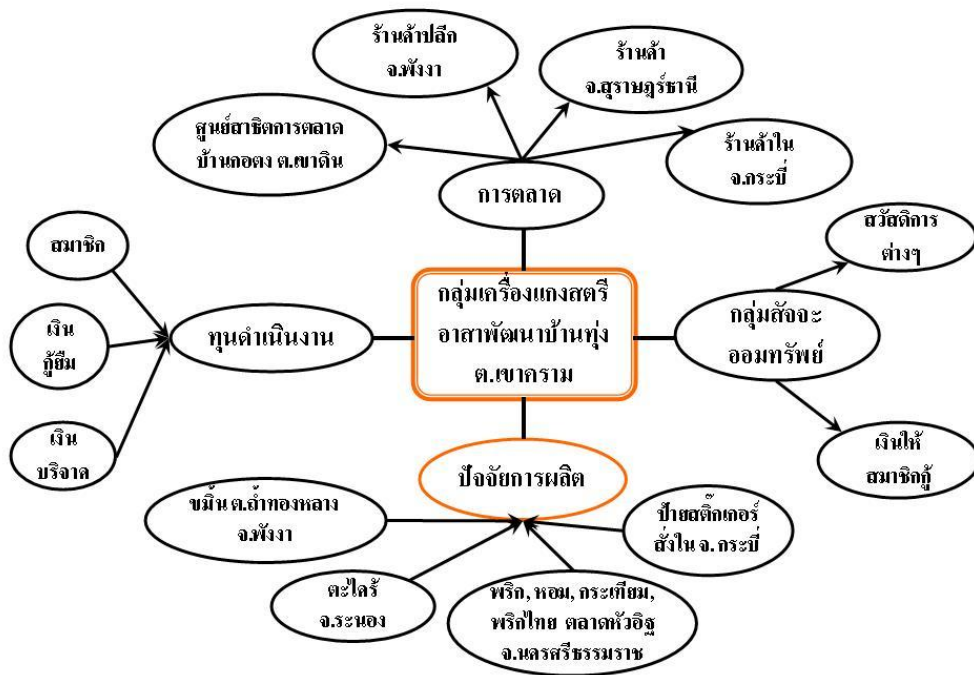
4. เครือข่ายขบวนการกลุ่ม องค์การตำบลนาเหนือ จ.กระบี่

5. เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง ตำบลเขาคราม จ.กระบี่

6. เครือข่ายกลุ่มเครื่องแกงสตรีอาสาพัฒนาบ้านทุ่ง จ.กระบี่

7. เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ จ.กาญจนบุรี

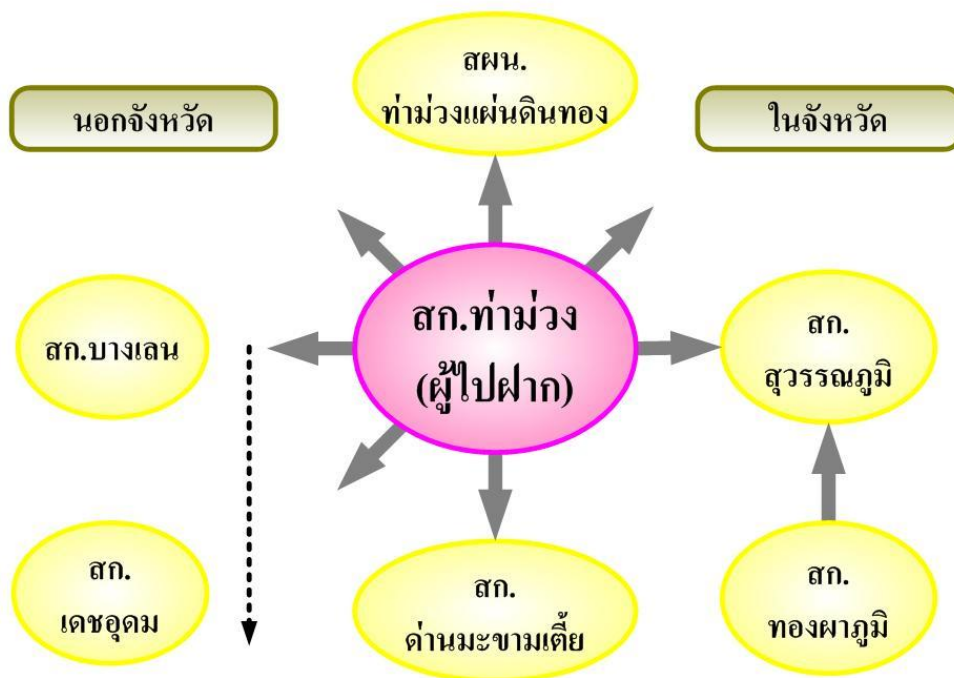
8. เครือข่ายการเงิน จ.กาญจนบุรี

9. เครือข่ายการเงิน (เงินกู้) จ.กาญจนบุรี

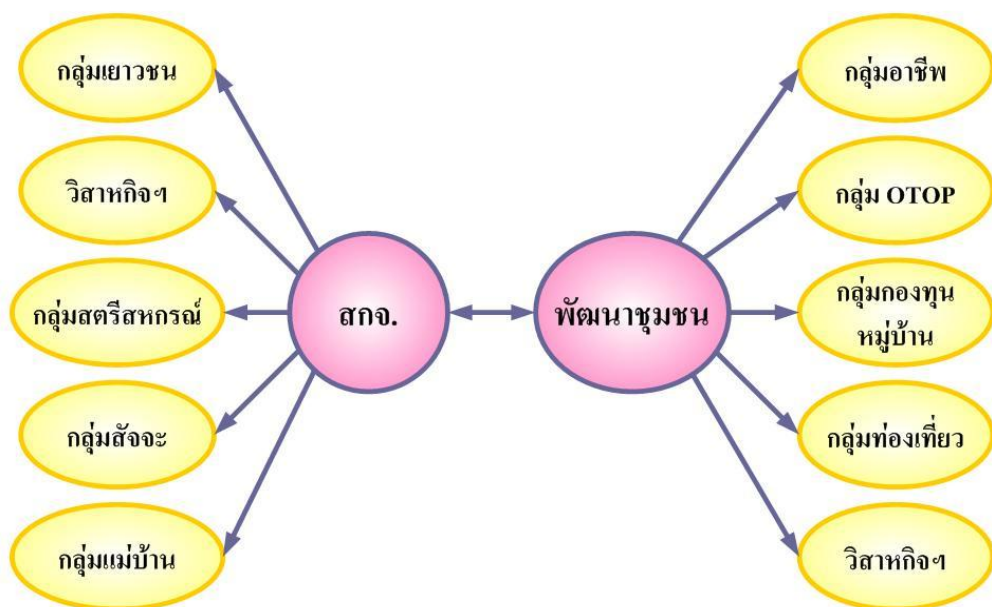
10. เครือข่ายการฝากเงิน จ.กาญจนบุรี

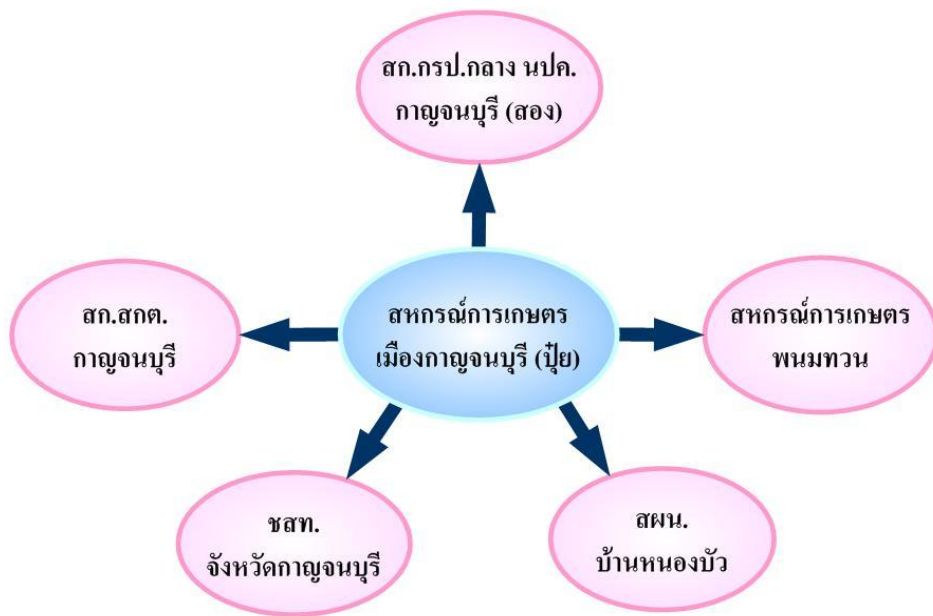
11. เครือข่ายข่าวสาร จ.กาญจนบุรี

12. เครือข่ายกลุ่มอาชีพ จ.กาญจนบุรี

13. เครือข่ายปฎิย จ.กาญจนบุรี

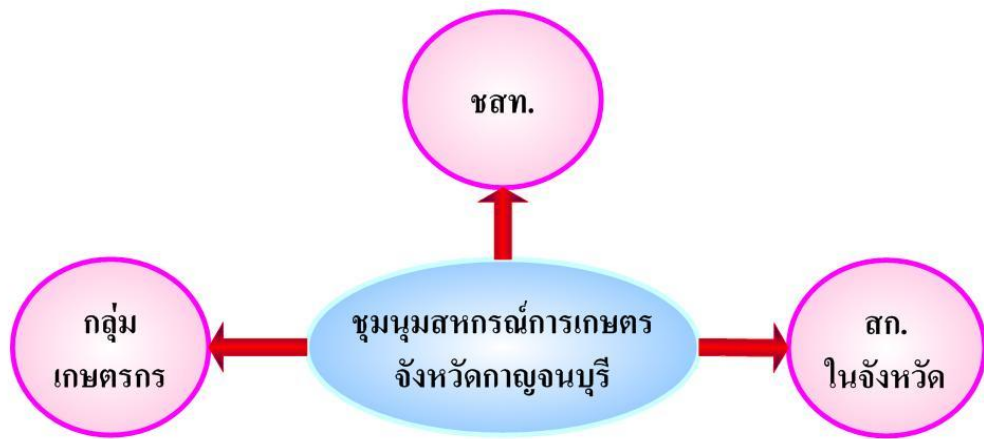

14. เครือข่ายพนักงาน จ.กาญจนบุรี

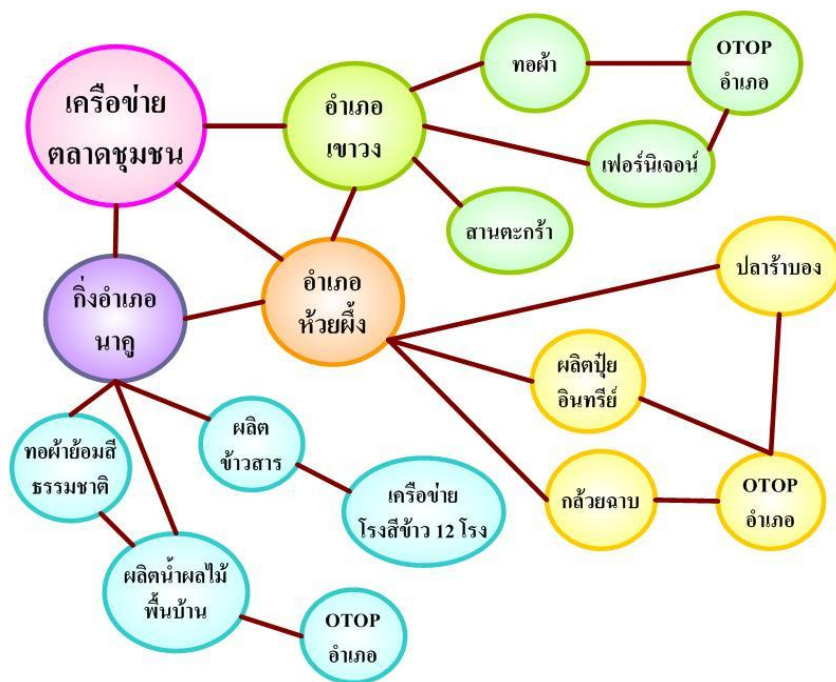

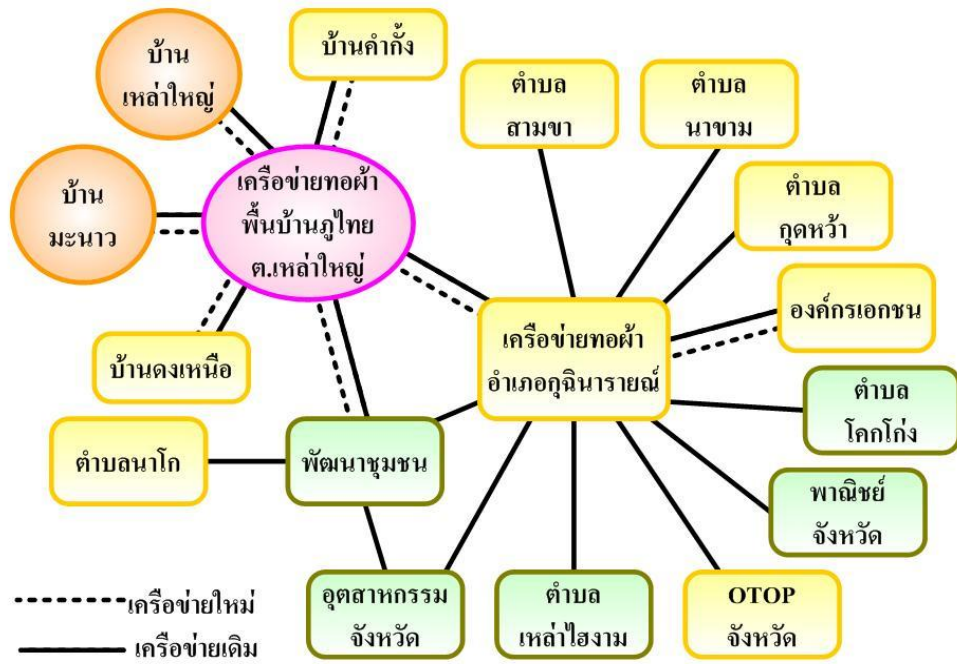
15. เครือข่ายวัสดุสำนักงาน จ.กาญจนบุรี

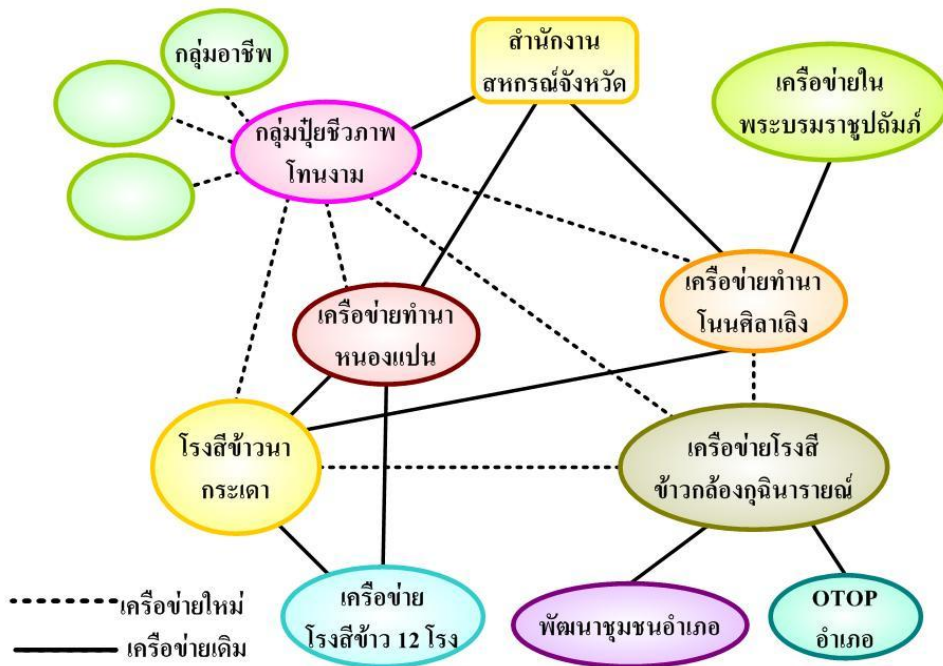
16. เครือข่ายตลาดชุมชน จ.กาฬสินธุ์

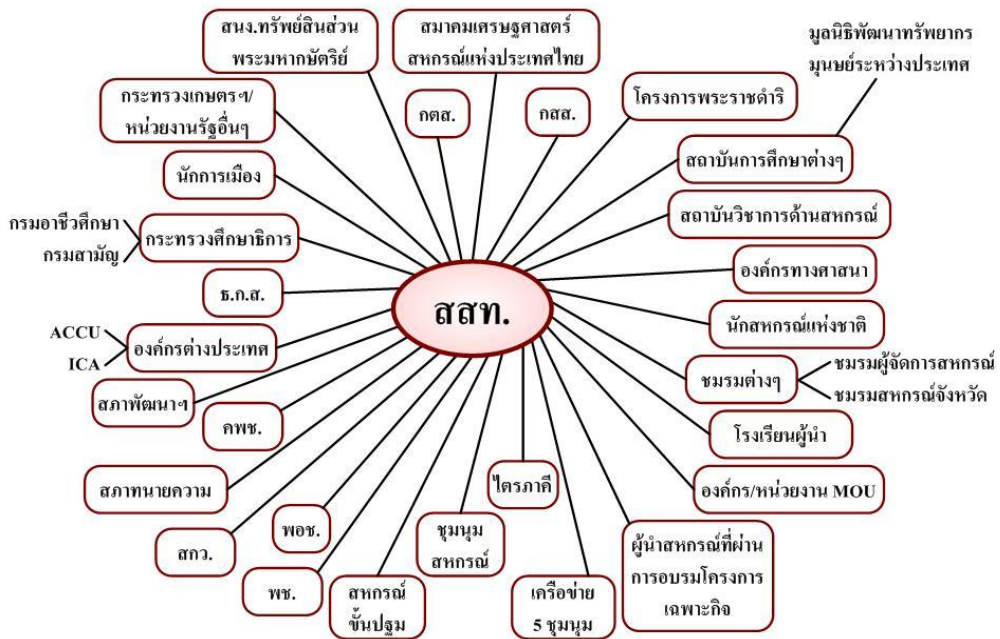
17. เครือข่ายทอผ้าพื้นเมืองภูเก็ต จ.กาฬสินธุ์

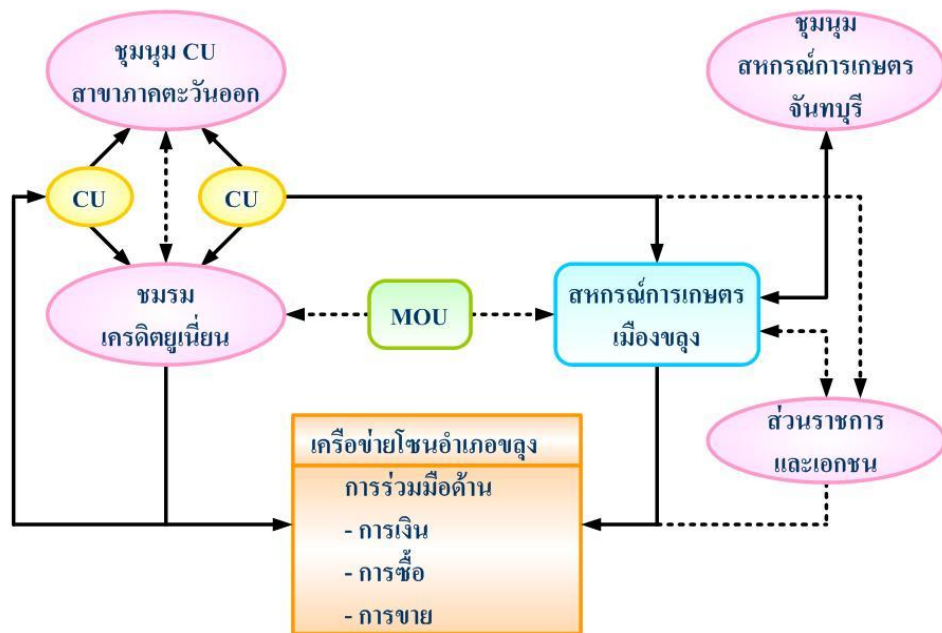
18. เครือข่ายเกษตรกรทำนา จ.กาฬสินธุ์

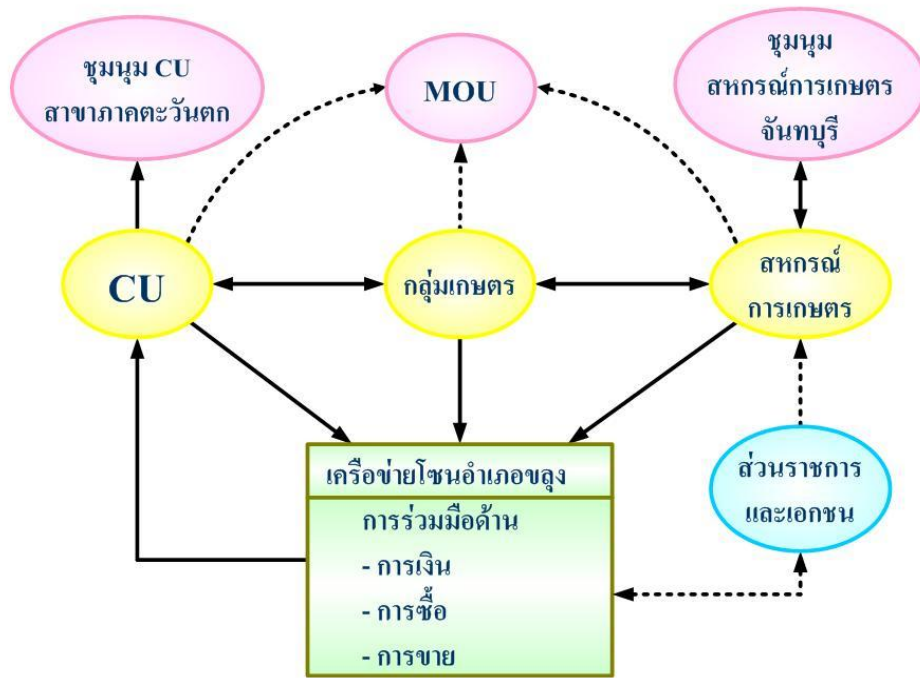
19. เครือข่ายสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ

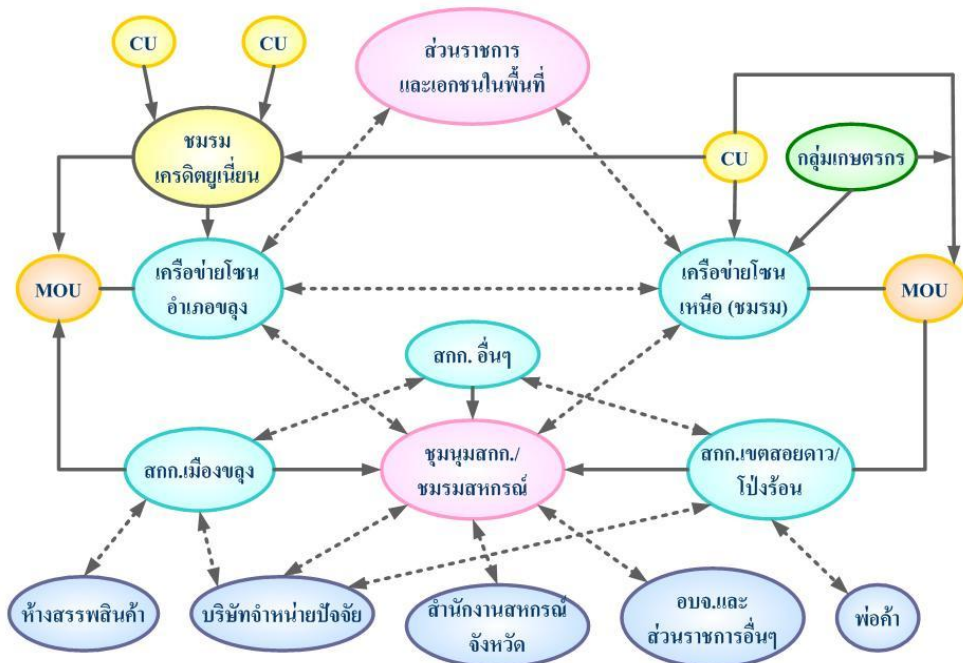
20. เครือข่ายโชนอำเภอขลุง จ.จันทบุรี

21. เครือข่ายโชนเหนือ จ.จันทบุรี

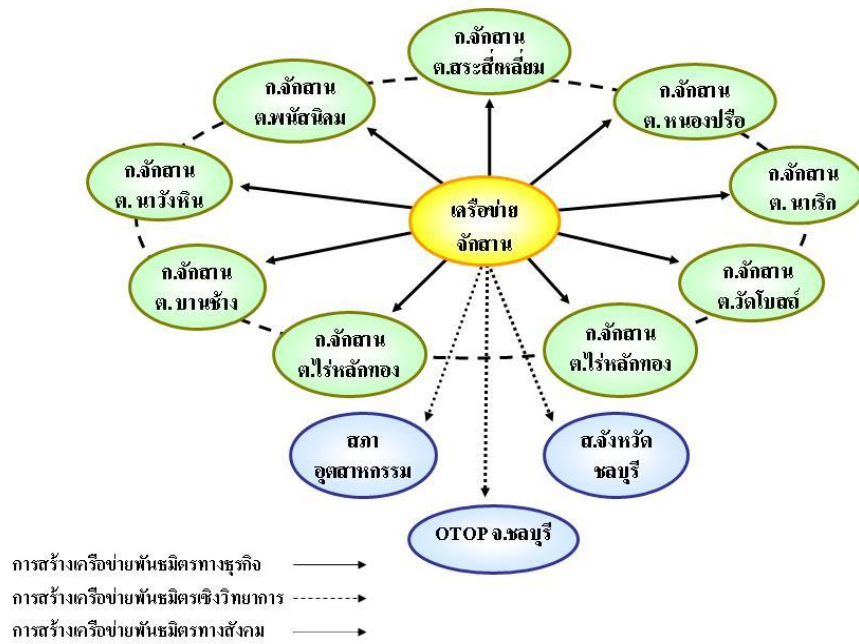

22. เครือข่ายระดับจังหวัด จ.จันทบุรี

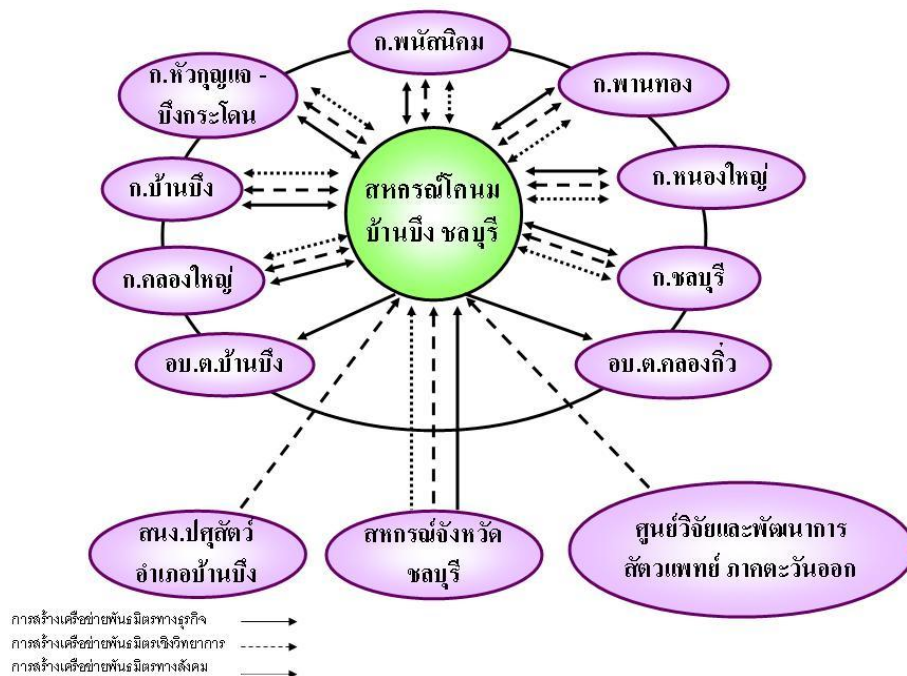

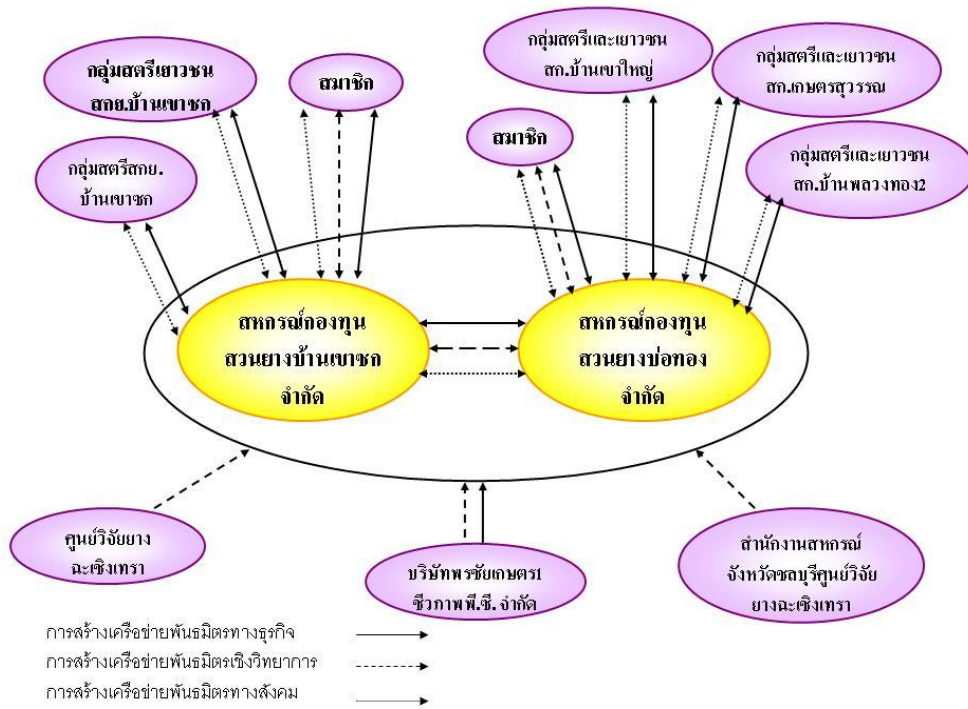
23. เครือข่ายจักสาน จ.ชลบุรี

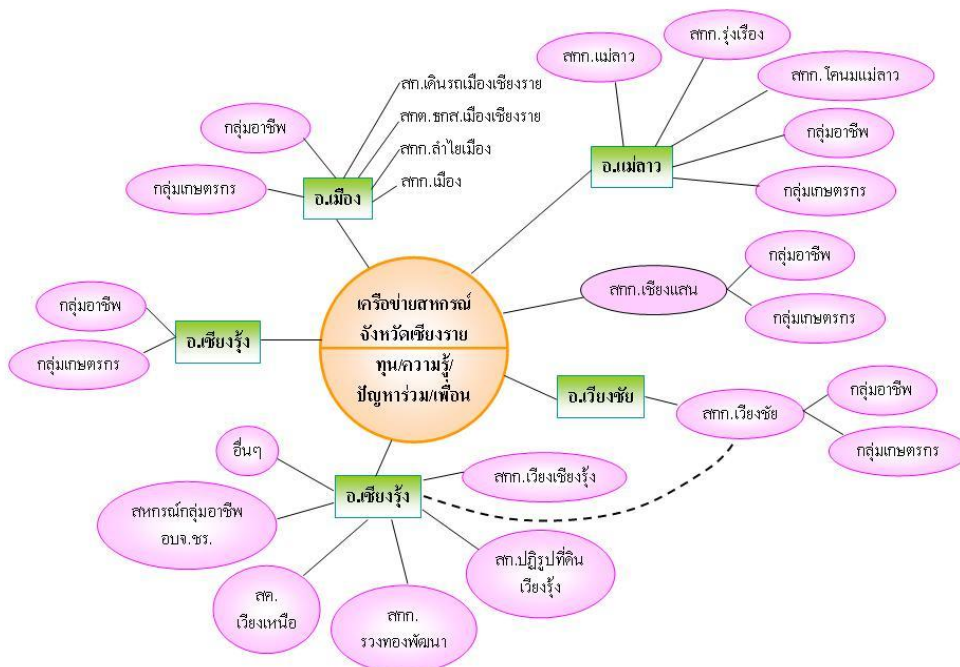
24. เครือข่ายสหกรณ์โคนม บ้านบึง จ.ชลบุรี

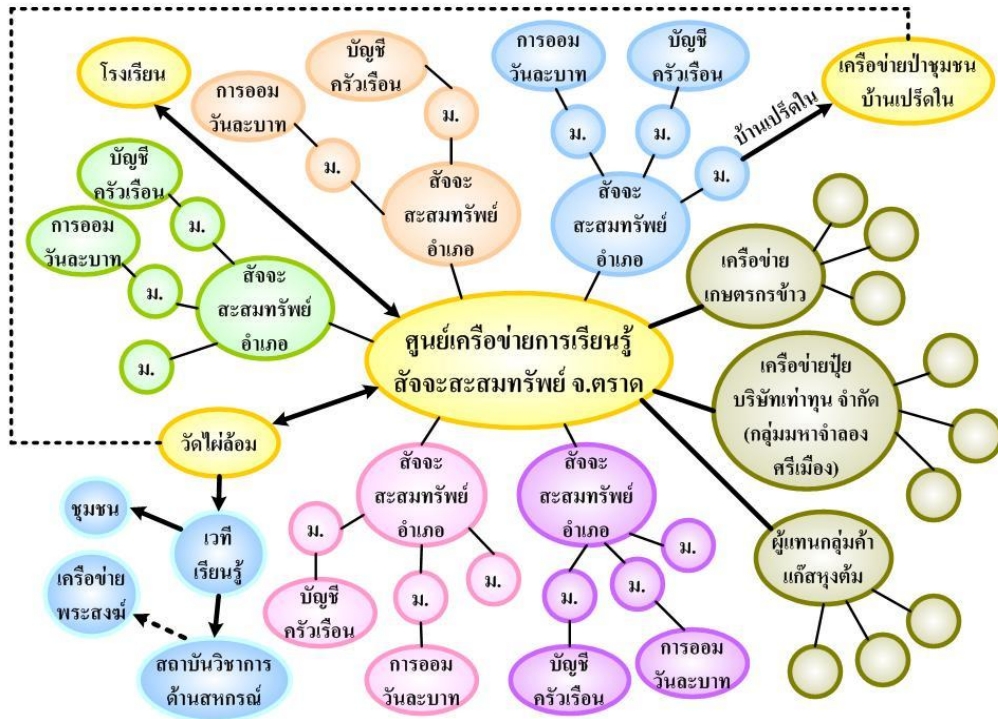
25. เครือข่ายสวนยางพารา จ.ชลบุรี

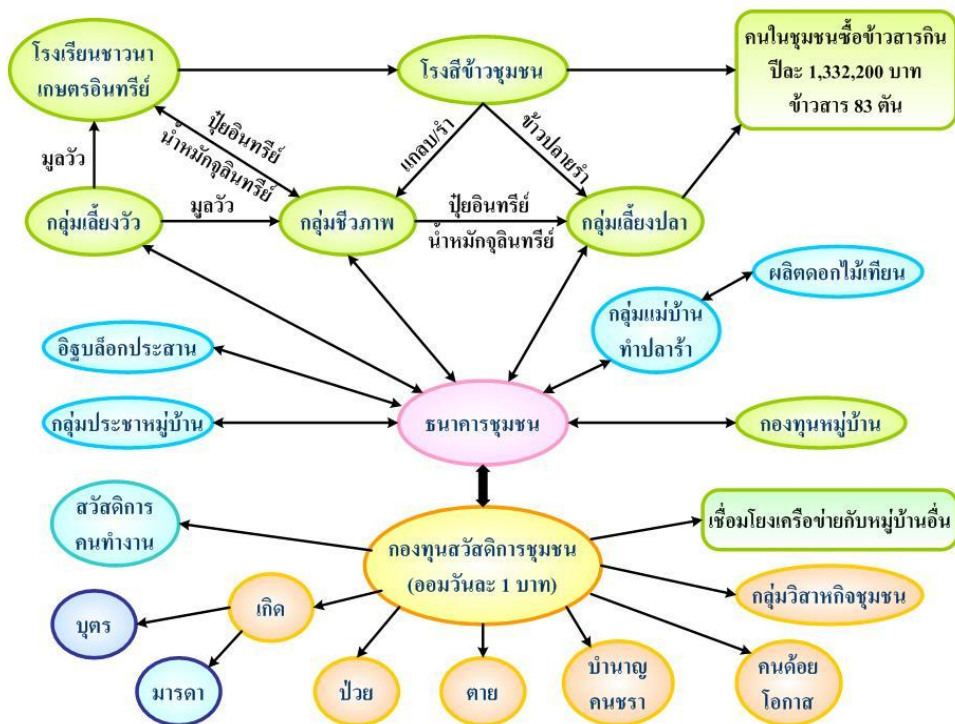
26. เครือข่ายสหกรณ์ จ.เชียงราย

27. เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์ จ.ตราด

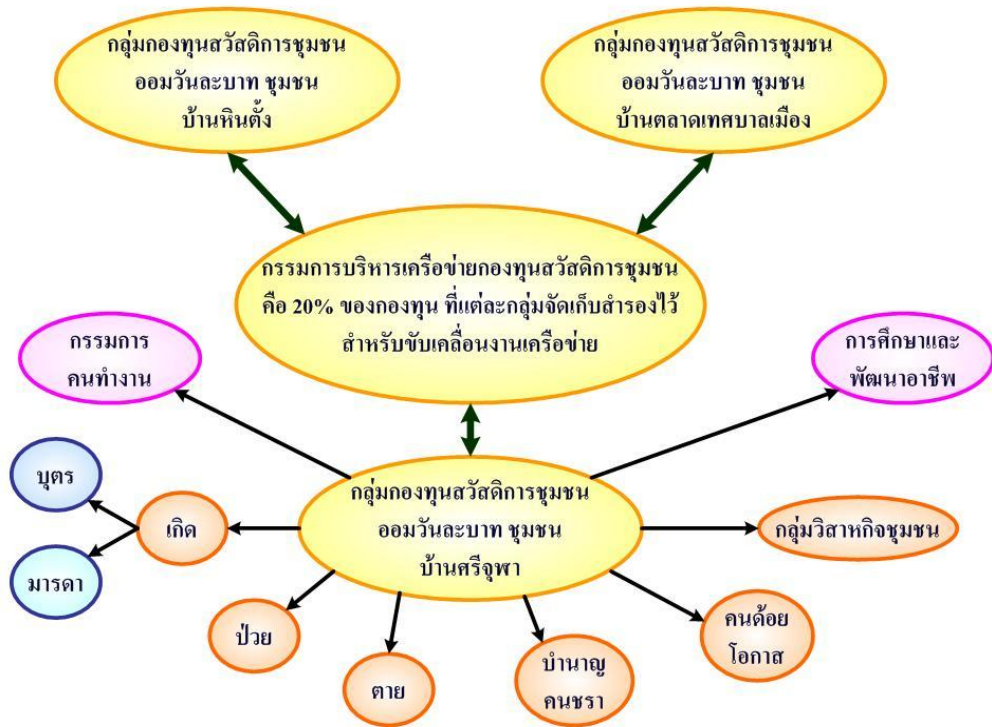

28. ศรีจุฬา Model จ.นครนายก

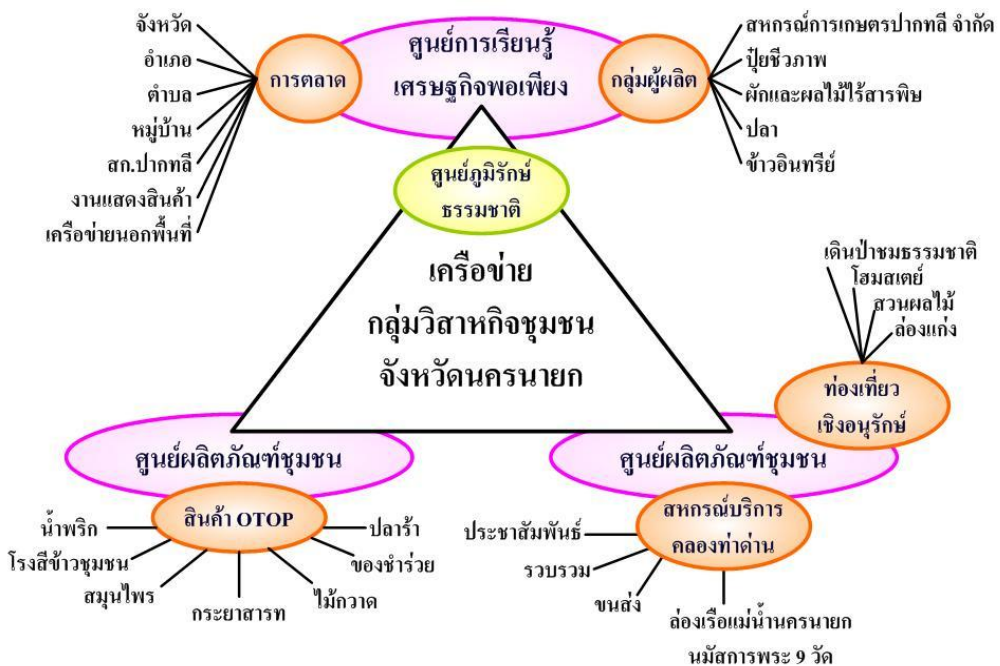

29. เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน จ.นครนายก

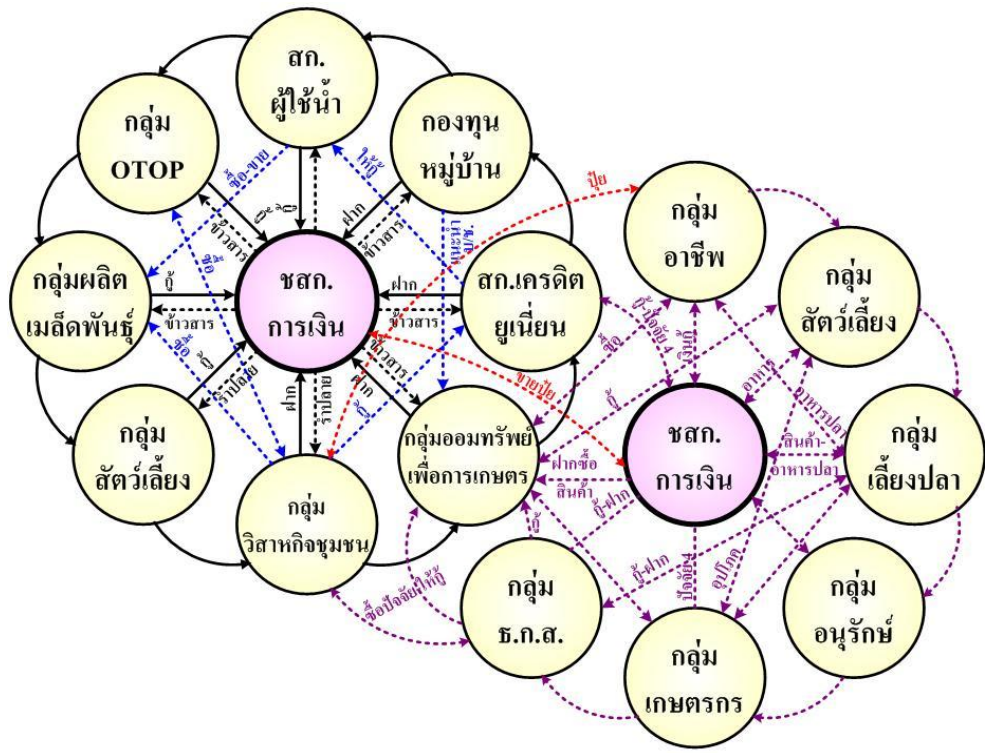

30. เครือข่ายคุณค่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน จ.นครนายก

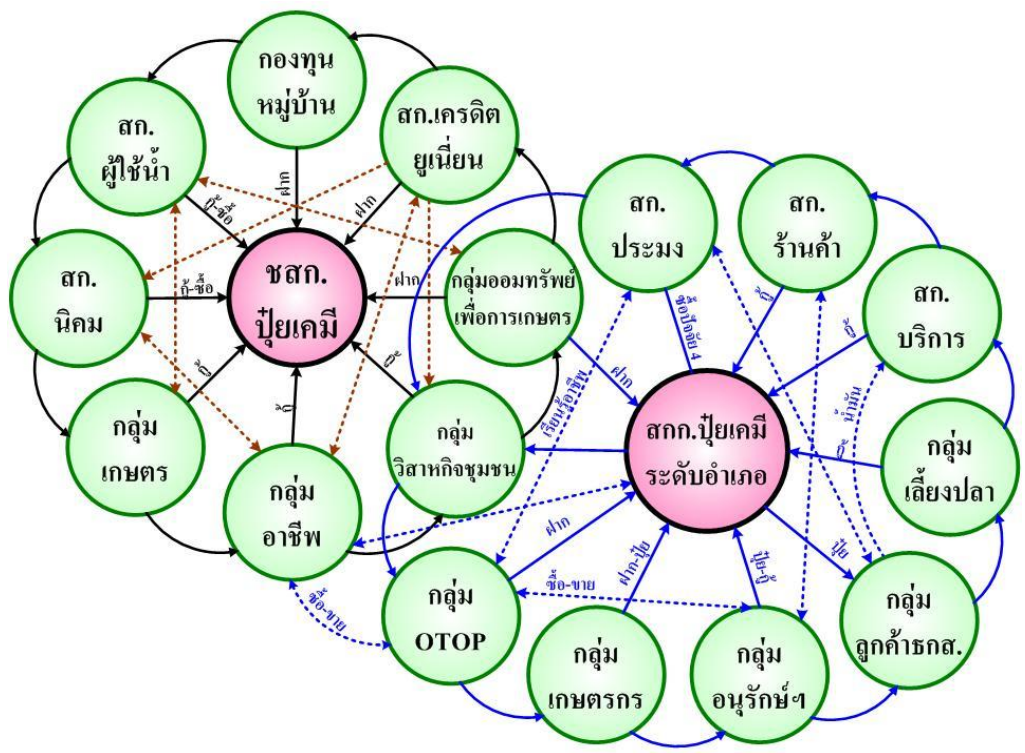

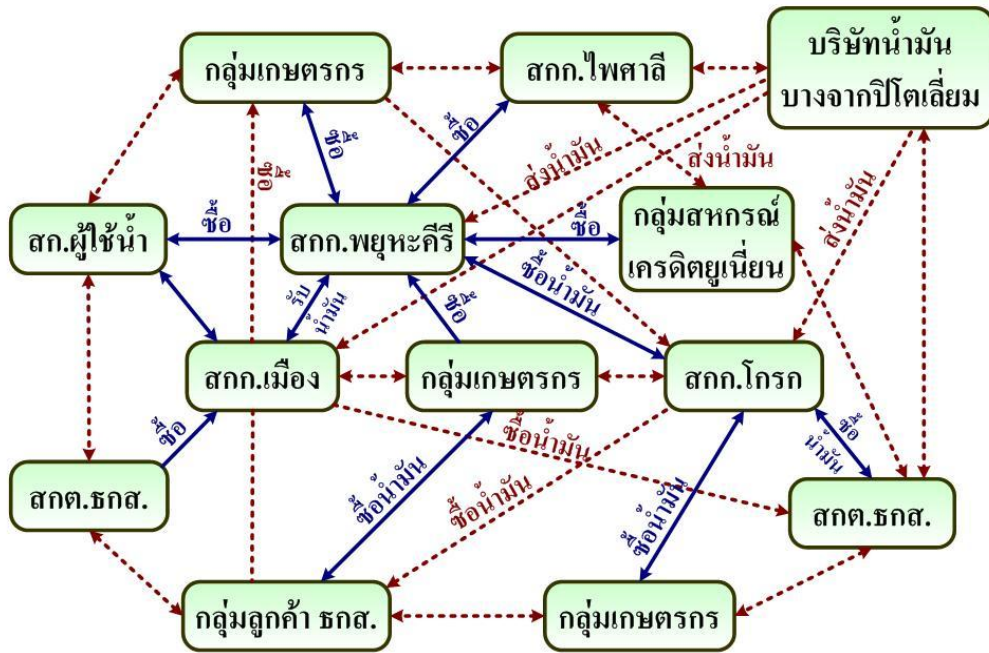
31. เครือข่ายการเงิน จ. นครสวรรค์

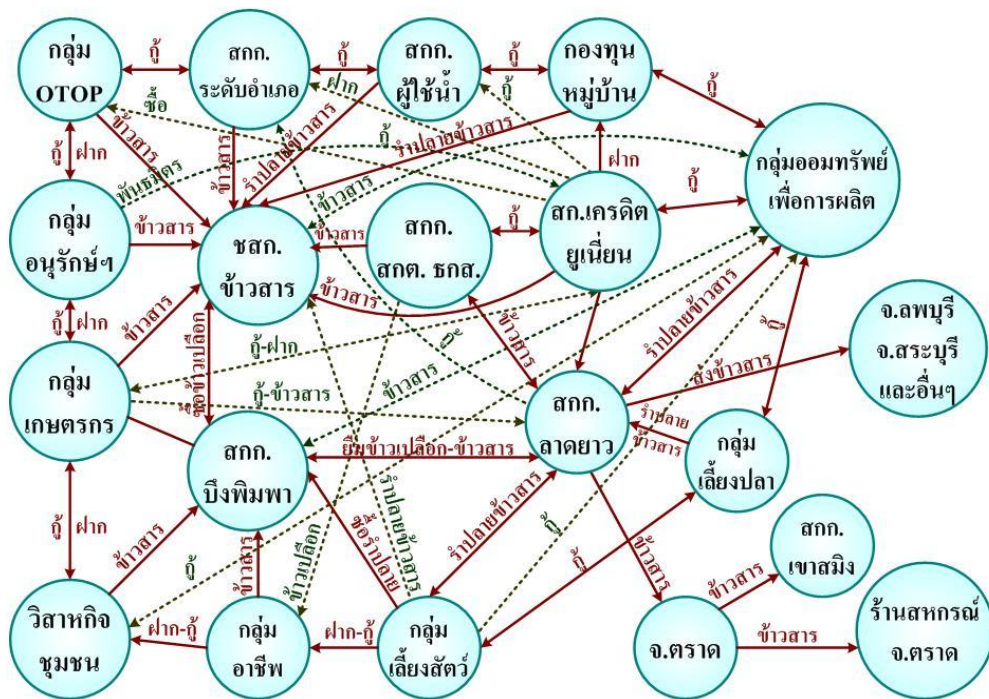
32. เครือข่ายปุ๋ยเคมี จ. นครสวรรค์

33. เครือข่ายน้ำมันเชื้อเพลิง จ.นครสวรรค์

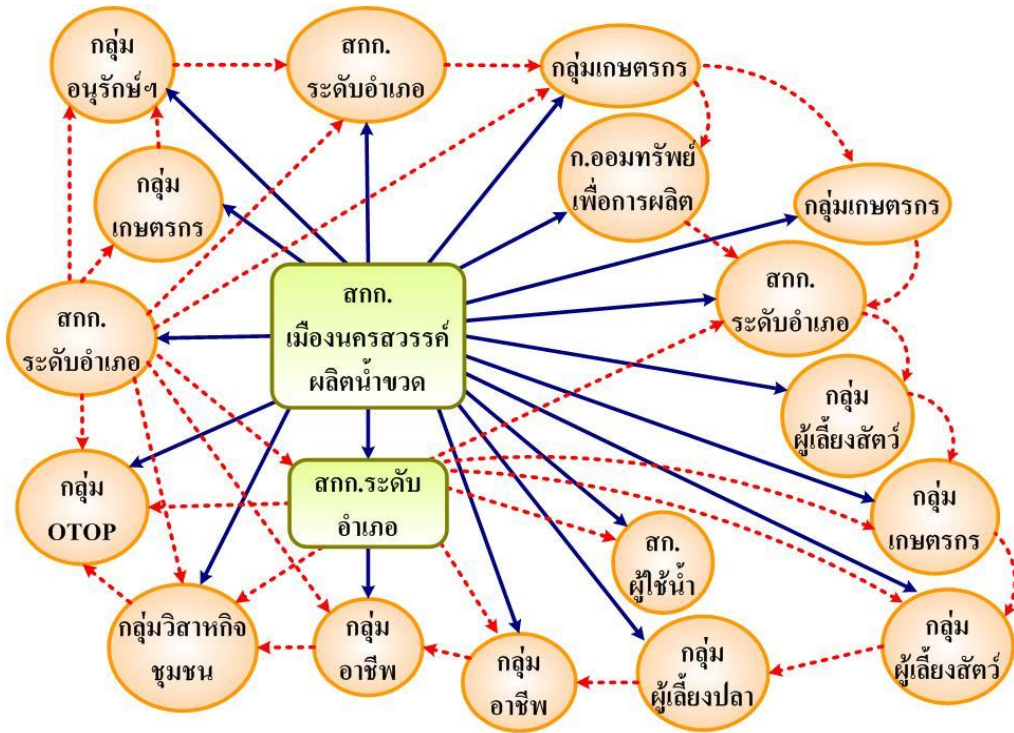

34. เครือข่ายข้าวสาร จ.นครสวรรค์

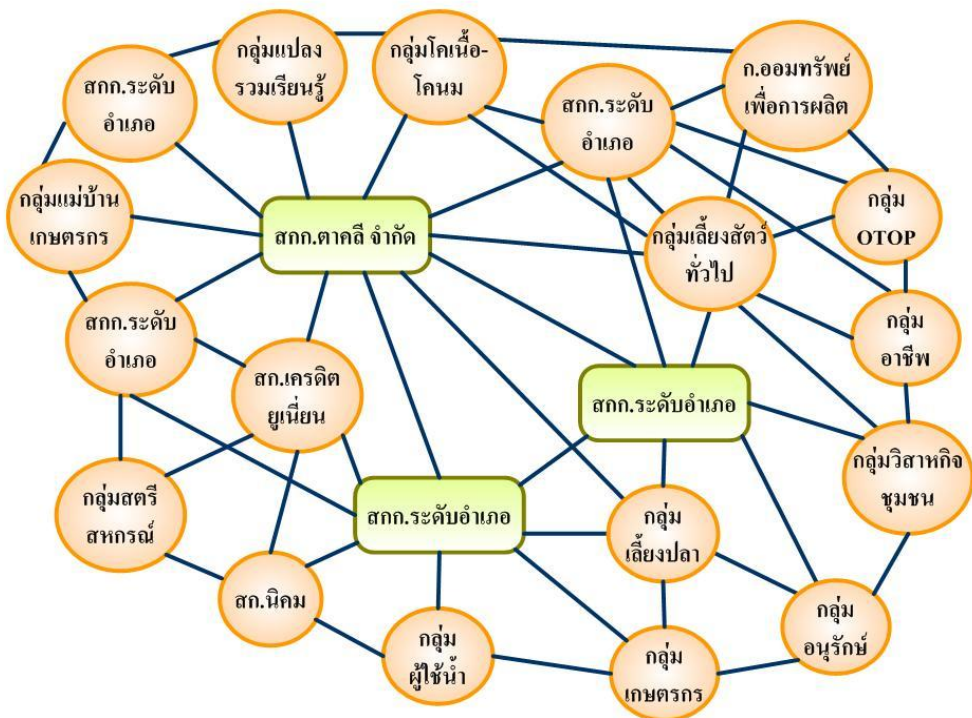

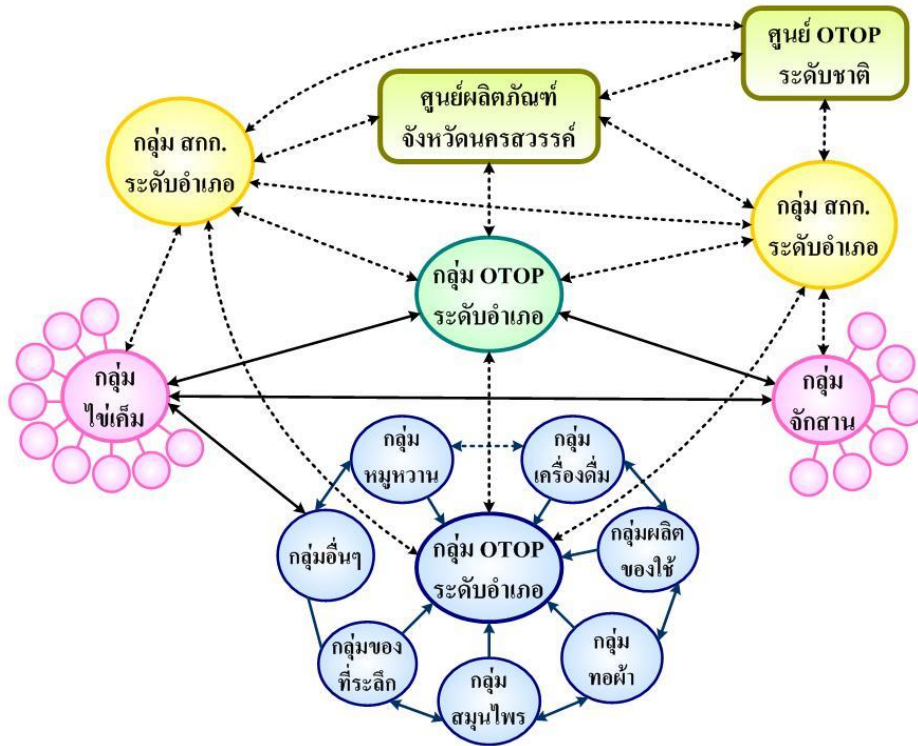
35. เครือข่ายนำขวดเพื่อดื่ม จ.นครสวรรค์

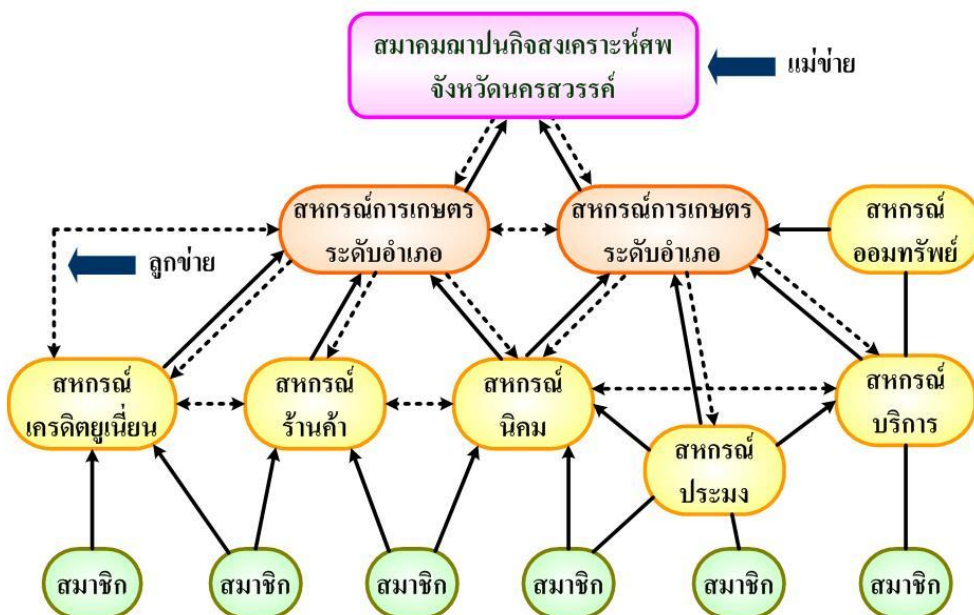
36. เครือข่ายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จ.นครสวรรค์

37. เครือข่าย OTOP จ.นครสวรรค์

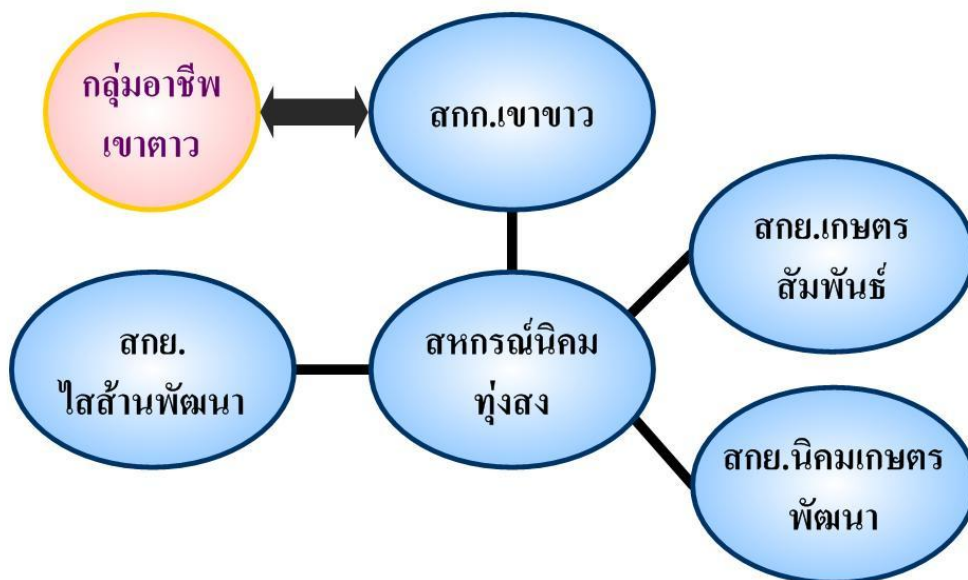
38. เครือข่ายการฃาปนกิจสงเคราะห์ศพ จ.นครสวรรค์

39. เครือข่ายสัจจะออมทรัพย์พัฒนาชีวิตครบวงจร จ.นครศรีธรรมราช

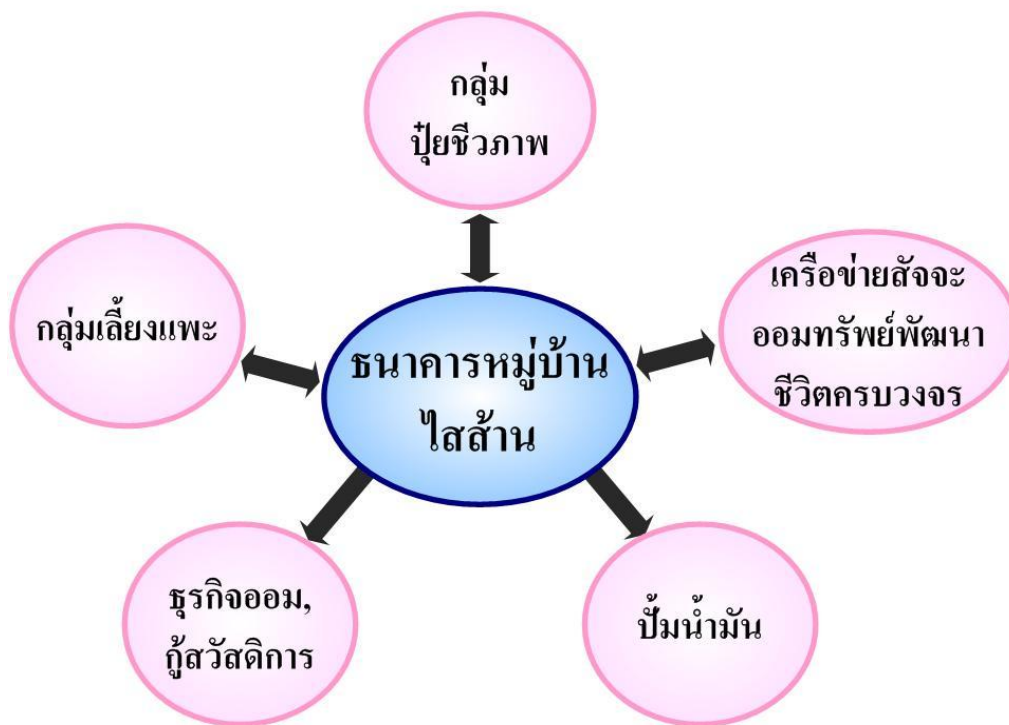

40. เครือข่ายกลุ่มธุรกิจสหกรณ์ในตำบลเขาขาว จ.นครศรีธรรมราช

41. เครือข่ายกลุ่มธุรกิจของธนาคารหมู่บ้านไสส้าน หมู่ 2 จ.นครศรีธรรมราช

42. เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านตำบลเขาขาว จ.นครศรีธรรมราช

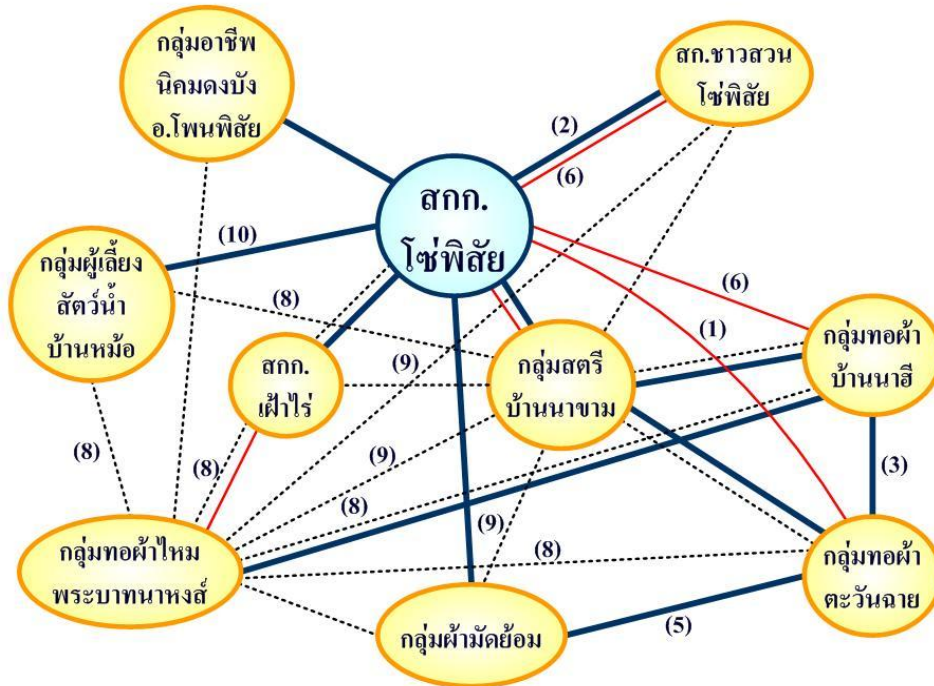
43. เครือข่ายสหกรณ์ตำบลเขาขาว จ.นครศรีธรรมราช

44. เครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน จ.นครศรีธรรมราช

45. เครือข่ายสหกรณ์ จ. หนองคาย

46. เครือข่ายการเรียนรู้ จ. หนองบัวลำภู

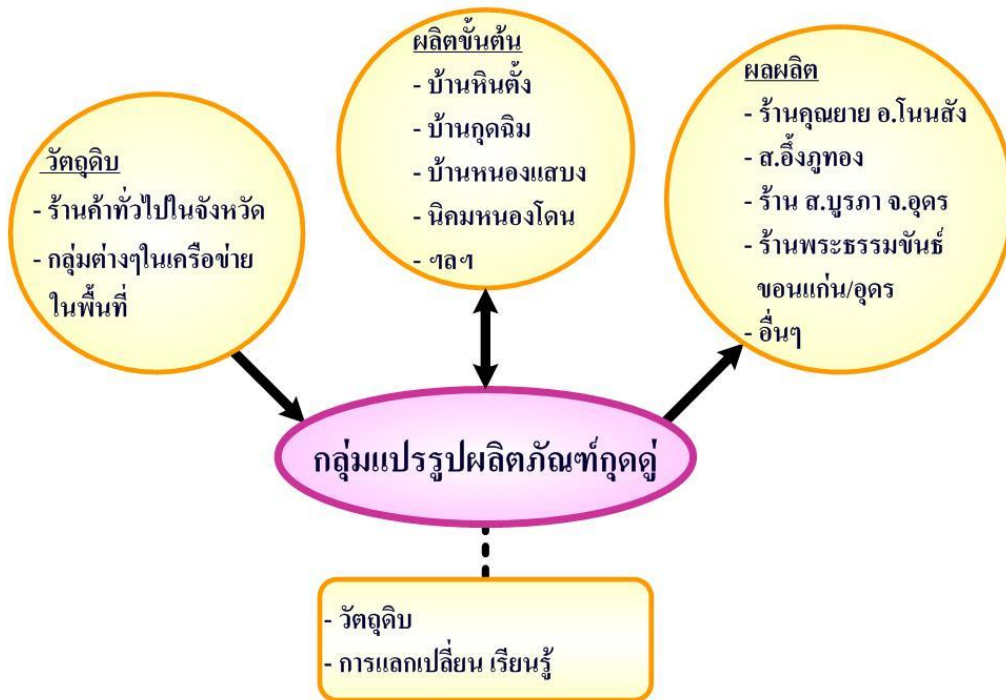
47. เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไยบวบ จ.หนองบัวลำภู

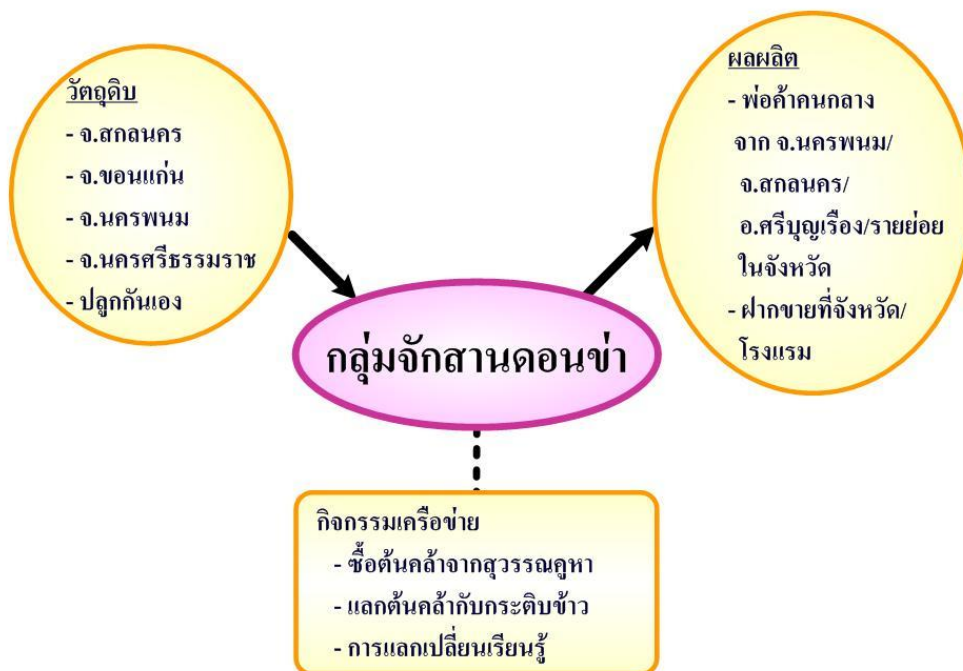
48. เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลา จ.หนองบัวลำภู

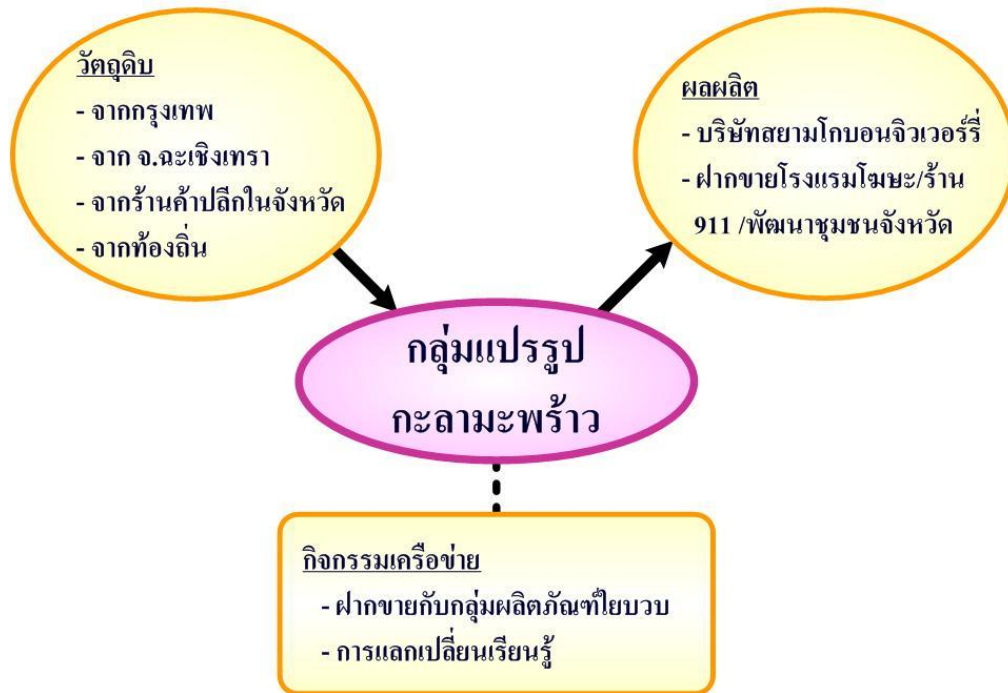
49. เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านกุคู้ จ.หนองบัวลำภู

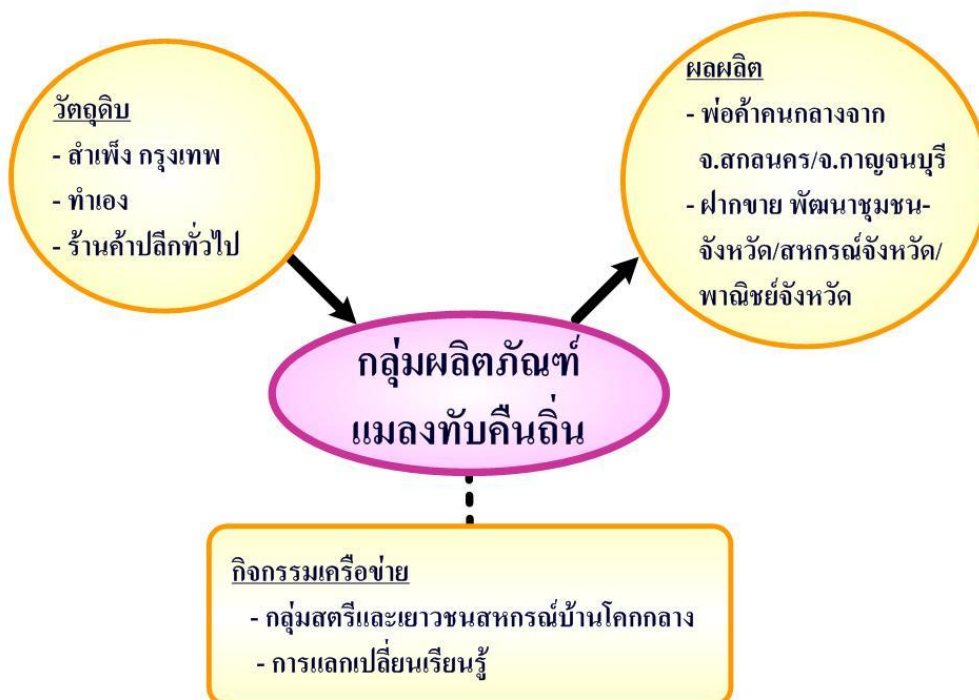
50. เครือข่ายผลิตภัณฑ์ จักสานจากต้นคล้า จ.หนองบัวลำภู

51. เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์กะหล่ำมะพร้าว จ.หนองบัวลำภู

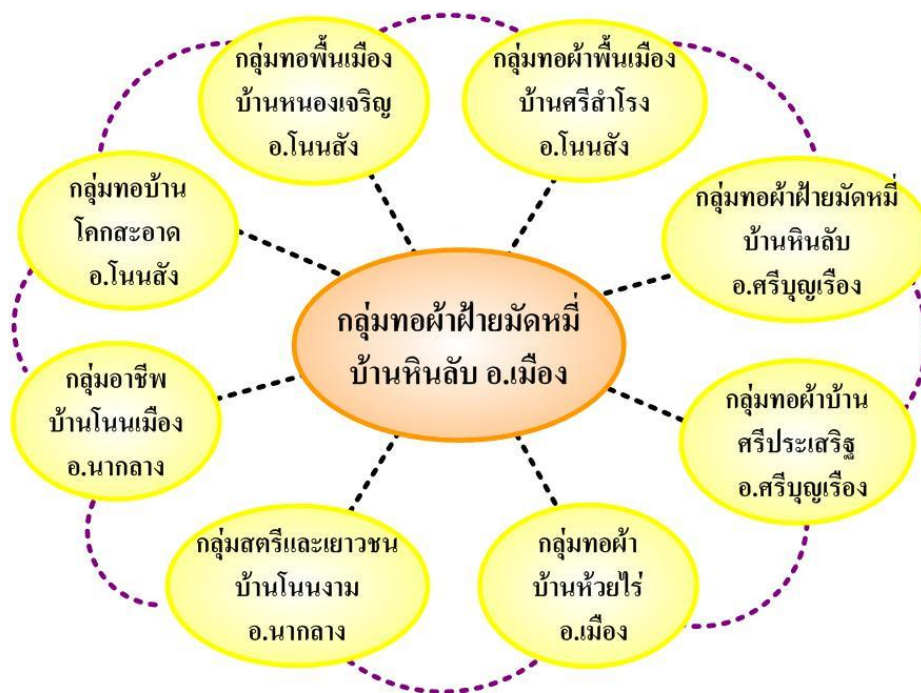
52. เครือข่ายผลิตภัณฑ์เครื่องประดับแมลงทับ จ.หนองบัวลำภู

53. เครือข่ายรวบรวมข้าว จ.หนองบัวลำภู

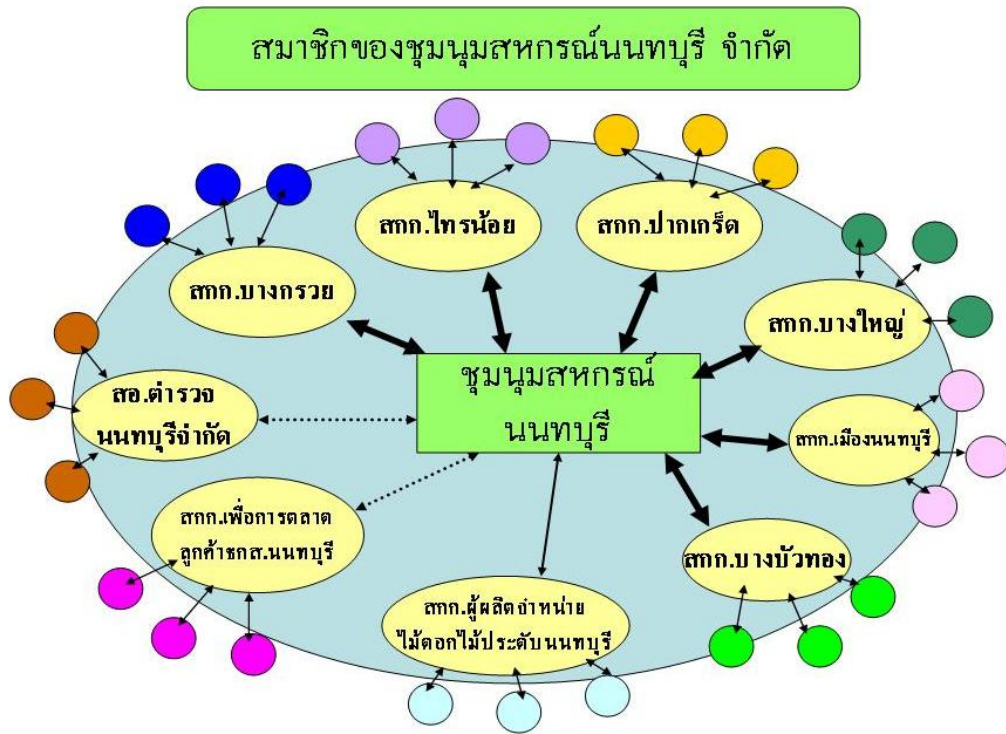

54. เครือข่ายผ้า จ.หนองบัวลำภู

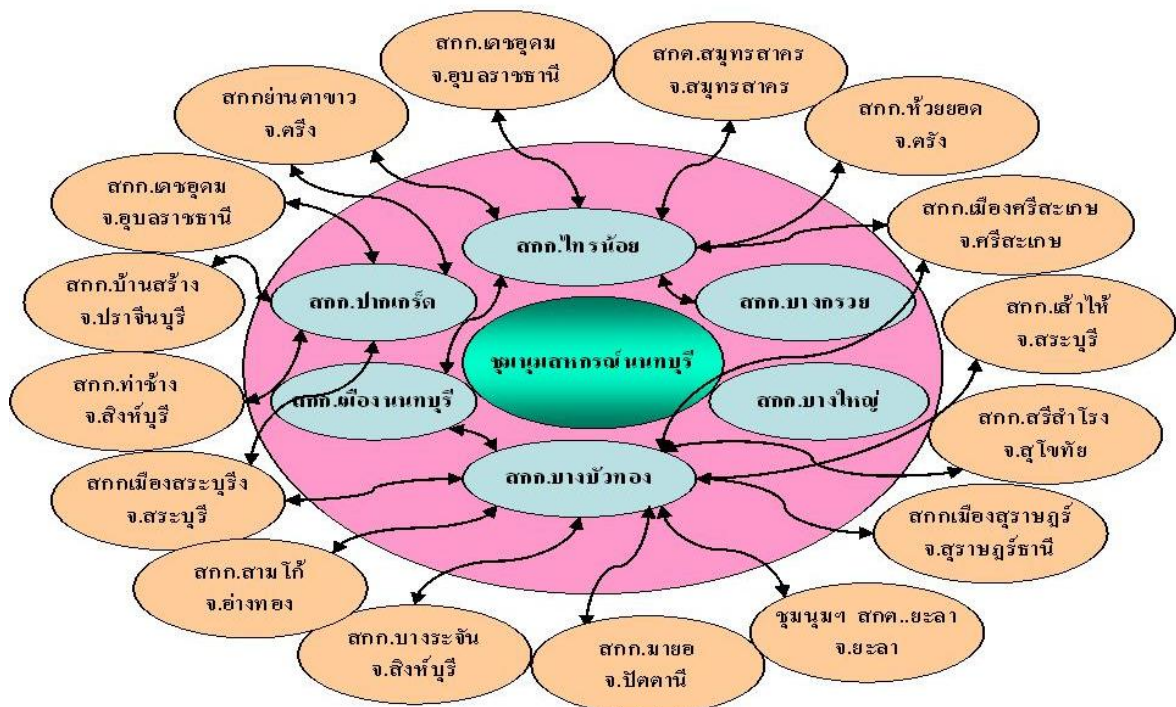

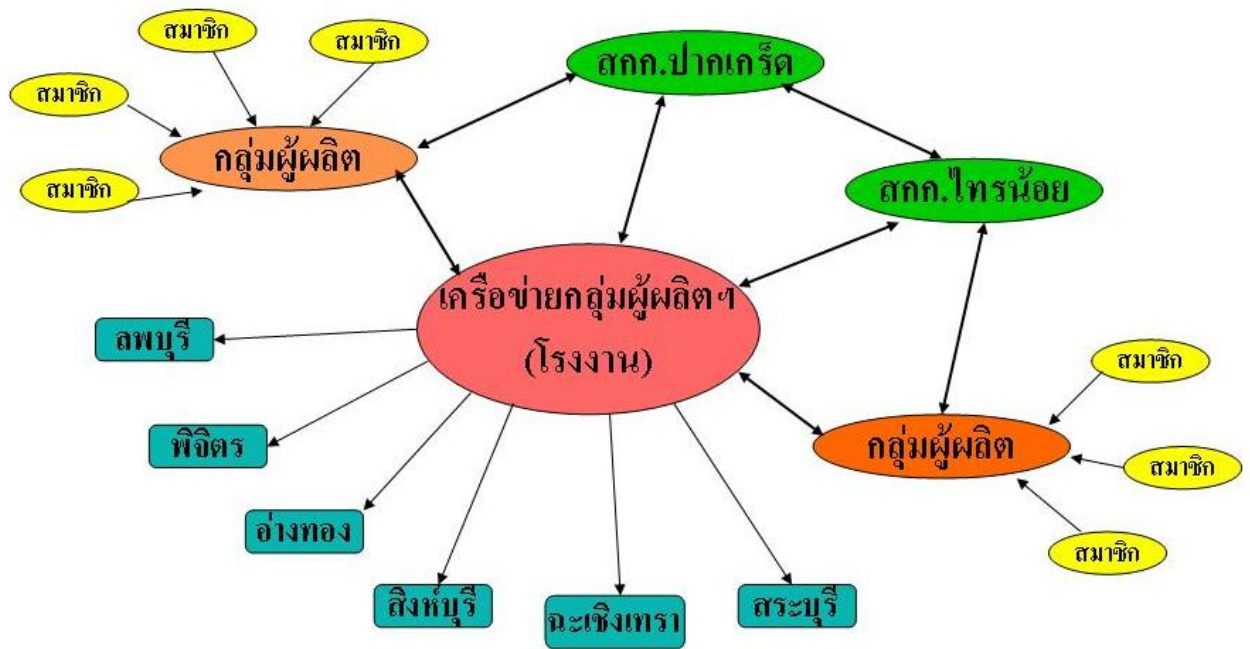
55. เครือข่ายธุรกิจการเงินชุมชนนุมนสหกรณ์ นนทบุรี จำกัด จ.นนทบุรี

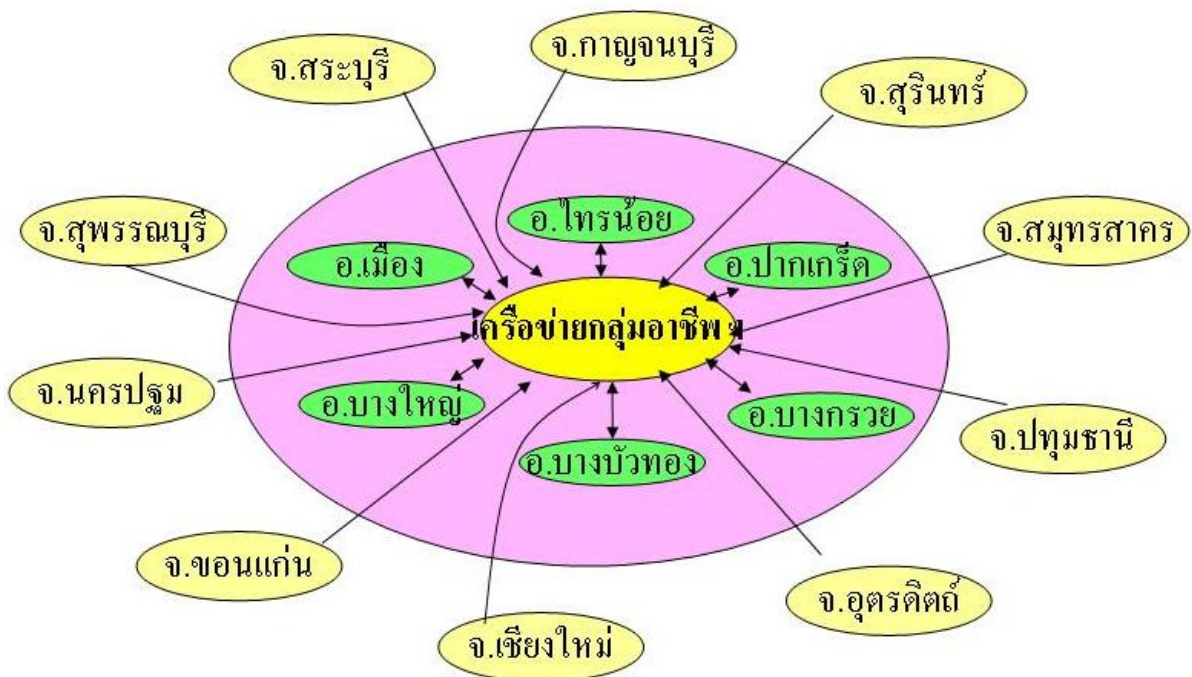
56. เครือข่ายการแลกเปลี่ยนสินค้า โดยระบบหักบัญชี จ.นนทบุรี

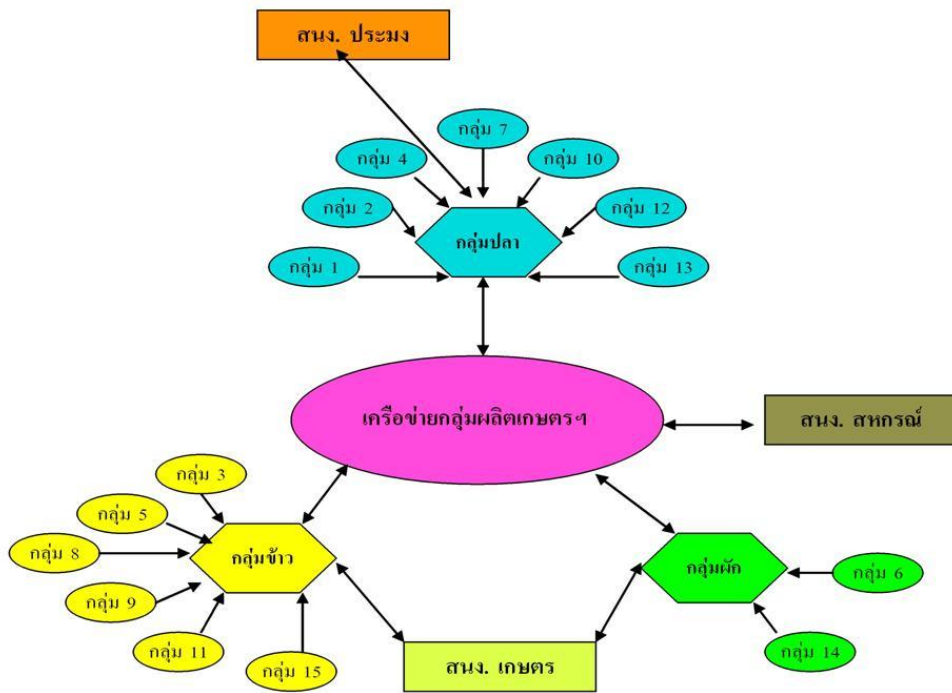
57. เครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ จ.นนทบุรี

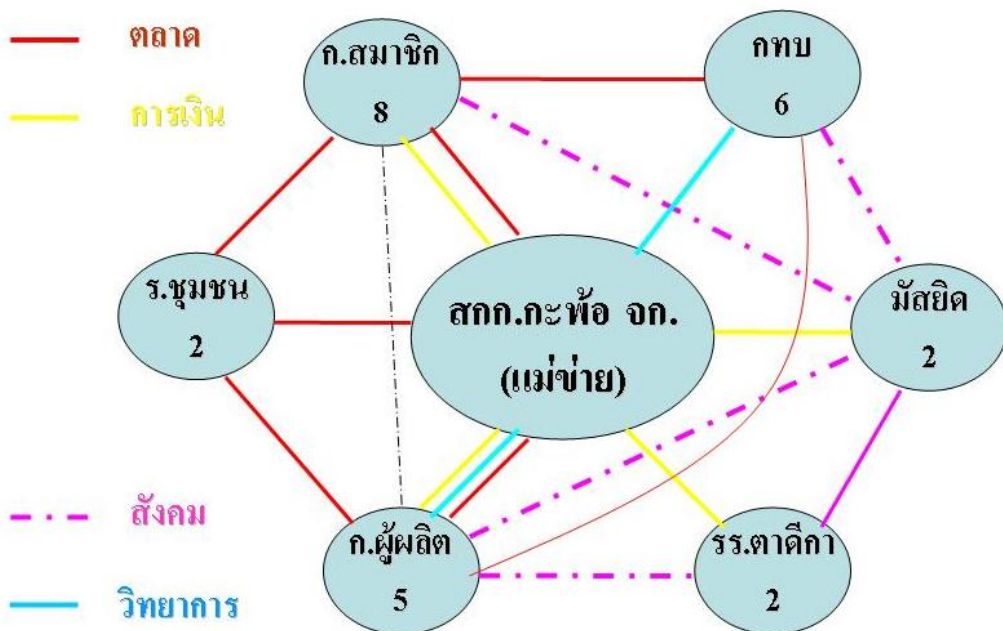
58. เครือข่ายกลุ่มอาชีพสหกรณ์ จ.นนทบุรี

59. เครือข่ายผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ จ.นนทบุรี

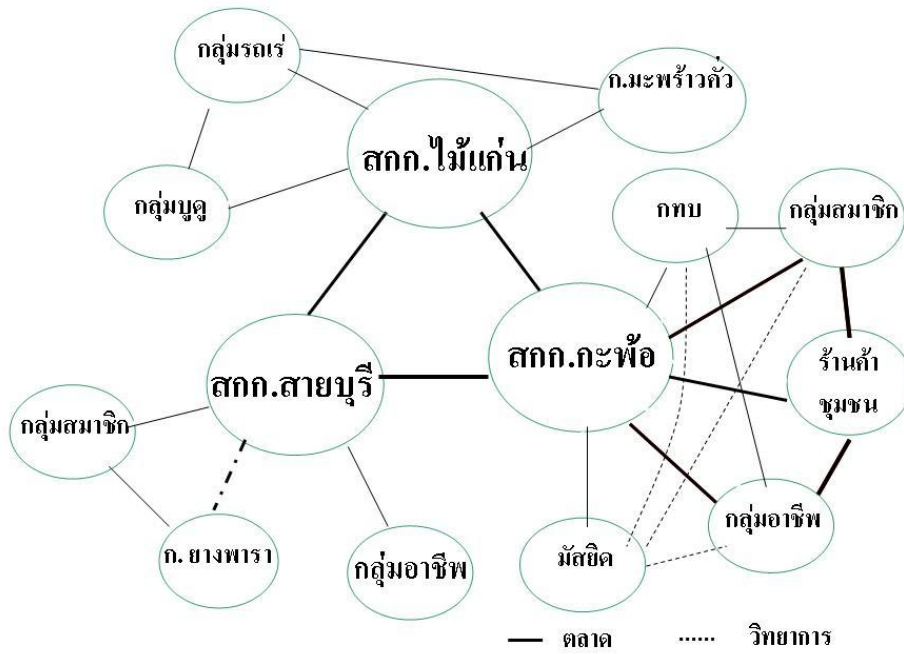

60. เครือข่ายบุญโคสันติสุข จ.ปัตตานี

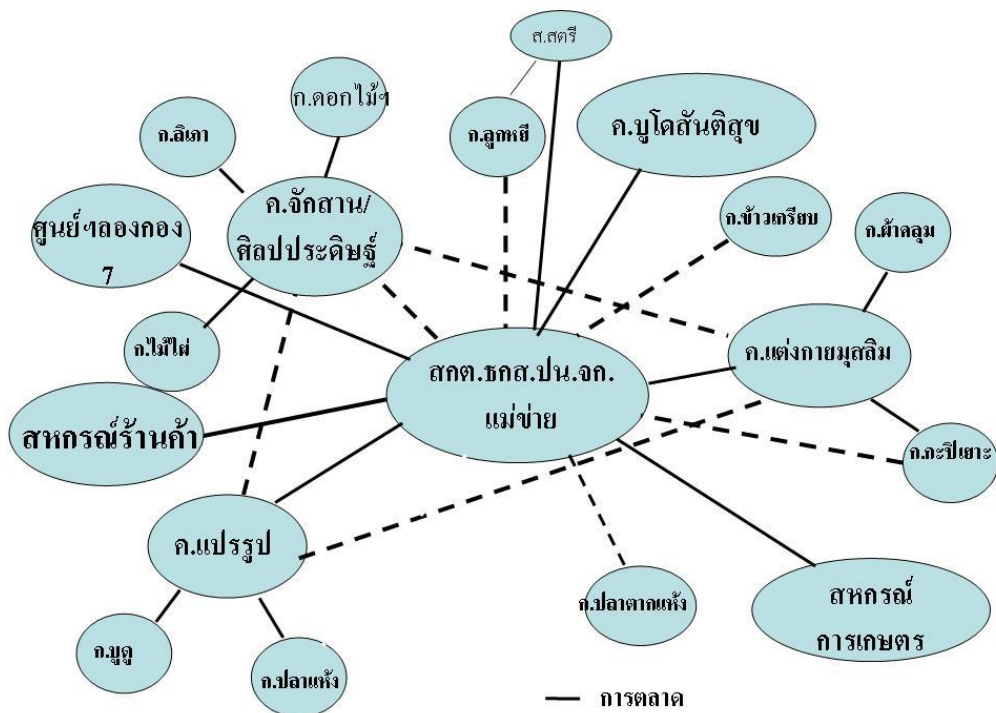

61. เครือข่ายสหกรณ์ลุ่มน้ำสายบุรี จ.ปัตตานี

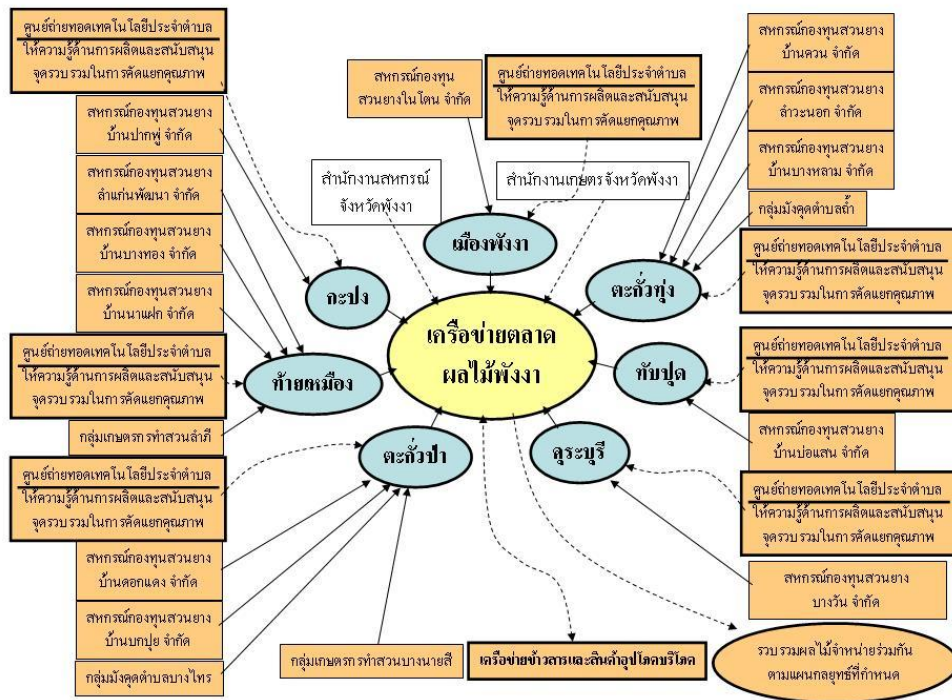
62. เครือข่ายสหกรณ์ปัตตานี จ.ปัตตานี

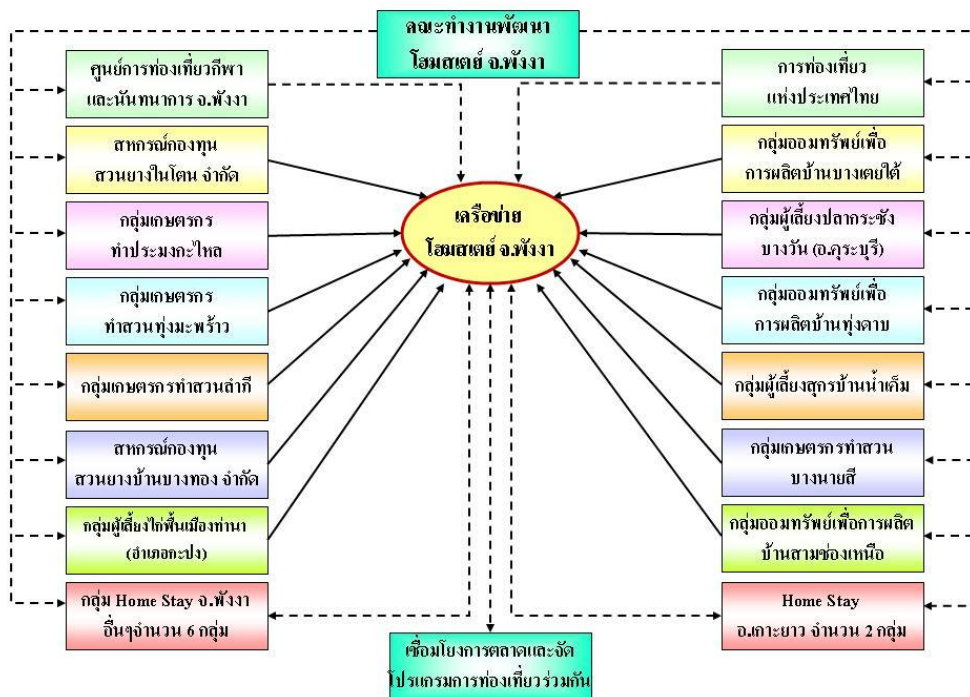

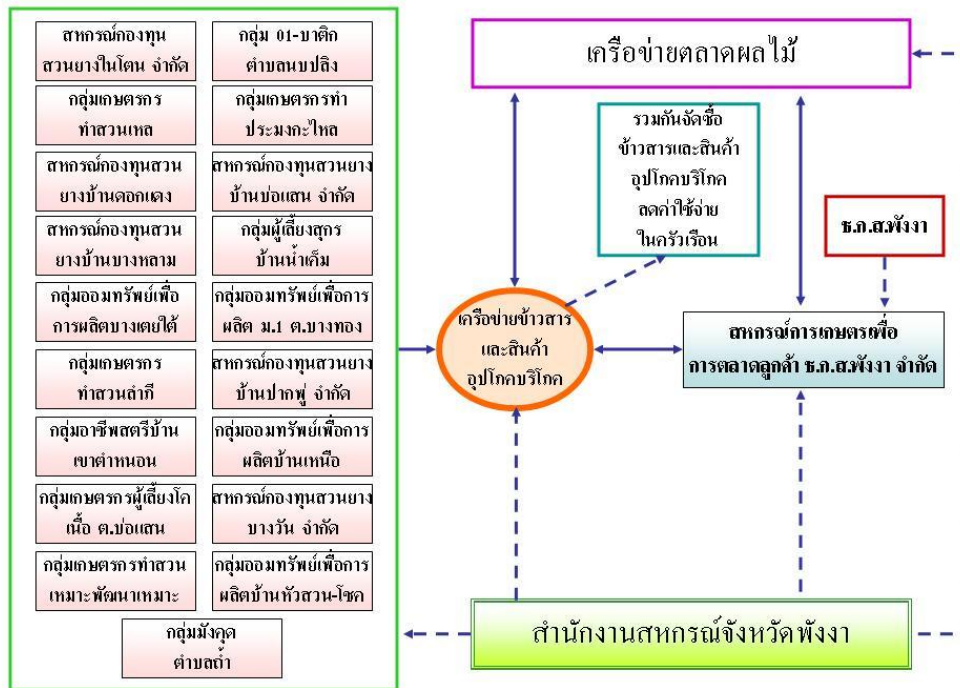
65. เครือข่ายตลาดผลไม้พังงา จ. พังงา

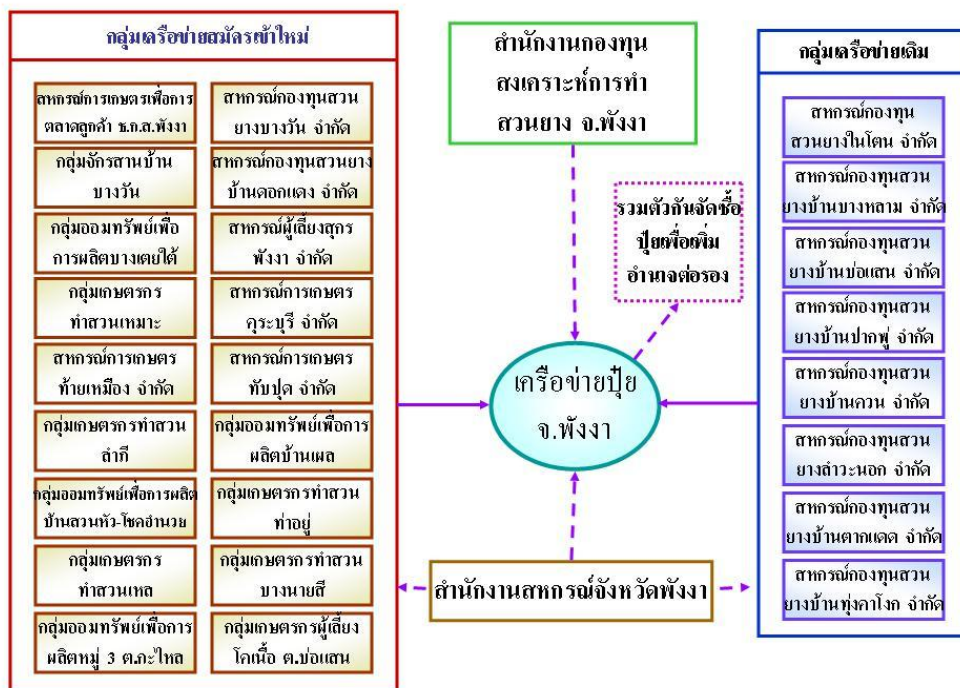
66. เครือข่ายโฮมสเตย์ จ.พังงา

67. เครือข่ายข่าวสารและสินค้าอุปโภคบริโภค จ.พังงา

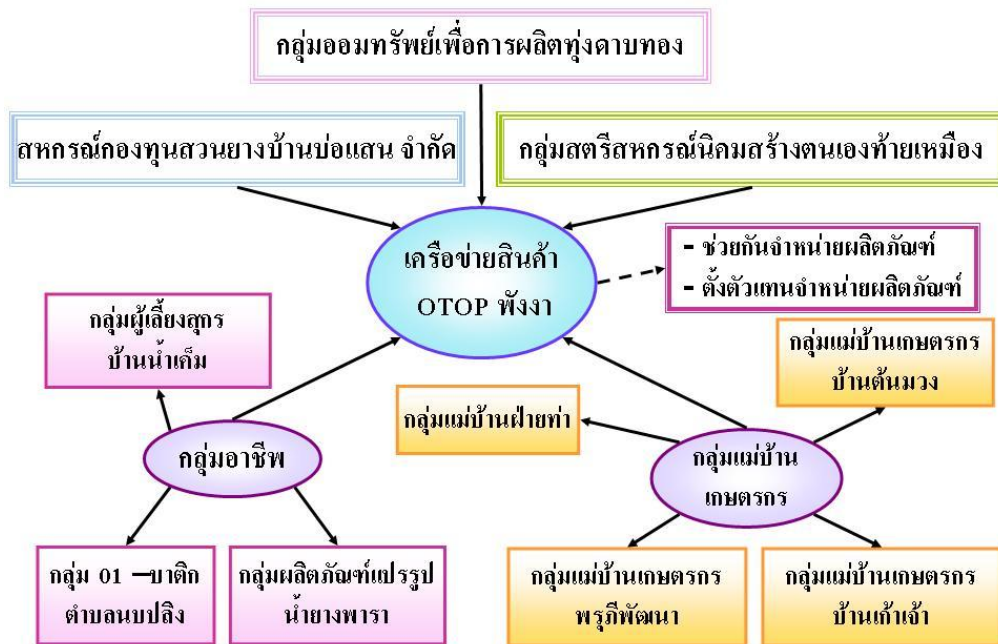

68. เครือข่ายปฎิย จ.พังงา

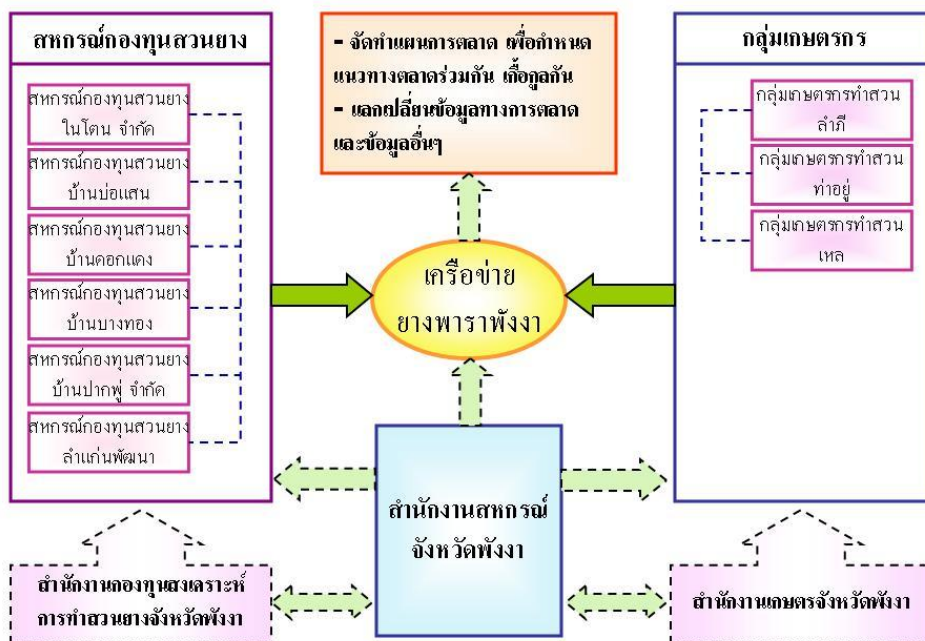

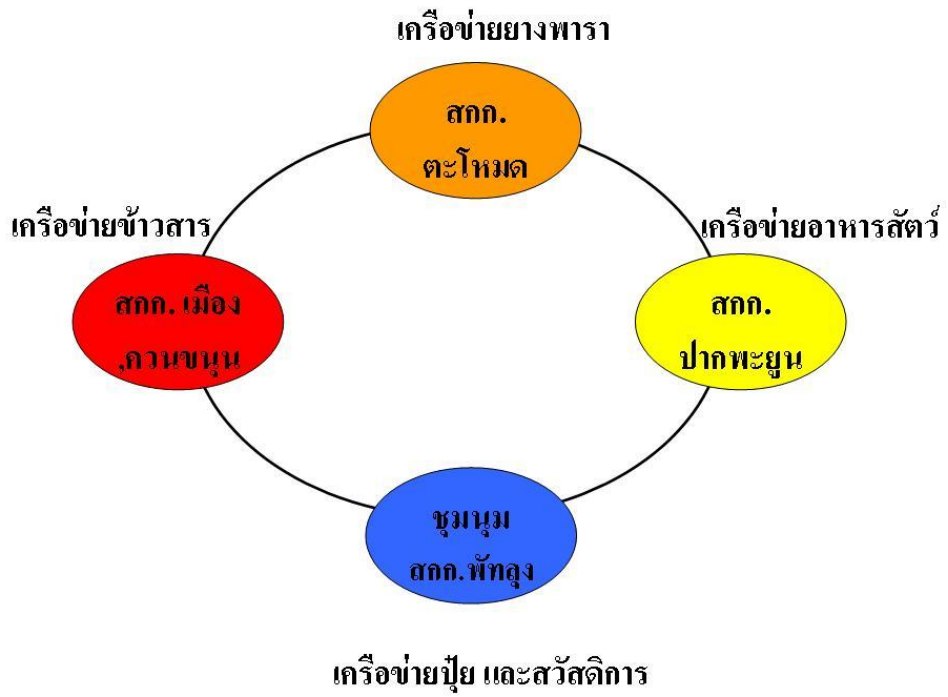
69. เครือข่ายสินค้า OTOP จ.พังงา

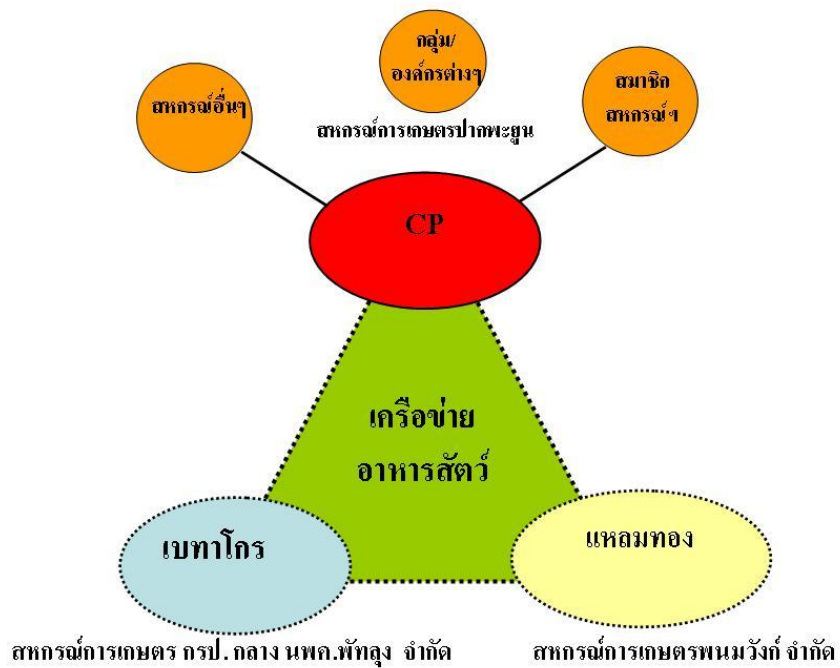
70. เครือข่ายยางพารา จ.พังงา

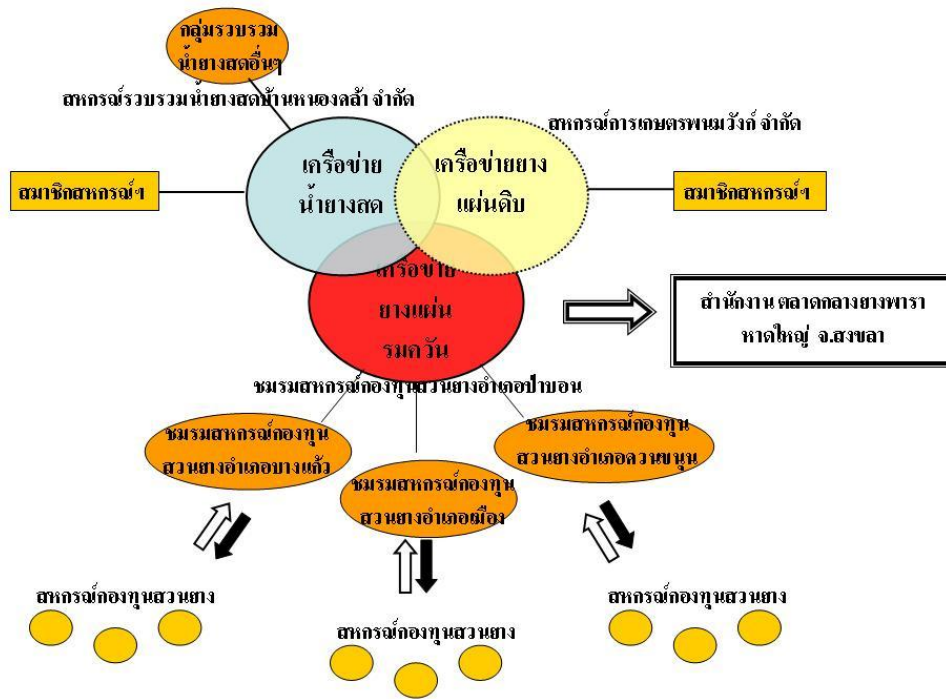
71. เครือข่ายเชิงธุรกิจ จ.พัทลุง

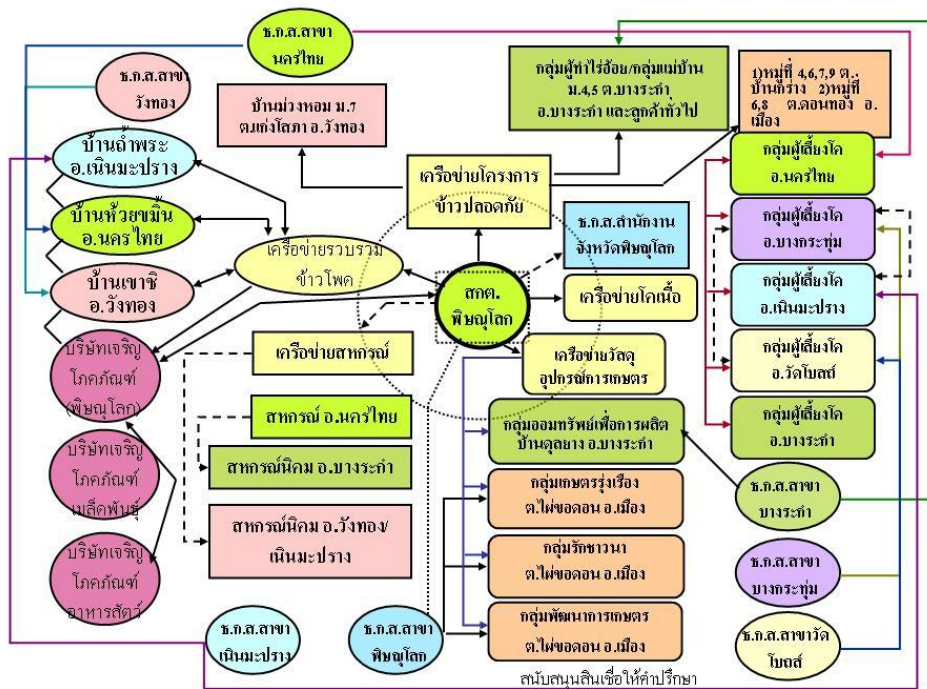
72. เครือข่ายอาหารสัตว์ จ.พัทลุง

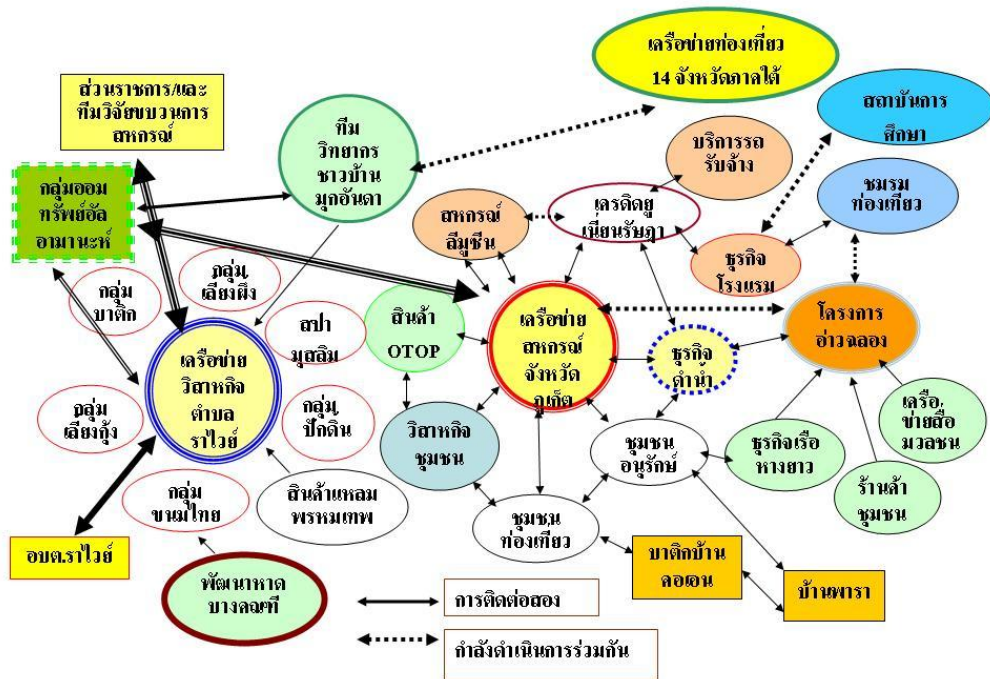
73. เครือข่ายข่างพารา จ.พัทลุง

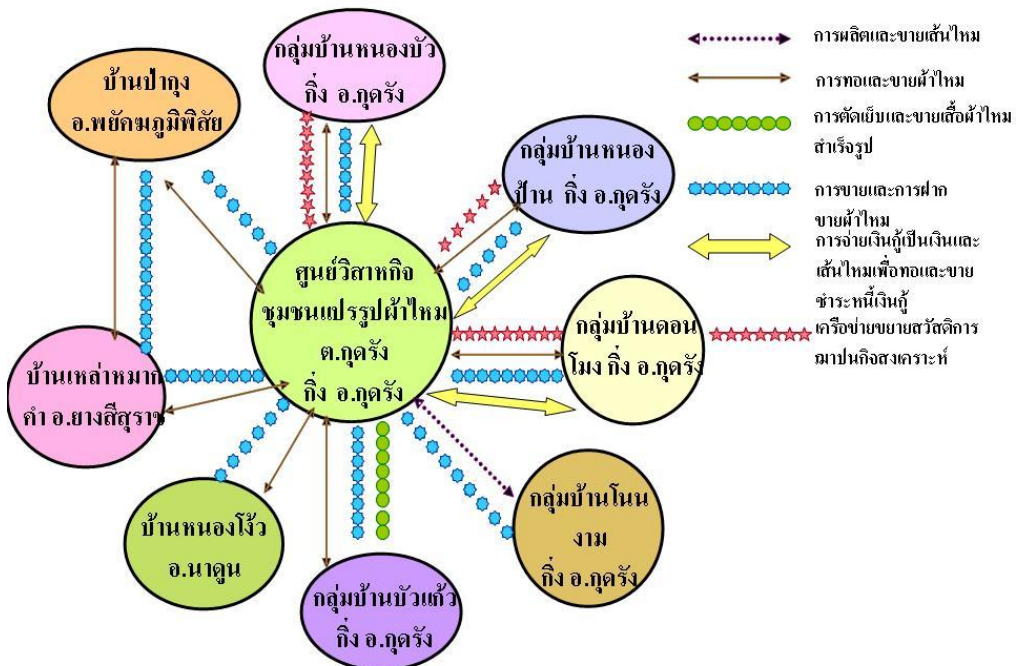
74. เครือข่ายคุณค่า จ.พิษณุโลก

75. เครือข่ายท่องเที่ยวอันดามัน จ.ภูเก็ต

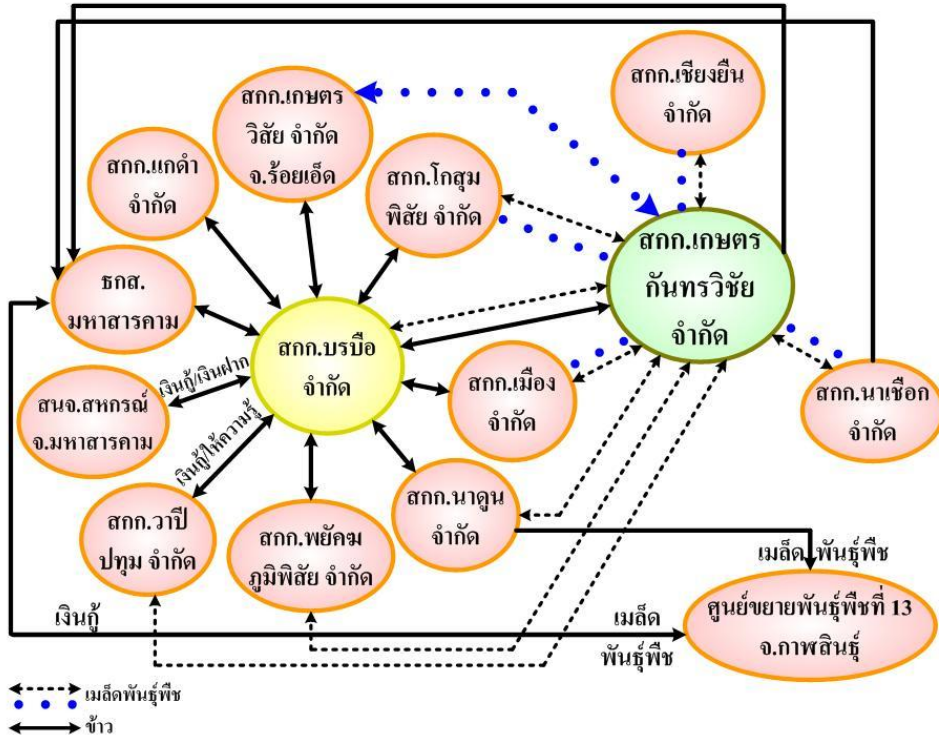

76. เครือข่ายผ้าของกลุ่มสตรีแม่บ้าน หรือศูนย์วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผ้าไหม ตำบลกุฎรัง จ.มหาสารคาม

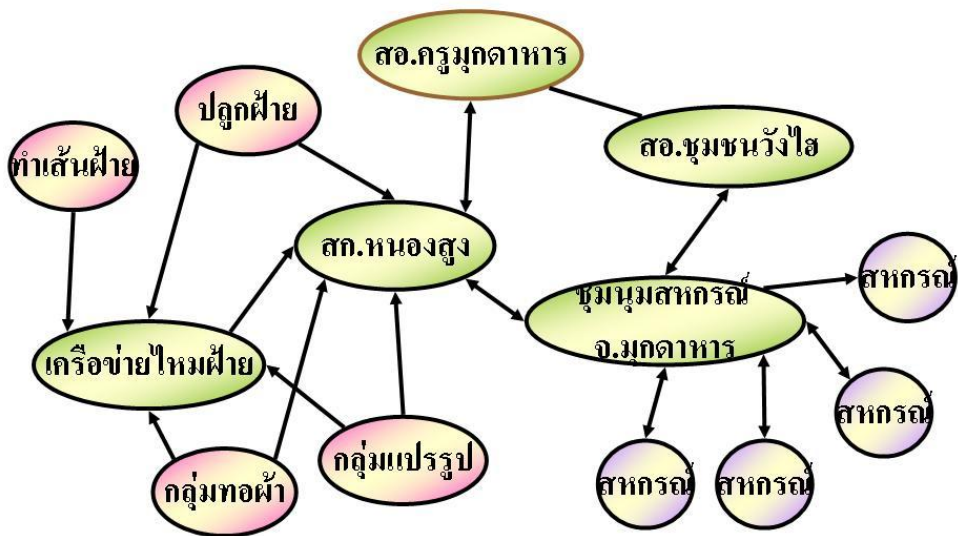

77. เครือข่ายข่าวของกลุ่มสหกรณ์การเกษตร จ.มหาสารคาม

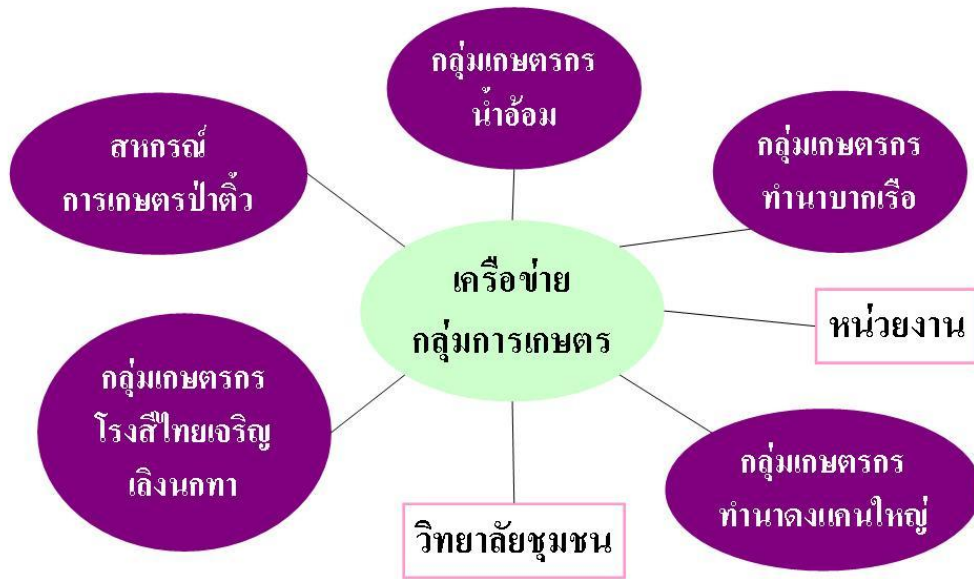

78. เครือข่ายสหกรณ์ จ.มุกดาหาร

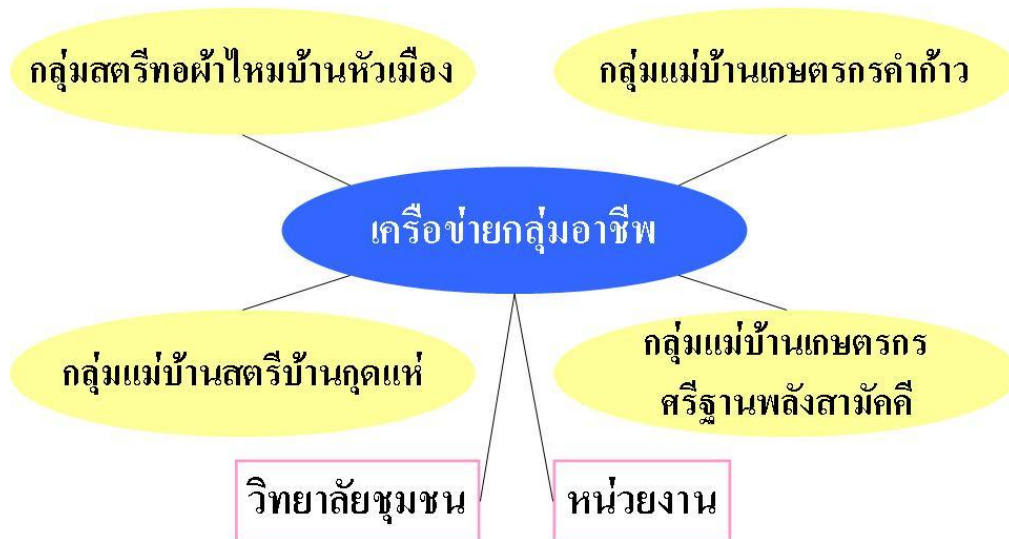

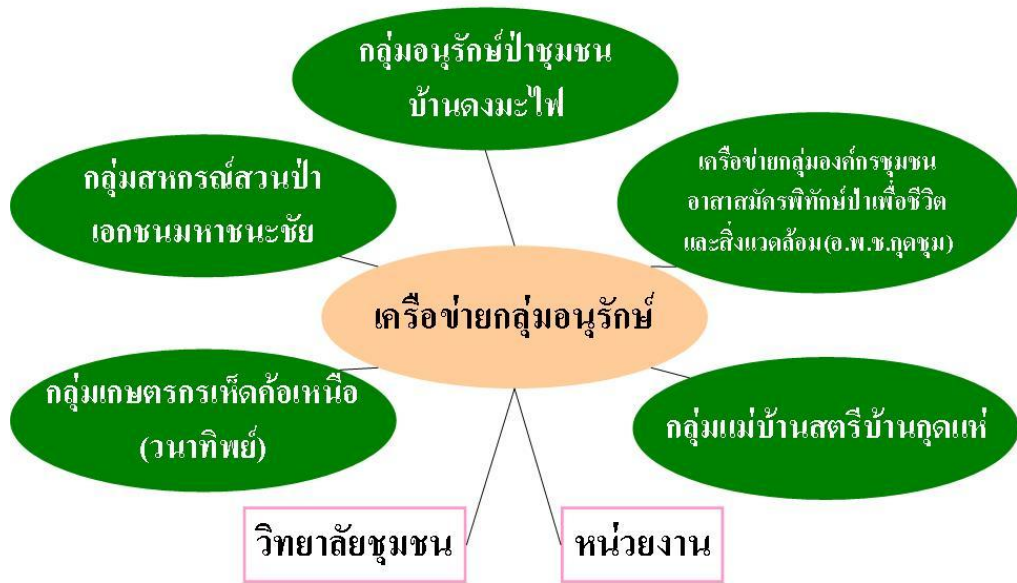
79. เครือข่ายกลุ่มการเกษตร จ. ยโสธร

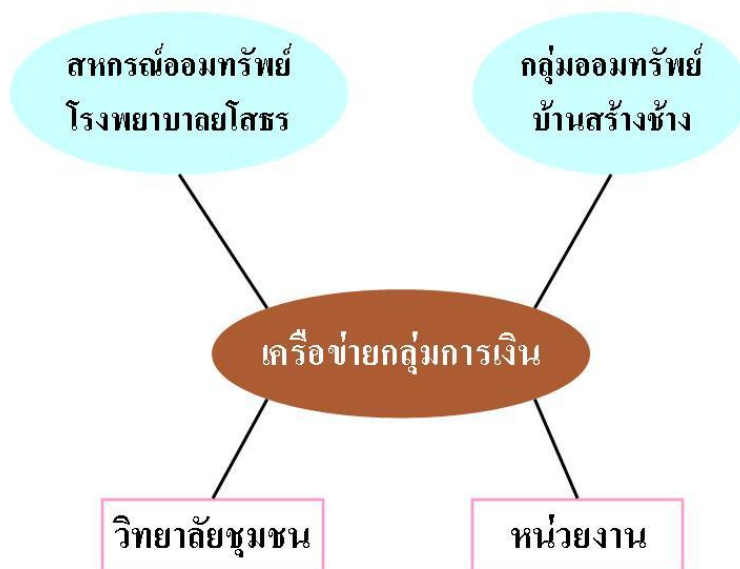
80. เครือข่ายกลุ่มอาชีพ จ.ยโสธร

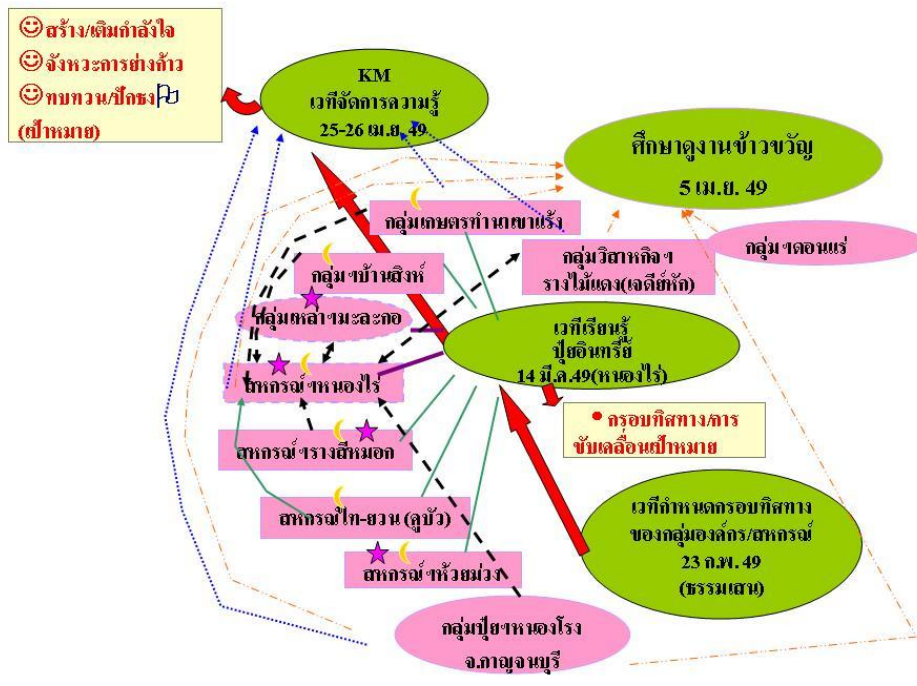
81. เครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ จ.ยโสธร

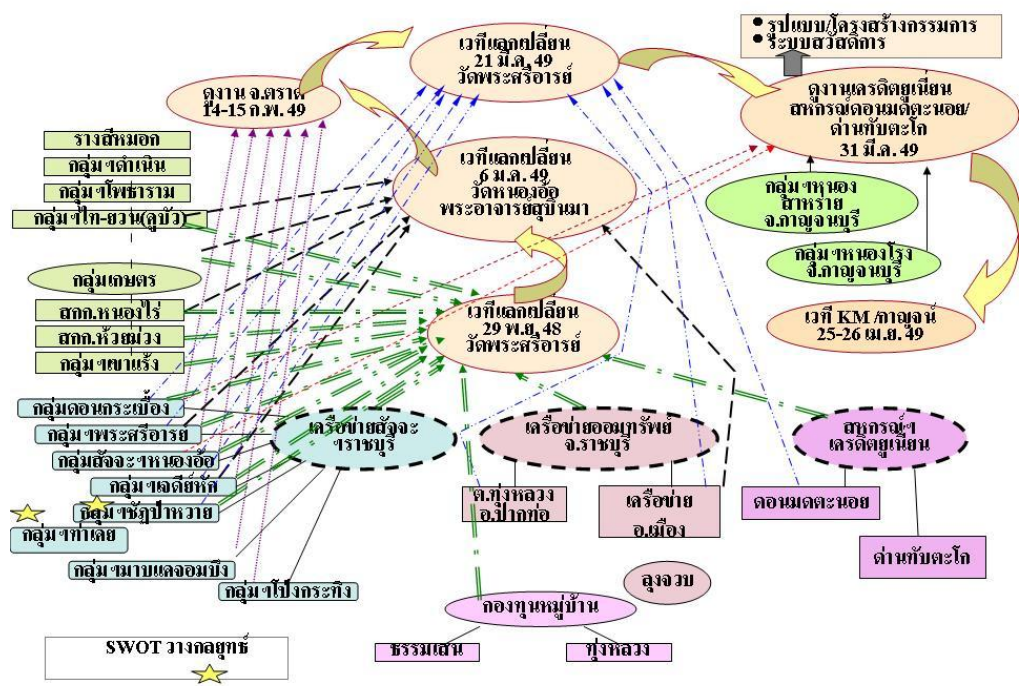
82. เครือข่ายกลุ่มการเงิน จ.ยโสธร

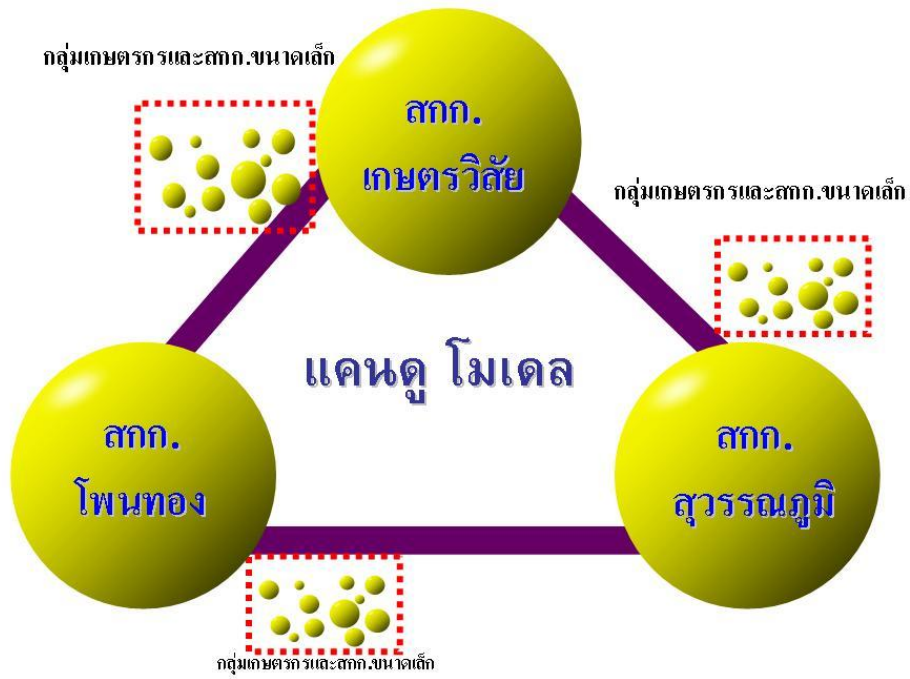
83. เครือข่ายการผลิตทางการเกษตร จ.ราชบุรี

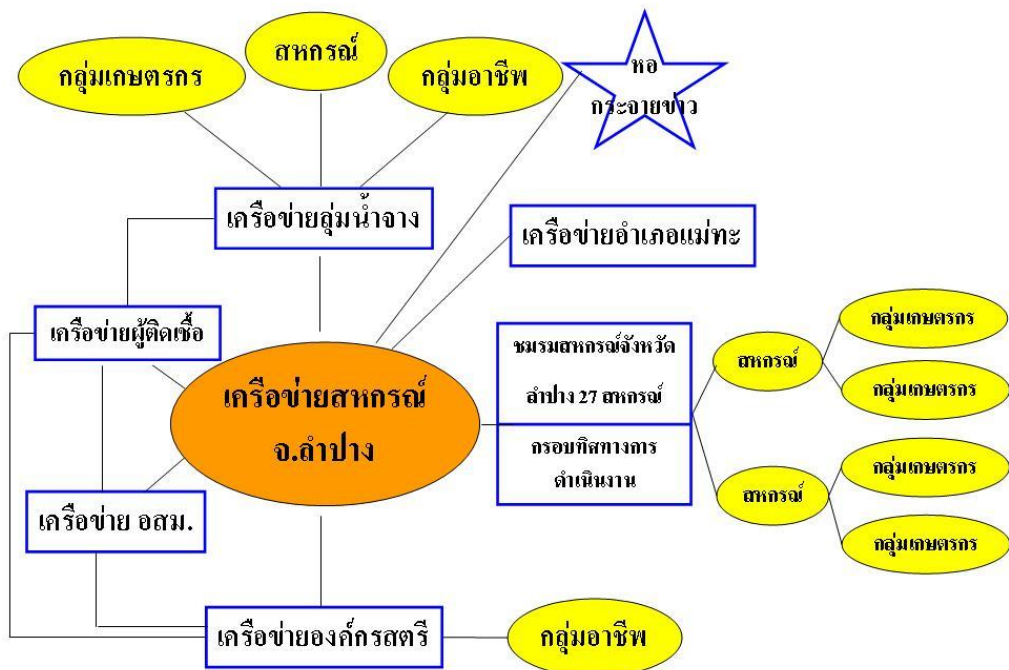
84. เครือข่ายการเรียนรู้ จ.ราชบุรี

85. เครือข่ายสหกรณ์การเกษตร จ.ร้อยเอ็ด

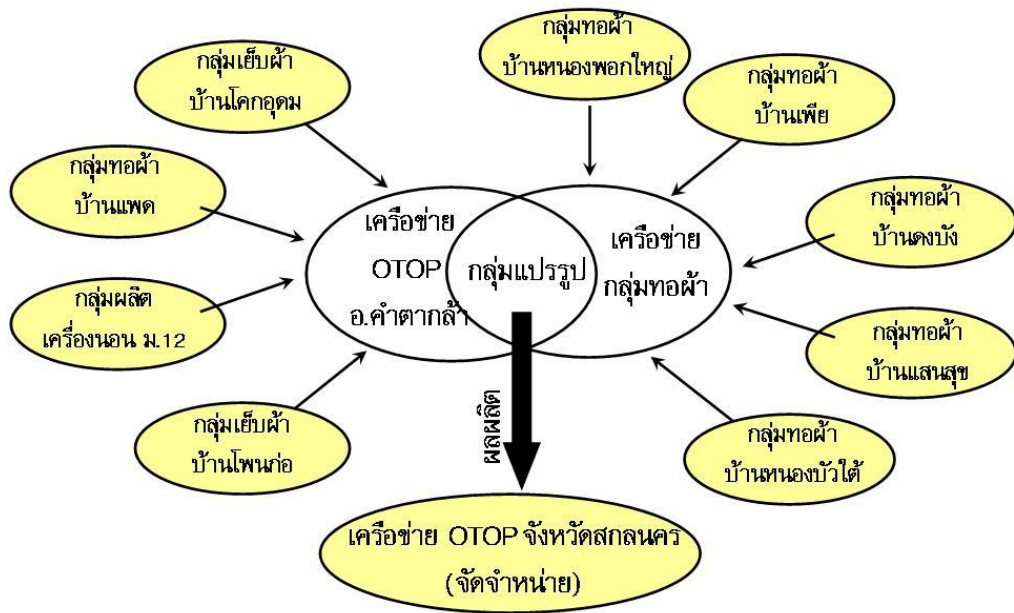

86. เครือข่ายภาคประชาชนและสหกรณ์ จ.ลำปาง

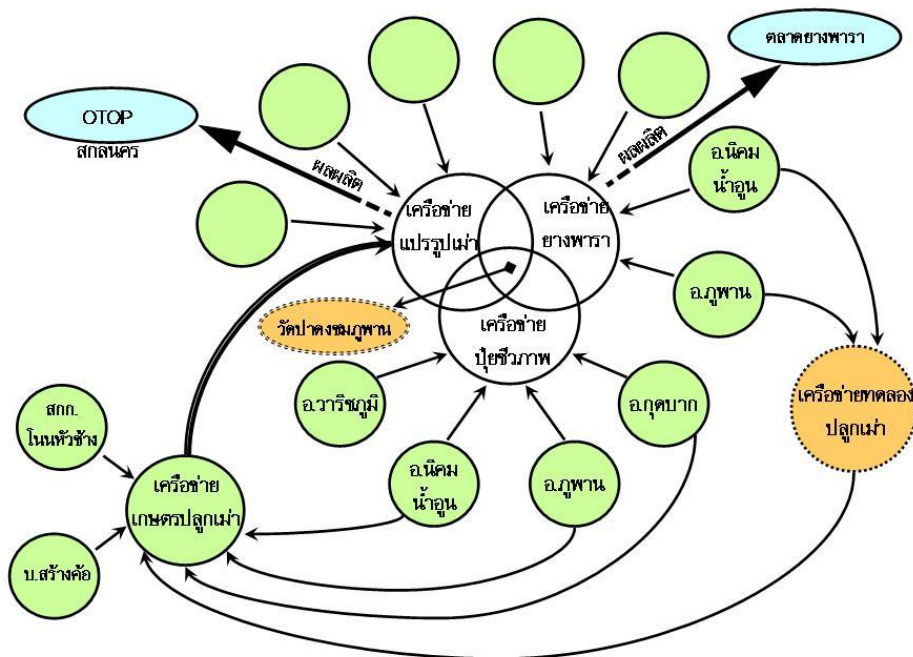

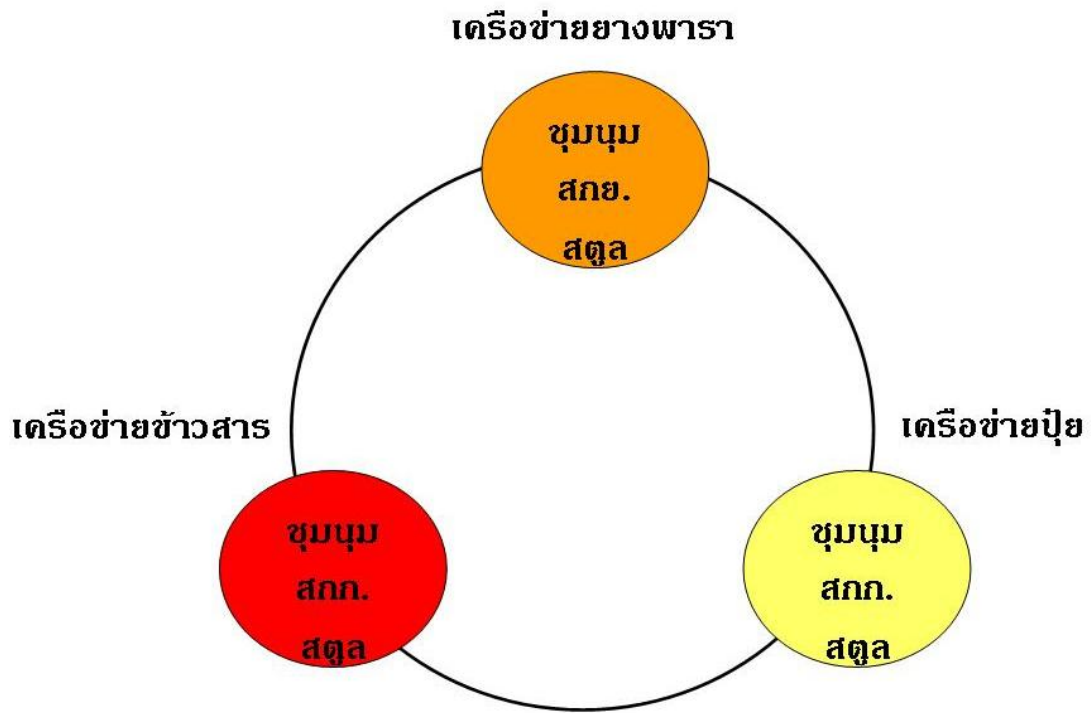
87. เครือข่ายคุณค่าผ้าข้อมครามค่าตากกล้า ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จ.สกลนคร

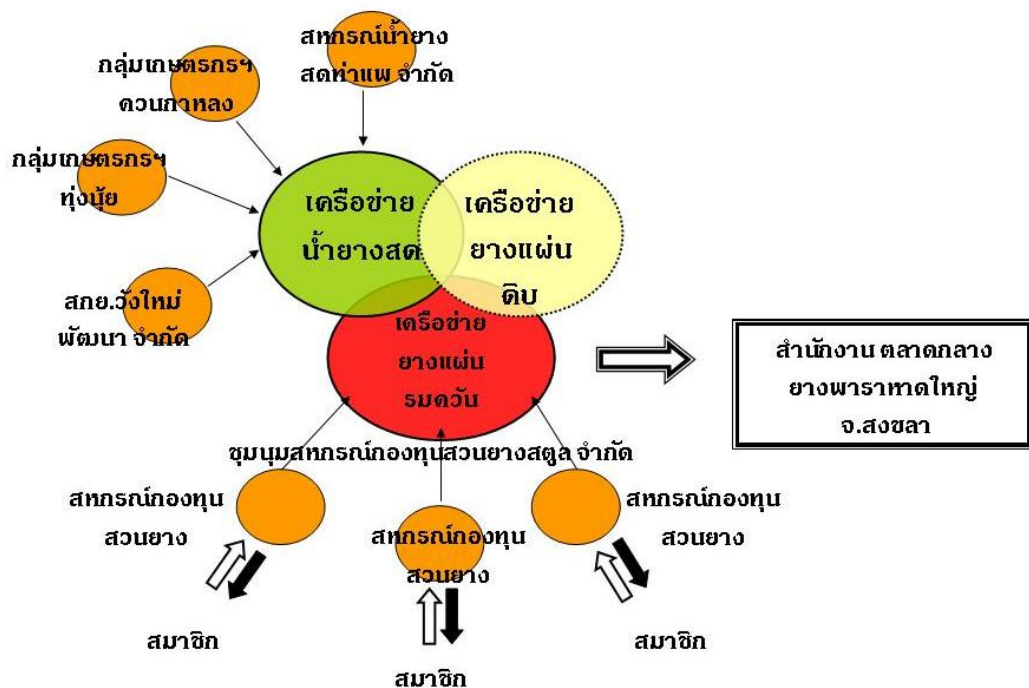
88. เครือข่ายเพื่อคุณภาพที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จ.สกลนคร

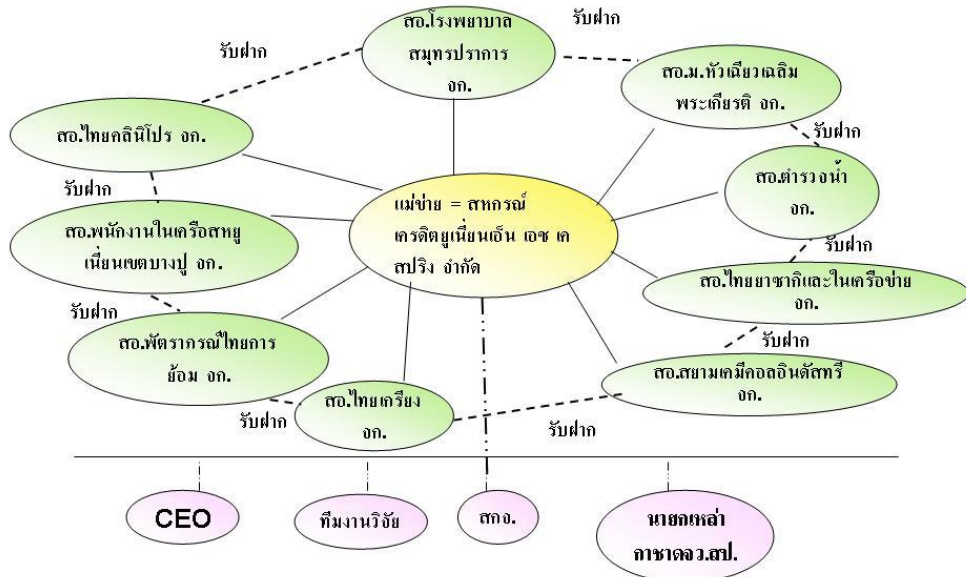
89. เครือข่ายสหกรณ์ จ. สตูล

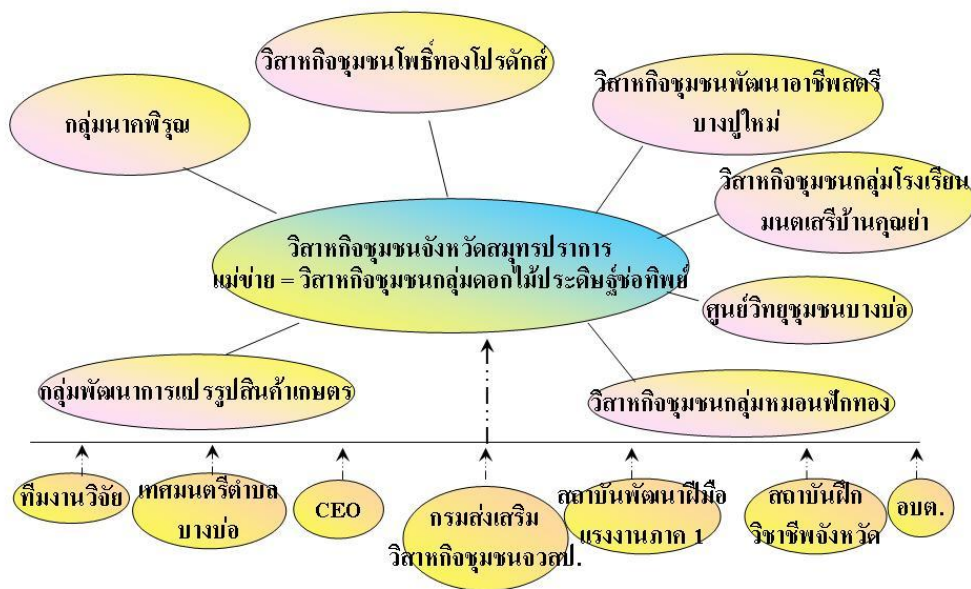
90. เครือข่ายยางพารา จ.สตูล

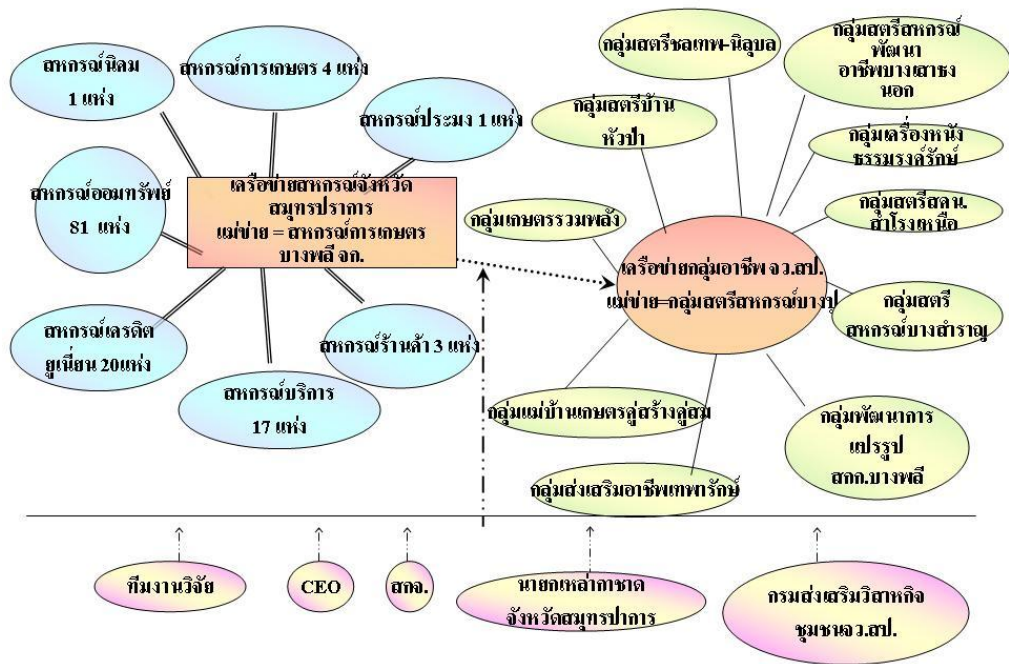
91. เครือข่ายทางการเงิน จ.สมุทรปราการ

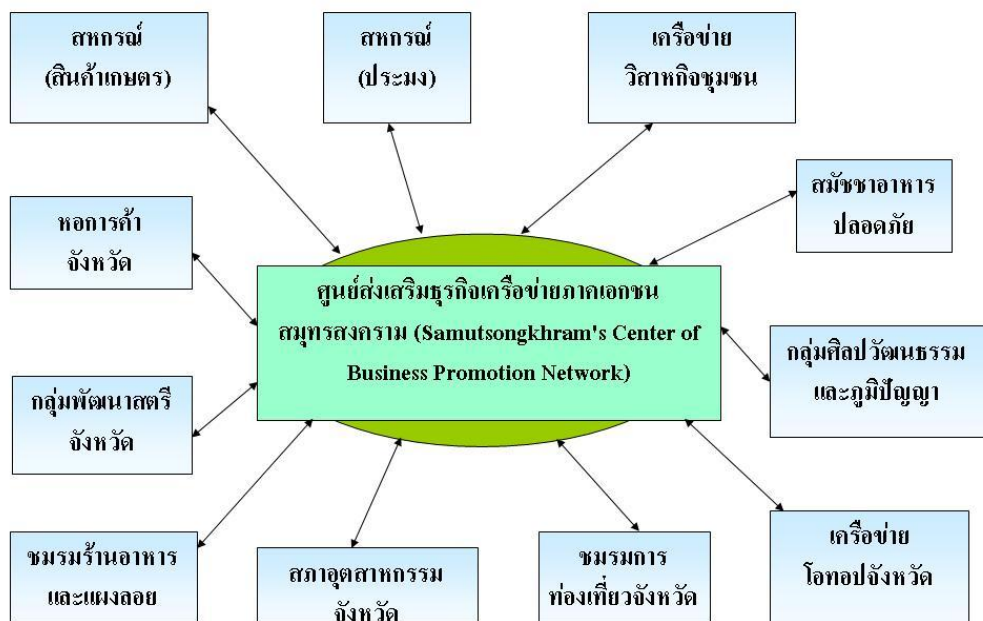
92. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จ.สมุทรปราการ

93. เครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจและวิชาการ จ.สมุทรปราการ

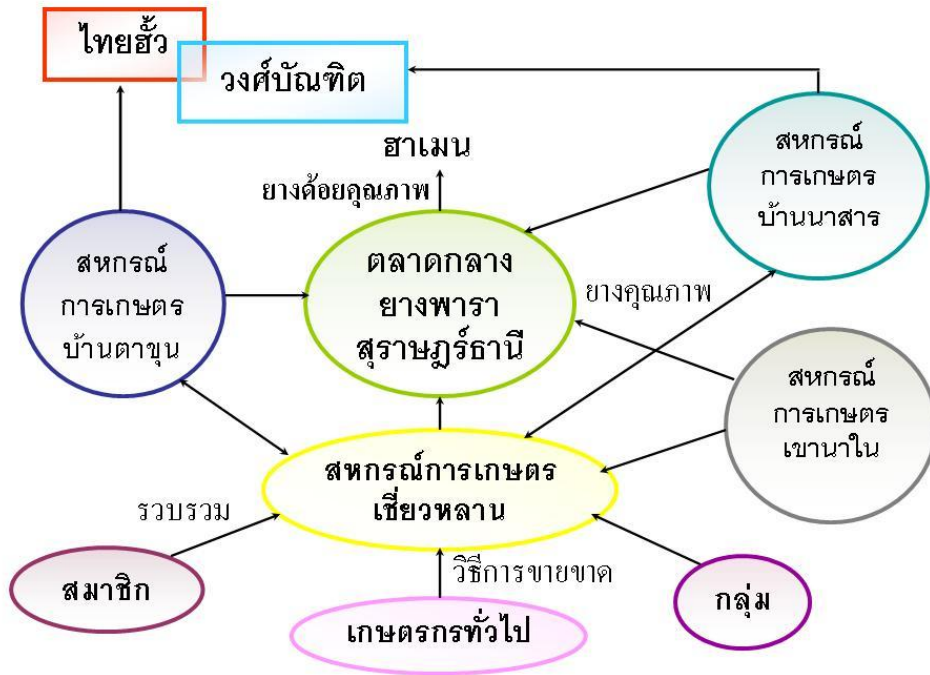

94. ศูนย์ส่งเสริมธุรกิจเครือข่ายภาคเอกชน จ.สมุทรสงคราม จ.สมุทรสงคราม

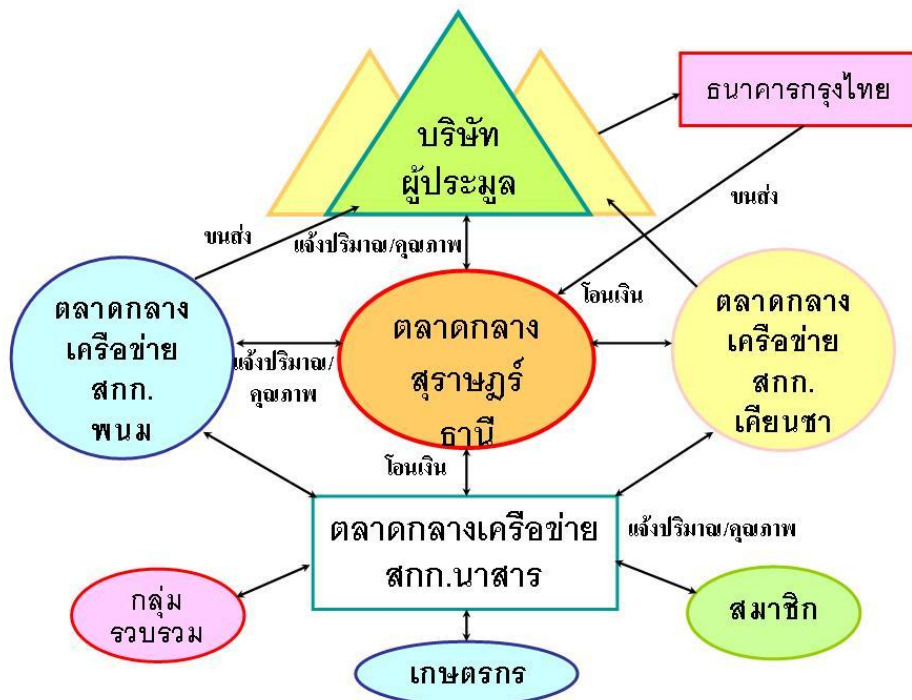

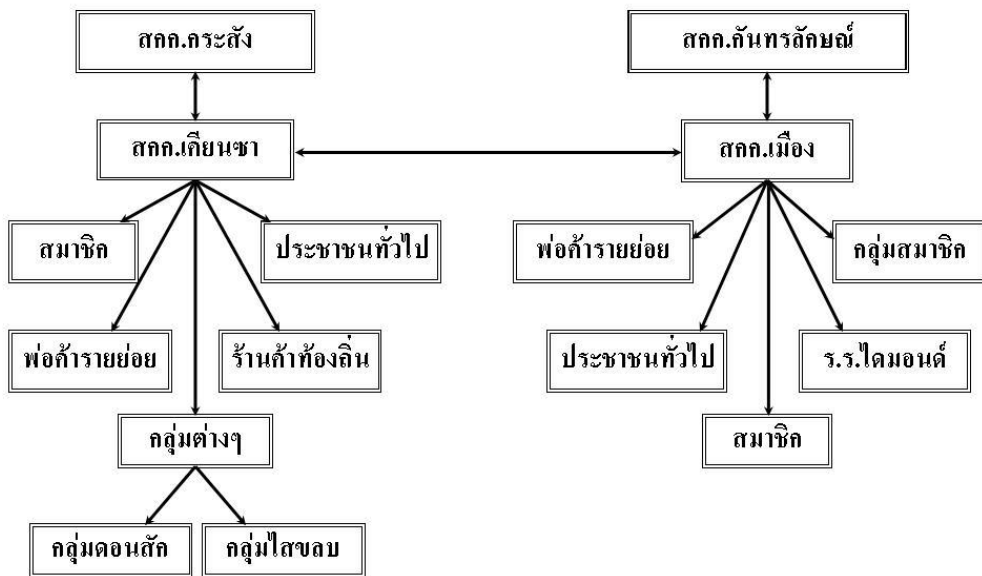
95. เครือข่ายรวบรวมยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี

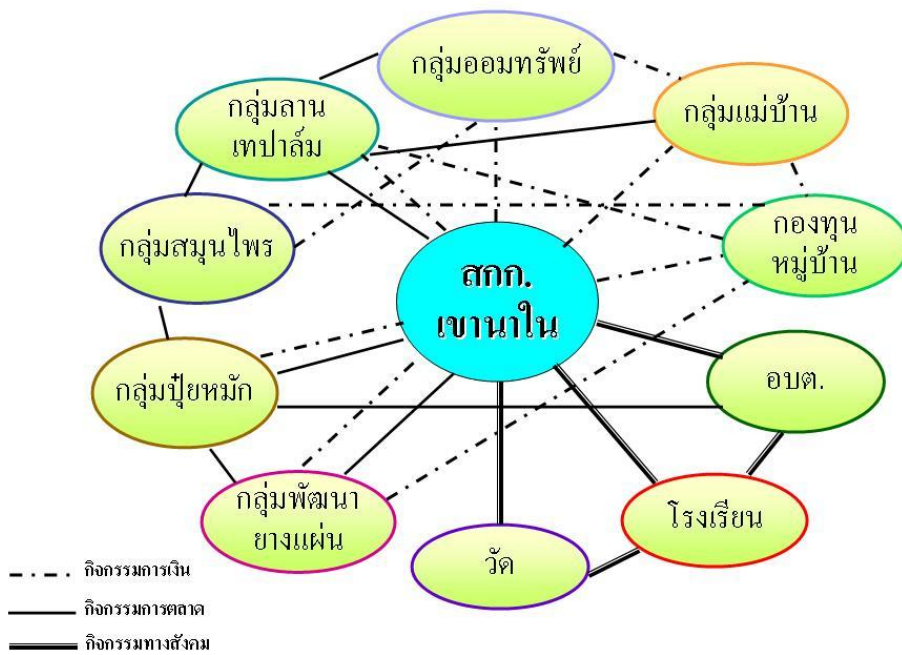
96. เครือข่ายตลาดกลางยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี

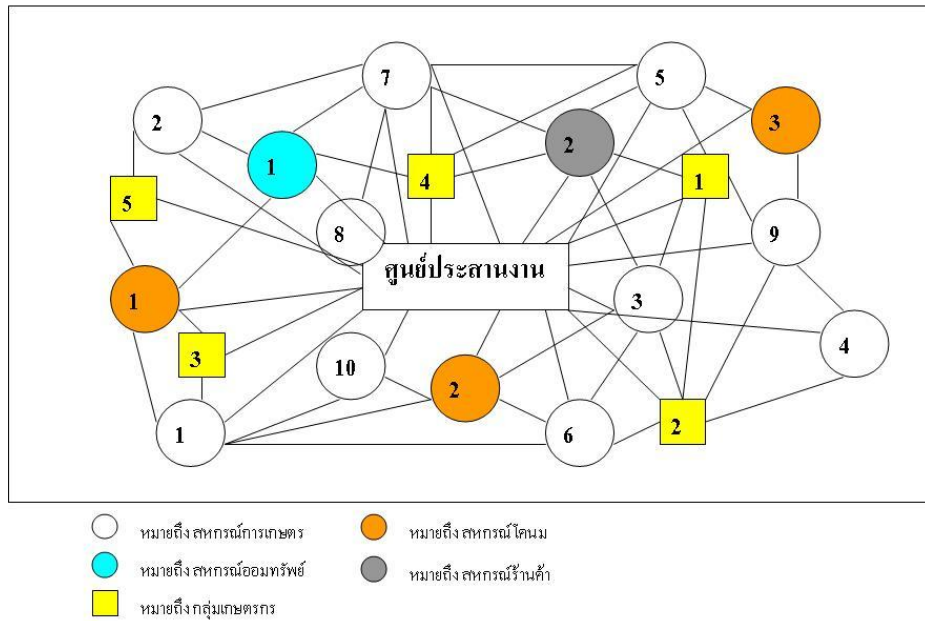
97. เครือข่ายข่าวสาร จ.สุราษฎร์ธานี

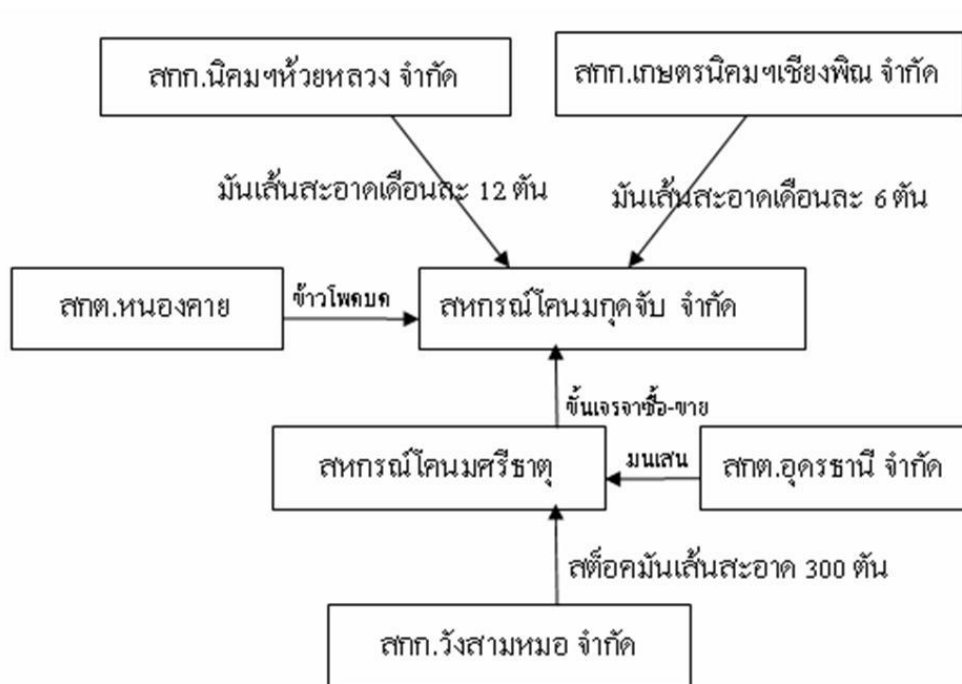
98. เครือข่ายพื้นที่ สกก. เขานาใน จำกัด จ.สุราษฎร์ธานี

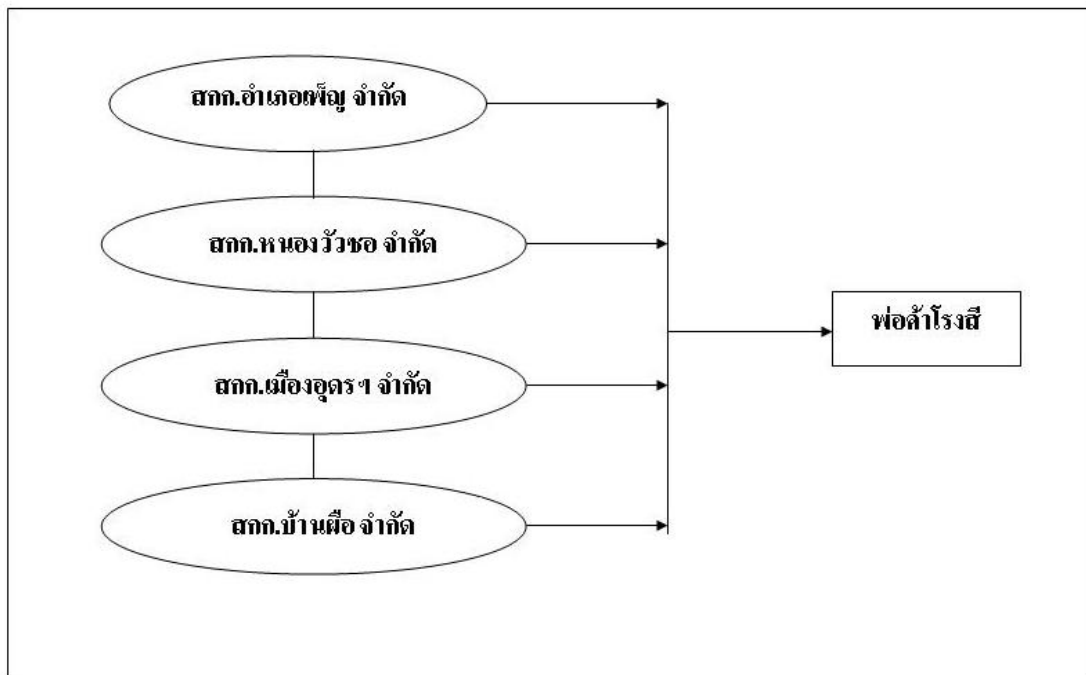
99. เครือข่ายสหกรณ์ จ.อุครธานี จ.อุครธานี

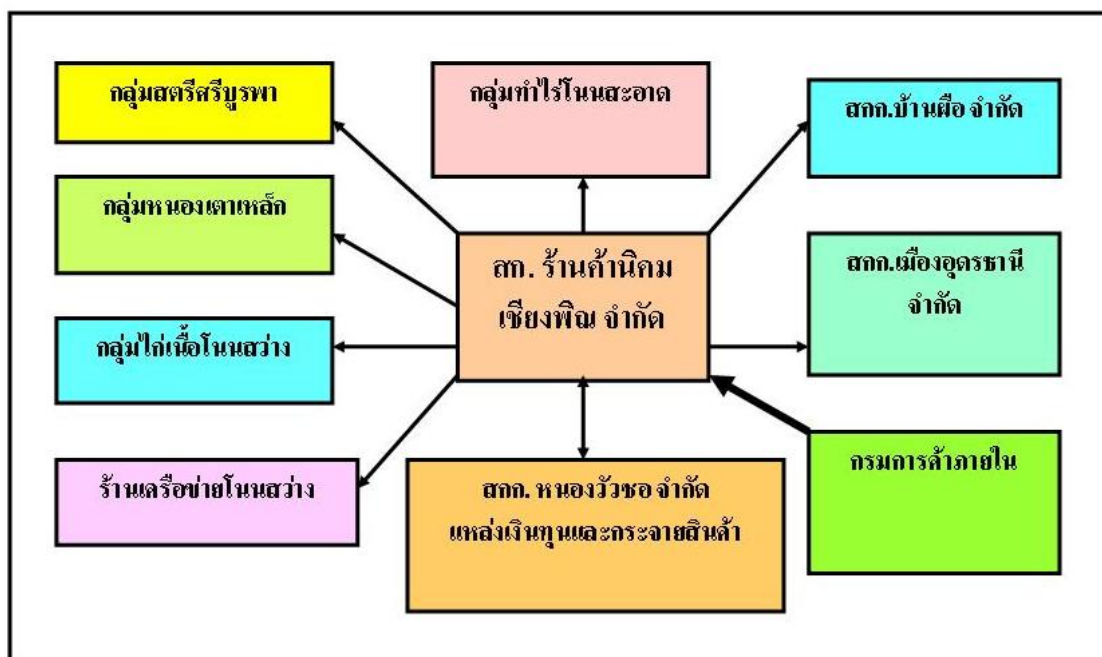
100. เครือข่ายอาหารสัตว์ จ.อุครธานี

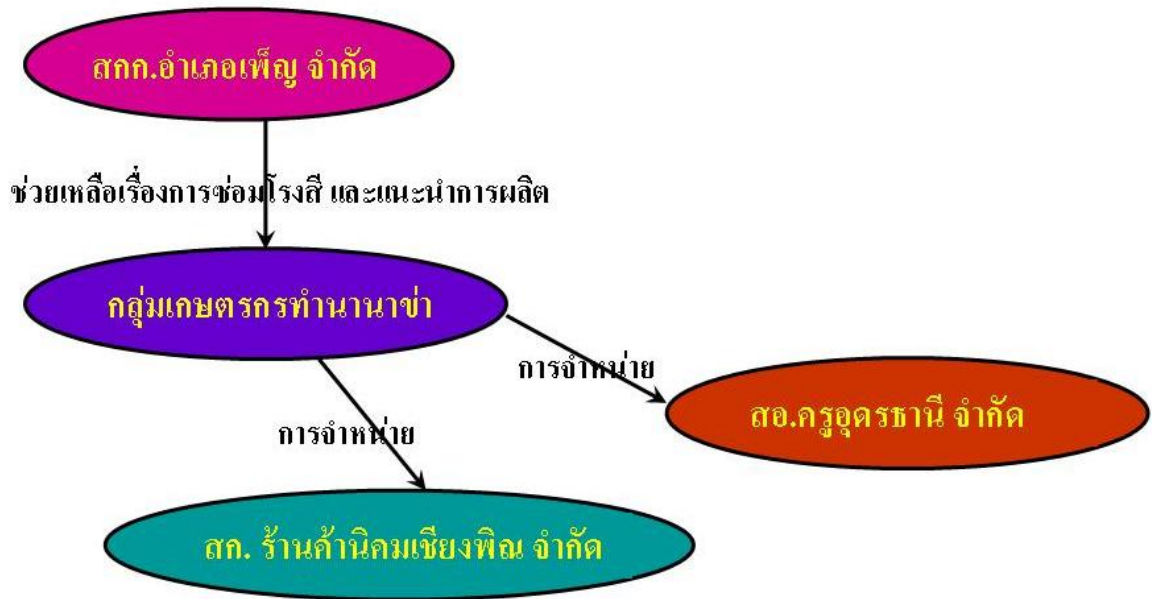
101. เครือข่ายข้าวเปลือก จ.อุตรธานี

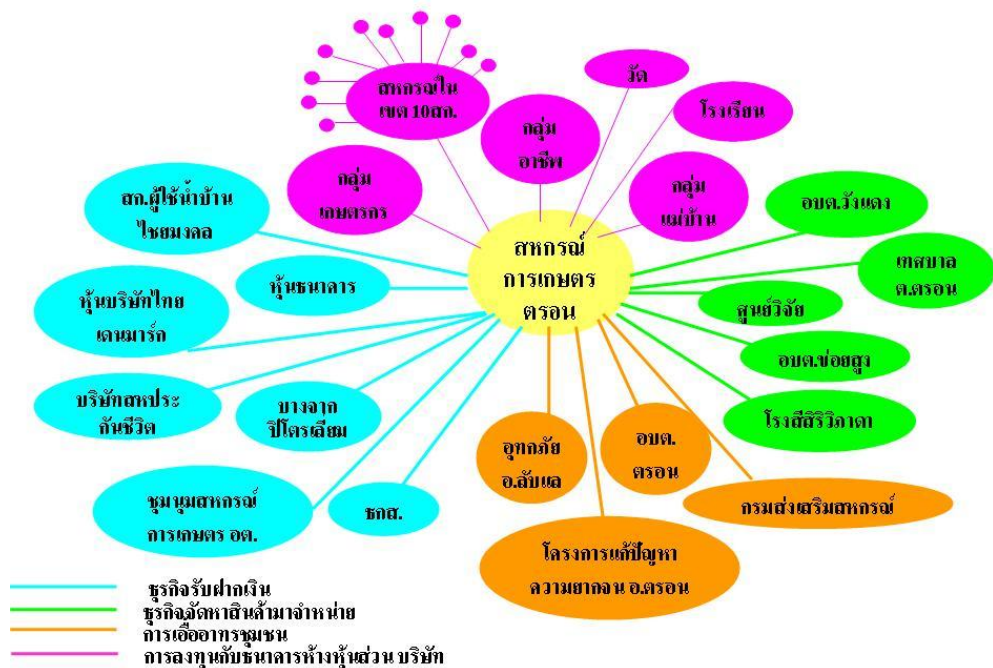
102. เครือข่ายน้ำตาลทรายขาว จ.อุตรธานี

103. เครือข่ายข้าวเปลือก – ข้าวสาร จ.อุตรธานี

104. เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรตรอน จ.อุตรดิตถ์

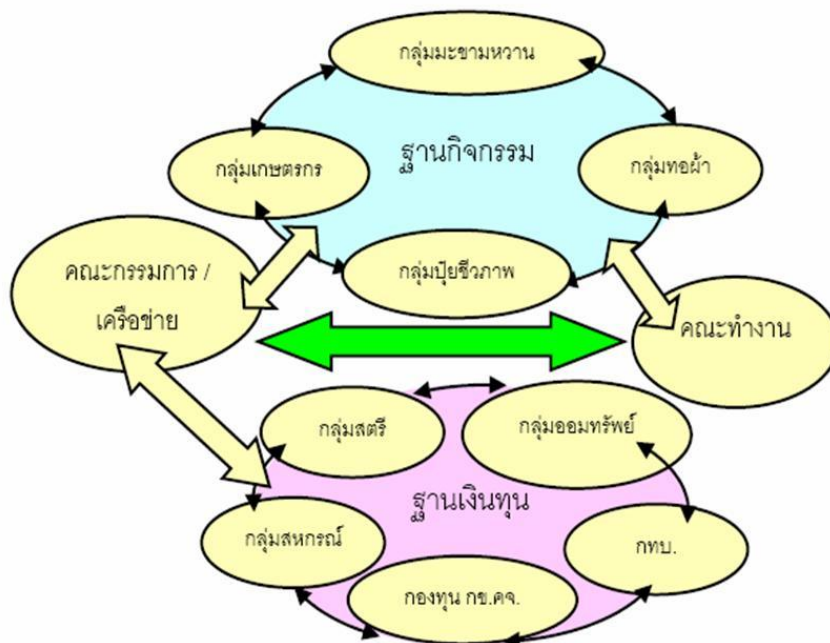

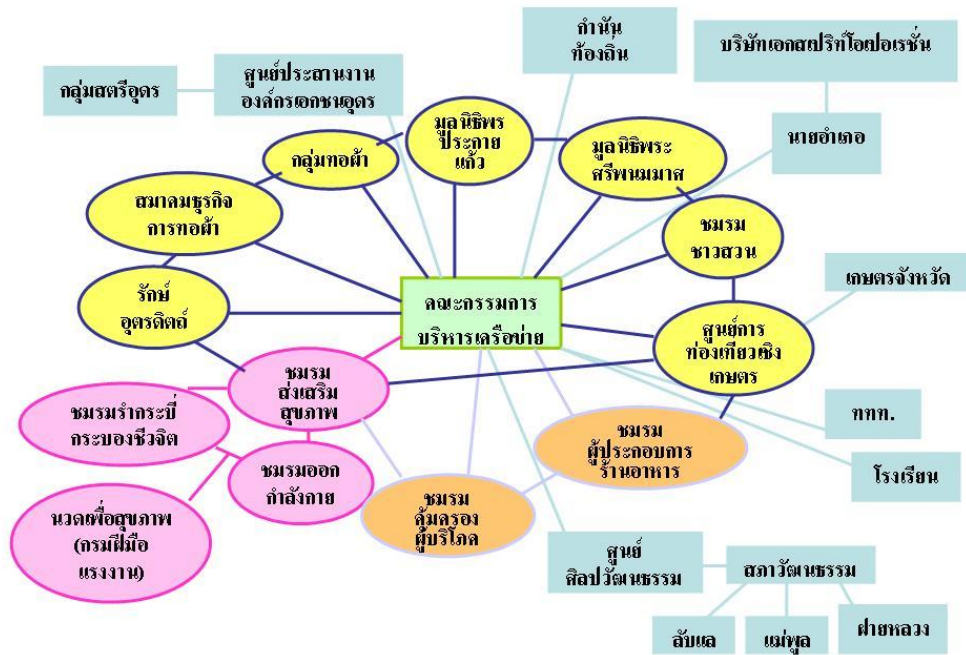
105. เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรทองแสนขัน จ.อุตรดิตถ์

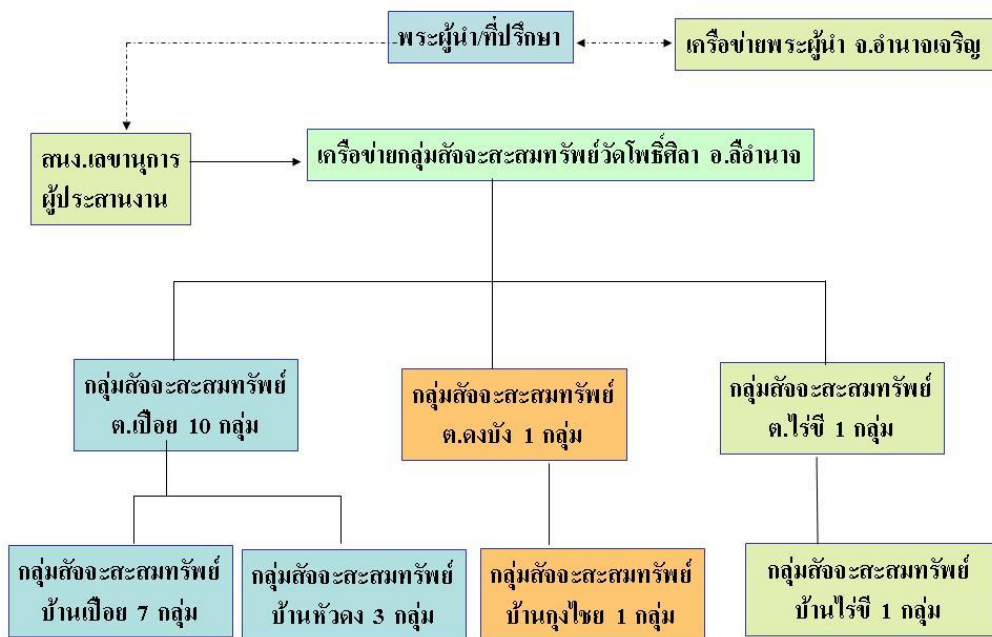
106. เครือข่ายกลุ่มประสานงานองค์กรตำบลบ้านฝาย จ.อุตรดิตถ์

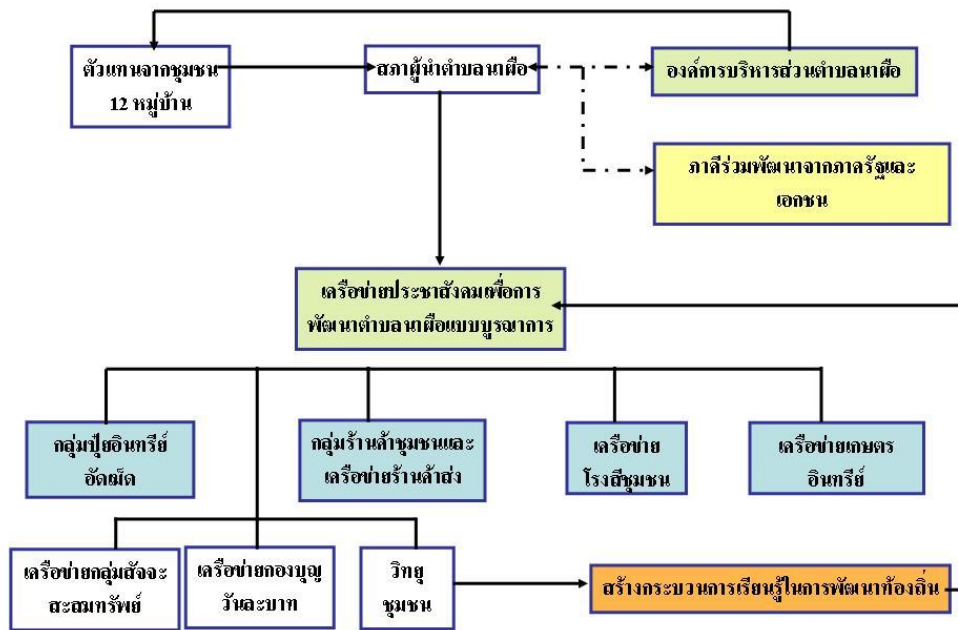
107. เครือข่ายอุตรดิตถ์เมืองงาม จ.อุตรดิตถ์

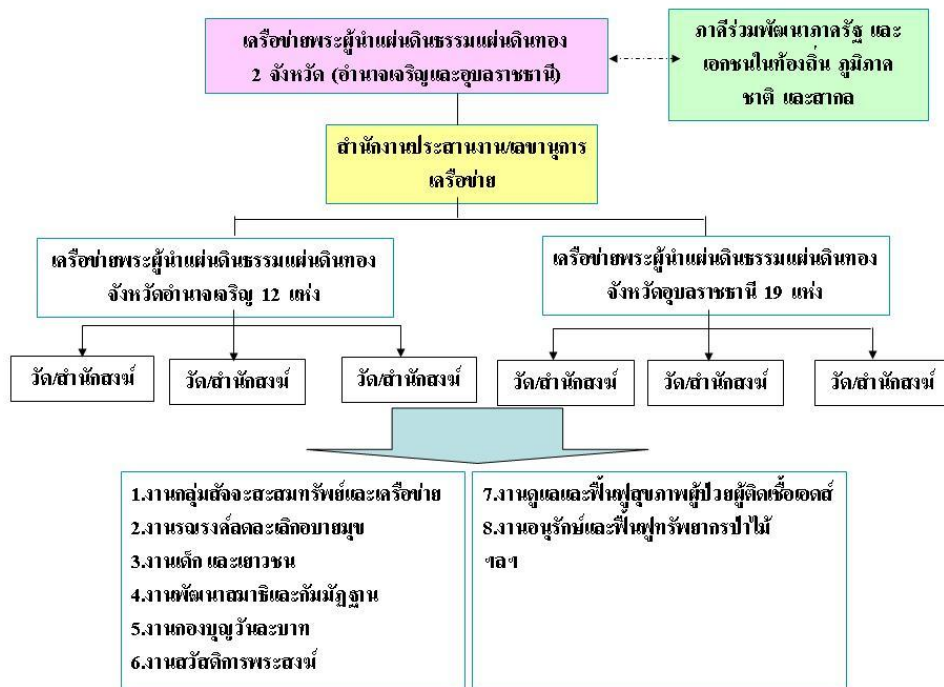
108. เครือข่ายกลุ่มสังฆะสมถ์พัชร์วัดโพธิ์คีรีลา จ.อำนาจเจริญ

109. เครือข่ายประชาสังคมเพื่อการพัฒนาตำบลนาฝื่อ แบบบูรณาการ จ.อำนาจเจริญ

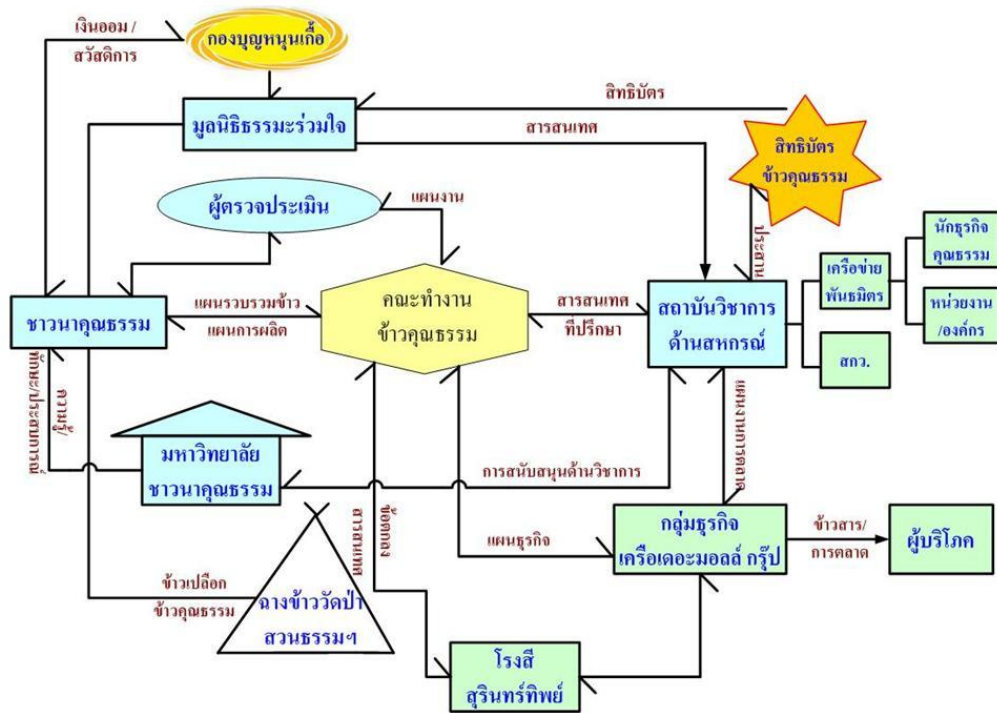

110. เครือข่ายพระผู้นำแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง จ.อำนาจเจริญ

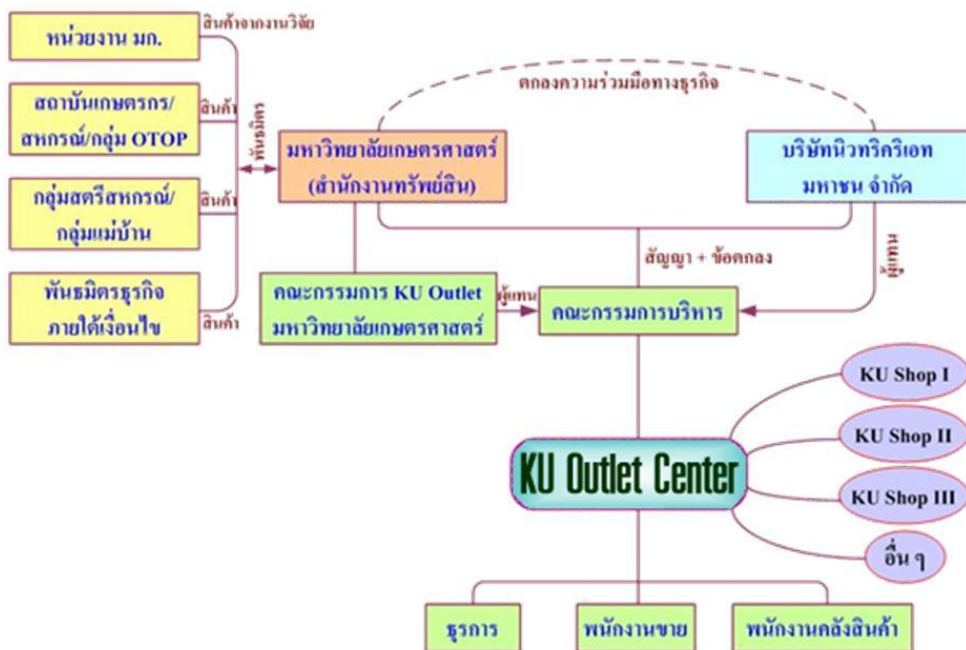

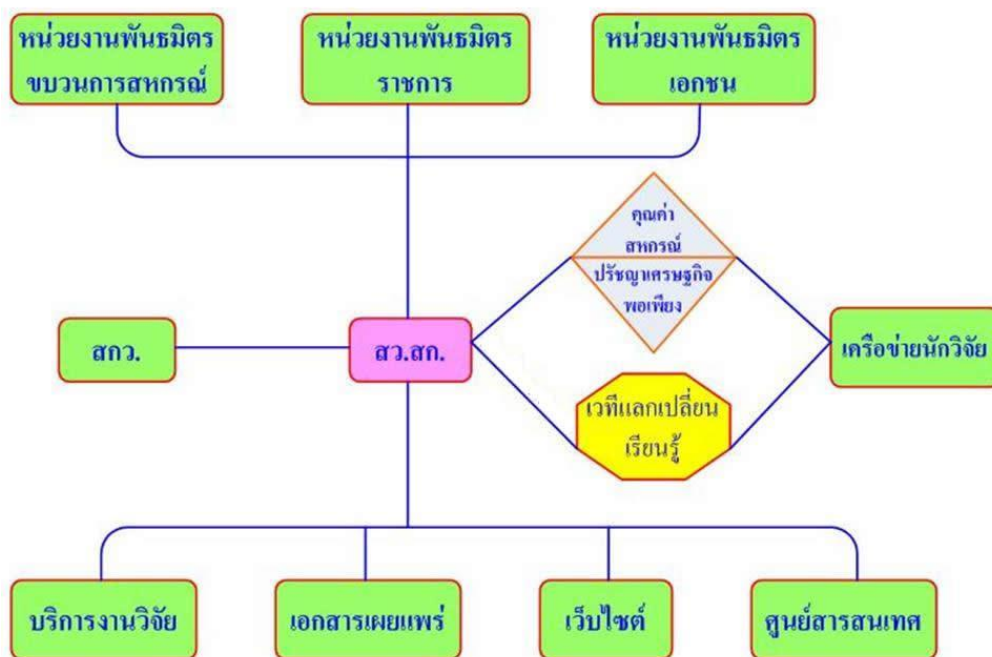
111. เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม

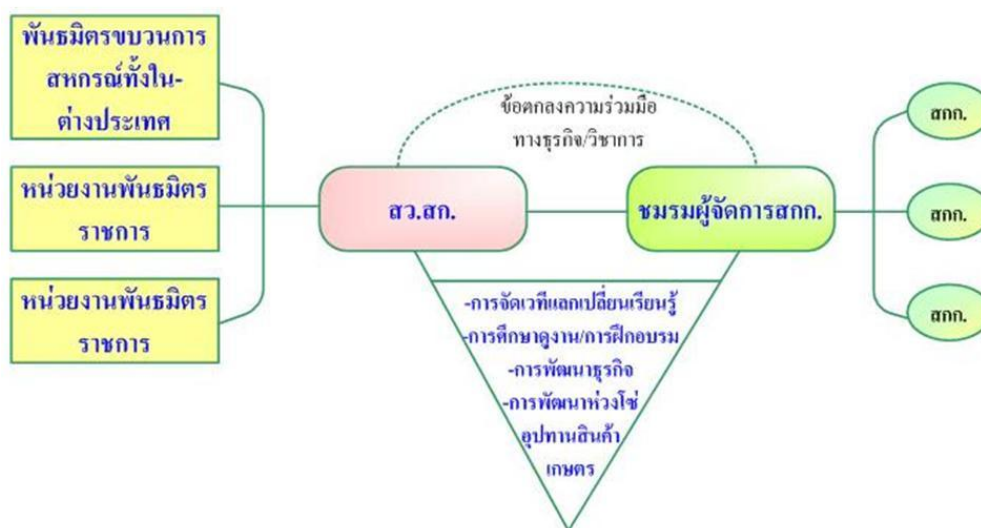
112. KU Outlet Center

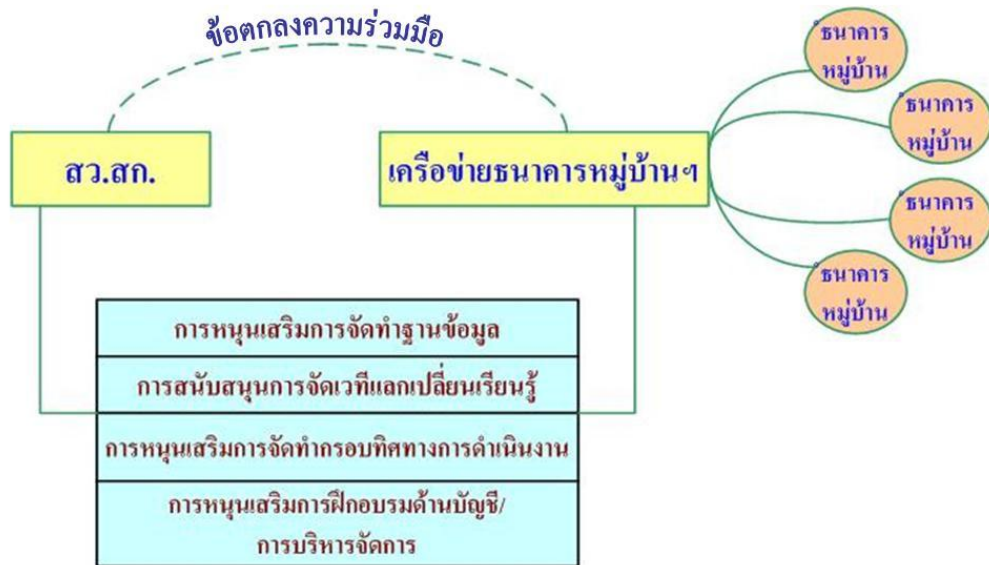
113. เครือข่ายนักวิจัย

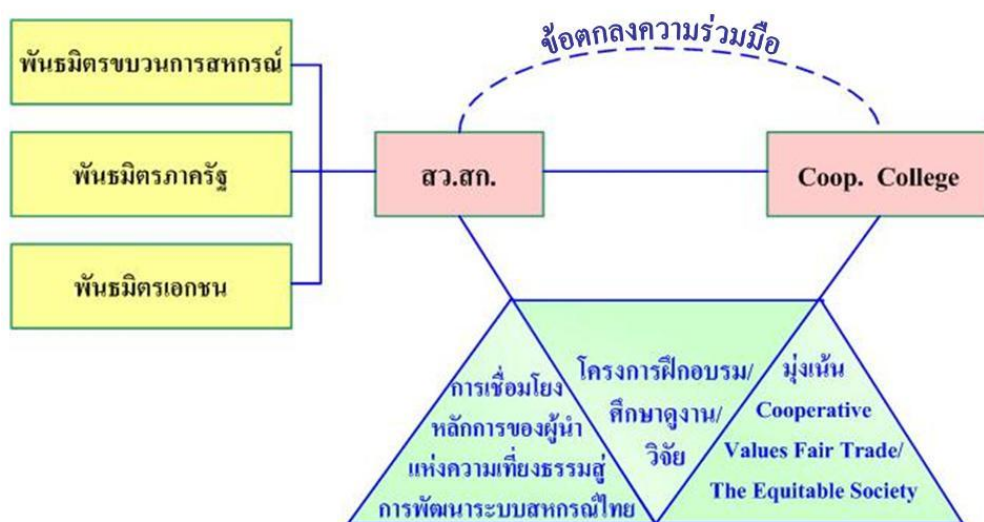
114. เครือข่ายชมรมผู้จัดการสกก.

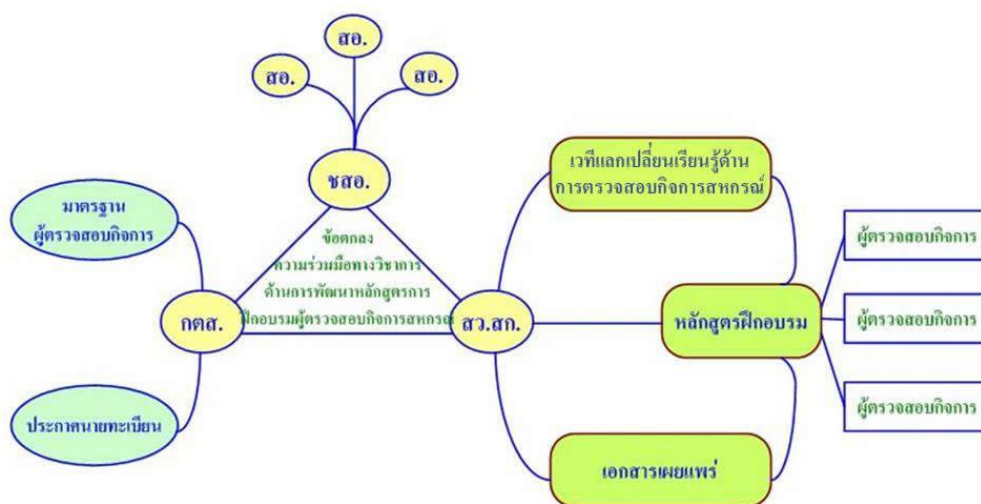
115. เครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน-สว.สก.

116. เครือข่าย CAI - Coop Colledge

117. เครือข่ายสว.สก. - ชสอ. - กตส.

4.5 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เข้าร่วมภาคีเครือข่าย

การดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายของทีมวิจัย ภายใต้ชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ซึ่งมีเครือข่ายเกิดขึ้นทั้งสิ้น 117 เครือข่าย มีภาคีเครือข่ายที่เป็นกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ เข้าร่วมทั้งสิ้น 872 องค์กรที่เข้าร่วมกิจกรรมเครือข่าย ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวนภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรมเครือข่าย
1	กระบี่	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายชุมชนสหกรณ์ชาวสวนปาล์มน้ำมัน เครือข่ายการเงินตำบลเขาหิน <ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายการเงินตำบลเขาหิน เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ เครือข่ายฟื้นฟูชุมชนผู้ประสบภัยสึนามิ เครือข่ายขบวนการกลุ่มองค์กรตำบลนาเหนือ เครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง ตำบลเขาคราม เครือข่ายกลุ่มเครื่องแกงสตรีอาสาพัฒนาบ้านทุ่ง 	6 กลุ่ม/องค์กร	การเงิน/สวัสดิการ

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวน ภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรม เครือข่าย
2	กาญจนบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ • เครือข่ายการเงิน • เครือข่ายการเงิน (เงินกู้) • เครือข่ายการฝากเงิน • เครือข่ายข้าวสาร • เครือข่ายกลุ่มอาชีพ • เครือข่ายปุ๋ย • เครือข่ายพนักงาน • เครือข่ายวัสดุสำนักงาน 	16 กลุ่ม	การผลิต/ การตลาด
3	กาฬสินธุ์	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายตลาดชุมชน • เครือข่ายทอผ้าพื้นเมืองภูไท • เครือข่ายเกษตรกรทำนา 	14 องค์กร	ตลาด/ผ้า/ส่งเสริม อาชีพทำนา
4	กรุงเทพฯ	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย 	-	ความรู้/ความ ร่วมมือ
5	จันทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายโซนอำเภอขลุง • เครือข่ายโซนเหนือ • เครือข่ายระดับจังหวัด 	14 องค์กร	ตลาด/การเงิน/ วิสาหกิจ
6	ชลบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายจักสาน • เครือข่ายสหกรณ์โคนม บ้านบึง • เครือข่ายสวนยางพารา 	18 กลุ่ม	ตลาด/วิสาหกิจ/ พัฒนาผลิตภัณฑ์
7	เชียงราย	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสหกรณ์ 	45 กลุ่ม	การรวมกันขาย ผลิตภัณฑ์
8	ตราด	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสัจจะสะสมทรัพย์ 	90 องค์กร	การเงิน/ สวัสดิการ/ตลาด

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวน ภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรม เครือข่าย
9	นครนายก	<ul style="list-style-type: none"> • ศรีจุฬา Model • เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน • เครือข่ายคุณค่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชน 	10 องค์กร	กองทุน สวัสดิการ/ ชีวภาพ/โรงสี/ การเงิน/บัญชี ครัวเรือน/บัญชี ชุมชน
10	นครสวรรค์	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายการเงิน • เครือข่ายปุ๋ยเคมี • เครือข่ายน้ำมันเชื้อเพลิง • เครือข่ายข้าวสาร • เครือข่ายน้ำขวดเพื่อดื่ม • เครือข่ายการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว • เครือข่าย OTOP • เครือข่ายการฉาปนกิจสงเคราะห์ศพ 	31 องค์กร	ธุรกิจฟาก/กัญ/ปุ๋ย/ น้ำมัน
11	นครศรีธรรมราช	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสัจจะออมทรัพย์พัฒนาชีวิตครบ วงจร • เครือข่ายกลุ่มธุรกิจสหกรณ์ในตำบลเขาขาว • เครือข่ายกลุ่มธุรกิจของธนาคารหมู่บ้าน ไสส้าน หมู่ 2 • เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านตำบลเขาขาว • เครือข่ายสหกรณ์ตำบลเขาขาว • เครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน 	25 กลุ่ม/ องค์กร	การเงิน/ การตลาด/ การผลิต
12	หนองคาย	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสหกรณ์ 	25 องค์กร	ตลาด/สังคม/ องค์ความรู้

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวน ภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรม เครือข่าย
13	หนองบัวลำภู	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายการเรียนรู้ • เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไยบวบ • เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลา • เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านกุดคู • เครือข่ายผลิตภัณฑ์ จักสานจากต้นคล้า • เครือข่ายแปรรูปผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว • เครือข่ายผลิตภัณฑ์เครื่องประดับแมลงทับ • เครือข่ายรวบรวมข้าว • เครือข่ายผ้า 	21 กลุ่ม/ องค์กร	อาชีพ/ตลาด/ แปรรูปข้าว
14	นนทบุรี	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายธุรกิจการเงินชุมชนสหกรณ์ นนทบุรี จำกัด • เครือข่ายการแลกเปลี่ยนสินค้าโดย ระบบหักบัญชี • เครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ • เครือข่ายกลุ่มอาชีพสหกรณ์ • เครือข่ายผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยจาก สารพิษ 	24 กลุ่ม	การเงิน/เมล็ด พันธุ์/อาชีพ
15	ปัตตานี	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายบูโตนดิสุข • เครือข่ายสหกรณ์ลุ่มน้ำสายบุรี 	18 องค์กร	ปู้ย/น้ำตาลทราย/ การเงิน
16	พระนครศรีอยุธยา	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายศรีอยุธยา 	18 องค์กร	การผลิต/ การตลาด

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวน ภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรม เครือข่าย
17	พังงา	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายตลาดผลไม้พังงา • เครือข่าย Home stay • เครือข่ายข้าวสารและสินค้าอุปโภคบริโภค • เครือข่ายป๊วย • เครือข่ายสินค้า OTOP • เครือข่ายยางพารา 	12 กลุ่ม/ องค์กร	ความรู้/การ ประชาสัมพันธ์
18	พัทลุง	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายเชิงธุรกิจ • เครือข่ายอาหารสัตว์ • เครือข่ายยางพารา 	20 องค์กร	การเงิน/ ยางพารา/ป๊วย
19	พิษณุโลก	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายคุณค่า 	1,769 คน	รวบรวมข้าวโพด/ วัสดุการเกษตร/ เลี้ยงโค
20	ภูเก็ต	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่าย จ.ภูเก็ต 	17 องค์กร	การตลาด/การ ผลิต/การ ท่องเที่ยว
21	มหาสารคาม	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายผ้าของกลุ่มสตรีแม่บ้าน หรือ ศูนย์วิสาหกิจชุมชน แปรรูปผ้าไหม ตำบลกุดรัง 	14 องค์กร	ข้าวสาร/น้ำขวด/ ข้าว/เมล็ดพันธุ์/ เงินฝาก
22	มุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสหกรณ์ • เครือข่ายเชิงพื้นที่ • เครือข่ายธุรกิจที่มีพลังเชิงพื้นที่ 	17 องค์กร	ตลาดยางพารา/ ผลิต
23	ยโสธร	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายกลุ่มการเกษตร • เครือข่ายกลุ่มอาชีพ • เครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ • เครือข่ายกลุ่มการเงิน 	5 องค์กร	ส่งเสริมอาชีพ/ อนุรักษ์/ตลาด

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวน ภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรม เครือข่าย
24	ราชบุรี	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายการผลิตทางการเกษตร เครือข่ายการเรียนรู้ 	30 องค์กร	ความรู้/การเงิน/ สวัสดิการ
25	ร้อยเอ็ด	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายสหกรณ์การเกษตร 	8 องค์กร	ข้าว/เมล็ดพันธุ์/ ปุ๋ย
26	ลำปาง	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายภาคประชาชนและสหกรณ์ 	27 สหกรณ์/ กลุ่ม	ธุรกิจน้ำมัน/ ข้าว/กัญ/ฝาก/ วัฒนธรรม
27	สกลนคร	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายคุณค่าผ้าใยธรรมชาติที่ เกิดขึ้นในพื้นที่ เครือข่ายคุณค่าเทือกภูพานที่เกิดขึ้นใน พื้นที่ 	15 องค์กร	การผลิต/แปรร รูป/ปุ๋ย/ตลาดยาง
28	สตูล	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายสหกรณ์ เครือข่ายยางพารา 	20 องค์กร	ตลาด/ปุ๋ย/ ข้าวสาร
29	สมุทรปราการ	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายทางการเงิน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจและ วิชาการ 	7 กลุ่ม	ข้อมูล/ การตลาด/ ความรู้
30	สมุทรสงคราม	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายข้อมูลข้าวสาร 	19 องค์กร	ข้อมูล/ การตลาด/ ความรู้
31	สุราษฎร์ธานี	<ul style="list-style-type: none"> เครือข่ายรวบรวมยางพารา เครือข่ายตลาด เครือข่ายข้าวสาร เครือข่ายพื้นที่ สกก.เขานาใน จำกัด 	7 องค์กร	การเงิน/ การตลาด/ การผลิต

ตารางที่ 4.3 ผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุดโครงการ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อจังหวัด	ชื่อเครือข่าย	จำนวน ภาคีเครือข่าย (องค์กร)	กิจกรรม เครือข่าย
32	อุดรธานี	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายการเรียนรู้ • เครือข่ายอาหารสัตว์ • เครือข่ายข้าวเปลือก • เครือข่ายน้ำตาลทรายขาว • เครือข่ายข้าวเปลือก – ข้าวสาร 	24 กลุ่ม/ องค์กร	ผลิตอาหารสัตว์/ ข้าวเปลือก/ น้ำตาล
33	อุดรดิตถ์	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายสหกรณ์การเกษตร • เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรทองแสนขัน • เครือข่ายกลุ่มประสานงานองค์กรตำบลบ้านฝาย • เครือข่ายอุดรดิตถ์เมืองงาม 	30 องค์กร	การท่องเที่ยว/ คุ้มครอง ผู้บริโภค/ สุขภาพ/การ ประชาสัมพันธ์
34	อำนาจเจริญ	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์วัดโพธิ์ศิลา • เครือข่ายประชาสังคมเพื่อการพัฒนาตำบลนาฝื่อแบบบูรณาการ • เครือข่ายพระผู้นำแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง 	31 องค์กร	ออมทรัพย์/ สวัสดิการ/ ทรัพยากร
35	อ่างทอง	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายชุมชนสหกรณ์การเกษตรอ่างทอง จำกัด 	10 องค์กร	ปฎิบัติ/ความรู้
36	สุรินทร์	-	-	-
37	ทึ่มกลาง	<ul style="list-style-type: none"> • เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม • KU Outlet Center • เครือข่ายสว.สก. - ผู้จัดการสกก. • เครือข่ายสว.สก. - ธนาคารหมู่บ้าน • เครือข่าย CAI - Coop Colledge • เครือข่ายสว.สก. - ชสอ. - กตส. 	149 องค์กร	วิชาการ/ธุรกิจ/ นวัตกรรม/ เทคโนโลยี
รวม			872 องค์กร	

4.6 รูปแบบของเครือข่าย

รูปแบบของเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 117 เครือข่ายนั้น

4.6.1 รูปแบบของเครือข่าย เมื่อพิจารณาจากจุดมุ่งหมายการดำเนินงานเครือข่าย

หากพิจารณาจากจุดมุ่งหมายการดำเนินงานเครือข่าย อาจจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) **เครือข่ายเชิงธุรกิจ** เป็นเครือข่ายที่เกิดจากความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่เป็นกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ที่มีจุดมุ่งหมายเชิงธุรกิจ ตัวอย่างเช่น เครือข่ายคุณค่าจังหวัดพิษณุโลก เครือข่าย-เมล็ดพันธุ์ข้าว จ.นนทบุรี เครือข่ายรวบรวมยางพารา จ.สุราษฎร์ธานี เครือข่ายโฮมสเตย์ จ.พังงา เครือข่ายท่องเที่ยวอันดามัน จ.ภูเก็ต เครือข่ายกลุ่มอาชีพ จ.กระบี่ เครือข่ายสหกรณ์จังหวัดเชียงราย เครือข่ายรวบรวมข้าว จ.หนองบัวลำภู เครือข่ายข้าวเปลือก จ.อุดรธานี เครือข่ายผ้าใยธรรมชาติ จ.สกลนคร เครือข่ายปุ๋ยชีวภาพ จ.กาฬสินธุ์ เครือข่ายธุรกิจยางพารา จ.มุกดาหาร เครือข่ายข้าวหอมมะลิ จ.ร้อยเอ็ด เครือข่ายข้าว จ.มหาสารคาม เครือข่ายกลุ่มอาชีพ จ.ยโสธร เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จ.นครนายก เครือข่ายการเงิน จ.สมุทรปราการ เครือข่ายโคนม จ.ชลบุรี เครือข่าย OTOP จ.นครศรีธรรมราช เครือข่ายธุรกิจ จ.พัทลุง เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร KU Outlet Center มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) **เครือข่ายทางสังคม/เครือข่ายเชิงพื้นที่** เป็นเครือข่ายที่เกิดจากความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่เป็นกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ที่มีจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนาความร่วมมือด้านต่างๆ ตัวอย่างเช่น เครือข่ายสหกรณ์ จ.เชียงราย เครือข่ายภาคประชาชน จ.ลำปาง เครือข่ายศรีอยุธยา จ.อยุธยา เครือข่ายการเรียนรู้ จ.ราชบุรี เครือข่ายพันธมิตร สสท. เครือข่ายเชิงพื้นที่ จ.กระบี่ เครือข่ายสหกรณ์ตำบลเขาขาว จ.นครศรีธรรมราช เครือข่ายการเรียนรู้สู่จะนะสามทรัพย์ จ.ตรัง เครือข่ายพระผู้นำ จ.อำนาจเจริญ เครือข่ายการเรียนรู้ จ.มุกดาหาร เครือข่ายการเรียนรู้ จ.อุดรธานี เครือข่ายเชิงพื้นที่ จ.หนองคาย

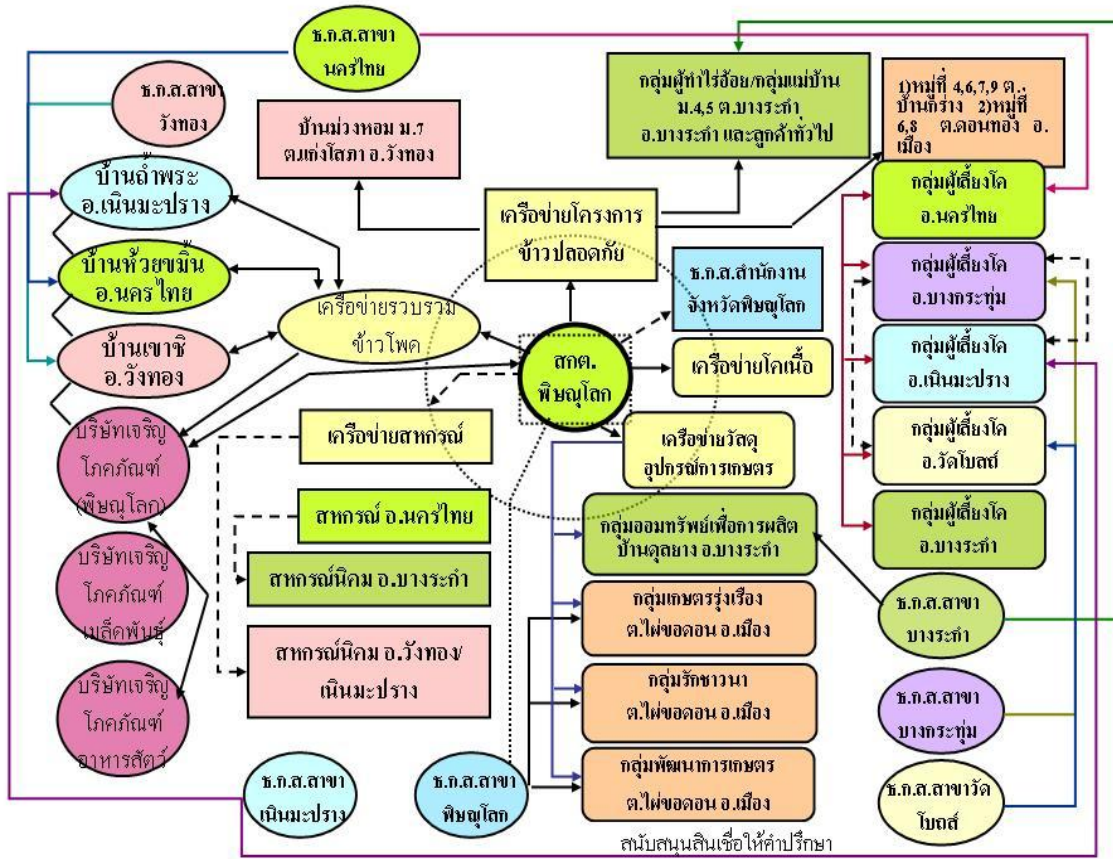
3) **เครือข่ายวิชาการ** เป็นเครือข่ายที่เกิดจากความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่มีจุดมุ่งหมายในเชิงวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ หรือเทคโนโลยีให้กับภาคีเครือข่าย ตัวอย่างเช่น ศูนย์ส่งเสริมธุรกิจเครือข่ายภาคเอกชน จ.สมุทรสงคราม เครือข่ายวิชาการ สว.สก.-กตส.-ชสอ. เครือข่ายชมรมผู้จัดการสกก.-สว.สก. เครือข่ายนักวิจัย เครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน-สว.สก. เป็นต้น

4.6.2 รูปแบบของเครือข่าย เมื่อพิจารณาจากกลไกการบริหารจัดการเครือข่าย

หากจะพิจารณาในมิติของกลไกการบริหารจัดการเครือข่ายที่เกิดขึ้น พบว่ามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เครือข่ายที่มีแกนนำเครือข่าย (Dominated network) และเครือข่ายที่ไม่มีแกนนำเครือข่าย (Equal partner network)

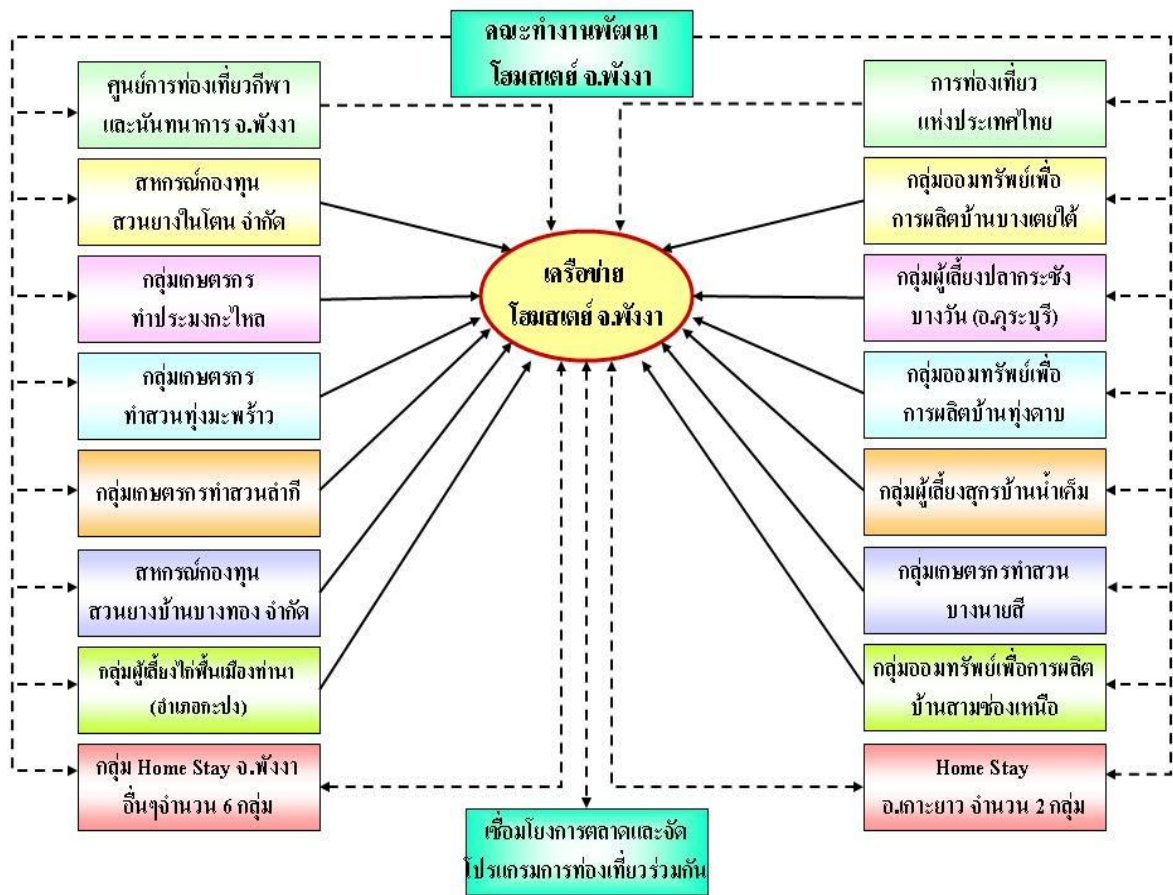
1) **เครือข่ายที่มีแกนนำเครือข่าย** หมายถึง เครือข่ายที่มีการมอบหมายภารกิจ การขับเคลื่อนเครือข่ายแก่องค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือหลายองค์กรในภาคีเครือข่าย ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นองค์กรที่

มีความเข้มแข็ง หรือมีประสบการณ์การทำงานที่เครือข่ายกำหนดเป็นเป้าหมายสำคัญ โดยแกนนำเครือข่ายจะทำหน้าที่ในการบริหารจัดการตามที่ได้รับมอบหมาย ภายในกรอบเวลาที่กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น เครือข่ายคุณค่า จ.พิษณุโลก (ภาพที่ 4.4)

ภาพที่ 4.4 เครือข่ายที่มีแกนนำ (Dominated network) : เครือข่ายคุณค่า จ.พิษณุโลก

2) เครือข่ายที่ไม่มีแกนนำเครือข่าย เป็นเครือข่ายที่ไม่ได้กำหนดแกนนำเครือข่าย แต่จะมีกลไกการขับเคลื่อนในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารเครือข่าย ซึ่งมีองค์ประกอบมาจากผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ทั้งการแต่งตั้งในที่ประชุมภาคีเครือข่าย โดยมีภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายในที่ประชุม ภายใต้กรอบเวลาที่ตกลง เช่น กรณีของเครือข่ายอุตสาหกรรมเมืองงาม เครือข่ายโฮมสเตย์ และเครือข่ายอื่นๆ (ภาพที่ 4.5)

ภาพที่ 4.5 เครือข่ายที่ไม่มีแกนนำ (Equal partner network) : เครือข่ายโสมสเคย์ จ.พังงา

4.7 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาคความยากจน

เนื่องจากกรอบเวลาของทีมวิจัยในการเชื่อมโยงเครือข่ายมีเพียง 1 ปี ดังนั้น การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาคความยากจน จึงค่อนข้างมีข้อจำกัด ทั้งนี้ เพราะตัวเครือข่ายเพิ่งเริ่มก่อตัว ยังมิได้มีการดำเนินธุรกิจตามที่วางกรอบแนวทางของเครือข่ายไว้ อย่างไรก็ตาม มีบางเครือข่ายที่เกิดผลการดำเนินงาน ซึ่งให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถหยิบยกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง สำหรับการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาคความยากจน ได้ดังนี้

4.7.1 กรณีเครือข่ายจังหวัดพังงา

ทีมวิจัยจังหวัดพังงาได้ให้การหนุนเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าภายในจังหวัด ซึ่งภายในช่วงเวลา 1 ปี ได้ผลลัพธ์เครือข่าย 5 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายผลไม้ เครือข่ายปุย เครือข่ายข้าวสาร และเครื่องอุปโภคบริโภค เครือข่าย OTOP เครือข่ายยางพารา และเครือข่ายโสมสเคย์

ปัจจุบันเครือข่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีการวางกรอบทิศทางทางการดำเนินการของเครือข่ายไว้แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการเพิ่มรายได้และการลดรายจ่าย แก่กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่าย เป็นกรณีของเครือข่ายผลไม้ เครือข่ายปุย เครือข่ายยางพารา สำหรับเครือข่าย OTOP และเครือข่ายโฮมสเตย์นั้น นอกจากภาคีเครือข่ายจะได้ประโยชน์จากการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายแล้ว ยังจะเป็นการขยายโอกาสแก่ภาคีเครือข่ายในด้านธุรกิจที่เกิดจากการร่วมมือกันจัดด้วย

การประเมินผลกระทบในเบื้องต้นของทีมวิจัยจังหวัดพังงาชี้ให้เห็นว่า มีผู้จดทะเบียนคนจนเข้าร่วมเครือข่ายมากกว่า 5,400 คน (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดพังงา

ประเภทเครือข่าย	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากเครือข่าย			จำนวนผู้จดทะเบียนคนจนที่เข้าร่วมเครือข่าย (คน)
	ลดรายจ่าย	เพิ่มรายได้	ขยายโอกาส	
1.เครือข่ายผลไม้	✓	✓		1,506
2.เครือข่ายปุย	✓	✓		1,415
3.เครือข่ายข้าวสารและเครื่องอุปโภคบริโภค	✓			507
4.เครือข่าย OTOP	✓	✓	✓	1,522
5.เครือข่ายยางพารา	✓	✓		448
6.เครือข่ายโฮมสเตย์		✓	✓	-
			รวม	5,400

ที่มา : ทีมวิจัยจังหวัดพังงา

4.7.2 กรณีเครือข่ายจังหวัดอุดรธานี

ทีมวิจัยจังหวัดอุดรธานีให้การหนุนเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายในจังหวัดภายในเวลา 1 ปีได้ ผลลัพธ์เครือข่าย 6 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายสหกรณ์ เครือข่ายอาหารสัตว์ เครือข่ายข้าวเปลือก เครือข่ายน้ำตาลทราย เครือข่ายข้าวเปลือกข้าวสาร และเครือข่ายปุยเคมี โดยมีจำนวนกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 65 องค์กร จำนวน 106,635 คน ในบรรดาสมาชิกเหล่านี้ได้เป็นผู้จดทะเบียนคนจนทั้งสิ้น จำนวน 9,815 คน โดยเครือข่ายทั้ง 6 เครือข่ายจะช่วยขยายโอกาสในการทำธุรกิจ เครือข่ายอาหารสัตว์จะช่วยลดรายจ่ายแก่สมาชิก เครือข่ายข้าวเปลือกจะช่วยเพิ่มรายได้และขยายโอกาส เครือข่ายข้าวเปลือกข้าวสารจะช่วยทั้งเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายและขยายโอกาส เครือข่ายน้ำตาลทรายและเครือข่ายปุยเคมีจะช่วยลดรายจ่ายและขยายโอกาส (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดอุดรธานี

เครือข่าย/กิจกรรม	ลด รายจ่าย	เพิ่ม รายได้	ขยาย โอกาส	จำนวนกลุ่ม องค์กร ที่เชื่อมโยง	จำนวน สมาชิก (ราย)	จำนวนสมาชิก ที่จดทะเบียน คนจน
เครือข่ายสหกรณ์	-	-	✓	24	37,914	2,868
เครือข่ายอาหารสัตว์	✓	-	-	5	3,920	449
เครือข่ายข้าวเปลือก	-	✓	✓	4	13,128	1,788
เครือข่ายน้ำตาลทราย	✓	-	✓	5	10,111	928
เครือข่ายข้าวเปลือก ข้าวสาร	✓	✓	✓	4	14,280	916
เครือข่ายปุ๋ยเคมี	✓	-	✓	23	27,282	2,866
รวม				65	106,635	9,815

4.7.3 กรณีเครือข่ายจังหวัดปัตตานี

ทีมวิจัยจังหวัดปัตตานีให้การหนุนเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายภายในจังหวัด ซึ่งภายในช่วงเวลา 1 ปี ได้ผลลัพธ์เครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ เครือข่ายบุญโคสันติสุข เครือข่ายสหกรณ์ปัตตานี ซึ่งมุ่งเน้นการเชื่อมโยงธุรกิจด้านการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภค และการฝากเงินจากมัสยิด โดยมีสหกรณ์การเกษตรสาขานูรี จำกัด ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กรในภาคีเครือข่าย ซึ่งเห็นผลเชิงประจักษ์ว่า ในช่วงเดือน ก.ค. 2549 - ต.ค. 2549 เครือข่ายบุญโคสันติสุขมียอดขายได้จากการจัดหาสินค้า 206,000 บาท กลุ่มเครื่องแต่งกายมุสลิมมีรายได้จากการตัดเย็บเสื้อผ้า คนละ 1,000 บาท/เดือน เครือข่ายสหกรณ์ปัตตานีมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนสินค้ากับพันธมิตรทั้งในจังหวัดและระดับภูมิภาครวมกันทั้งสิ้น 45 ล้านบาท นอกจากนั้น ยังเกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรมรับฝากเงินระหว่างภาคีเครือข่ายตามแผนที่ได้วางไว้ด้วย (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน : กรณีจังหวัดปัตตานี

ชื่อเครือข่าย	กิจกรรม/มูลค่า	ผลประโยชน์ต่อสมาชิก/ภาคีเครือข่าย		
		ลดรายจ่าย (บาท)	เพิ่มรายได้ (บาท)	ขยาย โอกาส
1. เครือข่ายบูโศตันติสุข	- สหกรณ์แม่ข่ายจัดหาสินค้าแก่ร้านค้าชุมชน 206,000 บาท (ต.ค.48) - มัสดิฝากเงิน - กลุ่มผู้ผลิต - กองทุนหมู่บ้านฝากเงิน - เครื่องแต่งกายมุสลิม เพิ่มรายได้คนละ 1,000 บาท/เดือน	✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓
2. เครือข่ายสหกรณ์ปัตตานี	- กิจกรรมการแลกเปลี่ยนสินค้ากับ พันธมิตร มูลค่า 45 ล้านบาท		✓	✓

4.7.4 กรณีเครือข่าย จังหวัดภูเก็ต

ทีมวิจัยจังหวัดภูเก็ตมีผลงานการเชื่อมโยงเครือข่ายในระบบ 7 เครือข่าย โดยมีกลุ่ม/องค์กรเข้าร่วมเครือข่าย 125 กลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ประกอบด้วย เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP เครือข่ายภาคเกษตรกร เครือข่ายสหกรณ์บริการ เครือข่ายเครดิตยูเนียน เครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวและเครือข่ายธุรกิจ โดยภาพรวมทีมประสานงานกลางเรียกว่า เครือข่ายท่องเที่ยวอันดามันภูเก็ต ซึ่งได้มีบทบาทพลิกฟื้นตำนานชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดภูเก็ต ที่ผสมกลมกลืนทางเชื้อชาติศาสนา ภูมิปัญญาไทย โดยกรอบการดำเนินงานของชุดโครงการที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วม ในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันตามที่จะร่วมผนึกกำลังกัน เพื่อเป็นเครือข่ายลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และขยายโอกาสแก่สมาชิกของภาคีเครือข่าย นอกจากนี้จะก่อให้เกิดพลังแนวร่วมของเครือข่ายชุมชนการแลกเปลี่ยนของชุมชนบริการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเองในรอบ 2 ปีของการทำงานที่ทีมวิจัย อาจสรุปให้เห็นว่า เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนได้ร่วมกันจัดตั้งสหกรณ์อโตะมานะที่เป็นกองทุนชุมชนมีกองทุนหมุนเวียน 3 แสนกว่าในรอบปี 2549 เครือข่ายมีรายได้ไม่น้อยกว่า 1.5 ล้านบาท และกลุ่มสปามุสลิม ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมวันละ 150 บาท เป็น 800-1,000 บาทต่อวัน ในส่วนของเครือข่ายอื่นๆ เช่น เครือข่ายสหกรณ์บริการ ซึ่งเมื่อมีการพัฒนามาตรฐานการให้บริการแก่ผู้ประกอบการ และการวางแผนธุรกิจร่วมกันในภาคีเครือข่ายแล้วปรากฏธุรกิจของเครือข่ายมีรายได้ในปี 2549 เพิ่มขึ้นจากเดิมปีละ 1.5 ล้านบาท เป็น 7 ล้านบาท เครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดภูเก็ตที่ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ จุดจำหน่ายสินค้า และที่พักโฮมสเตย์ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ดังรายละเอียดตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การประเมินผลกระทบของเครือข่ายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน กรณีจังหวัดภูเก็ต

ชื่อเครือข่าย	กิจกรรม/มูลค่า	ผลประโยชน์ต่อสมาชิก/ภาคีเครือข่าย		
		ลดรายจ่าย (บาท)	เพิ่มรายได้ (บาท)	ขยาย โอกาส
1. เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน ต.ราไวย์	- มีกองทุนหมุนเวียน 300,000 บาทมี รายได้จากธุรกิจ 1.5 ล้านบาทกลุ่มสปಾವัน ละ 800-1,000 บาท/วัน	✓	✓	✓
2. เครือข่ายผลิตภัณฑ์ ชุมชน OTOP	- การเชื่อมโยงการผลิต/การตลาดและ อัตราการผลิตชุมชนและนอกพื้นที่ จังหวัด	✓	✓	✓
3. เครือข่ายการเกษตร	- การรวมซื้อ รวมขายของกลุ่มผู้เลี้ยง กุ้งมังกร	✓	✓	✓
4. เครือข่ายสหกรณ์ บริการ	- พัฒนาความร่วมมือ/ปรับปรุง มาตรฐาน การให้บริการ - รายได้รวมเพื่อเพิ่ม 1.5 ล้านเป็น 7 ล้าน	✓	✓	✓
5. เครือข่ายเครดิต ยูเนียน	- มีแผนงานขยายกิจการร่วมกับ บริษัทท้าว	✓	✓	✓
6. เครือข่ายชุมชน ท่องเที่ยว	- ทำผ้าบาติก - มีจดทะเบียนท่องเที่ยว มีรายได้ เดือนละ 300 บาท - ที่พักโฮมสเตย์ - มีรายได้	✓	✓	✓
7. เครือข่ายธุรกิจ ชุมชน	- การจัดตลาดสินค้าชุมชน มีรายได้ไม่ น้อยกว่า 20 ล้านบาท	✓	✓	✓

บทที่ 5

บทสังเคราะห์และแนวทางการขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนา ขบวนการสหกรณ์และการแก้ไขปัญหาความยากจน

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงบทสังเคราะห์สำหรับกระบวนการและผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการชุดวิจัยว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ต่อจากนั้นจะเป็นประเด็นสำหรับแนวทางการขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ผลลัพธ์จากการเชื่อมโยงเครือข่ายโดยทีมวิจัย

ผลการดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายโดยทีมวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ได้ผลลัพธ์เครือข่ายทั้งสิ้น 117 เครือข่าย โดยพบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของทีมวิจัยภายใต้ชุดโครงการ อาจจำแนก ได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่หนึ่ง ผลลัพธ์เครือข่าย เป็นที่เรียกว่า “เครือข่ายคุณค่า” หมายถึง เครือข่ายที่มีกลไกการบริหารจัดการอย่างชัดเจน มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อการบรรลุเป้าหมายของเครือข่ายที่กำหนดไว้ร่วมกัน และเกิดผลกระทบต่อภาคีเครือข่ายในด้านการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาสอย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มที่สอง ผลลัพธ์เครือข่าย ที่เรียกว่า “เครือข่ายปรับเปลี่ยน” เป็นเครือข่ายที่มีอยู่เดิม และได้รับการหนุนเสริมจากทีมวิจัยให้พัฒนาเป็นเครือข่ายที่มีกลไกการบริหารจัดการ เพื่อการสร้างคุณค่าร่วมกันตามกรอบคิดของเครือข่ายคุณค่า

กลุ่มที่สาม ผลลัพธ์เครือข่าย ที่เรียกว่า “เครือข่ายเกิดใหม่” เป็นเครือข่ายที่ทีมวิจัยไปริเริ่มและกระตุ้นเจ้าแกผู้นำกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ให้เกิดการเชื่อมร้อยเป็นเครือข่ายตามกรอบคิดของเครือข่ายคุณค่า

กลุ่มที่สี่ “ไม่เกิดเครือข่าย” ในกรณีของบางจังหวัดที่กลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ไม่สนใจที่จะเข้าเป็นภาคีเครือข่ายกับกลุ่ม/องค์กรอื่น ซึ่งในลักษณะเช่นนี้ หากทีมวิจัยไม่มีนักวิจัยที่ฝังตัวอยู่ในพื้นที่ เพื่อสร้างกระบวนการกระตุ้นจิตสำนึกความร่วมมือตลอดจนกระบวนการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ก็ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไม่เกิดเครือข่ายตามความคาดหวังของชุดโครงการ

5.2 บทวิเคราะห์ : ผลลัพธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนปัจจัยที่แตกต่าง

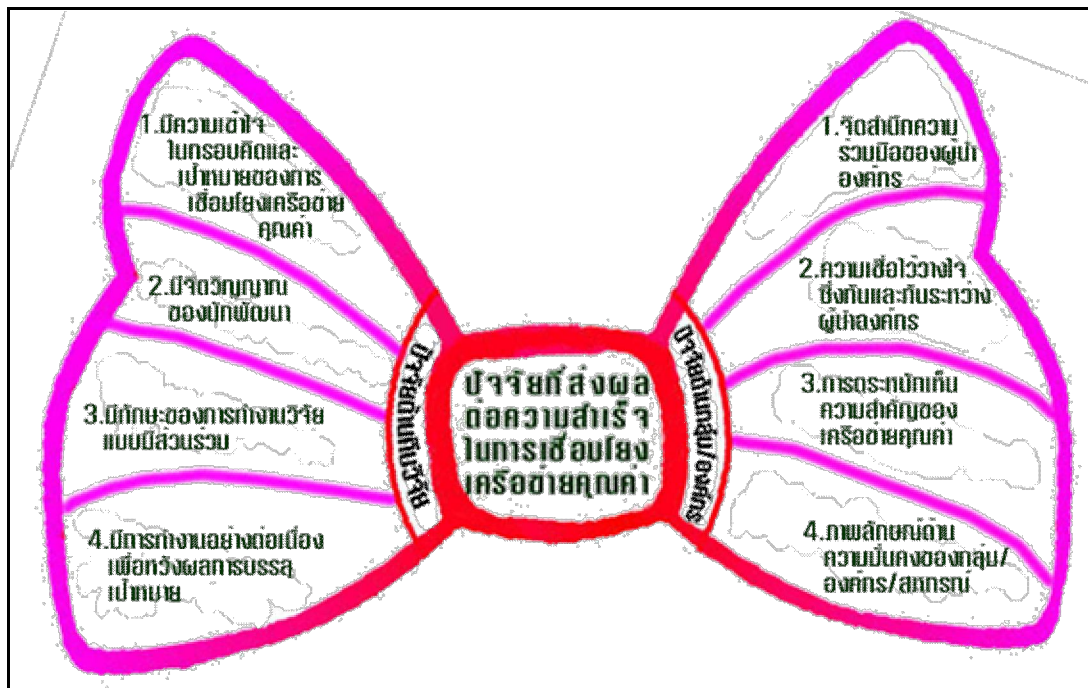
การพิจารณาผลลัพธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายบนปัจจัยที่แตกต่างในที่นี้ อยู่บนสมมุติฐานที่กำหนดให้ปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นคงที่ เหลือแต่ปัจจัยด้านทีมวิจัย และปัจจัยด้านกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ ซึ่งมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป โดยส่งผลต่อผลลัพธ์เครือข่ายที่เกิดจากระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายตามกรอบแนวคิดของชุดโครงการ

ปัจจัยด้านทีมวิจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

- นักวิจัยมีความเข้าใจในกรอบคิดและกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย
- มีจิตวิญญาณของนักพัฒนา
- มีทักษะของการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- มีการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อการบรรลุเป้าหมายการเชื่อมโยงเครือข่าย

ปัจจัยด้านกลุ่ม/องค์กร ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

- จิตสำนึกความร่วมมือของผู้นำองค์กร
- ความเชื่อใจไว้วางใจซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นำองค์กร
- ความตระหนักเห็นความสำคัญของเครือข่ายคุณค่า
- ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

ภาพที่ 5.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า

การวิเคราะห์เพื่อชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเชื่อมโยงเครือข่าย ที่เกิดจากบริบทของปัจจัยที่แตกต่างในที่นี้จะใช้วิธีการของ Portfolio matrix มาอธิบาย ในภาพที่ 5.2 กำหนดให้ แกนนอนแทนปัจจัยด้านทีมวิจัย ซึ่งระดับความเข้มข้นขององค์ประกอบด้านทีมวิจัยจะเรียงจากน้อยไปมาก จากซ้ายไปขวา ส่วนแกนตั้งจะแทนปัจจัยด้านกลุ่ม/องค์กร โดยให้น้ำหนักความเข้มข้นเรียงจากน้อยไปมาก จากล่างขึ้นสู่บน

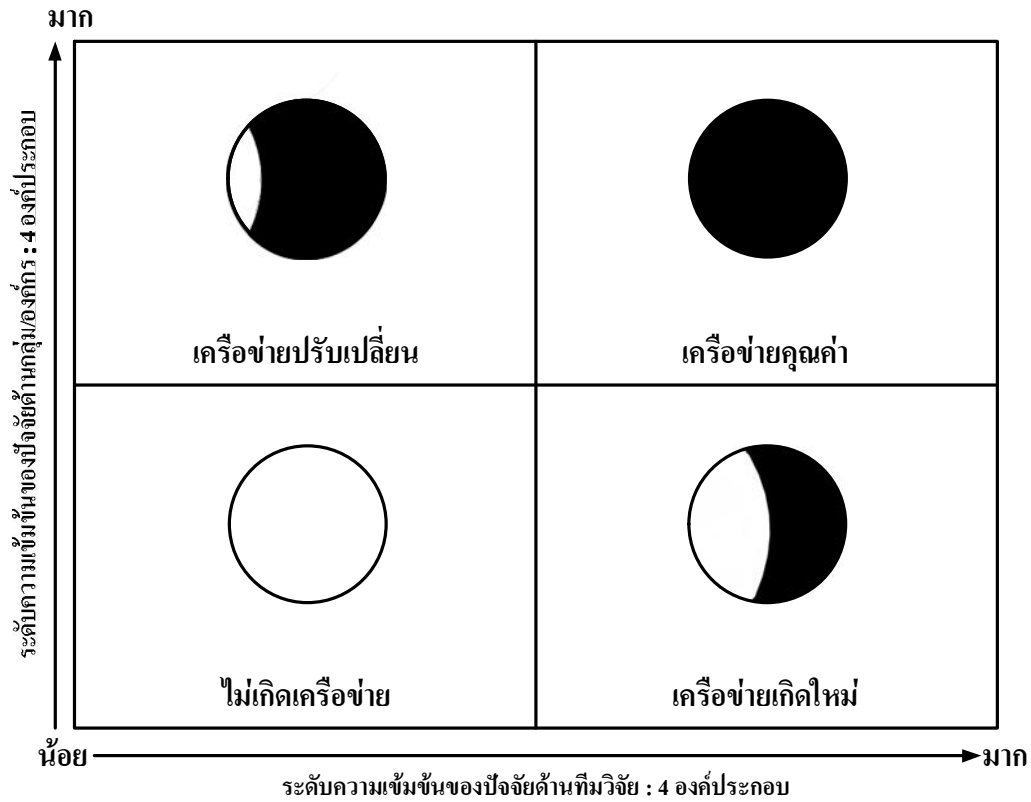
ผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย ที่แตกต่างกัน 4 กลุ่มนั้น จะสะท้อนให้เห็นระดับความเข้มข้นของปัจจัยทั้ง 2 ด้าน กล่าวคือ

- ผลลัพธ์ **“เครือข่ายคุณค่า”** เกิดจากกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายที่องค์ประกอบของทีมวิจัย และองค์ประกอบด้านกลุ่ม/องค์กร มีความเข้มข้นมากทั้งสองด้าน กล่าวคือ ทีมวิจัยมีความเข้าใจในกรอบคิดและกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่าย มีจิตวิญญาณของนักพัฒนา มีทักษะการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม และมีการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วม เมื่อได้สร้างกระบวนการร่วมกับกลุ่ม/องค์กร ที่ผู้นำมีจิตสำนึกความร่วมมือ มีความเชื่อถือไว้วางใจกันและกัน ตระหนักเห็นความสำคัญของเครือข่ายคุณค่า และมีภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงในระดับดี ก็ย่อมส่งผลต่อผลลัพธ์เครือข่ายคุณค่าที่เป็นไปตามกรอบแนวคิดของโครงการ มีกลไกการบริหารจัดการในลักษณะที่จะนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมเพื่อการบรรลุเป้าหมายร่วมของเครือข่าย เพื่อการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส เกิดประโยชน์ต่อภาคีเครือข่ายและสมาชิกอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความยากจนในที่สุด

- ผลลัพธ์ **“เครือข่ายปรับเปลี่ยน”** เกิดจากกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายที่องค์ประกอบด้านกลุ่ม/องค์กร มีความเข้มข้น หรือมีการรวมกันเป็นเครือข่ายอยู่เดิม ผู้นำกลุ่ม/องค์กรมีจิตสำนึกความร่วมมือ มีกิจกรรมอยู่แต่เดิมในลักษณะการรวมซื้อ รวมขาย หรือรวมกลุ่มกัน เมื่อทีมวิจัยได้มีโอกาสจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามกรอบแนวคิดของโครงการ ก็จะก่อให้เกิดเป็น “เครือข่ายปรับเปลี่ยน” ซึ่งหากทีมวิจัยมีความเข้มข้นมากเท่าใด โอกาสที่เครือข่ายปรับเปลี่ยนจะปรับเป็นเครือข่ายคุณค่าตามกรอบแนวคิดของโครงการก็จะมีความเป็นไปได้มากขึ้นตามลำดับ

- ผลลัพธ์ **“เครือข่ายเกิดใหม่”** เกิดจากกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายที่องค์ประกอบด้านทีมวิจัยมีความเข้มข้นและมุ่งมั่นทุ่มเทสำหรับการดำเนินการวิจัย ที่สามารถหนุนเสริมให้กลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์ เกี่ยวร้อยกันเป็นเครือข่าย ซึ่งในระยะเวลาเพียง 1 ปี เครือข่ายเกิดใหม่ อาจจะยังไม่อยู่ในวิสัยที่จะดำเนินธุรกรรมด้านเศรษฐกิจได้ตามความคาดหวัง แต่เริ่มมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวางกรอบทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายร่วมกัน ซึ่งหากได้รับการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องก็อาจพัฒนาไปเป็นเครือข่ายคุณค่าได้ในอนาคต

- ผลลัพธ์ “ไม่เกิดเครือข่าย” เกิดจากกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายในบางพื้นที่ ซึ่งกลุ่ม/องค์กร ไม่สนใจเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย ในขณะที่เดียวกันหากทีมวิจัย ไม่มีนักวิจัยฝังตัวอยู่ในพื้นที่ จึงไม่อาจหนุนเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายได้ อย่างไรก็ตาม ทีมวิจัยได้สร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ บรรดา ผู้นำกลุ่ม/องค์กร และสหกรณ์เกี่ยวกับกรอบคิดเครือข่ายคุณค่าและกระบวนการบริหารจัดการเชิงรุก ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 5.2 Portfolio matrix แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายกับปัจจัยที่แตกต่าง

5.3 บทสังเคราะห์ : เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาคความยากจนเชิงระบบอย่างเป็นกระบวนการ

การแก้ปัญหาคความยากจนบนวิถีสหกรณ์ ด้วยการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายคุณค่านี้นี้ มุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาคเชิงระบบอย่างเป็นกระบวนการที่จะไปถึงแก่นแท้ของปัญหาคความยากจนที่เป็นอยู่ โดยพิจารณาว่าปัญหาคความยากจนของคนในสังคม มีอยู่ 3 ประการ คือ **จนเศรษฐกิจ** **จนความคิด** และ **จนเพื่อนฝูง** (ภาพที่ 5.3)

ความยากจนทั้ง 3 ประการนี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ และนโยบายรัฐที่ละเลยระบบคุณค่าที่มีอยู่ดั้งเดิม ได้แก่ ระบบนิเวศน์วัฒนธรรม วิถีชุมชน และระบบคุณธรรม ให้ความสำคัญพฤติกรรมบริโภคนิยม การแข่งขัน ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และระบบอุปถัมภ์ ทำให้ระบบคิด

และคุณค่าของคนในสังคมถูกหล่อหลอมไปในทางแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การบริโภคฟุ่มเฟือย และการพึ่งพาภายนอก และการขาดจริยธรรม ทำให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาส หรือไม่สามารถเข้าถึงระบบเศรษฐกิจ และสังคมทันสมัยได้ เกิดความยากจน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความคิด และเพื่อนฝูง

การดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เปรียบเสมือนการจู่โจมเข้าถึงปัญหา และใช้กระบวนการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังนี้

- การแก้ปัญหา “จนเศรษฐกิจ” นั้น เครือข่ายคุณค่าจะใช้พลังการร่วมมือกันในการนำศักยภาพ และความสามารถหลักทางธุรกิจของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เป็นภาคีเครือข่ายในการวางแผนด้านธุรกิจ เพื่อการลดต้นทุน การขยายตลาด เพื่อเพิ่มรายได้ อันจะนำไปสู่ประโยชน์กลับคืนสู่สมาชิกที่เป็นปัจเจกบุคคลของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ตามวิถีสหกรณ์ในที่สุด

- การแก้ปัญหา “จนความคิด” นั้น เครือข่ายคุณค่าจะเป็นสังคมเรียนรู้ (Learning society) ของประชาคมที่เป็นภาคีเครือข่าย โดยเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะช่วยคิดอาวุธทางปัญญาให้ประชาคม ด้วยวิธีการเชื่อมโยงความรู้ทั้งที่มีอยู่เดิม ได้แก่ วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ เพื่อให้เท่าทันสถานการณ์ภายนอก ผสมผสานกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะนำไปสู่การแก้ปัญหา “จนความคิด” ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบคิดและคุณค่า กลับคืนสู่ชุมชนและสังคม

- การแก้ปัญหา “จนเพื่อนฝูง” นั้น เครือข่ายคุณค่า จะสร้างความร่วมมือกันระหว่างกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่เป็นภาคีเครือข่าย ที่ยึดถือ “คุณค่าสหกรณ์” เป็นจุดเชื่อมร้อยความสัมพันธ์ระหว่างกัน ความสัมพันธ์ในความเป็นเครือข่ายนี้ นอกจากจะช่วยแก้ปัญหา “จนเพื่อนฝูง” แล้วยังก่อให้เกิดพลังทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งยังช่วยหนุนเสริมนโยบายการสร้างสังคมเป็นสุขในที่สุด

ภาพที่ 5.3 เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาค่าความยากจนเชิงระบบ

5.4 ความคิดเห็นของนักวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายของชุดโครงการ

5.4.1 ความคิดเห็นของนักวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการของชุดโครงการวิจัย

การสำรวจความคิดเห็นของนักวิจัยที่เป็นแกนหลักในการดำเนินการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 93 คน ที่มานำเสนอรายงานขั้นสุดท้าย ระหว่างวันที่ 29 ส.ค.-8 ก.ย. 2549 โดยใช้วิธีการตั้งคำถามโดยวิธีการของ Likert Scale ทั้งหมด 15 ข้อ อาจสรุปให้เห็นประเด็นความคิดและระดับความคิดเห็นของนักวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการวิจัยของชุดโครงการได้ดังนี้ (ตารางที่ 5.1)

ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการวิจัยในภาพรวม การมีส่วนร่วมในการวิจัย การมองเห็นประโยชน์ของการดำเนินการวิจัย ความรู้ ความเข้าใจ ความเหมาะสมของทีมวิจัย การปรับกระบวนการของทีมวิจัยเพื่อความเหมาะสม การหนุนเสริมของทีมประสานงานกลาง และความมั่นใจว่าเครือข่ายที่เกิดขึ้นจะส่งผลดีต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ และการแก้ไขปัญหาความยากจน อยู่ในเกณฑ์ดี

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความยั่งยืนของเครือข่ายเมื่อสิ้นสุดโครงการอยู่ในระดับปานกลางเพราะนักวิจัยร้อยละ 36 ไม่มั่นใจว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วเครือข่ายจะยังคงอยู่ต่อไป

กลุ่มตัวอย่างนักวิจัยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการวิจัยชุดนี้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ของขบวนการสหกรณ์ดีขึ้นและกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99 มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการวิจัยต่อจากครั้งนี้

ตารางที่ 5.1 ความคิดเห็นของนักวิจัยที่มีต่อการดำเนินการโครงการวิจัย

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	เกณฑ์ความคิดเห็น
1. ท่านยอมรับว่ายังไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับกรอบคิดการดำเนินการโครงการวิจัยเท่าใดนัก	2.9	ปานกลาง
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการวิจัยตามที่ตั้งใจไว้ทุกประการ	4.25	ดี
3. การดำเนินการโครงการวิจัย น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์บ้างไม่มากนัก	4.63	ดี
4. การดำเนินการโครงการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ท่านรู้และเข้าใจสถานการณ์ของขบวนการสหกรณ์มากยิ่งขึ้น	4.43	ดี
5. หากมีโอกาสท่านยังต้องการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยต่อจากครั้งนี้	4.53	ดี

ตารางที่ 5.1 ความคิดเห็นของนักวิจัยที่มีต่อการดำเนินการ โครงการวิจัย (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	เกณฑ์ความคิดเห็น
6. หากองค์ประกอบของทีมวิจัยมีความเหมาะสมมากกว่านี้ ผลวิจัยที่ได้รับจะดีกว่านี้อย่างแน่นอน	4.20	ดี
7. มีการปรับวิธีการและขั้นตอนการทำวิจัยของทีมงานหลายครั้ง จึงทำให้การวิจัยต้องชะงักไปบ้าง	2.6	ปานกลาง
8. ท่านมีความมั่นใจว่าการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาความยากจนไม่ทางตรงก็ทางอ้อม	4.31	ดี
9. การสร้าง “เครือข่ายพันธมิตร” ตามกรอบแนวคิดของชุดโครงการวิจัยไม่มีความแตกต่างและเคยเกิดขึ้นแล้ว ในจังหวัดที่ท่านดำเนินการวิจัย	3.5	ปานกลาง
10. งานวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมองค์กร ท่านทำอยู่นี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งที่ตัวนักวิจัยและกลุ่มเป้าหมายมากกว่างานวิจัยอื่นที่เคยทำมาก่อน	4.39	ดี
11. ท่านไม่ค่อยมั่นใจนักว่า งานวิจัยที่ทำอยู่จะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด	3.9	ดี
12. “การสร้างเครือข่ายพันธมิตร” เช่นที่ทีมวิจัยดำเนินการอยู่นี้ น่าจะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มากกว่า	3.7	ดี
13. ท่านค่อนข้างมั่นใจว่าเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการโครงการวิจัย “วงสัมพันธ์” ที่ทีมวิจัยพยายามสร้างขึ้นนั้น ย่อมสลายตัวอย่างแน่นอน	3.5	ปานกลาง
14. ทีมประสานงานกลางควรต้องปรับปรุงด้านการติดต่อประสานงาน และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ทีมวิจัยมากกว่านี้	3.54	ปานกลาง
15. ท่านเชื่อมั่นว่า เครือข่ายคุณค่าที่ทีมวิจัยพยายามสร้างขึ้นมานั้น หากเกิดได้จริง และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ และการแก้ไขปัญหาความยากจนในระยะยาว	4.65	ดี
รวมค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	3.58	ดี

5.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างเครือข่าย

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างเครือข่ายตามกรอบแนวคิดของชุดโครงการ โดยให้นักวิจัยกำหนดตัวปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างเครือข่าย เรียงตามลำดับความสำคัญ 3 อันดับแรก และเมื่อนำค่าคะแนนที่ถ่วงน้ำหนักตามลำดับความสำคัญแล้วมาเรียงลำดับตามความสำคัญแล้ว สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 1 ได้แก่ การมีเวทีพบปะสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 2 ได้แก่ ความไว้วางใจระหว่างผู้นำองค์กร

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 3 ได้แก่ การมีผู้ประสานงานกลางเป็นที่ยอมรับนับถือ

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 4 ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 5 ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงขององค์กร

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 6 ได้แก่ ความเชี่ยวชาญเฉพาะขององค์กร

ปัจจัยสำคัญอันดับที่ 7 ได้แก่ การทำสัญญาข้อตกลง

5.5 แนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการแก้ปัญหา

ความยากจน

ประสบการณ์จากชุดความรู้ การเชื่อมโยงเครือข่ายที่ได้รับจากชุดโครงการ เมื่อได้นำมาสังเคราะห์ในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลายครั้งและล่าสุด ในการประชุมวิชาการและนิทรรศการ เศรษฐกิจพอเพียง : ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549 ณ ห้องประชุมเล็ก สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มหาวชิราวุธ เกษตรศาสตร์ ได้มีข้อเสนอสำหรับแนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่า เพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการแก้ปัญหาค่าความยากจน ดังรายละเอียดในภาพที่ 5.4

กรอบคิดการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่านั้นควรขยายวงกว้าง ให้ครอบคลุมถึงการสร้างคุณค่าสหกรณ์/ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่คนในชาติอย่างเป็นกระบวนการ การพัฒนาผู้นำ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสหกรณ์ในทุกระดับ การสร้างกลไกการบริหารการเปลี่ยนแปลงในระบบสหกรณ์และการสร้างกลไกการเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกกระบวนการสหกรณ์

ปัจจุบันการขยายผลเครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ได้ถูกนำไปไว้ในเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการ ในโครงการจัดทำแผนพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 – 2554 ซึ่งจะถูกนำไปใช้เป็นแผนแม่บทในการดำเนินนโยบาย การพัฒนาสหกรณ์ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรอบคิดสำคัญเพื่อการขยายผลเครือข่ายคุณค่าเพื่อพัฒนาสหกรณ์สำหรับการยกร่างแผนแม่บทดังกล่าว จะเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบสหกรณ์อย่างมีคุณค่าไปสู่เป้าหมาย สังคมอยู่เย็นเป็นสุข โดยภายใต้กระบวนการทางยุทธศาสตร์ของแผนจะให้ความสำคัญที่นำคุณค่าสหกรณ์ (Cooperative values) มาเป็นจุดเชื่อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบสหกรณ์ ซึ่งจะช่วยลดจุดอ่อน/ข้อจำกัดที่มีสาเหตุมาจากการ

ไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน ระหว่าง กลุ่มสหกรณ์ที่จดทะเบียนและสหกรณ์ภาคประชาชนในปัจจุบันหากแต่ ประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดชี้ให้เห็นว่า ประชาชนในสังคม ไม่มีข้อจำกัดหรือข้อโต้แย้ง สำหรับการร่วมมือกันภายใต้ “คุณค่าสหกรณ์”

ภายใต้การพัฒนากระบวนกรอย่างมีคุณค่า เพื่อการบรรลุเป้าหมาย “สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ซึ่งเป็นเป้าหมายของแผนพัฒนาฉบับที่ 10 นั้น ควรจะมียุทธศาสตร์การดำเนินการ 4 ประการ ได้แก่

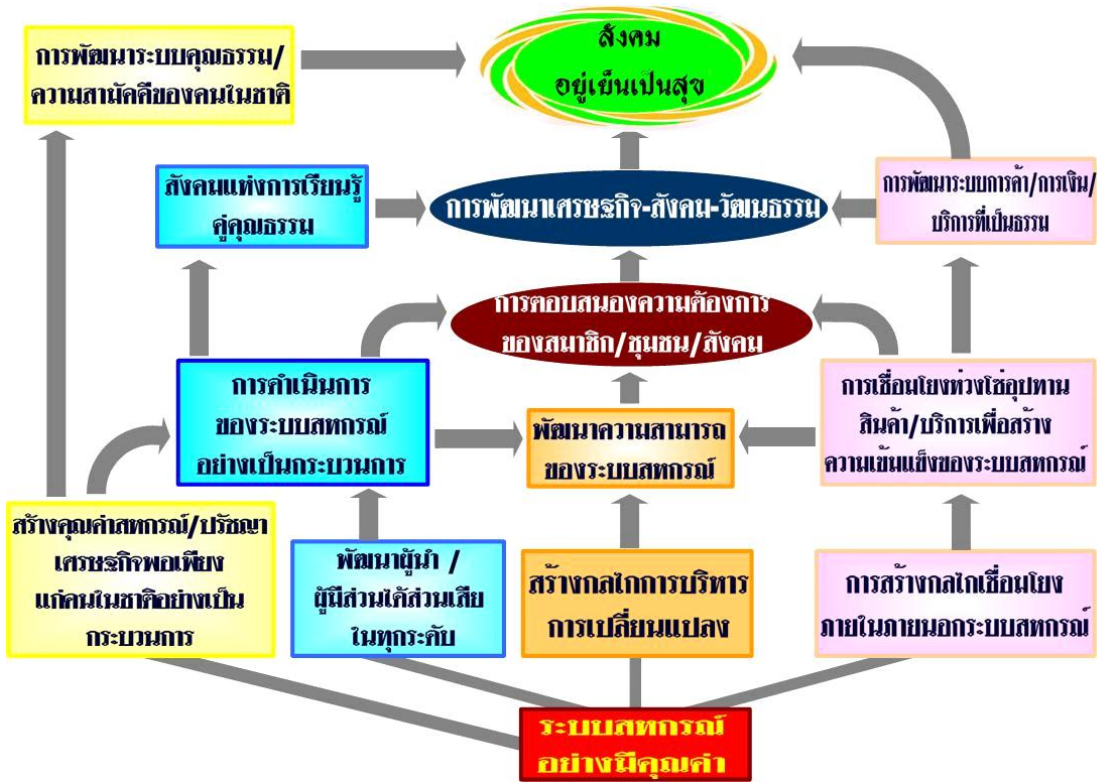
ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสร้างคุณค่าสหกรณ์/ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่คนในชาติอย่างเป็น กระบวนการ ยุทธศาสตร์นี้จะหนุนเสริมให้เกิดกลไกการพัฒนา 3 ประการ ได้แก่

- การสร้างพลังประชาชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินการของระบบ สหกรณ์อย่างเป็นกระบวนการ
- การพัฒนาไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้คู่คุณธรรม
- การสร้างพลังประชาชน ในการหนุนเสริมการพัฒนากระบวนกร/ ความสามัคคีของคนในชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนา/ผู้นำ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ ให้ตระหนักในคุณค่า สหกรณ์ และความสำคัญของเครือข่ายคุณค่าในการพัฒนาสหกรณ์ ที่จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน การดำเนินการของระบบสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การสร้างกลไกการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้วยการขยายผลกระบวนกร เชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าของชุดโครงการย่อยก่อให้เกิดกลไกการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่จะไปหนุนเสริม การพัฒนาขีดความสามารถของระบบสหกรณ์ ที่กระจายตัวในวงกว้าง สำหรับสหกรณ์ที่จดทะเบียน สหกรณ์ภาคประชาชน ที่มารวมพลังภายใต้เครือข่ายคุณค่า เพื่อการตอบสนองความต้องการของสมาชิก ชุมชน และสังคมอันจะช่วยให้นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมสามารถบรรลุเป้าหมาย การสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างกลไกเชื่อมโยงภายในและภายนอกสหกรณ์ยุทธศาสตร์ประการ สุดท้าย เป็นไปเพื่อรองรับบริบทของการแข่งขันในยุคการค้าเสรี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กระบวนกร เชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าให้เกิดเป็นระบบสหกรณ์อย่างมีคุณค่าแก่สมาชิก ชุมชน และสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยกระบวนกรเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานสินค้าและบริการที่จะพัฒนาไปสู่ระบบการค้า และบริการที่เป็น ธรรม ซึ่งจะช่วยให้มีกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม อันจะแก้ปัญหาคาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ ได้ในที่สุด

ภาพที่ 5.4 แนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่าเพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

การดำเนินการชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” มีวัตถุประสงค์สำคัญในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน มีรายละเอียดโดยสังเขปดังนี้

6.1.1 กรอบคิดและกระบวนการวิจัย

การดำเนินกระบวนการวิจัยของชุดโครงการเป็นไปตามกรอบคิดและแนวทางการปฏิบัติใน 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนแรก : กระบวนการเข้าถึงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์การดำเนินการใช้ขั้นตอนนี้จะประกอบไปด้วย การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์และเครือข่ายที่มีอยู่เดิมในพื้นที่จังหวัด การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับชุดความรู้หลัก 3 ประการ ได้แก่ “คุณค่าสหกรณ์” “เครือข่ายคุณค่า” และ “การบริหารจัดการเชิงรุก” และในขั้นตอนสุดท้ายที่ทีมวิจัยจังหวัดจะได้ชักชวนผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

ขั้นตอนที่สอง : อาจเรียกว่าเป็นขั้นตอนของการค้นหาตนเองหรือการประเมินศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะวางกรอบ ทิศทางการดำเนินงานขององค์กรและพิจารณาจุดเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่ม/องค์กรอื่น

ขั้นตอนที่สาม : เป็นการหนุนเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งทีมวิจัยภายใต้การหนุนเสริมของทีมประสานงานกลางจะเลือกวิธีการเชื่อมโยงเครือข่ายที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะเกิดผลลัพธ์เครือข่ายที่แตกต่างกันไปตามบริบทของกลุ่ม/องค์กรและปัจจัยด้านทีมวิจัยในพื้นที่จังหวัด

6.1.2 ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย

การดำเนินการวิจัยภายใต้ทีมประสานงานกลางและทีมวิจัยจังหวัดทั้ง 36 ทีม มีจำนวนนักวิจัยอย่างเป็นทางการทั้งสิ้น 300 คน ได้ผลลัพธ์เครือข่ายทั้งสิ้น 116 เครือข่าย มีกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 872 องค์กร โดยเมื่อพิจารณาตามรูปแบบของเครือข่ายอาจจำแนกได้เป็น

1) เครือข่ายที่มีแกนนำเครือข่าย (Dominated network) อาทิเช่น เครือข่ายคุณค่า จ.พิษณุโลก, เครือข่ายบุญโคสันติสุข จ.ปัตตานี

2) เครือข่ายที่ไม่มีแกนนำเครือข่าย (Equal partner network) อาทิเช่น เครือข่ายอุตรดิตถ์เมืองงาม จ.อุตรดิตถ์, เครือข่ายโฮมสเตย์ จ.พังงา

อย่างไรก็ตาม เครื่องขายที่เกิดขึ้นนั้นอาจยังมีได้เป็นเครื่องขายคุณค่าตามความคาดหวังทั้งหมดทุกเครื่องขาย แต่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบสหกรณ์คุณค่า ที่จะช่วยสร้างพลังความร่วมมือเพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการแก้ปัญหาความยากจนบนวิถีสหกรณ์ต่อไป

6.1.3 ผลกระทบของการเชื่อมโยงเครื่องขายคุณค่าที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน

เนื่องจากช่วงระยะเวลาการดำเนินการเชื่อมโยงเครื่องขายคุณค่าของชุดโครงการวิจัยมีระยะเวลาสั้นเพียง 1 ปี ดังนั้นการประเมินผลกระทบอาจยังไม่สามารถชี้ให้เห็นชัดได้ทุกจังหวัดเนื่องจากเครื่องขายในบางจังหวัดยังอยู่ในระยะเริ่มต้น อย่างไรก็ตามผลการประเมินสถานการณ์ในบางพื้นที่จังหวัดที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นกรณีของจังหวัดพังงา ปัตตานี ภูเก็ต และอุดรธานี ชี้ให้เห็นผลกระทบของการเชื่อมโยงเครื่องขายที่มีต่อการแก้ปัญหาความยากจน ในแนวทางของการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาสแก่สมาชิกของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ และเป็นวิธีการแก้ปัญหาความยากจนเชิงระบบอย่างเป็นกระบวนการและเป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่เข้าถึงสาเหตุของปัญหาความยากจน

6.1.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเชื่อมโยงเครื่องขายคุณค่า

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการเชื่อมโยงเครื่องขายคุณค่าอาจจำแนกได้เป็น 2 มิติ คือ ปัจจัยด้านกลุ่ม/องค์กรและสหกรณ์และปัจจัยด้านทีมวิจัย

ปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในมิตigroup/องค์กร/สหกรณ์ ประกอบด้วย

- จิตสำนึกความร่วมมือของผู้นำกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์
- ความเชื่อถือไว้วางใจซึ่งกันและกันในระหว่างผู้นำองค์กร
- การตระหนักเห็นความสำคัญของเครื่องขายคุณค่า
- ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงของกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์

ปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการเชื่อมโยงเครื่องขายมิติด้านทีมวิจัย ประกอบด้วย

- ความเข้าใจในกรอบคิดและเป้าหมายของการเชื่อมโยง เครื่องขายคุณค่า
- มีจิตวิญญาณของนักพัฒนา
- มีทักษะของการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- มีการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อการบรรลุเป้าหมายในการเชื่อมโยงเครื่องขาย

ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินการชุดโครงการวิจัยชี้ให้เห็นว่าหากนำหน้าของปัจจัยทั้ง 2 มิติ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบมีมาก ผลลัพธ์ของการเชื่อมโยงเครื่องขายก็จะเกิดเป็นเครื่องขายคุณค่า แต่หากการนำหน้าของปัจจัยที่เกี่ยวข้องน้อยไป ผลลัพธ์ของเครื่องขายที่เกิดขึ้นก็จะมีคุณลักษณะแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามหากได้มีการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่องเครื่องขายที่เกิดขึ้นก็สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นเครื่องขายคุณค่าได้เช่นเดียวกัน

6.1.5 แนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่า เพื่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และ การแก้ปัญหาความยากจน

จากประสบการณ์ที่ได้ของชุดโครงการวิจัยได้มีข้อเสนอสำหรับแนวทางการขยายผลเครือข่ายคุณค่าต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และการแก้ปัญหาความยากจน ใน 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การสร้างคุณค่าสหกรณ์/ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่คนในชาติอย่างเป็นกระบวนการ การพัฒนาผู้นำองค์กรในทุกกระดับให้ตระหนักเรื่องคุณค่าสหกรณ์และเห็นความสำคัญของเครือข่ายคุณค่า การสร้างกลไกการเปลี่ยนแปลงด้วยการขยายผลกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าอย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาพลังการร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กร/สหกรณ์ การสร้างกลไกการเชื่อมโยงระบบภายในและภายนอกสหกรณ์ด้วยการเชื่อมร้อยห่วงโซ่อุปทานสินค้าและบริการให้เกิดประโยชน์คืนกลับสู่สมาชิกอย่างเป็นระบบ สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนนั้น ทีมวิจัยค่อนข้างมั่นใจว่าเครือข่ายคุณค่าเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงระบบอย่างเป็นกระบวนการที่สามารถเจาะเข้าถึงแก่นของปัญหาซึ่งอยู่ที่ตัวบุคคล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทีมวิจัยให้ความสำคัญที่จะสร้างคุณค่าสหกรณ์ให้คน/ผู้นำ มีจิตสำนึกความร่วมมือ ซึ่งจะก่อให้เกิดพลังในการแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ข้อเสนอแนะจากนักวิจัยระดับจังหวัด

- ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามนักวิจัยจังหวัดจำนวนทั้งสิ้น 139 คน สรุปได้ดังนี้
1. ควรสร้างทีมวิจัยระดับจังหวัดให้เข้มแข็ง ให้มีจิตวิญญาณของนักพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเครือข่ายคุณค่าเพื่อการขยายผลในพื้นที่จังหวัดที่ดำเนินการอยู่แล้ว ตลอดจนขยายผลในพื้นที่จังหวัดอื่น
  2. ควรหนุนเสริมการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดของชุดโครงการฯ ในการเชื่อมโยงเครือข่ายให้กว้างขวางมากขึ้น
  3. ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่นักวิจัยอย่างต่อเนื่อง
  4. ควรผลักดันยุทธศาสตร์ การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า
  5. ควรมีการต่อยอดเครือข่าย
  6. ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้แก่หน่วยงานรัฐ และสหกรณ์ที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของเครือข่ายคุณค่ากับการพัฒนาสหกรณ์
  7. ให้มีการติดตามประเมินผลและหนุนเสริมเครือข่ายที่เกิดขึ้นตลอดไป
  8. ควรขยายผลสู่กระบวนการจัดการความรู้ให้แก่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัด
  9. การจัดกลุ่มเครือข่ายคุณค่าของสินค้าและบริการและพัฒนาไปสู่ห่วงโซ่อุปทานสินค้าและบริการต่าง ๆ
  10. ให้มีการจัดอบรมเผยแพร่ไปทุกสหกรณ์

6.2.2 ข้อเสนอแนะจากทีมประสานงานกลาง

1) ควรจัดให้มีการติดตามประเมินผลโดยใช้เวลา 1-2 ปี สำหรับเครือข่ายที่เกิดขึ้นภายใต้ชุด โครงการด้วยการศึกษาพัฒนาการของเครือข่าย ควบคู่กับหนุนเสริมการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่เครือข่ายและการประสานงานเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

2) ควรขยายผลการดำเนินการสำหรับเครือข่ายที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรมแก่สังคมในวงกว้าง เช่น กรณีเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม KU Outlet Center เครือข่ายบุญโศสันติสุข จ.ปัตตานี เครือข่ายท่องเที่ยวอันดามัน จ.ภูเก็ต เครือข่ายคุณค่า จ.พิษณุโลก เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรตรอน จ.อุตรดิตถ์ เครือข่ายแคนดู โมเดล จ.ร้อยเอ็ด เครือข่ายเฉลิมพระเกียรติ ต.เขาขาว จ.นครศรีธรรมราช เครือข่ายโฮมสเตย์ จ.พังงา เครือข่ายยางพารา จ.สตูล เครือข่ายการเรียนรู้ จ.หนองบัวลำภู เครือข่ายจังหวัดจันทบุรี เครือข่ายหมู่บ้านศรีจุฬา จ.นครนายก เป็นต้น

3) ควรขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่าภายใต้ห่วงโซ่อุปทานสำหรับพืช/สัตว์เศรษฐกิจสำคัญๆ จากต้นทุนเครือข่ายเดิมที่มีอยู่ เพื่อพัฒนาให้เกิดระบบการผลิตและการค้าที่เป็นธรรม อันจะนำไปสู่การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ได้แก่ เครือข่ายข้าวหอมมะลิ เครือข่ายยางพารา เครือข่ายมันเส้น เครือข่ายโคนม เครือข่ายปุยอินทรี เครือข่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว

4) ควรสนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มนักวิจัยเครือข่ายคุณค่าเพื่อการสร้างสังคมเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นการพัฒนาทุนมนุษย์ที่จะเป็นกลไกการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5) การถอดบทเรียนสำหรับกรณีศึกษา “เครือข่ายคุณค่า” ที่น่าหยิบยกเป็นตัวอย่างและเผยแพร่แก่สาธารณชน สำหรับแนวทางปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการเครือข่ายคุณค่าเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและการสร้างสังคมเป็นสุข

6) การสานต่อการเชื่อมโยงเครือข่ายพระสงฆ์กับงานสหกรณ์ ซึ่งได้ริเริ่มในเบื้องต้นไว้แล้ว

7) การนำชุดความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการยกร่างแผนพัฒนาสหกรณ์ฉบับที่ 2 ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันสำหรับใช้เป็นกรอบทิศทางพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ระหว่างปี 2550-2554

บรรณานุกรม

กัลยา นิตีเรื่องจรัส และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
สตูล

คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ. 2546. แผนพัฒนาการสหกรณ์ พ.ศ.2546-2549

จารุวรรณ นันทพงษ์. และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดเชียงราย

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2549. “การปลูกฝังจิตวิญญาณสหกรณ์” บทความเสนอต่อ ชุดโครงการ
“การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. 2549. แนวทางพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัด.
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. 2549. เอกสารเผยแพร่ชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
36 จังหวัด เพื่อแก้ปัญหาความยากจน.สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

จุฑาทิพย์ ภัทราวาทและคณะ. 2549. เอกสารเผยแพร่ การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เพื่อแก้ปัญหาความ
ยากจน.สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2548. กรอบแนวคิดการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า เพื่อการแก้ปัญหาความยากจน.
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2548. คู่มือการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์. สถาบันวิชาการ
ด้านสหกรณ์

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2548. เครือข่ายคุณค่ากับการพัฒนาขบวนการสหกรณ์. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2548. “แนวคิด ค่านิยม หลักและวิธีการสหกรณ์” บทความเสนอต่อ ชุดโครงการ
“การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. 2546. คู่มือการจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์. สำนักพัฒนาระบบบริหารจัดการสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ณรงค์ กู้เจริญประสิทธิ์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิพวัลย์ สีจันทร์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
ราชบุรี

นอรดีน เจะแล และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
ปัตตานี

นารถพงศ์ สุนทรนนท์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดพังงา

บรรเจิด พฤตภิกคิตติ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
พัทลุง

บรรพต ศรีจันทร์นิษฐ์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดอำนาจเจริญ

ปราณี มัคนันท์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
มุกดาหาร

ปรีดา ประพฤติชอบ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดร้อยเอ็ด

ปัทมา สุริยกุล ณ อยุธยา และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดสกลนคร

ปาริชาติ หาญไชยชนะ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดกาฬสินธุ์

พนัส ประดลชอบ. 2549. เครือข่ายคุณค่าเพื่อแก้ปัญหาคอขวดความยากจน. สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

พนัส ประดลชอบ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
ตราด

พรหมโชติ ไตรเวช และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
ภูเก็ต

ภาสกร นันทพานิช และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
สุรินทร์

ยินดี เจ้าแก้ว และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
นครศรีธรรมราช

รังสรรค์ ปิติปัญญา และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
จันทบุรี

รัชณี โพธิ์แทน และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
นนทบุรี

วรรณะ เสนทอง .2549.การดำเนินงานนโยบายแก้ไขปัญหาคาความยากจนของรัฐบาลและผลการดำเนินงานการ
วิจัยโครงการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ 36 จังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาคาความยากจน.บทความเสนอต่อ
ชุดโครงการ“การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย

วัชรินทร์ สายสาระ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
อุดรธานี

วันเพ็ญ พรินทรากุล และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดลำปาง

วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

วิฑูรย์ แนวพานิช และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
กรุงเทพมหานคร

วิรัช วาณิชชานากุล และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
พิษณุโลก

วีรอร วัชขนาด และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
สมุทรปราการ

วีระ ภาคอุทัย และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
ยโสธร

วีระพล แก้วมณี และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
สุราษฎร์ธานี

สมเกียรติ ฉายไช้ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
กาญจนบุรี

สมหมาย สาททรัพย์ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดนครนายก

สหพล สังข์เมฆ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
กระบี่

सानนท์ ฉายเรืองโชติ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดนครสวรรค์

สุทิน สุขคง และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
หนองคาย

สุวรรณ ฐาโชติ และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
อ่างทอง

เสาวคนธ์ สุดสวาสดี และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่
จังหวัดอุตรดิตถ์

อัมพน ห่อนาค และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
มหาสารคาม

อานนท์ ผกากรอง และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
หนองบัวลำภู

อำนาจ ธีระวนิช และคณะ. 2549. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด
ชลบุรี

ภาคผนวกที่ 1
รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล		หน่วยงานต้นสังกัด
1. ทีมวิจัยจังหวัดกระบี่		
1. นายสหพล	สังข์เมฆ	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
2. นายเสน่ห์	ศรีรักษา	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
3. นายปราสาท	สุวรรณไตรย์	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
4. น.ส.เครือวัลย์	บุญรินทร์	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
5. นายพรพิรุณ	เครือแก้ว	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
2. ทีมวิจัยจังหวัดกาญจนบุรี		
1. นายสมเกียรติ	ฉายโช้น	กรมส่งเสริมสหกรณ์
2. นางพรรณิ	กัมภีรานนท์	กรมส่งเสริมสหกรณ์
3. นางนันทนวล	พิตรปรีชา	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี
4. นายสมภพ	ตติยาภรณ์	กรมส่งเสริมสหกรณ์
5. นายประจักษ์	เจริญศิลป์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี
6. น.ส.อัญชณา	สุขเมธเสณีย์	กรมส่งเสริมสหกรณ์
3. ทีมวิจัยจังหวัดกาฬสินธุ์		
1. น.ส.ปาริชาติ	หาญไชนะ	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
2. น.ส.น้ำอ้อย	ทองคำสุก	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
3. น.ส.สุภาพงษ์	ศรีประภาส	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
4. น.ส.วทันวิภา	เขจรใหญ่	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
5. นายศรายุทธ	ตั้งประเสริฐ	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล	หน่วยงานต้นสังกัด	
4.ทีมวิจัยจังหวัดกรุงเทพมหานคร		
1.นายวิฑูรย์ แนวพานิช	สหกรณ์แท็กซี่สยาม จำกัด	
2.นางราตรี ภูมิฐานนท์	กรมส่งเสริมสหกรณ์	
3.นางสุรีย์รัช อวนสกุล	กรมส่งเสริมสหกรณ์	
4.นางฉลวย ชาญสวัสดิ์	สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์พื้นที่ 2	
5.นายกิตติพงษ์ อรุณฉาย	กรมส่งเสริมสหกรณ์	
6.นายนิกุล หรูประเสริฐรัตน์	กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย	
7.นายคันทร คมภักดี	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด	
5.ทีมวิจัยจังหวัดจันทบุรี		
1.นายรังสรรค์ ปีติปัญญา	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
2.นายวีระยุทธ ทุมทอง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี	
3.นายอภิชาติ พรหมจินดา	ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด	
6.ทีมวิจัยจังหวัดชลบุรี		
1.นายอำนาจ ธีระวนิช	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
2.น.ส.อัญธิกา พังงา	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
3.น.ส.วรรณวิภา หงส์นภาค	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
4.น.ส.จิตติมา ไชยะกุล	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
5.น.ส.นิภา นิรุตติกุล	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	
6.นายประจวบ ทองศรี	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

7.ทีมวิจัยจังหวัดเชียงราย

1.น.ส.จารุวรรณ	นันทพงษ์	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง จ.เชียงใหม่
2.นายไพศาล	พรินทรากุล	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
3.นางจุฑามาศ	ชุมพานิช	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
4.นางวันเพ็ญ	พรินทรากุล	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
5.นายศรีศักดิ์	วงษ์ทัศนะติก	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
6.นายสมัย	แก้วภูศรี	สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศรีวิชัย จำกัด
7.นายสุวัฒน์	ญาณะ โค	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
8.นายกำจร	พิงคะสัน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย
9.นางคุณฉวีภรณ์	บุญพุ่มพวง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย
10.น.ส.ศิวาพร	วังสมบัติ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย
11.น.ส.ศิริขวัญ	อุทา	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
12.น.ส.สุทธิรา	ดีะวิไชย	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
13.นายอินจันทร์	นันทจิตศักดิ์	สถาบันวิจัยหริภุญชัย

8.ทีมวิจัยจังหวัดตราด

1.นายพนัส	ประคตชอบ	โรงเรียนตราษตระการคุณ
2.นายฉัตรฉัตร	ปะโคทั้ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3.น.ส.มยุรี	อภิวาท	โรงเรียนตราษตระการคุณ
4.นายพรสันต์	เลิศวิทยาวิวัฒน์	โรงเรียนเทคโนโลยีลำปาง
5.น.ส.มุกดา	แพทย์ประทุม	โรงเรียนตราษตระการคุณ

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

9. ทีมวิจัยจังหวัดนครนายก

1. นายสมหมาย	สาตทรัพย์	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. นายบรรจง	ขจรไชยกูล	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. นายปัญญา	บุลิเวคินทร์	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
4. นายสมศักดิ์	เจริญพิทยา	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
5. นายศุภชัย	นุกุลกิจ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก
6. นายธวัชชัย	จั่นเพ็ง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก
7. นางศศิภาญจน์	ตระการศาสตร์	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก
8. นายอุดร	สวัสดิ์	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
9. นายวิชาญ	ดวงสุวรรณ	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
10. นายไพโรจน์	กระจ่างโพธิ์	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
11. นายสมศักดิ์	เกาะกิ่ง	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
12. นายนิคม	เพชรผา	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)

10. ทีมวิจัยจังหวัดนครสวรรค์

1. นายสานนท์	ฉายเรืองโชติ	สหกรณ์การเกษตรหนองฉาง จำกัด จ.อุทัยธานี
2. นายสุรชา	กองหาโคตร	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
3. นายสุรพล	บุตรลพ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
4. น.ส. อรทัย	สันเทพ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
5. นายกฤดากร	กิมสวัสดิ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
6. น.ส. สุจันทร์	มะระประเสริฐศักดิ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
7. นางณัฐสินี	นาคพงศ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

10. ทีมวิจัยจังหวัดนครสวรรค์ (ต่อ)

8. นายพนมพร	กางสำโรง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
9. นางนงลักษณ์	วิเศษทักษ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
10. นายวิทย์	เขียววัฒน์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
11. นายพิศิษฐ์	ฉันทแต่่ง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
12. นายสุทัศน์	บัวเทศ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
13. นายมน	อยู่วัฒนา	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครสวรรค์
14. นายสมภพ	ตติยาภรณ์	กรมส่งเสริมสหกรณ์
15. นางพรรณิ	กัมภีรานนท์	กรมส่งเสริมสหกรณ์
16. นางหนึ่งฤทัย	วัชรูป	สหกรณ์การเกษตรทพทัน จำกัด
17. น.ส. นวพร	ฉายเรืองโชติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

11. ทีมวิจัยจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. น.ส. ยินดี	เจ้าแก้ว	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. นายอวยชัย	ยอดแก้ว	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. นายสว่างค์	สีเผือก	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. นายสุชาย	สุชลจิต	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
5. นางสุพรรณิ	ใจห้าว	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
6. นายโสภณ	ชุมทองโค	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

12. ทีมวิจัยจังหวัดหนองคาย

1. นายสุทิน	สุขคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. นายสมพงษ์	คุณอนุกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. นายสุรพงษ์	พลดาหาญ	องค์กรบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์
4. น.ส.ปิยากร	กองไกรกลาง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย
5. นายอรุณ	ขอคำ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย

13. ทีมวิจัยจังหวัดหนองบัวลำภู

1. นายอานนท์	ผกากรอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. นางอารีรัตน์	ภูธรรมะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. นายอรุณนิตย์	กลิ่นแก้วณรงค์	นักวิชาการสหกรณ์ 7ว.
4. นายจอมประสาน	ผิวหุม	นักวิชาการสหกรณ์ 6ว.

14. ทีมวิจัยจังหวัดนนทบุรี

1. นางรัชณี	โพธิแทน	คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายชนพงศ์	โพธิแทน	กรมป่าไม้
3. นายสมศักดิ์	สุภาจรรยา	กรมส่งเสริมสหกรณ์
4. นายศักดิ์เดช	ลีวิวัฒน์	กรมส่งเสริมสหกรณ์
5. นายเทียม	เพชรจั่น	สหกรณ์การเกษตรปากเกร็ด จำกัด

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

15. ทีมวิจัยจังหวัดปัตตานี

1. นายนอร์ดีน	เจแกล	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี
2. นายอาหะมะ	ແหละ	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จ.ปัตตานี
3. นางยูภาณี	คูปต์กาญจนากุล	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี
4. นางอัสลิษา	ระเด่นอาหมัด	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี
5. นายฉ่ำฟีอี	ล่าเต๊ะ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

16. ทีมวิจัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. นางวิจิตต์ศรี	สงวนวงศ์	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายวินัย	อาจคงหาญ	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นายเกรียงศักดิ์	บุญยะสุด	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
4. นายทวีศักดิ์	ยังให้ผล	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5. นายถาวร	เนคมานูร์กี	สหกรณ์การเกษตรบางบาล จำกัด
6. นายอุบล	เทพทอง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
7. น.ส. พรพรรณ	วีระแพทย์	นิสิตภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์

17. ทีมวิจัยจังหวัดพังงา

1. นายนารถพงศ์	สุนทรนนท์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา
2. นายภักดี	เข้มขาว	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา
3. นายธีรพงศ์	ไกรนรา	สำนักงานประมง จังหวัดพังงา
4. นายฉัตรชัย	สิงห์สุทธิ	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. น.ส. โสภิน	ใจเย็น	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพังงา
6. นายชวรัตน์	มณีโลกย์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกระบี่

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

18. ทีมวิจัยจังหวัดพัทลุง

1. นายบรรเจิด	พฤฒิกิตติ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นายบัญชา	สมบูรณ์สุข	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. น.ศ. ศิษีวิมล	อิวสกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. น.ศ. อรุณ	เมืองสง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
5. นายรัชชัย	ฤกษ์เกลี้ยง	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

19. ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลก

1. นายวิรัช	วานิชชนากุล	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จ.พิษณุโลก
2. นายอดิศักดิ์	ประไพศรี	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จ.พิษณุโลก
3. นายยงยุทธ	อินทชาติ	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จ.พิษณุโลก
4. นายทองสุข	พระบาง	พัฒนาการจังหวัดพิษณุโลก
5. นายคุสิต	องอาจ	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองพิษณุโลก
6. นายมนตรี	ณ รั้งยี	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก

20. ทีมวิจัยจังหวัดภูเก็ต

1. นายพรหมโชติ	ไทรเวช	ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดภูเก็ต
2. นายสุพัฒน์	จันทร์อ่อน	ผู้จัดการฝ่ายบุคคลและฝึกอบรมโรงแรม เอส.ที. พลาซ่า จ.ภูเก็ต
3. น.ศ. สมจิตต์	เข้าห้อง	กรมส่งเสริมสหกรณ์
4. นายเกรียงศักดิ์	จุนินทร์	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดภูเก็ต

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

21. ทีมวิจัยจังหวัดมหาสารคาม

1. นายอัมพน	ห่อนาค	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. นายรังสรรค์	สิงหเลิศ	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. นายชาติรี	ศิริสวัสดิ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มรภ.มหาสารคาม
4. น.ส.เสาวลักษณ์	โกศลกิตติอัมพร	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. นางชมพูนุช	เมฆเมืองทอง	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
6. นางดารณี	แย้มศรีสุข	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม

22. ทีมวิจัยจังหวัดมุกดาหาร

1. น.ส.ปราณี	มัทนันท์	เครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำมูน
2. นายภินันท์	บุญทอน	สมาคมป่าชุมชนภาคอีสาน
3. นายประสิทธิ์	โนรี	สภาเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดมุกดาหาร
4. นายโสภณ	แสงงาม	นักวิชาการสหกรณ์ 7ว. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
5. นายชัยนิพนธ์	บุคดา	นักวิชาการสหกรณ์ 7ว. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
6. นายธนศ	เอื้องกระโทก	นักวิชาการสหกรณ์ 7ว. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร
7. นายแรมเล็ก	นิลนวล	สมาคมเกษตรกรกรรมยั่งยืนลุ่มน้ำโขง
8. นายอดิสร	วัฒนสุข	สมาคมเกษตรกรกรรมยั่งยืนลุ่มน้ำโขง

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

23. ทีมวิจัยจังหวัดยโสธร

1. นายวีระ	ภาคอุทัย	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
2. นายดิเรก	ศรีวะ โสภา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
3. นายพูลชัย	ป้อมวิชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
4. นายประพันธ์	ขลุ่ยเงิน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
5. นายมงคล	รุ่งเรือง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
6. นายนิยม	แก้วทอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1
7. น.ส.เยาวรัตน์	ศรีวรรณันท์	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
8. นายเพชรศักดิ์	ภักดี	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.

24. ทีมวิจัยจังหวัดราชบุรี

1. นางทิพวัลย์	สีจันทร์	คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. น.ส. พันธุ์จิตต์	พรประทานสมบัติ	คณะเกษตร กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. น.ส. พวงทอง	เม็งเกร็ด	นักวิจัยอิสระ
4. นายยุทธภักดิ์	เดชะแก้ว	นักวิจัยอิสระ
5. นายนิรันดร์	ยิ่งยวด	นักวิจัยอิสระ

25. ทีมวิจัยจังหวัดร้อยเอ็ด

1. นายปรีดา	ประพุดิชอบ	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
2. นายสถาพร	มงคลศรีสวัสดิ์	วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. นายการุณ	พงศ์ศาสตร์	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด
4. นายปรมัตต์	โพตาลพล	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด
5. นายเกรียงไกร	กันแก้ว	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

25. ทีมวิจัยจังหวัดร้อยเอ็ด (ต่อ)

6.น.ส.ชนาใจ	หมื่นไธสง	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด
7.นายชยพล	ธานีวัฒน์	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ม.ราชภัฏร้อยเอ็ด
8.นางจินตนา	คาวาซากิ	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.
9.นายปริญญญา	ประพฤติกอบ	ผู้ช่วยนักวิจัย

26. ทีมวิจัยจังหวัดลำปาง

1.นางวันเพ็ญ	พริณฑรากุล	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
2.น.ส.จารุวรรณ	นันทพงษ์	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง จ.เชียงใหม่
3.นายไพศาล	พริณฑรากุล	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
4.นางจุฑามาศ	ชุมพานิช	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
5.นายศรีศักดิ์	วงษ์ทัศนะดิลก	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
6.นายสมัย	แก้วภูศรี	สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศรีวิชัย จำกัด
7.นายสุวัฒน์	ญาณะโค	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
8.นายณรงค์	จันทร์ห้วย	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน
9.นายชัย	วงศ์ตระกูล	สถาบันแสนพะญา จังหวัดลำปาง
10.นายชาญ	อุทธิยะ	สถาบันแสนพะญา จังหวัดลำปาง
11.นายสมาน	สุภักวานิชย์	สถาบันแสนพะญา จังหวัดลำปาง
12.นายสุเทพ	วงศ์สุภา	นักวิชาการพัฒนาชุมชน 6ว.
13.นายสำราญ	จิตใส	สถาบันแสนพะญา จังหวัดลำปาง
14.น.ส.ศิริขวัญ	อุทา	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
15.น.ส.สุทธีรา	ตะวิไชย	สถาบันวิจัยหริภุญชัย
16.นายอินจันทร์	นันทจิตศักดิ์	สถาบันวิจัยหริภุญชัย

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

27. ทีมวิจัยจังหวัดสกลนคร

1.นางปัทมา	สุริยกุล ณ อรุชยา	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ ม.เกษตรศาสตร์
2.นายอลงกรณ์	สุริยกุล ณ อรุชยา	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ ม.เกษตรศาสตร์
3.นายชินภัทร	คันธพนิต	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ ม.เกษตรศาสตร์
4.นางจิตติวารณ	อินสะอาด	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ ม.เกษตรศาสตร์
5.น.ส.ขวัญชนก	วงศ์แพงสอน	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ ม.เกษตรศาสตร์

28. ทีมวิจัยจังหวัดสตูล

1.น.ส.กัลยา	นิตีเรืองจรัส	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2.นายวันชัย	ธรรมศักดิ์การ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3.นายบรรเจิด	พฤตภักดิ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4.น.ส.อุไรรัตน์	พรหมหนู	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล
5.นายถาวรศักดิ์	รัตนชูศรี	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล

29. ทีมวิจัยจังหวัดสมุทรปราการ

1.นางวีรอร	วัดขนาด	วิทยากรอิสระ
2.นายถวัลย์	คล้ายมงคล	กรมชลประทาน
3.น.ส.อรนุช	กันภัย	สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
4.นางสุภา	พรสุธี	โรงพยาบาลสมุทรปราการ
5.น.ส.เหมือนฝัน	มูลศรีแก้ว	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มหาชน
6.นางเดือนจิตต์	วนะไชยเกียรติ	วิทยากรเรื่องธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
7.น.ส.พิณพกา	ทองกระโทก	สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
8.น.ส.ศศิธร	เชี่ยวชาญกิจการ	วิทยากรเรื่องการพัฒนาศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

29. ทีมวิจัยจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

9. น.ส. ชุติกาญจน์ ไกรสิน		สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
10. น.ส. ถมล กงน้อย		สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

30. ทีมวิจัยจังหวัดสมุทรสงคราม

1. นายณรงค์ กู้เจริญประสิทธิ์		คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นางอภิวันท์ กำล้งเอก		คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นายไพโรจน์ ลิ้มศรีสกุลวงศ์		คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. นายชาญชัย เพ็ชรประพันธ์กุล		คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นายโสภณ ทองนพคุณ		นักวิชาการสหกรณ์ 7 ว.
6. นายโสภณ เสาว์ทองหยุ่น		นักวิชาการสหกรณ์ 7 ว.
7. น.ส. รุจิราภา บุญเจือ		นิสิตภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์
8. นายวิฑิต พิสิฐพร		นิสิตภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์
9. นายอรรถพล สงคดี		นิสิตภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์

31. ทีมวิจัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. นายวีระพล แก้วมณี		ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. นายรัชชชัย ปฏิบัติ		ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. นางผริตา หอมทิพย์		ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
4. นายนันทวัช แก้วอำดี		สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. นายสุรศักดิ์ คงสงค์		นักวิชาการอิสระ

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

32. ทีมวิจัยจังหวัดสุรินทร์

1. นายภาสกร	นันทพานิช	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. นายโกวิท	ดีล้อม	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. นายวิทยา	หมั่นเทศมัน	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
4. นางอารีรัตน์	หอมเนียม	นักวิชาการพัฒนาชุมชน 6ว.
5. นายมณฑล	สายกลิ่น	นักวิชาการสหกรณ์ 7 ว.

33. ทีมวิจัยจังหวัดอ่างทอง

1. นางสาวรรณา	ชูโชติ	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายธีรพงษ์	ประสพเกียรติโกคา	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง
3. น.ส. นลินี	สาระกุล	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง
4. นางสุภาพร	ตั้งธงทองกุล	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง
5. น.ส. สรินทร	โมฬีพันธ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

34. ทีมวิจัยจังหวัดอุดรธานี

1. นายวัชรินทร์	สายสาระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. นายยุทธศิลป์	ชัยสิทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
3. นายประยุทธ์	วรรณอุดม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
4. นายพยอม	สวัสดิ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี

รายชื่อนักวิจัยชุดโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล

หน่วยงานต้นสังกัด

35. ทีมวิจัยจังหวัดอุดรดิตถ์

1.รศ.ดร.เสาวคนธ์	สุดสวาสดี	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2.น.ส.สุมนา	สุครัก	กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
3.นายประยุทธ์	สุคัณญ์รัตน์	กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
4.น.ส.ยาใจ	ไวพยาบาล	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรดิตถ์
5.นายสมศักดิ์	ปานดอนไพร	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรดิตถ์

36. ทีมวิจัยจังหวัดอำนาจเจริญ

1.นายบรรพต	ศรีจันทร์นิตย์	สมาคมส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนลุ่มน้ำโขง
2.นายธิปไตย	ฉายบุญครอง	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
3.นายสมหวัง	สินชู	องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)
4.นายประมวล	บุญสงค์	ผู้นำเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ จังหวัดอำนาจเจริญ
5.นายเพียร	ละทารุณ	ประธานสหกรณ์ฯ (สกต.) จังหวัดอำนาจเจริญ

สรุปแบบสอบถาม ชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

การนำเสนอ (ร่าง)รายงานฉบับสมบูรณ์
วันที่ 29 สิงหาคม ถึง วันที่ 8 กันยายน 2549

ข้อ		ความถี่	Percent
	จังหวัด		
	1.กระบี่	1	0.7
	2.กทม.	4	2.9
	3.กาญจนบุรี	10	7.2
	4.กาฬสินธุ์	2	1.4
	5.จันทบุรี	5	3.6
	6.ชลบุรี	3	2.2
	7.เชียงใหม่	3	2.2
	8.ตราด	1	0.7
	9.นครนายก	4	2.9
	10.นครศรีธรรมราช	1	0.7
	11.นครสวรรค์	2	1.4
	12.นนทบุรี	3	2.2
	13.ปัตตานี	3	2.2
	14.พังงา	2	1.4
	15.พัทลุง	4	2.9
	16.พิษณุโลก	4	2.9
	17.ภูเก็ต	2	1.4
	18.มหาสารคาม	2	1.4
	19.มุกดาหาร	3	2.2
	20.ยโสธร	7	5.0
	21.ร้อยเอ็ด	5	3.6
	22.ลำปาง	4	2.9
	23.สกลนคร	2	1.4
	24.สมุทรปราการ	1	0.7
	25.สมุทรสงคราม	9	6.5
	26.สุราษฎร์ธานี	3	2.2
	27.สุรินทร์	3	2.2

ข้อ		ความถี่	Percent
	จังหวัด (ต่อ)		
	28.หนองคาย	5	3.6
	29.หนองบัวลำภู	3	2.2
	30.พระนครศรีอยุธยา	3	2.2
	31.อ่างทอง	1	0.7
	32.อุดรธานี	4	2.9
	33.อุตรดิตถ์	1	0.7
	ไม่ระบุ	29	20.9
	รวม	139	100

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อ		ความถี่	Percent
1	เพศ		
	1.1 ชาย	93	66.9
	1.2 หญิง	46	33.1
	รวม	139	100
2	สถานภาพของท่านที่เกี่ยวข้องกับชุดโครงการวิจัยจังหวัด		
	2.1 หัวหน้าโครงการวิจัย	25	18.0
	2.2 หัวหน้าโครงการวิจัย (ร่วม)	4	2.9
	2.3 นักวิจัย	65	46.8
	2.4 อื่นๆ	45	32.4
	นักวิจัยไต้หวัน	1	0.7
	ที่ปรึกษาโครงการวิจัย	1	0.7
	กลุ่มสมัครใจ	1	0.7
	ผู้จัดการสหกรณ์	1	0.7
	ไม่ระบุ	44	29.6
	รวม	139	100
	3	อาชีพ/หน่วยงานต้นสังกัดของท่านในปัจจุบัน	
3.1 อาจารย์มหาวิทยาลัย		30	21.6
3.2 เจ้าหน้าที่ กตส. (ส่วนกลาง)		5	3.6
3.3 เจ้าหน้าที่ กตส. (สนง.สหกรณ์จังหวัด)		27	19.4
3.4 เจ้าหน้าที่ กตส.(ส่วนกลาง)		2	1.4
3.5 พนักงาน ธ.ก.ส. (สำนักงานใหญ่)		2	1.4
3.6 พนักงาน ธ.ก.ส. (สำนักสาขา)		7	5.0
3.7 พนักงานสหกรณ์		12	8.6
3.8 อื่นๆ		54	38.8
NGO	3	2.2	

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อ		ความถี่	Percent
	3.8 อื่นๆ (ต่อ)		
	ตัวแทนกลุ่มพังกา	1	0.7
	นักวิจัยอิสระ	1	0.7
	ประชาชน	1	0.7
	เจ้าหน้าที่สหกรณ์บริการเขื่อนคลองท่าด่าน	1	0.7
	วิทยากรอิสระ	1	0.7
	ประธานกรรมการสหกรณ์	1	0.7
	กรรมการสหกรณ์	1	0.7
	ข้าราชการบำนาญ	1	0.7
	นักวิจัยอิสระ	2	1.4
	ผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น	1	0.7
	สกว.	1	0.7
	เจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน	1	0.7
	ไม่ระบุ	38	26.6
	รวม	139	100
4.	ท่านเคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาก่อนหรือไม่		
	4.1 ไม่เคย	40	28.8
	4.2 เคยทำแต่ไม่ใช่งานวิจัยแบบมีส่วนร่วม	50	36.0
	4.3 เคยทำมาก่อน....โครงการ	49	35.2
	เคยทำมาก่อน 1 โครงการ	16	11.5
	เคยทำมาก่อน 2 โครงการ	9	6.7
	เคยทำมาก่อน 3 โครงการ	6	4.3
	เคยทำมาก่อน 4 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 5 โครงการ	4	2.9
	เคยทำมาก่อน 7 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 8 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 9 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 10 โครงการ	3	2.2
	เคยทำมาก่อน 11 โครงการ	1	0.7

4.	ท่านเคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาก่อนหรือไม่ (ต่อ)		
	เคยทำมาก่อน 13 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 14 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 15 โครงการ	1	0.7
	เคยทำมาก่อน 19 โครงการ	1	0.7
	4.4 อื่นๆ (โปรดระบุ)	2	1.4
	รวม	139	100
5.	ท่านเคยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ชุดโครงการวิจัย “แนวทางพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่ 9 จังหวัด”หรือไม่		
	5.1 ไม่เคย	107	77.0
	5.2 เคย	32	23.0
	รวม	139	100

ส่วนที่ 2 :ความคิดเห็นของนักวิจัยที่มีต่อการดำเนินโครงการวิจัยในครั้งนี้

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										รวม	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%
1. ท่านยอมรับว่ายังไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับกรอบคิดการดำเนินการโครงการวิจัยเท่าใดนัก	1	1.1	16	17.2	15	16.1	46	49.5	15	16.1	93	100
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการวิจัย ตามที่ตั้งใจไว้ทุกประการ	41	44.1	39	41.9	8	8.6	5	5.4	0	0	93	100
3. การดำเนินการโครงการวิจัย น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ขบวนการสหกรณ์บ้างไม่มากก็น้อย	63	67.7	27	29.0	2	2.2	1	1.1	0	0	93	100
4. การดำเนินการโครงการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ท่านรู้และเข้าใจสถานการณ์ของขบวนการสหกรณ์มากยิ่งขึ้น	45	48.4	44	47.3	3	3.2	1	1.1	0	0	93	100
5. หากมีโอกาสท่านยังต้องการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยต่อจากครั้งนี้	57	61.3	30	32.3	5	5.4	0	0	1	1.1	93	100
6. หากองค์ประกอบของทีมวิจัยมีความเหมาะสมมากกว่านี้ ผลวิจัยที่ได้รับจะดีกว่านี้อย่างแน่นอน	46	49.5	28	30.1	14	15.1	2	2.2	3	3.2	93	100
7. มีการปรับวิธีการและขั้นตอนการทำวิจัยของทีมงานหลายครั้งจึงทำให้การวิจัยต้องชะงักไปบ้าง	11	11.8	39	41.9	17	18.3	22	23.7	4	4.3	93	100
8. ท่านมีความมั่นใจว่า การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาความยากจนไม่ทางตรงก็ทางอ้อม	40	43.0	45	48.4	6	6.5	1	1.1	1	1.1	93	100

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										รวม	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%
9. การสร้าง “เครือข่ายพันธมิตร” ตามกรอบแนวคิดของชุดโครงการวิจัย ไม่มีความแตกต่างและเคยเกิดขึ้นแล้ว ในจังหวัดที่ท่านดำเนินการวิจัย	6	6.5	13	14.0	14	15.1	48	51.6	12	12.9	93	100
10. งานวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ท่านทำอยู่นี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งที่ตัวนักวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย มากกว่างานวิจัยอื่นที่เคยทำมาก่อน	47	50.5	35	37.6	11	11.8	0	0	0	0	93	100
11. ท่านไม่ค่อยมั่นใจนักว่า งานวิจัยที่ทำอยู่จะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด	3	3.2	3	3.2	16	17.2	47	50.5	24	25.8	93	100
12. “การสร้างเครือข่ายพันธมิตร” เช่นที่ทีมวิจัยดำเนินการอยู่นี้น่าจะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มากกว่า	5	5.4	13	14.0	14	15.1	30	32.3	31	33.3	93	100
13. ท่านค่อนข้างมั่นใจว่า เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการโครงการวิจัย “วงสัมพันธ์” ที่ทีมวิจัยพยายามสร้างขึ้นนั้น ย่อมสลายตัวอย่างแน่นอน	2	2.2	5	5.4	27	29.0	34	36.6	25	26.5	93	100
14. ทีมประสานงานกลางควรต้องปรับปรุงด้านการติดต่อประสานงาน และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ทีมวิจัยมากกว่านี้	14	15.1	46	49.5	12	12.9	18	19.4	3	3.2	93	100
15. ท่านเชื่อมั่นว่า เครือข่ายคุณค่าที่ทีมวิจัยพยายามสร้างขึ้นมาขึ้น หากเกิดได้จริงและสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ และการแก้ไขปัญหาความยากจนในระยะยาว	66	71.0	23	24.7	2	2.2	2	2.2	0	0	93	100

ส่วนที่ 3 : ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักวิจัย

1. อะไรคือปัจจัยสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างองค์กรในความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ปัจจัย	ความสำคัญอันดับ 1		ความสำคัญอันดับ 2		ความสำคัญอันดับ 3		ไม่ระบุ		รวม	
		ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%	ความถี่	%
1	ความไว้วางใจระหว่างผู้นำองค์กร	36	38.7	25	26.9	12	12.9	20	21.5	93	100
2	ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงขององค์กร	5	5.4	7	7.5	10	10.8	71	76.3	93	100
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารของแต่ละองค์กร	3	3.2	12	12.9	13	14.0	65	69.9	93	100
4	การทำสัญญา/ข้อตกลง	1	1.1	0	0	7	7.5	85	91.4	93	100
5	ความโดดเด่น / ความเชี่ยวชาญเฉพาะขององค์กร	0	0	5	5.4	11	11.8	77	82.8	93	100
6	การมีเวทีพบปะสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง	40	43.0	24	25.8	13	14.0	16	17.2	93	100
7	การมีผู้ประสานงานกลางที่เป็นที่ยอมรับนับถือ	7	7.5	17	18.3	21	22.6	48	51.6	93	100
8	อื่นๆ	1	1.1	0	0	3	3.2	89	95.7	93	100

ข้อ	ปัจจัย	ความสำคัญอันดับ 1		ความสำคัญอันดับ 2		ความสำคัญอันดับ 3	
		ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน	ความถี่	คะแนน
1	ความไว้วางใจระหว่างผู้นำองค์กร	36	108	25	50	12	12
2	ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงขององค์กร	5	15	7	14	10	10
3	การได้รับข้อมูลข่าวสารของแต่ละองค์กร	3	9	12	24	13	13
4	การทำสัญญา/ข้อตกลง	1	3	0	0	7	7
5	ความโดดเด่น / ความเชี่ยวชาญเฉพาะขององค์กร	0	0	5	10	11	11
6	การมีเวทีพบปะสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง	40	120	24	48	13	13
7	การมีผู้ประสานงานกลางที่เป็นที่ยอมรับนับถือ	7	21	17	34	21	21
8	อื่นๆ	1	3	0	0	3	3

ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างองค์กรในความคิดเห็นของท่าน (เรียงลำดับตามคะแนนที่ถ่วงน้ำหนักตามลำดับความสำคัญ)

ความสำคัญอันดับ 1 ได้แก่ การมีเวทีพบปะสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญอันดับ 2 ได้แก่ ความไว้วางใจระหว่างผู้นำองค์กร

ความสำคัญอันดับ 3 ได้แก่ การมีผู้ประสานงานกลางที่เป็นที่ยอมรับนับถือ

ความสำคัญอันดับ 4 ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารของแต่ละองค์กร

ความสำคัญอันดับ 5 ได้แก่ ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงขององค์กร

ความสำคัญอันดับ 6 ได้แก่ ความโดดเด่น / ความเชี่ยวชาญเฉพาะขององค์กร

ความสำคัญอันดับ 7 ได้แก่ การทำสัญญา/ข้อตกลง

ข้อ 3 กรอบการปฏิบัติงานสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่ท่านคิดว่าเหมาะสมในความคิดเห็นของท่าน
ควรมีขั้นตอนได้แก่

ลำดับที่	ประเด็น/เนื้อหา	ความถี่
	ขั้นต้นของการวิจัย	
1	สร้างความเข้าใจ พบปะผู้นำ สร้างความไว้วางใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่มองค์กร สร้างกรอบคิด	34
2	จัดเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผู้นำองค์กร / สร้างความเข้าใจ / กระตุ้นค่านิยม สหกรณ์/ประชุมกลุ่มย่อย	27
3	การศึกษาสถานการณ์และบทบาทการดำเนินงานเบื้องต้น	20
4	สำรวจกลุ่มเป้าหมาย องค์กร / กลุ่ม / ชุมชน ในหมู่บ้าน ตำบลและหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ	13
5	สร้างศรัทธาปณิธาน(ความตั้งใจ)ให้เกิดก่อน	6
	ขั้นดำเนินการวิจัย	
1	เก็บรวบรวมข้อมูลทุกมิติ / วิเคราะห์ / กำหนดพื้นที่ / ผู้นำองค์กรเป้าหมาย เปิดเวทีตลาดนัดข้อมูล	30
2	วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรคของแต่ละองค์กร(SWOT)	23
3	ร่วมวางแผน ประชุม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	19
4	จัดเวที/ร่วมค้นหาปัญหา / แนวทางการเชื่อมโยง / วางรูปแบบเครือข่าย	16
5	การได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐ	15
6	เครือข่ายมีกิจกรรมโดยกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานกลุ่มมีแผนทิศทางการพัฒนากลุ่ม	15
7	การพัฒนาและขยายผลของเครือข่ายสู่ความเข้มแข็ง	15
8	ร่วมประชุม สร้างความเข้าใจ และความมั่นใจ	14
9	การจัดทำกรอบทิศทางการดำเนินของกลุ่ม / วัตถุประสงค์เครือข่าย / กำหนดกิจกรรมนำร่อง / วางรูปแบบ / องค์กร ที่เป็นสมาชิกของเครือข่าย	14
10	กลุ่มสมัครใจร่วมกันเป็นเครือข่ายประสานเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มเป้าหมาย	13
11	การสร้างรูปแบบเครือข่าย และกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติ	12
12	กระตุ้นเครือข่ายให้ขับเคลื่อนจนกว่ากลุ่มมีวิวัฒนาการตนเองได้เข้มแข็ง	10
13	ค้นหาศักยภาพของกลุ่ม	9

ข้อ 3 กรอบการปฏิบัติงานสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่ท่านคิดว่าเหมาะสมในความคิดเห็นของท่าน
ควรมีขั้นตอนได้แก่ (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น/เนื้อหา	ความถี่
14	การติดต่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติการ	8
15	การริเริ่มและดำเนินการกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และกำหนดเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย	8
16	การมีผู้ประสานงานกลางที่เป็นที่ยอมรับนับถือและเป็นทีมสอดคล้องกับองค์กร เครือข่าย	6
17	รวบรวมกลุ่มที่แสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมเครือข่าย สร้างกระบวนการ ต่อเนื่อง	5
18	ดำเนินการตามแผนและการหนุนเสริมของทีมวิจัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	33
19	ประเมินผล,สรุปปรับปรุงแก้ไข และกำหนดแผนในอนาคตต่อไป	44

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับทีมวิจัยจังหวัด

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
1	ติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรม / โครงการ / แผนงานของเครือข่ายในชุมชนที่เกิดขึ้น สร้างความเข้าใจ การจัดเครือข่ายพันธมิตรและการหนุนเสริมความเข้มแข็ง และขยายกิจกรรมการเชื่อมโยง และกลุ่มองค์กรและมีการเรียนรู้มากขึ้น	24
2	ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และทำความเข้าใจถึงความจำเป็นของโครงการในทุกระดับ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างเครือข่ายคุณค่าของกลุ่ม / องค์กร ในพื้นที่จังหวัดการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิชาการ นักวิจัยมืออาชีพ กับส่วนอื่นควรปรับแนวคิดทัศนคติให้เข้ากันได้ให้ได้มากที่สุด	10
3	เป็นแนวทางการพัฒนาขบวนการสหกรณ์กับขยายเครือข่ายให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นจากเครือข่ายเดิมที่มีอยู่แล้ว	6
4	ทีมวิจัยควรประกอบไปด้วย จากทุกภาคส่วน เช่น นักวิจัยในพื้นที่, นักวิชาการ, ภาคประชาชน, สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นต้น และควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ของทีมประสานงานกลางให้มากขึ้น	5
5	ระยะเวลา 1 ปีสำหรับการวิจัยพื้นที่จังหวัด ซึ่งมีกิจกรรมหลากหลายอาจจะไม่ครบถ้วน ละเอียดเพียงพอ พลังความเข้มแข็งของสหกรณ์/องค์กรยังไม่เชื่อมโยงอย่างจริงจัง ควรที่จะมี Phase วิจัยครั้งต่อไปและให้งบประมาณสนับสนุน	5
6	ส่งเสริมองค์ความรู้ต่างๆ ด้านการตลาดโดยเฉพาะการทำการค้ากับห้างขนาดใหญ่ ตลาดในพื้นที่จังหวัดต่างๆ (กระจายตลาด) และการค้าต่างประเทศ สำรวจความต้องการผลิตภัณฑ์ของเครือข่าย (เน้น 4 P: Product, Promotion, Price, Place)	3
7	มีการวางแผนงานและการมอบหมายงานให้ชัดเจนพร้อมกรอบเวลาการทำงาน	3
8	ควรสนับสนุนการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในจังหวัด โดยการขยายเครือข่าย และสนับสนุนการดำเนินงานในลักษณะของธุรกิจ เช่น การพัฒนาด้านการเพิ่มมูลค่า (Value add), การเสริมด้าน Logistics ฯลฯ	2

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับทีมวิจัยจังหวัด (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
9	ตั้งคณะทำงานประสานงานสร้างเครือข่ายพันธมิตร โดยสำนักงานสหกรณ์จังหวัดต่อยอดจากทีมวิจัยจังหวัด ตั้งงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยสหกรณ์ทุกจังหวัด จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ระยะดำเนินการ 3 ปี	2
10	ควรมีเวทีให้สหกรณ์/กลุ่ม ได้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรค กันอย่างต่อเนื่องตรงกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่ม/สหกรณ์	2
11	ควรสร้างทีมงานวิจัยในระดับจังหวัดให้เข้มแข็ง	2
12	จิตวิญญาณของนักพัฒนาเพื่อให้อำนาจให้เกิดความรู้ความเข้าใจของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างเครือข่ายคุณค่าของคนในองค์กรในพื้นที่จังหวัด	2
13	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยสหกรณ์ต่างๆ ตลอดจนเชื่อมโยงขยายเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในระดับเครือข่าย	2
14	ความหลากหลายขององค์ความคิด ต้องมีการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อน และยอมรับความจริงที่เป็นอยู่ การต่อยอดโครงการ จะนำเข้าสู่กิจกรรมปกติ และสนับสนุนให้เครือข่ายชุมชนได้ร่วมพลังความคิดสร้างสรรค์ และดำเนินการร่วมกับท้องถิ่นในระดับการปฏิบัติการได้	2
15	สร้างเครือข่ายสหกรณ์ฯ ให้ได้เป็นรูปธรรม	2
16	จิตวิญญาณของนักพัฒนาและทุ่มเทเพื่อผลสำเร็จ	2
17	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยสหกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการเชื่อมโยงขยายเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงในระดับเครือข่าย	2
18	นำข้อมูลงานวิจัยทั้งหมดทั้งกลุ่มองค์กร มาดำเนินการพัฒนาต่อยอดร่วมกับองค์กรในพื้นที่จังหวัด ทำการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป โดยเฉพาะการประสานงานกับผู้ว่า CEO ให้การหนุนเสริมต่อไป และหนุนให้กลุ่มที่เข้มแข็งช่วยเหลือกลุ่มที่อ่อนแอกว่าให้ร่วมในขบวนการ	1
19	การผลักดันให้การดำเนินงานกับเครือข่ายพันธมิตรสามารถดำเนินกิจกรรมทางเครือข่ายสามารถช่วยเหลือเชื่อมโยงเป็นรูปธรรม	1

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับทีมวิจัยจังหวัด (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
20	ควรมีการต่อยอดเจาะลึกเฉพาะเครือข่ายที่ดีเด่นหรือเรื่องที่สำคัญๆ	1
21	ควรจัดทำจังหวัดที่ยังเหลืออยู่	1
22	ให้การอบรม สัมมนา ร่วมกันของทุกสหกรณ์	1
23	ทีมนักวิจัยจะเริ่มทยอยออกมา และอยู่เป็นพี่เลี้ยงอยู่จะทำให้เครือข่ายมีอิสระ ในการประชุมและเสนอแนวคิด	1
24	นำข้อมูลกับผลการดำเนินการวิจัยมาประยุกต์ใช้กับนำหน่วยงานภาครัฐกับ เอกชนกับสหกรณ์การเกษตรที่ยัง ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ตระหนักและให้ ความสำคัญกับการพัฒนาการสหกรณ์	1

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับทีมประสานงานกลาง

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
1	การประสานงาน การติดตามประเมินผล ความก้าวหน้างานวิจัย เป้าหมาย งานวิจัยต้องชี้แจงเพื่อให้เข้าใจตรงกัน	8
2	จัดให้มีการประชุมประสานงานระหว่างส่วนกลาง และจังหวัดหรือเชื่อมพบปะกับ องค์กรเครือข่ายแต่ละจังหวัดด้วย และขอให้ดำเนินการวิจัยพัฒนาขบวนการ สหกรณ์ ต่อไปอีกสัก 2 ปี เป็นอย่างน้อย	5
3	ให้คำปรึกษา,สร้างองค์ความรู้และสร้างเวที การพัฒนาองค์ความรู้	4
4	ควรหนุนเสริมในเรื่ององค์ความรู้จากภายนอกที่เครือข่ายในพื้นที่ต้องการ	4
5	ให้การสนับสนุนในเชิงวิชาการและในเชิงการทำวิจัย นำเสนอเผยแพร่กับ องค์กรอื่นๆ สาธารณะชนต่อไป	4
6	ควรมีการขออนุมัติกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้บุคลากรที่ทางราชการ โยกย้าย สามารถกลับไปช่วยเหลืองานวิจัยได้เต็มเวลา	3
7	การสื่อสารองค์ความรู้ใหม่ๆ และขยายการแลกเปลี่ยนในการเรียนรู้ในหมู่ นักวิจัยต่างพื้นที่เพื่อความหลากหลายขององค์ความรู้	3
8	จัดกระบวนการและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักวิจัยติดตามผลการ ดำเนินงานและเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานขององค์กรเครือข่าย	4
9	วิจัยเรื่องการอยู่รอดของชุมชน,เรื่องสร้างอุปนิสัยของชุมชน	2

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับทีมประสานงานกลาง (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
10	ควรทำความเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรแต่ละองค์กร เพื่อให้เกิดการทำงานที่ชัดเจนขึ้น เนื่องจากทางองค์กรมองไม่เห็นถึงความสำคัญเลย ไม่ให้ความสำคัญร่วมมือโดยเฉพาะในระดับจังหวัด	2
11	การสื่อสารองค์ความรู้ใหม่ๆ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมู่นักวิจัยต่างพื้นที่ เพื่อความหลากหลายขององค์ความรู้	2
12	การประสานงาน เป้าหมาย งานวิจัยต้องชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจสามารถทำให้อบเจกทีฟได้ ทำให้ทีมวิจัยสามารถเดินได้อย่างถูกต้อง	2
13	เพิ่มประเด็นวิจัยและพัฒนา ให้ชุมชนได้ประโยชน์จากงานวิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม	2
14	ควรมีโครงการต่อเนื่อง ขยายผลข้อค้นพบที่เป็นเครือข่ายคุณค่ากระจายไปสู่พื้นที่ที่มีบริบทคล้ายกัน	2
15	มีการพบปะกับทีมวิจัยจังหวัดมากขึ้น เพื่อให้คำแนะนำหรือถ่ายทอดข้อมูลหรือประสบการณ์ที่พบจากทีมอื่น โดยการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานมากขึ้น	2
16	สร้างองค์ความรู้- การจัดการความรู้ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด	2
17	ให้การสนับสนุนกับการวางกรอบในการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ให้สอดคล้องและต่อเนื่องจาก ปี 2549	1
18	มีการติดต่ออย่างต่อเนื่อง และลงไปสัมผัสงานวิจัย ไม่ควรอยู่ส่วนกลางเพียงอย่างเดียว จะได้ทราบปัญหาของโครงการวิจัยในแต่ละชุดโครงการ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทัน่วงที	1
19	ขยายโครงการเพิ่มขึ้นในพื้นที่เป้าหมายใหม่ ควรเป็นพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย	1
20	หัวหน้าโครงการน่าจะเป็นคนในพื้นที่ เพราะสามารถทุ่มเทกับงานได้ ในส่วนกลางน่าจะมีการหนุนเสริมในพื้นที่บ้างเพื่อกระตุ้นการทำงานในพื้นที่และพัฒนาโจทย์	1
21	พยายามนำปัญหาที่แท้จริง เสนอเพื่อแก้ไขนำวิชาการที่เป็นประโยชน์เสนอเข้าโครงการ	1
22	การอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และเทคนิคกระบวนการทำงานให้นักวิจัย ควรจัดให้มากกว่านี้ รวมทั้งจัดตั้งเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยจังหวัดต่างๆ เพิ่มมากขึ้น	1

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับทีมประสานงานกลาง (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
23	จัดกลุ่ม Cluster เครือข่ายคุณค่าที่มีสินค้า / บริการ พัฒนาห่วงโซ่ทางธุรกิจ โดยจัดวางระบบให้ และสรุปผลการดำเนินงานในลักษณะการพัฒนา เครือข่ายคุณค่าเพิ่มขึ้น	1
24	ควรมีความรู้พื้นฐานทางสหกรณ์ และปฏิบัติงานอยู่ในชุมชน โดยมีพี่เลี้ยง ทั้งนี้ได้ประสานความร่วมมือกับ อบจ. สนับสนุนโครงการ “คลังสมอง” ให้เป็นวิทยากรเสริมความรู้กิจการสหกรณ์ใน โรงเรียนและชุมชน	1
25	กำหนดแนวทางวิจัยร่วมกันระหว่าง จังหวัด, ส่วนกลาง, ทีมวิจัยจังหวัด	1

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับตัวนักวิจัย

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
1	พัฒนางานวิจัยต่อไปอย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม	6
2	พัฒนาด้านการเขียนรายงานทางวิจัย และมีความรู้ ประสบการณ์ และความชัดเจนมากขึ้น พัฒนาตัวเองมากขึ้น ทุ่มเทมากขึ้น	5
3	โครงการใหม่ๆ นี้จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของสมาชิก	4
4	ควรดำเนินการต่อเนื่อง เพราะเป็นคนในพื้นที่ และเห็นคุณค่าของการดำเนินงาน ต้องมีการสร้างสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องระหว่างส่วนกลาง และทีมวิจัยจังหวัด	4
5	นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินการวิจัยมาวิเคราะห์และวางแผนร่วมกับเครือข่ายฯ เพื่อวางแผนหาแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อดำเนินกิจกรรมที่ต่อยอดจากเดิม	4
6	ควรมีการเสริมความรู้ด้านการวิจัยให้มากขึ้น และมีความชัดเจนในการลงทำงานในพื้นที่มากกว่านี้	3
7	การให้หลักทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัย ควรสังเคราะห์แนวทางการวิจัยเชิงลึก	3
8	หนุนเสริมรากหญ้า ภารกิจหลักของสังคม การอยู่ร่วมกัน การส่งเสริมในการคิดคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ทิศทาง และการนำทรัพยากร มนุษย์ และทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน กิจการ องค์กร และประเทศ	3

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับตัวนักวิจัย (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
9	การต่อยอดในเรื่องนี้ จะทำให้ผู้วิจัยมีความเชี่ยวชาญ มีเทคนิค สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ ต้องเรียนรู้และพัฒนากรอบการคิด วิเคราะห์ด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น การทำงานอยู่บนพื้นฐานประสบการณ์เดิม	3
10	ต้องเข้าร่วมทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กล้าที่นำเสนอข้อมูลและปัญหาต่างๆ เข้าสู่ขบวนการ	3
11	ผลักดันยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสาร จากตัวแทนเครือข่ายไปสู่สมาชิกของกลุ่มต่างๆ (อาจเรียกว่า มวลชนเครือข่าย ต้องหาทางเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่มวลชนเครือข่ายให้ได้)	2
12	ต้องวางแผนให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อการจัดเวทีให้ได้ประโยชน์มากขึ้น ในค่าใช้จ่ายที่ไม่มาก ฯลฯ	2
13	ในส่วนที่ทำอยู่แล้วให้มีการดำเนินการต่อ เมื่อในการสร้างเครือข่ายต่อเนื่อง ยั่งยืน และมีการขยายผลต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่	2
14	งานวิจัยและการสร้างเครือข่ายถือเป็นงานใหม่ และต้องใช้เวลาในการศึกษา และร่วมงานมากกว่านี้	2
15	พัฒนาทักษะเรื่องการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมให้มากขึ้น	2
16	งานวิจัยของ สกว. สร้าง Learning Process แต่การ Change Thinking System ไม่เกิดในตัวนักวิจัย	2
17	Initiative thinking to word Innovation สำหรับนักวิจัย / ผู้ประสานโครงการ ไม่เกิด ทำให้ Present ที่เกิดขึ้นมองไม่ออกว่าจะสร้าง Researcher อย่างไร ได้ แค่ KM เท่านั้น	2
18	พัฒนาคน (สมาชิก) โครงการฝึกอบรม ทำความเข้าใจ (ให้เข้าใจและปฏิบัติ อย่างแน่นๆ ไม่ใช่ “ไฟไหม้ฟาง”)	2
19	ค้นหากรอบแนวคิดใหม่ในการเชื่อมโยงเครือข่าย	2
20	ผลักดันยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสาร จากตัวแทนเครือข่ายไปสู่สมาชิกของกลุ่มต่างๆ (อาจเรียกว่า มวลชนเครือข่าย ต้องหาทางเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่มวลชนเครือข่ายให้ได้)	2
21	สร้างนักวิจัยในพื้นที่ให้มากที่สุด เนื่องจากจะสามารถทำให้ชุมชนสามารถที่จะวิเคราะห์ตัวเองได้	2

ข้อเสนอแนะสำหรับการต่อยอด การดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยในระดับตัวนักวิจัย (ต่อ)

ลำดับที่	ประเด็น	ความถี่
22	เมื่อมีโครงการสร้างเครือข่ายแล้ว มีการประชุมระหว่างองค์กรแล้ว หาข้อมูลข่าวสารเพื่อที่จะสร้างเครือข่ายในมุมมองให้กว้างๆ หากความพร้อมทุกอย่างองค์กร คาดหวังว่าเครือข่ายนั้นจะสำเร็จอย่างแท้จริง	2
23	ตัวนักวิจัยคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นคนในพื้นที่และเห็นคุณค่าของการดำเนินการ	2
24	ควรจะได้รับงบประมาณในการวิจัยต่อยอดเพื่อให้เครือข่ายที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นในระดับประชาชน มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยให้เป็นทีมวิจัยที่ให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะแก่เครือข่ายในอีกระยะหนึ่ง	2
25	ควรจะมีการส่งเสริมความรู้ด้านงานวิจัยให้มากขึ้น และมีความชัดเจนในการลงทำงานในพื้นที่มากกว่านี้	2
26	ต้องมีเวทีพัฒนาโครงการให้มากกว่านี้ เพื่อเป้าหมายและโจทย์วิจัยจะได้ชัดเจน	2
27	การทบทวนบทบาทเครือข่ายผ่านพันธมิตรที่ล้มเหลว เพื่อสร้างระบบเครือข่าย	1
28	ค้นคว้าหาทางที่จะพัฒนา “ศรัทธา” ต่ออุดมการณ์สหกรณ์	1
29	ต้องพยายามประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่เบื้องหลังการจัดตั้งองค์กรชุมชน และหาทางให้เจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน หันหน้ามาทำงานร่วมกัน	1
30	ต้องทำความเข้าใจ และชี้แจงหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ยอมรับการทำงานวิจัย และเอื้อต่อการทำวิจัย ให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วง และไม่ปัญหาสำหรับงานประจำอยู่	1
31	ต้องการให้มีการสร้างเครือข่าย ในด้านการจัดจำหน่าย ในระดับจังหวัดและระดับภูมิภาคต่อไป	1
32	การทำงานนี้ต้องวางอยู่บนพื้นฐานความเชื่อมั่นว่าชาวบ้านและชุมชนมีศักยภาพ สามารถนำเองได้ ผู้วิจัยเป็นเฉพาะตัวเสริม ซึ่งจะเป็นเรื่องที่ต้องสอนให้นักวิจัย “เปิดใจรับความจริง” และสอนวิธีการทำงานร่วมกันกับชุมชน โคนเฉพาะกรณีของนักวิจัยจากส่วนกลาง (อาจารย์/ข้าราชการ)	1

ประมวลกิจกรรมการหนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง

พิธีลงนามความร่วมมือการดำเนินโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

วันพุธ ที่ 1 มิถุนายน 2548

ณ ห้องประชุมกำพล อดุลวิทย์ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รองศาสตราจารย์ ดร. วิโรจ อิมพิทักษ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมลงนามกับศาสตราจารย์ปิยะวัติ บุญหลง ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ในพิธีลงนามความร่วมมือการดำเนินโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” เพื่อต่อยอดและขยายองค์ความรู้จากงานวิจัยสหกรณ์ตลอดจนเชื่อมโยงและสร้างเครือข่าย ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สนับสนุนในการวิจัย ๑ จำนวน 40 ล้านบาท เพื่อดำเนินการในพื้นที่ 36 จังหวัด ภายในระยะเวลา 1 ปี โดยรองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ประสานงานโครงการวิจัยฯ นี้

เมื่อวันพุธ ที่ 1 มิถุนายน 2548 ณ ห้องประชุมกำพล อดุลวิทย์ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

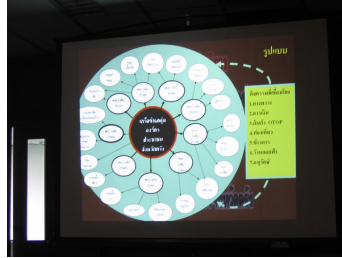
การประชุมโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ครั้งที่ 1/2548

วันพุธ ที่ 22 มิถุนายน 2548 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ประสานงานของสถาบันฯ มก. ซึ่งได้รับเงินทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดการประชุมโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ครั้งที่ 1/2548 วันพุธ ที่ 22 มิถุนายน 2548 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อหารือในเบื้องต้น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท เป็นผู้ประสานงานของโครงการวิจัยฯ ได้กล่าวเปิดการประชุมและกล่าวถึงประสบการณ์จากบทเรียนชุดวิจัย 9 จังหวัดที่ผ่านมา พร้อมทั้งชี้แจงความเป็นมาของโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” และทีมประสานงานกลางจะจัดเวทีขึ้นในช่วงเดือน กรกฎาคม 2548 เพื่อสรุปสังเคราะห์จากบทเรียนชุดวิจัย 9 จังหวัด ในช่วงบ่ายจะเปิดตัวชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ด้วยการนำเสนอทีมงาน 36 จังหวัด ต่อผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งมาจากกลุ่มองค์กร/ประชาชน

การประชุมชี้แจงโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

วันพุธ ที่ 20 กรกฎาคม 2548 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม ชั้น 1 สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ถ.พิชัย เเทเวศร์ กรุงเทพฯ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ประสานงานกลางโครงการวิจัยฯ จัดประชุมชี้แจงโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ให้กับทีมวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และขบวนการสหกรณ์ ในวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 1 สำนักถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ถ.พิชัย เเทเวศร์ กรุงเทพฯ เพื่อการเตรียมความพร้อมของทีมวิจัย ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญพิเศษวระณะ เสนทอง และ อ.ดร.สุขุมพร โยธาสมุทร ผู้ช่วยผู้ประสานงานกลางโครงการวิจัยฯ

การประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

วันพฤหัสบดี ที่ 25 สิงหาคม 2548 เวลา 08.00 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ บางเขน

บรรยากาศภายในงานการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด เนื่องด้วยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับมอบหมายจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และศูนย์อำนวยการต่อต้านความยากจนแห่งชาติ (ศตจ.) กระทรวงมหาดไทย ให้เป็นผู้ดำเนินการโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตร ระหว่างกลุ่ม/องค์กรประชาชน และสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัด โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการประมาณ 500 คน

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 25 สิงหาคม 2548 ระหว่างเวลา 08.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ บางเขน

พล.ต.อ.ดร.ชิตชัย วรรณสถิตย์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์/กลุ่มองค์กรประชาชนในพื้นที่ 36 จังหวัด” และบรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่อง “นโยบายการต่อต้านความยากจนของประชาชน”

ภาคบ่าย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้จัดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการวิจัย และเสนอบทสังเคราะห์ผลการวิจัยการเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์และกลุ่ม/องค์กรประชาชนในพื้นที่ 9 จังหวัด ที่ได้สิ้นสุดโครงการฯ ไปเรียบร้อยแล้ว โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงานโครงการฯ เป็นผู้ดำเนินรายการ และวิทยากรจากทีมวิจัยจังหวัด 9 จังหวัด

ในวันศุกร์ ที่ 26 สิงหาคม 2548 ระหว่างเวลา 09.30 – 16.30 น. เป็นการระดมความคิดของนักวิจัย นักวิชาการ และ ผู้นำกลุ่ม/องค์กรประชาชน โดยแต่ละกลุ่มใช้เครื่องมือแตกต่างกันไป ซึ่งเป็นการเปิดวิสัยทัศน์ วางกรอบแนวคิดในงานวิจัย เพื่อเป็นการมองระบบการจัดการอย่างมีระบบ

หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้มีการถ่ายรูปรวมผู้เข้าร่วมทั้งหมดไว้เป็นเกียรติเนื่องจากถือเป็นการเริ่มเปิดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด

ท้ายสุดในวันเสาร์ ที่ 27 สิงหาคม 2549 ได้มีการบันทึกสัญญาข้อตกลงระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในนามรศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ กับหัวหน้าทีมวิจัย จังหวัดทั้ง 36 จังหวัด ที่จะร่วมกันทำงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด

การประชุมโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” (ทีมวิจัยพื้นที่จังหวัดปัตตานี)

วันอังคาร ที่ 22 พฤศจิกายน 2548 เวลา 08.30 – 10.00 น.

ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการประชุมโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” (ทีมวิจัยพื้นที่จังหวัดปัตตานี) ในวันอังคารที่ 22 พฤศจิกายน 2548 ระหว่างเวลา 08.30 – 10.00 น. ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทีมวิจัยจังหวัดปัตตานีขอเสนอ(ร่าง)รายงานความก้าวหน้าในระยะที่ 1 ต่อทีมประสานงานกลาง ก่อนที่จะถึงการประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 รอบที่ 1 จริงในวันที่ 22-23 ธันวาคม 2548 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมี รศ.จุฑาทิพย์ กัทราวท และผู้เชี่ยวชาญพิเศษวรรณะ เสนทอง ทีมประสานงานกลาง ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของทีมวิจัยจังหวัดปัตตานี และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานวิจัย

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อกำหนดกรอบทิศทางงานธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

วันพฤหัสบดี ที่ 24 พฤศจิกายน 2548 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อกำหนดกรอบทิศทางงานธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ ในวันพฤหัสบดี ที่ 24 พฤศจิกายน 2548 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ซึ่งจัดเป็นกลุ่มสหกรณ์ภาคประชาชนที่มีการดำเนินงานในระดับแนวหน้าของชุมชนองค์กรหนึ่ง มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 53 คน ซึ่งเป็นผู้นำของธนาคารหมู่บ้านจากหลายๆ จังหวัด

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดวิสัยทัศน์ การพัฒนาการดำเนินการธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริแก่ผู้นำธนาคารหมู่บ้านฯ ตลอดจนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางกรอบทิศทางการดำเนินงานธนาคารหมู่บ้านฯ เพื่อให้ผู้นำได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป และสามารถตกผลึกกลายเป็นมติ KU HOME สำคัญ คือ “ให้สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์เป็นแม่ข่ายทางวิชาการแก่ธนาคารหมู่บ้าน”

การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด

วันศุกร์ ที่ 25 พฤศจิกายน 2548 เวลา 09.00 – 12.30 น.

ณ ห้องประชุม สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์

การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ในวันศุกร์ ที่ 25 พฤศจิกายน 2548 เวลา 09.00 – 12.30 น. ณ ห้องประชุม สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวาระ คณะกรรมการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในโครงการฯ เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือให้มีความสนับสนุนการวิจัยระหว่างผู้รับผิดชอบงานโครงการวิจัย และผู้ปฏิบัติงานการส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะช่วยผลักดันให้งานโครงการวิจัยประสบผลสำเร็จ

ทีมประสานงานกลางของโครงการฯ ได้เชิญทีมวิจัยจังหวัดปัตตานีมาบรรยายเรื่อง “ได้อะไรจากการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในจังหวัดปัตตานี” โดย คุณนอร์ดิน เจะแล หัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นข้าราชการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ พร้อมทั้งอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมครั้งนี้

ประชุมหารือโครงการ “สัมมนาการเชื่อมโยงเครือข่ายตลาดข้าวอินทรีย์พันธุ์ผสมคุณธรรมแบบครบวงจร”

วันจันทร์ ที่ 19 ธันวาคม 2548

ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

การประชุมปรึกษาหารือโครงการข้าวคุณธรรม คุณพ่อวิจิตร บุญสูง และคณะทีมงานโครงการฯ เข้ามาปรึกษาหารือเรื่องโครงการจัดทำข้าวคุณธรรม กับ รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อวันจันทร์ ที่ 19 ธันวาคม 2548 ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประชุมโครงการนำร่องบูรณาการจังหวัดเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

วันพุธ ที่ 21 ธันวาคม 2548 เวลา 08.30 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการและผู้อำนวยการฝ่าย 4 ผู้ประสานงานการจัดประชุมโครงการนำร่องบูรณาการจังหวัดเพื่อแก้ปัญหาความยากจน ระหว่างนักวิจัย โครงการนำร่องบูรณาการ และ โครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด พบว่าสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินโครงการทั้ง 2 โครงการ น่าจะเกิดประโยชน์มาก หากทีมวิจัยของทั้ง 2 โครงการได้โอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในวันพุธ ที่ 21 ธันวาคม 2548 เวลา 08.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

หลังจาก ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย ได้เปิดการประชุมปรึกษาหารือครั้งนี้แล้ว นักวิจัยทั้ง 2 โครงการได้แบ่งกลุ่มและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานที่ผ่านมาในระยะเวลาที่หนึ่ง เพื่อนำองค์ความรู้ที่แลกเปลี่ยนไปปรับใช้ในการทำงานวิจัยของแต่ละท่าน

การประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ครั้งที่ 1 รอบที่ 1
วันที่ 22-23 ธันวาคม 2548 เวลา 08.00 – 16.45 น.
ณ ห้องนันทรี 1 ชั้น 4 อาคารเค.ยู.โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดการประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 รอบที่ 1 โดยมีทีมวิจัยจังหวัดในโครงการเข้าร่วม 18 จังหวัด ในวันที่ 22-23 ธันวาคม 2548 เวลา 08.00 – 16.45 น. ณ ห้องนันทรี 1 ชั้น 4 อาคารเค.ยู.โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รศ.จุฑาทิพย์ กัทรวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ซึ่งแจ้งรายละเอียดในการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า ประกอบด้วยทีมวิจัยจังหวัดปัตตานี, สตูล, พัทลุง, เชียงราย, ลำปาง, อุดรดิตถ์, นครนายก, พิษณุโลก, นครศรีธรรมราช, อ่างทอง, กาฬสินธุ์, กาญจนบุรี, ยโสธร, อุตรธานี, ร้อยเอ็ด, นนทบุรี, อำนาจเจริญ และนครสวรรค์

ทีมประสานงานกลางของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น ให้แก่ทีมวิจัยจังหวัด ได้นำไปปรับใช้ในการทำวิจัยของทีมตนเอง

นักวิจัยของแต่ละทีมวิจัยจังหวัด ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ ในการทำวิจัยในโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

การประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ครั้งที่ 1 รอบที่ 2
วันที่ 4-5 มกราคม 2549 เวลา 08.00 – 16.45 น.

ณ ห้องนันทรี 1 ชั้น 4 อาคารเค.ยู.โฮม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ จัดประชุมการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 รอบที่ 2 ในวันที่ 4-5 มกราคม 2549 เวลา 08.00 – 16.45 น. โดยมีทีมวิจัยจังหวัดเข้าร่วมการประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้า 18 ทีม ต่อจากวันที่ 22-23 ธันวาคม 2548 ณ ห้องนันทรี 1 ชั้น 4 อาคารเค.ยู.โฮม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น ให้แก่ทีมวิจัยจังหวัดที่เข้าร่วมประชุม ได้นำไปปรับใช้ในการทำวิจัยของทีมตนเอง

นักวิจัยของแต่ละทีมวิจัยจังหวัด นำเสนอรายงานความก้าวหน้าในระยะที่ 1 ให้ในที่ประชุมทราบ

การประชุมนำเสนอรายงานความก้าวหน้าในวันนี้ ประกอบด้วยทีมวิจัยจังหวัด ดังนี้ ทีมตราด, ทีมกระบี่, ทีมสุรินทร์, ทีมมุกดาหาร, ทีมภูเก็ต, ทีมมหาสารคาม, ทีมสมุทรปราการ, ทีมชลบุรี, ทีมราชบุรี, ทีมกรุงเทพฯ, ทีมสุราษฎร์ธานี, ทีมสมุทรสงคราม, ทีมหนองคาย, ทีมหนองบัวลำภู, ทีมพังงา, ทีมสกลนคร, ทีมจันทบุรี, และทีมพระนครศรีอยุธยา

การประชุมเชิงปฏิบัติการแนวทางการพัฒนาองค์กรกลางของขบวนการสหกรณ์ระดับชาติ
ภายใต้การนำของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

“พัฒนาระบบการสหกรณ์ไทยก้าวใหม่ ในทศวรรษที่ 10 น้อมใจถวายในหลวง”

วันศุกร์ ที่ 6 มกราคม 2549

ณ โรงแรมบางกอกพาเลส กรุงเทพฯ

บรรยากาศในการลงทะเบียนในการประชุมใหญ่วิสามัญสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2549 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 1,000 คน ซึ่งได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์ฯ ชุดใหม่

ท่านสุชัย เศรษฐ์บุญสร้าง กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการแนวทางการพัฒนาองค์กร กลางของขบวนการสหกรณ์ระดับชาติ ภายใต้การนำของสันนิบาตสหกรณ์แห่ง ประเทศไทย “พัฒนาระบบการสหกรณ์ไทยก้าวใหม่ ในทศวรรษที่ 10 น้อมใจ ถวายในหลวง”

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุดที่ 21 เพื่อให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “เพื่อกำหนดกรอบทิศทาง การดำเนินงานและช่องทางการตลาดของกลุ่มสตรีสหกรณ์”

วันพุธ ที่ 18 มกราคม 2549 เวลา 08.30 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ ชั้น 2 อาคาร เค.ยู.โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวเปิดงานการประชุมการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เพื่อกำหนดกรอบทิศทาง การดำเนินงานและช่องทางการตลาดของกลุ่มสตรี สหกรณ์” โดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพุธ ที่ 18 มกราคม 2549 เวลา 08.30 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ ชั้น 2 อาคาร เค.ยู.โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีการบรรยาย เรื่อง เพื่อกำหนดกรอบทิศทาง การดำเนินงานและ ช่องทางการตลาดของกลุ่มสตรีสหกรณ์ โดย ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวรรณะ แสนทอง

การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจากผู้แทนกลุ่มสตรีสหกรณ์ใน
จังหวัดปริมณฑล และจังหวัดที่มีผลผลิตดีเด่น รวมประมาณ 50 คน

ในการจัดประชุมครั้งนี้ ได้มีการนำเสนอสินค้าของแต่ละกลุ่มสตรี
สหกรณ์ ผู้เข้าร่วมประชุมมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละท่าน

คณะทีมงานของ KU OUTLET CENTER พิจารณาสินค้าที่ผู้แทน
กลุ่มสตรีสหกรณ์นำเสนอผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มนำมา เพื่อนำมาวางจำหน่ายใน
KU OUTLET CENTER

หลังจากการนำเสนอเสร็จสิ้น คณะทีมงานของ KU OUTLET CENTER
ได้ประกาศผลิตภัณฑ์ที่คัดเลือกเข้ามาจำหน่ายใน KU OUTLET CENTER

ข่าวกิจกรรมสถาบัน :

บนแผ่นดินทुरुกันดาร คือสถานฝึกความเป็นคน

การมาเยือนวัดป่าสวนธรรมะร่วมใจในครั้งนี้ของรองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภักธราวาท รองอธิการบดีฝ่ายทรัพย์สินและ

ด้านสหกรณ์ เนื่องจากได้เล็งเห็น

โครงการเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม

เพื่อช่วยบรรเทาความ

เดือดร้อนของชาวนาที่ต้องประสบ

อินทรีย์ได้ราคาดี แต่เกษตรกรกลับไม่ได้

รับประโยชน์อย่างที่ควรจะเป็น ทั้งหมดนี้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดเวที

ระดมความคิดของกลุ่มชาวนาใน 6 อำเภอ คือ อ.เลิงนกทา อ.กุดชุม อ.มหาชนะชัย อ.ป่าดัว อ.เมือง อ.คำเขื่อนแก้ว ในครั้งนี้จึงได้ปฎิญญาชาวนา

ปัญหาการตลาดที่ถูกเอารัด

เปรียบจากคนกลางที่ทำ

การตลาด ซึ่งในความเป็น

แม้ว่าคนกลางจะจำหน่ายข้าว

ผู้ปลูกข้าวคุณธรรมร่วมกัน ซึ่งชาวนาที่เข้าโครงการเครือข่ายคุณค่าข้าว

คุณธรรมต้อง **ลดอบายมุข 3 ข้อ คือ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และต้องไม่**

เล่นการพนัน

ผลจากการระดมความคิดในเวทีในครั้งนี้ มีชาวนาสมัครใจเข้าร่วม

โครงการปลูกข้าวคุณธรรมจำนวนประมาณ 50 คน ซึ่งเห็นชอบให้สร้างเครือข่ายพันธมิตรในลักษณะ

เครือข่ายคุณค่าเพื่อหนุนเสริมการพัฒนาระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ในหมู่ชาวนาที่สมัครใจ และได้

มอบหมายให้แกนประสานในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย คุณนิคม เพ็ชรผา คุณสมศักดิ์ คุณพ่อวิจิตร บุญสูง

และพระคุณเจ้าพรหมมา สุภัทโท เพื่อเตรียมกระบวนการรวมรวมและชี้แจงทำความเข้าใจในเบื้องต้น

เกี่ยวกับการประสานในพื้นที่ต่อไป

ชีวิตของชาวนาที่มีความเป็นอยู่อย่าง

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร รุ่นที่ 1 ภาคใต้
วันอังคาร ที่ 31 มกราคม 2549

ณ โรงแรมไดมอนด์ พลาซ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ นายบุญมี จันทร์วงศ์ กล่าวเปิดงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร รุ่นที่ 1 ภาคใต้ ในวันอังคาร ที่ 31 มกราคม 2549 ณ โรงแรมไดมอนด์ พลาซ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เพื่อสร้างกระบวนการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกร และเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้น เพื่อเปิดวิสัยทัศน์การพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแก่ผู้นำ ตลอดจนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางกรอบทิศทางการดำเนินงาน เพื่อที่จะให้ผู้นำได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบ ความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเกษตรกรและสามารถให้การสนับสนุนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

การประชุมติดตามงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร

วันพุธ ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 14.00 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุม ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

เมื่อวันพุธ ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 ระหว่างเวลา 14.00 – 16.30 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ประสานงานกลางของโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ได้จัดประชุมติดตามงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีคุณสุริย์รัช อวนสกุล นักวิจัยของทีมวิจัยจังหวัดกรุงเทพ และคณะทีมวิจัย เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะจากทีมประสานงานกลาง เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำวิจัยของทีมวิจัยจังหวัดกรุงเทพมหานครต่อไป

การลงพื้นที่ของทีมประสานงานกลางติดตามงาน และหนุนเสริมการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดตราด
วันจันทร์ ที่ 13 กุมภาพันธ์ 2549

ณ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

การลงพื้นที่ของทีมประสานงานกลาง ติดตามงาน และหนุนเสริมการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดตราด วันจันทร์ ที่ 13 กุมภาพันธ์ 2549
ณ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้นำทีมประสานงานกลางลงพื้นที่ติดตามงานและหนุนเสริมการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดตราด โดยมี อ.พนัส ประดลชอบ หัวหน้าทีมวิจัยและนักวิจัยให้การต้อนรับ

ทีมวิจัยจังหวัดตราด ได้สนทนากับทีมประสานงานกลางในเรื่องความก้าวหน้าในการทำงานวิจัย รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัย โดยทีมประสานงานกลาง ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขในการทำงานวิจัยของจังหวัดตราด

การประชุมติดตามงาน ชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด
วันพุธ ที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549

ณ ห้องประชุม ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

การประชุมติดตามงาน ชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด วันพุธ ที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549 ณ ห้องประชุม ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทีมวิจัยจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมี อ.ดร.ณรงค์ กู้เจริญประสิทธิ์ หัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดสมุทรสงคราม อ.ไพโรจน์ ลิ่มศรีสกุลวงศ์ นักวิจัย และ อ.ชาญชัย เพ็ชรประพันธ์กุล นักวิจัย ประชุมปรึกษาหารือกับ รศ. จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงานกลางของโครงการฯ ในการดำเนินงานของทีมวิจัยจังหวัดสมุทรสงครามในระยะที่ 2 ในช่วงเช้า

ในตอนบ่าย ทีมประสานงานกลางของโครงการฯ ประชุมติดตามงานของทีมวิจัยจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อหนุนเสริมในการดำเนินการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในระยะที่ 2

ติดตามงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดอ่างทอง

วันศุกร์ ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น.

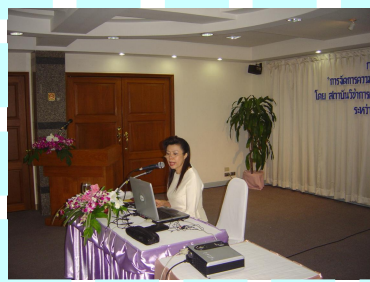
ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ประสานงานกลางโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด และอ.ดร.สยมพร โยธาสุมพร ผู้ช่วยผู้ประสานงานกลาง ติดตามงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดอ่างทอง โดยมี อ.ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา หัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดจันทบุรี และรศ.สุวรรณ ชูโชติ หัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดอ่างทอง รับข้อเสนอแนะจากทีมประสานงานกลาง

เมื่อวันศุกร์ ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 204 ชั้น 2 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) รุ่นที่ 1 - 3

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) รุ่นที่ 1 วันที่ 1-2 กุมภาพันธ์ 2549 ณ โรงแรมศรีกรุง กรุงเทพฯ โดยมี รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ กล่าวเปิดการประชุมครั้งนี้

กิจกรรมฝึกการถอดความรู้จากการดูภาพยนตร์ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) รุ่นที่ 2 วันที่ 6 - 7 กุมภาพันธ์ 2549 ณ ห้องแสงตะวัน ชั้น 8 โรงแรมแก่นอินน์ จังหวัดขอนแก่น

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวรรณะ เสนทอง ผู้ช่วยทีมประสานงานส่วนกลางของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวเปิดงาน และบรรยายชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) รุ่นที่ 3 วันที่ 20-21 กุมภาพันธ์ 2549 ณ ห้องอ่าวมะขาม โรงแรมเอส.ที โฮเต็ล จังหวัดภูเก็ต

โครงการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) ด้วยทีมวิจัยตามโครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์/กลุ่มองค์กรประชาชนในพื้นที่ 36 จังหวัด ได้มีความหลากหลาย ประกอบด้วยคณาจารย์จากสถาบันการศึกษา นักวิชาการอิสระ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในแต่ละงานอาชีพนั้น แตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้ถ้าสามารถนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดรูปแบบให้เป็นระบบ จะกลายเป็นองค์ความรู้ใหม่ ที่มีคุณค่ายิ่งภายใต้ระบบการจัดการความรู้

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์โดยทีมประสานงานส่วนกลาง จึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้น เพื่อสร้างกระบวนการจัดการความรู้ของทีมวิจัย ที่จะสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยตามโครงการฯ ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “เพื่อกำหนดกรอบทิศทางดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ” รุ่นที่ 2
วันศุกร์ ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 08.30 – 17.00 น.
ณ ห้องแสงตะวัน ชั้น 8 โรงแรมแก่นอินน์ จังหวัดขอนแก่น

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เพื่อกำหนดกรอบทิศทางดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ” รุ่นที่ 2 โดย อ.วิโรจน์ ศิริอัฐ ได้กล่าวบรรยายความเป็นมาของธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

เมื่อวันศุกร์ ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 เวลา 08.30 – 17.00 น. ณ ห้องแสงตะวัน ชั้น 8 โรงแรมแก่นอินน์ จังหวัดขอนแก่น

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรยาย “การกำหนดวงกรอบทิศทางดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ” มีผู้เข้าร่วมประชุมจากธนาคารหมู่บ้านในภาคอีสาน จำนวน 92 คน และผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ในประเด็นต่างๆ

ภาคบ่าย ได้มีการแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ โดยมี รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และอาจารย์ไพโรจน์ ลิ้มศรีสกุลวงศ์ เป็นวิทยากรของแต่ละกลุ่ม ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็น และความต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ คณะวิทยากรสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ได้รับเชิญให้ไปดูงาน โครงการพัฒนาคุณธรรมแบบครบวงจรและยั่งยืนรุ่นที่ 2 เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสเฉลิมฉลองทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมชมรมครอบครัวสีขาว อำเภอโกสัมพีนธ์ จังหวัดมหาสารคาม

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมประสานงานกลางและหัวหน้าทีมวิจัย ครั้งที่ 1 “19 อรหันต์”

วันที่ 1-2 มีนาคม 2549

ณ ห้องยูงทอง โรงแรม ทีเค. พาเลซ หลักสี่ กรุงเทพฯ

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท อ.ดร.สุมพร โยธาสมุทร และผู้เชี่ยวชาญพิเศษวรรณะ เสนทอง ทีมประสานงานกลางของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชุดโครงการวิจัยการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ได้ดำเนินการมาจนถึงระยะที่ 2 แล้ว ผู้ประสานงานโครงการเรียนเชิญหัวหน้าทีมวิจัยเข้าร่วมประชุมเพื่อระดมความคิด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อต่อยอดขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมประสานงานกลางและหัวหน้าทีมวิจัย ครั้งที่ 1 “19 อรหันต์” ระหว่างวันที่ 1-2 มีนาคม 2549 ณ ห้องยูงทอง โรงแรม ทีเค. พาเลซ หลักสี่ กรุงเทพฯ

หลังการประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ ได้มีการประชุมรอบเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์งานวิจัยการเชื่อมโยงเครือข่ายพันธมิตร และวางกรอบทิศทางการขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์

โครงการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทการดำเนินงานของ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
วันอังคาร ที่ 7 มีนาคม 2549

ณ ห้องประชุมรัชสีแจ่มจรัส สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

โครงการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทการดำเนินงานของ สสท.
วันอังคาร ที่ 7 มีนาคม 2549 ณ ห้องประชุมรัชสีแจ่มจรัส สันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย

ทีมวิจัยจังหวัดกรุงเทพมหานคร ภายใต้โครงการวิจัย “การพัฒนา
ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ได้สนใจศึกษาบทบาทของกลุ่มองค์กร
พันธมิตรที่มีต่อ สสท. นำมาสู่การดำเนินการวิจัย ในหัวข้อ “การสร้าง
เครือข่ายคุณค่า ระหว่างสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย กับ กลุ่มองค์กร
พันธมิตร” และเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจและบทบาท
ของ สสท. มากยิ่งขึ้น จึงจัดเวทีการสร้างเครือข่ายคุณค่าเพื่อพัฒนา สสท.

โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย ทีมงานวิจัย
กรุงเทพมหานคร บุคลากรของ สสท. และผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันวิชาการด้าน
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประชุมติดตามงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ในระยะที่ 2
วันพฤหัสบดี ที่ 9 มีนาคม 2549

ณ ห้องประชุม ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และผู้ประสานงานกลาง
ของโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ประชุมติดตามงาน โครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการ
สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ในระยะที่ 2 กับ รศ.ดร.เสาวคนธ์ สุดสวาสดี. หัวหน้าทีมวิจัย และคณะทีมวิจัยโครงการ

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 9 มีนาคม 2549 ณ ห้องประชุม ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประชุมหารือการจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

วันอังคาร ที่ 14 มีนาคม 2549 เวลา 09.30 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ชั้น 14 อาคาร SM TOWER กรุงเทพฯ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้จัดให้มีการประชุมหารือการจัดประชุมวิชาการและนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อวันศุกร์ ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549 ที่ผ่านมา ที่ประชุมเห็นสมควรให้มีการประชุมเพื่อหารือในรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดงานนี้อีกครั้ง ในวันอังคาร ที่ 14 มีนาคม 2549 เวลา 09.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ชั้น 14 อาคาร SM TOWER กรุงเทพฯ

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมหารือกรอบการจัดนิทรรศการของแต่ละหน่วยงานในครั้งนี้

การประชุมทีมประสานงานกลางกับทีมวิจัยจังหวัดชลบุรี

วันอังคาร ที่ 14 มีนาคม 2549 เวลา 14.00 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุมสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชุมทีมประสานงานกลางกับทีมวิจัยจังหวัดชลบุรี วันอังคาร ที่ 14 มีนาคม 2549 เวลา 14.00 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชุมติดตามงานทีมวิจัยจังหวัดชลบุรี ชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด โดยมี รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท และ อ.ดร.ศยมพร โขธาสมุทร ทีมประสานงานกลางของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”

วันพฤหัสบดี ที่ 16 มีนาคม 2549 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ณ ห้องนันทรี ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” วันพฤหัสบดี ที่ 16 มีนาคม 2549 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ ห้องนันทรี ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการนำเสนอของ รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิ ของโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของทีมประสานงานกลาง และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

การประชุมติดตามและหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่

จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดอำนาจเจริญ

วันเสาร์ ที่ 1 เมษายน 2549

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ประสานงานกลางชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ลงพื้นที่ติดตามผลงาน ในการประชุมติดตามและหนุนเสริมการดำเนินงานโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดอำนาจเจริญ เมื่อวันเสาร์ ที่ 1 เมษายน 2549 โดยมีหัวหน้าทีมวิจัยทั้ง 2 จังหวัด และคณะทีมวิจัยเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำวิจัยนี้

โครงการตรวจเยี่ยมชมงานในพื้นที่จังหวัดตราด

วันที่ 11-12 เมษายน 2549

ณ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

รองศาสตราจารย์อุทาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงานกลาง จัดโครงการตรวจเยี่ยมชมงานในพื้นที่จังหวัดตราด ระหว่างวันที่ 11-12 เมษายน 2549 ณ อำเภอเมือง จังหวัดตราด โดยเรียนเชิญคณะผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการ “พัฒนา ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการบริหารงานเครือข่ายการเงินกับท่านพระอาจารย์สุบิน ปณีโต ณ สถานีอนามัย คลองแสนตุ้ง ต.ช้างฆูน อ.บ่อไร่ จ.ตราด

คณะนักวิจัยจังหวัดตราด ได้เชิญคณะผู้ทรงคุณวุฒิโครงการ เดินทางไปชุมชนอนุรักษ์ป่าชายเลน บ้านเปร็ดโน ซึ่งชาวบ้านได้มีการรวมกลุ่มคนในชุมชนจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนขึ้นมา เพื่อดูแลพื้นที่ป่าชายเลนให้สมบูรณ์ เนื่องจากเกิดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศน์ถูกทำลาย

ในวันที่ 12 เมษายน 2549 มีการจัดเวทีประชุมประจำเดือนเมษายน ของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ โดยพระอาจารย์สุบิน ปณีโต เป็นประธานในการประชุม ณ ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายกลุ่มสัจจะฯ วัดไผ่ล้อม อ.เมือง จ.ตราด หลังจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการ ได้ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ต่อไป โดยพระอาจารย์สุบิน ปณีโต ได้ให้ข้อแนะนำการพัฒนาเครือข่ายพระสงฆ์กับงานสหกรณ์โดยให้ประสานกับทางทีมวิจัยจังหวัดตราด

: ข่าวกิจกรรม (ฉบับย่อ) :

สืบค้น เป็นงาน ชาลยวิชา

รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท รองอธิการบดีฝ่ายทรัพย์สินและผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และแกนนำ ตลอดจนเกษตรกรจำนวน 50 คน ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ ยโสธร อุบลราชธานี อำนาจเจริญ และศรีสะเกษ ได้จัดเวทีชานาผู้ปลูกข้าวคุณธรรมนำร่องจำนวน 50 คน ณ วัดป่าสวนธรรมะรวมใจ เพื่อทำการตกลงในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

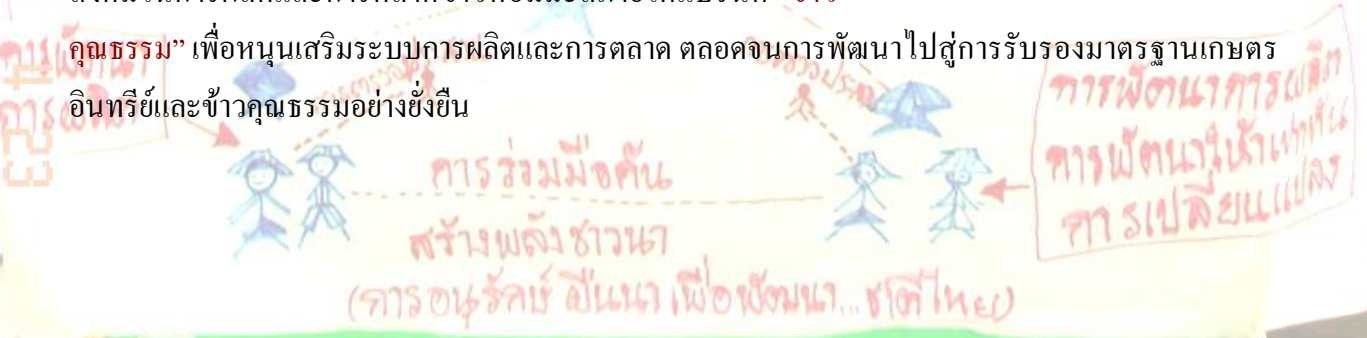

1. มาตรฐานข้าวคุณธรรม
2. มาตรฐานข้าวอินทรีย์
3. กระบวนการส่งเสริมให้ได้มาตรฐาน
4. ราคาข้าวคุณธรรม

โดยมีกลไกตรวจสอบประเมิน คือ

1. รับรองโดยตนเอง
2. รับรองโดยผู้ตรวจประเมิน
3. รับรองโดยกระบวนการกลุ่ม (3 เดือน/ครั้ง)

ผลจากการจัดเวทีได้ข้อสรุปที่จะดำเนินการ โครงการ การเสริมสร้างเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรมภายใต้ความร่วมมือของ เครือข่ายชาวนาผู้ปลูกข้าวคุณธรรมนำร่อง 50 คน มูลนิธิธรรมะรวมใจและสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใน ลักษณะโครงการต่อเนื่อง เป็นเวลา 3 ปี โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้าง ต้นแบบเครือข่ายพันธมิตรและปลูกฝังจิตวิญญาณสหกรณ์แก่คนใน สังคมในการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิภายใต้แบรนด์ “ข้าว คุณธรรม” เพื่อหนุนเสริมระบบการผลิตและการตลาด ตลอดจนการพัฒนาไปสู่การรับรองมาตรฐานเกษตร อินทรีย์และข้าวคุณธรรมอย่างยั่งยืน

การจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

“การพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย”

ครั้งที่ 1 วันจันทร์ที่ 3 เมษายน 2549 เวลา 08.30 – 12.00 น.

ครั้งที่ 2 วันจันทร์ที่ 17 เมษายน 2549 เวลา 08.30 – 12.00 น.

ครั้งที่ 3 วันจันทร์ที่ 24 เมษายน 2549 เวลา 08.30 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 8 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ทีมประสานงานกลาง
โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”
ได้รับเชิญเข้าร่วมการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการ
พัฒนาสหกรณ์ไทยร่วมกัน

ในการจัดเวทีเสวนาครั้งนี้ ทีมวิจัยจังหวัดกรุงเทพ ได้เชิญนักสหกรณ์
แห่งชาติ ได้แก่ รศ.ดร.อาบ นคะจัต, คุณเชิญ บำรุงวงศ์, คุณคิด เฉลิมวรรณ เข้า
ร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรของสันนิบาต
สหกรณ์แห่งประเทศไทย” รวมถึงหน่วยงานจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจ
บัญชีสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันการศึกษา
ทีมประสานงานกลาง และสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

การประชุม “การบริหารงานเครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน” ครั้งที่ 1

วันพุธที่ 26 เมษายน 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

การประชุม “การบริหารงานเครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน” ครั้งที่ 1 วันพุธ
ที่ 26 เมษายน 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคาร
สารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผศ.ดร.จันทงค์ สมประสงค์ และคณาจารย์ ผู้ริเริ่มก่อตั้งธนาคารหมู่บ้าน
ตามแนวพระราชดำริ ได้กล่าวความเป็นมาของธนาคารหมู่บ้านฯ มาเป็นเวลากว่า
3 ปี รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานในอนาคตของธนาคารหมู่บ้านฯ

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นประธานการประชุมครั้งนี้ ได้เปิดวาระในการ
ประชุมดังนี้ โครงสร้างการบริหารงานธนาคารหมู่บ้านฯ กรอบทิศทางการ
ดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านฯ : ธนาคารแห่งคุณธรรม ตั้งคณะทำงานวาง
กรอบทิศทางการดำเนินงาน ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ และ กำหนด
(ร่าง) ข้อบังคับ

ด้าน พระเกรียงศักดิ์ อุตตปณา โณ หนาคารหมู่บ้านปวงดึกธรรมารูปไทย และผู้เข้าร่วมประชุมท่านอื่น ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของการดำเนินงานหนาคารหมู่บ้านของแต่ละแห่ง

ข่าวกิจกรรมสถาบัน

อย่าเห็นเกษตรกรเป็นแค่สินค้า อย่าเห็นชาวนาเป็นแค่คนใช้แรงงาน

รองศาสตราจารย์ จุฑาทิพย์ ภัทราวาท รองอธิการบดีฝ่ายทรัพย์สินและผู้ดำเนินการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้จัดเวทีเสวนา “โครงการข้าวคุณค่า ชาวนาคูณธรรม ศักดิ์ศรีชาวนา จะได้มาเมื่อปฏิบัติธรรม” โดยมีผู้ร่วมเสวนา คือ พ่อทองหล่อ เกษตรกรดีเด่นจังหวัดสุพรรณบุรี พ่อมัน คุณบำรุง รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ดำเนินรายการโดยคุณอุบล พร้อมทั้งเปิดตัวโครงการอย่างเป็นทางการ โดยมีชาวนาที่สมัครเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 90 คน เข้าร่วมเปิดตัวโครงการครั้งนี้อย่างพร้อมเพรียง

ชาวนาที่เข้าร่วมโครงการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง คือ กลุ่มชาวนาที่ปลูกข้าวอินทรีย์อยู่แล้ว เพื่อลงแปลงนาสาธิตการปลูกข้าวคุณธรรมเพื่อการเตรียมแปลงและปุ๋ยในการปลูกข้าว และกลุ่มที่สองคือ กลุ่ม

ชาวนาที่สมัครเข้าร่วมโครงการใหม่ ซึ่งเดิมมีการปลูกข้าวโดยใช้สารเคมีแต่อยากปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวอินทรีย์เนื่องจากมีปัญหาลุกลามร่างกายอันเนื่องมาจากสารเคมีที่ใช้ในนาข้าว โดยได้เปิดเวทีอภิปรายซักถามและสรุปข้อปฏิบัติร่วมกันสำหรับผู้สมัครใหม่ ซึ่งประกอบด้วยปุ๋ยที่ใช้ในแปลง การเตรียมแปลง และวิธีการแก้ไขในกรณีเกิดภัยธรรมชาติซึ่งต้องมีระยะเวลาปรับเปลี่ยน 12 เดือน ก่อนรับรองเป็นข้าวอินทรีย์ โดยชาวนาทั้งสองกลุ่มได้ทำสัญญาข้อตกลงกับมูลนิธิธรรมะร่วมใจในโครงการข้าวคุณธรรม

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมประสานงานกลางและหัวหน้าทีมวิจัย ครั้งที่ 2
โครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด”
วันพฤหัสบดีที่ 15 มิถุนายน 2549 เวลา 08.30 – 19.00 น
ณ ห้องพุทธชาต ชั้น 3 อาคารเค.ยู. โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ทีมประสานงานกลางของโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” นำโดย รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ผู้ประสานงาน, ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ วรณะ เสนทอง ผู้ช่วยผู้ประสานงาน และ อ.ดร.สยมพร โยธาสุมทร ผู้ช่วยผู้ประสานงาน ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมประสานงานกลางและหัวหน้าทีมวิจัย ครั้งที่ 2 โครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” วันพฤหัสบดีที่ 15 มิถุนายน 2549 ระหว่างเวลา 08.30 – 19.00 น. ณ ห้องพุทธชาต ชั้น 3 อาคารเค.ยู. โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากโครงการวิจัยฯ นี้ได้ดำเนินการมาจนถึงระยะที่ 2 แล้ว

ทางทีมประสานงานกลางจึงได้เรียนเชิญหัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรุงเทพฯ, จันทบุรี, ชลบุรี, เชียงราย, ตราด, นครสวรรค์, นครศรีธรรมราช, นนทบุรี, พระนครศรีอยุธยา, พิษณุโลก, มหาสารคาม, สกลนคร, สมุทรปราการ, สมุทรสงคราม, สุราษฎร์ธานี, อ่างทอง, อุดรดิตถ์ และอำนาจเจริญ รวมทั้งสิ้น 18 จังหวัด เพื่อระดมความคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อต่อยอดขยายผลการเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อแก้ปัญหาความยากจน

ในการสนทนาตามชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด นี้มีประเด็นในการสนทนา คือ 1.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.ข้อมูลคณจนจดทะเบียน ของทีมวิจัย และ 3.แนวทางการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่งหัวหน้าทีมวิจัยจะได้นำความรู้และประสบการณ์จากทีมวิจัยอื่น ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการโครงการวิจัยในส่วนที่เหลือ

ที่ประชุมมีข้อตกลงร่วมกันว่า หัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดจะส่ง(ร่าง)รายงานวิจัยมาที่ทีมประสานงานกลาง ภายในวันพฤหัสบดีที่ 10 สิงหาคม 2549 และกำหนดเวลาการนำเสนอรายงานวิจัยไว้เป็น 2 ช่วงคือ วันที่ 31 สิงหาคม 2549 ถึง 1 กันยายน 2549 และ วันที่ 7-8 กันยายน 2549

โครงการฝึกอบรมและบรรยายพิเศษเรื่อง “อุดมการณ์สหกรณ์และเครือข่าย : เครื่องมือ
ในการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และองค์กรประชาชน”

วันเสาร์ที่ 17 มิถุนายน 2549 เวลา 09.00 – 14.30 น.

ณ ห้องประชุมโรงเรียนมัธยมสอยดาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ประสานงานกลางชุดโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมและบรรยายพิเศษเรื่อง “อุดมการณ์สหกรณ์และเครือข่าย : เครื่องมือในการพัฒนาขบวนการสหกรณ์และองค์กรประชาชน” เพื่อส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายพันธมิตร(ความร่วมมือ) ในด้านต่างๆ ระหว่างสหกรณ์ทุกประเภท รวมถึงองค์กรประชาชนอื่นๆ ที่มีหลักและวิธีการดำเนินการแบบเดียวกัน ได้จัดให้มีการอบรมผู้นำสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พื้นที่อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน

เมื่อวันเสาร์ที่ 17 มิถุนายน 2549 เวลา 09.00 – 14.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนมัธยมสอยดาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สัมมนา ในหัวข้อ เรื่อง “เครือข่ายพันธมิตร...แนวทางการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ไทย”

วันจันทร์ที่ 26 มิถุนายน 2549 ระหว่างเวลา 08.30 น. - 12.00 น.

ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

นิสิตโครงการปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 3 ได้จัดสัมมนา ในหัวข้อ เรื่อง “เครือข่ายพันธมิตร...แนวทางการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ไทย” ขึ้นในวันจันทร์ที่ 26 มิถุนายน 2549 ระหว่างเวลา 08.30 น. - 12.00 น. ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงลักษณะหรือรูปแบบของการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์ รวมถึงสหกรณ์กับธุรกิจเครือข่ายพันธมิตรในปัจจุบัน พร้อมทั้งพิจารณาถึงบทบาทของเครือข่ายพันธมิตรต่อการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ เพื่อทราบถึงปัญหา อุปสรรค ของการทำงาน ในรูปของเครือข่ายพันธมิตรและแนวทางในการพัฒนาบทบาทของเครือข่ายเพื่อความเจริญก้าวหน้าของขบวนการสหกรณ์ไทย

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ประสานงานโครงการวิจัยชุด “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายในการสัมมนาครั้งนี้ พร้อมด้วยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นประกอบด้วย ประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด ผู้แทนเครือข่ายสถาบันการเงินจากธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด รวมทั้งผู้แทนเครือข่ายธุรกิจจากบริษัทเอกชน

การประชุม การระดมความคิด ภายใต้โครงการ “เครือข่ายชมรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร”

กับชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

วันจันทร์ ที่ 26 มิถุนายน 2549 เวลา 13.00 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุม 5 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ภาคบ่าย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการประชุม การระดมความคิด ภายใต้โครงการ “เครือข่ายชมรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร” กับชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย โดยคุณชูชาติ อินสว่าง ประธานชมรมฯ และคณะกรรมการเข้าร่วมการประชุมระดมความคิด ในวันจันทร์ ที่ 26 มิถุนายน 2549 ระหว่างเวลา 13.00 – 15.30 น. ณ ห้องประชุม 5 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นในการประชุมระดมความคิด ในครั้งนี้ คือ ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดตั้งและดำเนินงานของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และบริการด้านวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของชมรมผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมประสานงานกลางและหัวหน้าทีมวิจัยจังหวัด

วันที่ 6 - 7 กรกฎาคม 2549

ณ รีสอร์ทบ้านชมเดือน จังหวัดสมุทรสงคราม

เมื่อวันที่ 6 - 7 กรกฎาคม 2549 ที่ผ่านมา สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมประสานงานกลางและหัวหน้าทีมวิจัยโครงการ “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ขึ้น ณ รีสอร์ทบ้านชมเดือน จังหวัดสมุทรสงคราม การจัดเวทีในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้มีความรู้ความสามารถซึ่งก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย และมีคุณค่ามหาศาล

เช้าวันพฤหัสบดี ที่ 6 กรกฎาคม 2549 เวลา 07.00 น. ได้เริ่มเดินทางจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งระหว่างเดินทางเราก็รับประทานอาหารเช้าพร้อมกับชมทัศนียภาพ 2 ข้างทางของกรุงเทพฯ ยามเช้าไปด้วย ภายหลังรับประทานอาหารเช้าก็ให้แต่ละทีมได้แสดงความคิดเห็นเกริ่นนำก่อนที่จะเข้าสู่เวทีจริง ซึ่งบรรยากาศก็เป็นไปแบบสบายๆ ไม่เคร่งเครียด พอเข้าสู่เวทีจริงก็เริ่มด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีครั้งนี้และรายงานความคืบหน้าโดยทีมประสานงานกลาง

เวลาประมาณ 11.00 น. ได้รับเกียรติจากประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม คุณสุรจิตต์ แก้วชิงดวง มาเป็นวิทยากรพิเศษให้กับสถาบันฯ ซึ่งท่านได้มาเปิดวิสัยทัศน์ให้กับนักวิจัย ในหัวข้อ “เปิดวิสัยทัศน์สู่...แม่กลอง” ซึ่งได้รับผลตอบรับดีและเป็นที่ยอมรับของทุกๆ ท่าน เวทีในช่วงบ่ายเปิดประเด็นด้วย “ทำอะไรจะระงับงานวิจัยเข้าเส้นชัยด้วยกัน” ภายในเวทีประกอบด้วยความคิดที่หลากหลาย ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์กับนักวิจัยทุกๆ ท่าน และเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่ายิ่งกั้งงานวิจัย

หลังจากคร่ำเคร่งกับเวทีมาทั้งวัน ช่วงเย็นจึงมีการพักผ่อนโดยการนั่งเรือชมหิ่งห้อย ซึ่งเป็นที่ตื่นตาตื่นใจยิ่งนัก เพราะต้นไม้ที่มีหิ่งห้อยเกาะ มองดูคล้ายต้นคริสต์มาส พร้อมกันนั้นก็ได้ชมวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองไปด้วย

วันศุกร์ ที่ 7 กรกฎาคม 2549 หัวข้อในเวทีวันนี้อยู่ที่ “แนวทางการหนุนเสริมเครือข่ายที่นำสนใจในจังหวัด” ซึ่งภายหลังจากปิดประเด็นก็ได้มีการถ่ายรูปร่วมกันและเดินทางกลับ กทม. ด้วยความรู้และพลังที่เต็มเปี่ยมพร้อมที่จะนำไปขยายผลในพื้นที่ของตนเอง

ทีมประสานงานกลางและผู้ทรงคุณวุฒิ ลงพื้นที่ติดตามงานและหนุนเสริมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต วันที่ 8 - 9 กรกฎาคม 2549

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้นำผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ได้แก่ ศ.ดร. โสภณ ทองปาน น.พ.สมเกียรติ ชาติธีรธ อ.ไพโรจน์ สุจินดา ผชช.พิเศษวรรณะ เสนทอง อ.ดร.สุยมพร โยธาสุมทร และรศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงาน กลาง ได้ลงพื้นที่หนุนเสริมและติดตามงาน การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต โดยมี ผอ.พรหมโชติ ไตรเวช หัวหน้าทีมวิจัย จังหวัดภูเก็ตและนักวิจัยในพื้นที่ให้การต้อนรับ

จากนั้นหัวหน้าทีมวิจัยจังหวัดภูเก็ต ได้นำคณะทีมประสานงานกลางและผู้ทรงคุณวุฒิ ลงพื้นที่ติดตามงานและ หนุนเสริมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตซึ่งได้แก่ กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตำบลราไวย์ ซึ่งเกิดจากความต้องการของชุมชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าถึงบริการและได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง โดยมีกลุ่มที่เข้าร่วมได้แก่ กลุ่มสหกรณ์รถลีมูซีน, กลุ่มธุรกิจสปาและสมุนไพร, กลุ่มผ้าบาติก, กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งเจ็ดสี ฯลฯ

สหกรณ์รถลีมูซีนเป็นบริการของสนามบินนานาชาติภูเก็ตซึ่งมีการ ให้บริการที่เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งทางโครงการฯ ได้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มผ้าบาติกซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของสมาชิกที่มีอาชีพเย็บผ้า และมีความ สนใจที่จะได้รับการสนับสนุนในด้านความรู้ในการผลิต ซึ่งต่อมาได้เชื่อมโยงกับกลุ่ม ปักคิ่น และตัดเป็นชุดและเป็นต้นแบบของชุดพนักงาน โรงแรมเอส ที ไฮเต็ล

กลุ่มผู้เลี้ยงกุ้งเจ็ดสี ตำบลราไวย์ ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของชาวประมง ตำบลราไวย์และได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย โดยให้ ทุนกู้ยืม มีการวางแผนการตลาด โดยมีตัวแทนกลุ่มเป็นกลไกทางการตลาด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการตั้งราคา

กลุ่มธุรกิจสปาและสมุนไพรเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มแม่บ้านๆ ที่มี ทักษะในการนวด ซึ่งผลตอบรับได้รับความสนใจเป็นอย่างดีจากนักท่องเที่ยว และผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม

พิธีลงนามความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

กับชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

วันศุกร์ ที่ 21 กรกฎาคม 2549 เวลา 11.00 – 14.00 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมลงนามกับคุณชูชาติ อินสว่าง ประธานชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ในข้อตกลงความร่วมมือทางด้านวิชาการ โดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรจากสหกรณ์การเกษตรต่างๆ เข้าร่วมเป็นสักขีพยาน

ในพิธีลงนามความร่วมมือทางด้านวิชาการครั้งนี้ สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้แจกสติ๊กเกอร์ให้กับผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อประชาสัมพันธ์เฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี การสหกรณ์ไทย ร่วมใจถวายในหลวง ความในสติ๊กเกอร์ว่า “2559 ทศวรรษแห่งการสรรสร้างสหกรณ์และเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสังคมเป็นสุข 2549”

เมื่อวันศุกร์ ที่ 21 กรกฎาคม 2549 ระหว่างเวลา 11.00 – 14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

พิธีรับมอบทุนสนับสนุนการวิจัยโครงการ การพัฒนาเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม

วันจันทร์ ที่ 24 กรกฎาคม 2549 เวลา 10.30 – 11.00 น.

ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 1 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รองศาสตราจารย์วัฒนา สวรรยาธิปิติ รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะประธานสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รับมอบทุนอุดหนุนวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โครงการการพัฒนาเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม ระยะเวลา 3 ปี ระหว่างปี 2549 – 2552 เป็นจำนวนเงิน ปีละ 500,000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 1.5 ล้านบาทนั้น

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดให้มีพิธีรับมอบทุนสนับสนุนการวิจัยดังกล่าวขึ้น ในวันจันทร์ ที่ 24 กรกฎาคม 2549 ระหว่างเวลา 10.30 – 11.00 น. ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 1 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยคุณปองพล เดชะวิจิตรฯ ได้มอบเช็คธนาคารกรุงเทพ จำกัด จำนวนเงิน 500,000 บาทถ้วน สำหรับการสนับสนุนโครงการฯ ในปีที่ 1 และจะส่งมอบเงินอุดหนุนในปีที่ 2 – 3 ปีละ 500,000 บาท ในทุกวันที่ 1 สิงหาคมของทุกปี

การประชุม “การบริหารงานเครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน” ครั้งที่ 4
วันพุธ ที่ 2 สิงหาคม 2549 เวลา 09.30 – 12.00 น.
ณ ห้องประชุม 6 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

เมื่อวันพุธ ที่ 2 สิงหาคม 2549 ระหว่างเวลา 09.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 6 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดประชุม “การบริหารงานเครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน” ครั้งที่ 4 เพื่อการติดตามและประเมินผล การทำฐานข้อมูล โดย อาจารย์จ่านงค์ สมประสงค์ ผู้ริเริ่มก่อตั้ง และคณะทำงานการวางกรอบทิศทาง การดำเนินงาน ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ ร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ในการประชุมครั้งนี้ ซึ่งที่ประชุม ได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ของธนาคารหมู่บ้านฯ คือ “สหกรณ์เพื่อวิถีชีวิตชุมชน” และมีวัตถุประสงค์หลักคือ การส่งเสริม การออม / ให้อู่ / จัดสวัสดิการ ตลอดจนใช้หลักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในชุมชน

การประชุมครั้งนี้ที่ประชุมได้ลงมติ กำหนดกรอบทิศทาง การดำเนินงานระหว่างสถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์กับธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ จัดอบรม Trainer การตรวจประเมินข้อมูล โดยสถาบันจะรับผิดชอบ งบประมาณและหนุนเสริมการจัดทำฐานข้อมูลและการอบรม แก่แกนนำธนาคารหมู่บ้าน เพื่อเป็นกำลังในการหนุนเสริม ธนาคารหมู่บ้านฯ 95 แห่ง เพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืน

การประชุมคณะทำงานความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
และชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1/2549
วันจันทร์ ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 เวลา 14.00 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุม 6 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

เมื่อวันจันทร์ ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ระหว่างเวลา 14.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม 6 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทรวาท ประธานกรรมการคณะทำงาน ทำหน้าที่ประธานการประชุม กล่าวเปิดการประชุมคณะทำงานความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 1/2549 ประธานการประชุม กล่าวว่า สืบเนื่องจากการประชุมหารือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย เมื่อวันศุกร์ ที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 เวลา 11.00-14.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 2 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ทางสถาบันฯ จึงได้จัดให้มีโครงการสัมมนาทางวิชาการ “เปิดแนวรุก นุกตลาดเงิน หาดตลาดทุน ตู่ความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตร” ในครั้งนี้ ภายใต้การสนับสนุนของสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย และชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ในวันศุกร์ ที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้จัดการและกรรมการจากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 500 คน รวมถึงที่ประชุมเห็นชอบให้มีการจัดแสดงนิทรรศการด้านการเกษตรการเงิน และการลงทุน ประกอบด้วยบอร์ดความรู้ นิทรรศการมีชีวิต และอื่นๆ รับผิดชอบและประสานงานโดยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และประธานการประชุม กล่าวว่า สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ดำเนินการจัดทำสติกเกอร์เฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปีการสหกรณ์ไทย ร่วมใจถวายในหลวง เพิ่มขึ้นอีก 1 แบบ

ทีมประสานงานกลางติดตามงานของโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดนครนายก
วันอังคาร ที่ 8 สิงหาคม 2549

ณ ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทรวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และทีมประสานงานกลางโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด ได้ลงพื้นที่ติดตามงานของโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดนครนายก และได้บรรยายเรื่อง การสร้างเครือข่ายคุณค่า ในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทีมวิจัยจังหวัดนครนายกจัดขึ้น ในวันอังคาร ที่ 8 สิงหาคม 2549 ณ ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

การประชุมนำเสนอร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของทีมวิจัย

วันที่ 29 สิงหาคม ถึง 8 กันยายน 2549 เวลา 08.00 – 18.30 น.

ณ ห้องนนทรี 3 ชั้น 4 อาคาร เค.ยู. โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดให้มีการประชุมเพื่อนำเสนอร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของทีมวิจัย ชุดโครงการวิจัย “การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36 จังหวัด” ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม ถึง 8 กันยายน 2549 ระหว่างเวลา 08.00 – 18.30 น. ณ ห้องนนทรี 3 ชั้น 4 อาคาร เค.ยู. โสม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รายละเอียดมีดังนี้

วันอังคาร ที่ 29 สิงหาคม 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดปัตตานี อำนาจเจริญ นครนายก และพังงา

วันพฤหัสบดี ที่ 31 สิงหาคม 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดมหาสารคาม อุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และอ่างทอง

วันศุกร์ ที่ 1 กันยายน 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดภูเก็ต พัทลุง สตูล นครสวรรค์ และสมุทรปราการ

วันเสาร์ ที่ 2 กันยายน 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดกระบี่ ตรัง ยโสธร และจันทบุรี

วันอาทิตย์ ที่ 3 กันยายน 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดกาญจนบุรี ชลบุรี นนทบุรี มุกดาหาร และกรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ ที่ 4 กันยายน 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดสมุทรสงคราม

วันพฤหัสบดี ที่ 7 กันยายน 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดลำปาง เชียงราย ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และสกลนคร

และวันศุกร์ ที่ 8 กันยายน 2549 ได้แก่ ทีมวิจัยจังหวัดพิษณุโลก กาฬสินธุ์ อุตรดิตถ์ พระนครศรีอยุธยา สุราษฎร์ธานี

และนครศรีธรรมราช

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์และผู้ประสานงานกลางของโครงการวิจัยฯ ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญพิเศษวรรณะ เสนทอง ผู้ช่วยผู้ประสานงานกลาง ดร.สยมพร โยธาสมุทร ผู้ช่วยผู้ประสานงานกลาง อ.ไพโรจน์ สุจินดา และนายแพทย์สมเกียรติ ชาติธีร ผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการวิจัยฯ เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงรายละเอียดงานวิจัยของแต่ละทีมวิจัยจังหวัดเพื่อความเหมาะสม

การประชุมนำเสนอร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ครั้งนี้ ทีมประสานงานกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งนักวิจัย ได้เห็นกระบวนการสร้างเครือข่ายพันธมิตร เครือข่ายที่เกิดขึ้น เครือข่ายคุณค่ากับการแก้ปัญหาความยากจน และได้รับองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละพื้นที่จังหวัด บางพื้นที่จังหวัดไม่มีการสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยของโครงการนี้ ทำให้นักวิจัยนำปัญหา/อุปสรรค ที่เกิดจากทีมวิจัย/ปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่น ชุดความรู้ใหม่ที่ทางทีมประสานงานกลางจัดให้ทีมวิจัย ทักษะ/ประสบการณ์ใหม่ และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงกระบวนการวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการวิจัยฯ เพื่อนำไปปรับใช้ในการต่อยอดเครือข่ายคุณค่าในอนาคต

**การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
และชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2/2549
วันพุธ ที่ 30 สิงหาคม 2549 เวลา 11.00 – 13.00 น.
ณ ห้องประชุมนนทรี ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน**

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และ ประธานกรรมการคณะกรรมการความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2/2549 ในวันพุธ ที่ 30 สิงหาคม 2549 ระหว่างเวลา 11.00 – 13.00 น. ณ ห้องประชุมนนทรี ชั้น 5 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อหารือ เรื่อง โครงการสัมมนาวิชาการ “แนวทางการบริหารเงิน...อย่างมืออาชีพในสหกรณ์การเกษตร” ซึ่งจะจัดขึ้นในวันศุกร์ ที่ 15 กันยายน 2549 ทางคุณชูชาติ อินสว่าง รองประธานกรรมการคณะกรรมการฯ ได้รับมอบหมายให้ประสานกับชมรมผู้จัดการพนักงานสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย รับผิดชอบในเรื่องการปฏิคม ในการจัดสัมมนาวิชาการครั้งนี้

**การประชุมโครงการ “ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ” ครั้งที่ 5/2549
วันจันทร์ ที่ 11 กันยายน 2549 เวลา 08.30 – 11.00 น.
ณ ห้องประชุม 5 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน**

การประชุมโครงการ “ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ” ครั้งที่ 5/2549 จัดโดย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ในวันจันทร์ ที่ 11 กันยายน 2549 ระหว่างเวลา 08.30 – 11.00 น. ณ ห้องประชุม 5 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ และประธานการประชุม กับคณะกรรมการธนาคารหมู่บ้านฯ ร่วมกันปรึกษาหารือกำหนดกรอบทิศทางดำเนินงานของธนาคารหมู่บ้านต่อจากการประชุมครั้งที่ 4/2549

อ.จ่านงค์ สมประสงค์ ผู้ริเริ่มก่อตั้งธนาคารหมู่บ้านฯ และคณะทำงานธนาคารหมู่บ้านฯ ได้มีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ธนาคารหมู่บ้านฯ จาก “สหกรณ์เพื่อวิถีชีวิตชุมชน” เป็น “เป็นสหกรณ์เพื่อวิถีชีวิตชุมชน” นอกจากนี้ ได้มีการปรับโครงสร้างการบริหารธนาคารหมู่บ้านฯ วางระบบผู้รับผิดชอบตามโครงสร้าง 4 ภารกิจ ได้แก่ ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายพัฒนาระบบสารสนเทศ / ฐานข้อมูล ฝ่ายบริหารจัดการ / บริหารบุคลากร และฝ่ายพัฒนาอาชีพสมาชิก โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา Trainer บัญชี สถาบัน ได้เรียนเชิญตัวแทนธนาคารหมู่บ้านฯ ร่วมงานนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง ในวันที่ 23 – 27 พฤศจิกายน 2549 ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโครงการจัดทำโบชัวร์ของธนาคารหมู่บ้านฯ (กรอบเวลา ปี 2550 - 2554)

การประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับโครงการข้าวคุณธรรม
วันพฤหัสบดี ที่ 12 ตุลาคม 2549 เวลา 14.00 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุม 8 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับโครงการข้าวคุณธรรม กับคุณสุนิสา ไม้สนธิ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่ม The Mall Group ในวันที่ 12 ตุลาคม 2549 ระหว่างเวลา 14.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม 8 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากผลการปรึกษาหารือโครงการข้าวคุณธรรมสรุปได้ว่า ทางสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ให้กลุ่ม The Mall Group ทำด้าน Marketing แต่จะไม่ Interrupt ส่วน Package ได้ให้มีการ Design ออกมาโดยดูแบบของชาวบ้านไว้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนา Package ต่อไป

การประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การพัฒนาเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม”

วันอังคาร ที่ 17 ตุลาคม 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดการประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “การพัฒนาเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม” ในวันอังคาร ที่ 17 ตุลาคม 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 9 ชั้น 2 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้ ได้รับเกียรติจากผู้มีประสบการณ์การทำงานวิจัย การทำธุรกิจข้าว จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน บริษัทเอกชน และผู้นำกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ พระพรหมมา สุภัทโท พ่อวิจิตร บุญสูง ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ดร.ทิพวัลย์ สีจันทร์ น.พ.สมเกียรติ ชาติวิธร คุณธวัชชัย โดลิตระกุล และคุณสุนีย์ ทองชัย ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการพัฒนาเครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างต้นแบบเครือข่ายพันธมิตรและปลูกฝังจิตวิญญาณแก่คนในสังคมในการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิ ภายใต้แบรนด์ “ข้าวคุณธรรม” เพื่อหนุนเสริมระบบการผลิตและการตลาด ตลอดจนการพัฒนาไปสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และข้าวคุณธรรมอย่างยั่งยืน

พระคุณเจ้าพรหมมา สุภัทโท วัด เจ้าอาวาสวัดป่าสวนธรรมะร่วมใจ อ.ป่าดัว จ.ยโสธร คิดว่าข้าวคุณธรรมเมื่อผลิตแล้วก็อยากให้คนไทยกินข้าวก่อนที่จะส่งออกไปหมด ต้องนึกถึงชาวนาให้มากไม่อยากจะขายแพงเกินไปต้องสมควรกับคำว่า “ข้าวคุณธรรม” ด้วย

และภาคบ่ายเวลา 13.00 - 16.00 น. ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 1 อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รศ.จุฑาทิพย์ ภักธราวาท จัดการประชุมหารือ “การตลาดข้าวคุณธรรม” กับทีมงานของ The Mall Group พันธมิตร Modern Trend ก็ได้มาร่วมเสวนาว่า แนวคิดการทำ “ข้าวคุณธรรม” มีการเตรียมการอย่างไร ปริมาณของสินค้าที่จะส่งเข้าโรงสี และราคาเท่าไร เพื่อทำการตกลงเรื่องการทำการตลาดกัน ทางทีมงานเครือข่ายคุณค่า ชาวนาคุณธรรมไม่อยากจะให้มีข้าวคุณธรรมเคลื่อนตลาดเหมือนข้าวเปลือกหรือข้าวปลอดสารพิษ

การประชุมเตรียมการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ เศรษฐกิจพอเพียง : ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล
วันศุกร์ ที่ 10 พฤศจิกายน 2549 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุมเล็ก สำนักพิพิธภัณฑสถานและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

การประชุมเตรียมการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการ เศรษฐกิจพอเพียง : ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล ระหว่างวันพฤหัสบดี ที่ 23 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันจันทร์ ที่ 27 พฤศจิกายน 2549 จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และองค์กรต่างๆ อีก 11 องค์กร ในวันศุกร์ ที่ 10 พฤศจิกายน 2549 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมเล็ก สำนักพิพิธภัณฑสถานและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีหน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมประชุม เป็นการประชุมเพื่อเตรียมการรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมาเปิดงานนิทรรศการ และทรงเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรงานนิทรรศการ

ด้าน รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท รักษาการรองอธิการบดีฝ่ายทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้รับเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ เพื่อให้การจัดการงานนิทรรศการดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย

การประชุมวิชาการและนิทรรศการ“เศรษฐกิจพอเพียง: ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล”
วันพฤหัสบดีที่ 23 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันจันทร์ที่ 27 พฤศจิกายน 2549

ณ สำนักพิพิธภัณฑสถานและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ณ สำนักพิพิธภัณฑสถานและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ทรงเปิดการประชุมและทอดพระเนตรนิทรรศการ“เศรษฐกิจพอเพียง: ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล” เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 เวลา 09.00 น.

ซึ่งการจัดการครั้งนี้มีขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ 23 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันจันทร์ที่ 27 พฤศจิกายน 2549 ณ สำนักพิพิธภัณฑสถานและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เนื่องในปี 2549 นี้เป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับองค์กร 11 องค์กร ได้เห็นความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเป็นหลักการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ จึงจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่และขยายผลการวิจัยให้เกิดการใช้ประโยชน์ในวงการต่างๆ ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สาธารณชนในการดำเนินชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่ง ได้ร่วมงานการประชุมวิชาการและนิทรรศการ เศรษฐกิจพอเพียง : ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล ซึ่งอยู่ในส่วนนิทรรศการโซน 7 มีชื่อโซนว่า โซนวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ ภายในงานมีนิทรรศการทั้งหมด 7 โซนด้วยกัน

ผู้เข้าร่วมงานมาเยี่ยมชมบูธของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ อย่างสนใจ สถาบันฯ ได้มีการแจกเอกสารแนะนำประกอบด้วย การ์ตูน “เครือข่ายคุณค่า” ปากกาสถาบันฯ และอาหารว่างสำหรับผู้เยี่ยมชมบูธทุกคน

บูธข้าวคุณธรรม คนวิจัยข้าวคุณธรรม จ.ยโสธร มาร่วมงานตลอด 5 วัน ทั้งแจกข้าวคุณธรรมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดงาน

บูธ KU Shop by KU Outlet ร่วมขายสินค้าภายในงาน ได้มีผลิตภัณฑ์หลากหลายให้เลือก อาทิ น้ำดื่มตราเกษตร ข้าวคุณธรรม ผลิตภัณฑ์นมของศูนย์ผลิตภัณฑ์นม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สินค้า จากสถาบันอาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สินค้าพันธมิตร และอื่นๆ อีกมาก

บูธเครือข่ายอันดามัน จ.ภูเก็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายคุณค่าจากการวิจัยโครงการวิจัย การพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

นี่ก็เป็นอีกบูธหนึ่งที่เป็นผลลัพธ์จากการวิจัย โครงการวิจัย การพัฒนา
ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี บูธเครือข่ายบุญโคสันติสุข จ.ปัตตานี

การประชุมวิชาการ ภาคบ่ายวันพฤหัสบดี ที่ 23 พฤศจิกายน 2549 เวลา
13.30 – 16.30 น. ณ หอประชุมใหญ่ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบัน
วิชาการด้านสหกรณ์ ร่วมเวที การนำเสนอการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่ม
เครือข่ายสหกรณ์

การประชุมวิชาการ “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในระดับจังหวัดและ
เครือข่ายสหกรณ์” ในวันอาทิตย์ ที่ 26 พฤศจิกายน 2549 เวลา 09.00 – 12.30 น. ณ
หอประชุมใหญ่ เป็นการนำเสนอประสบการณ์/บทเรียน จากตัวอย่างจังหวัดที่
ดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจน และขับเคลื่อนขบวนการสหกรณ์ โดยทีมวิจัย
จังหวัดปัตตานี คุณนอรดิน เจะแล และทีมวิจัยจังหวัดภูเก็ต คุณพรหมโชติ ไครเวช
เป็นวิทยากร

การจัดเวทีเสวนาวิชาการ วันจันทร์ ที่ 27 พฤศจิกายน 2549 หัวข้อเสวนาเรื่อง “การสร้างสานเครือข่ายระหว่าง
ชุมชน สหกรณ์ และจังหวัด” ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 58 คน ดำเนินรายการโดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการ
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“แม้จะเหนื่อย และมีอุปสรรค
พวกเราก็รักจะทำงาน
ภายใต้ภารกิจของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
จะสานข่ายหาเพื่อนแท้...มาแก้สถานการณ์ งานสหกรณ์ไทย”

การเจรจาหรือสำหรับข้อตกลงความร่วมมือเชิงวิชาการ
ระหว่าง Cooperative College ประเทศอังกฤษ
และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ระหว่างวันที่ 11-21 สิงหาคม 2549

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการ
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เดินทางศึกษาดูงาน
Cooperative College ณ ประเทศอังกฤษ เพื่อหารือ
สำหรับข้อตกลงความร่วมมือเชิงวิชาการ ระหว่าง
วันที่ 11-21 สิงหาคม 2549

OF THE ORIGINAL MEMBERS
OF THE
ROCHDALE EQUITABLE PIONEERS' SOCIETY.

1. JAMES STANFORD 2. JOHN BENT 3. JAMES SMITHS 4. CHARLES HOWARTH 5. DAVID BRODIE 6. BENJ. REEMEN 7. JOHN BOY
8. ALICE WARRICK 9. JOHN COLLIER 10. SAMUEL BISHOP 11. WILLIAM COPPER 12. JAMES TWEEDEALE 13. JOSEPH SMITH

ทั้งนี้ Cooperative College และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ได้ลงนามความร่วมมือทางด้าน
วิชาการ ระยะเวลา 5 ปี เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2549

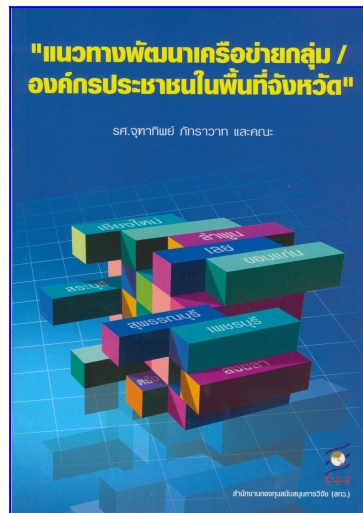

สื่อ/อุปกรณ์หนุนเสริมจากทีมประสานงานกลาง

1. การจัดทำแผนกลยุทธ์สหกรณ์

2. แนวทางพัฒนาเครือข่ายกลุ่ม/
องค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัด

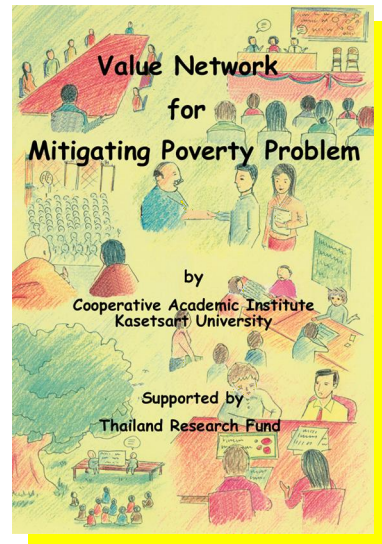

3. กรอบคิดการเชื่อมโยงเครือข่าย
คุณค่าเพื่อการแก้ปัญหาความ
ยากจน

4. Value Network for Mitigating Poverty Problem

5. เครื่อง่ายคุณค่าเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

6. วิดีทัศน์การพัฒนาสหกรณ์ไทย
ก้าวใหม่ในทศวรรษที่ 10

7. วิดีทัศน์ “แนวทางพัฒนาการ
เชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กร
ประชาชน”

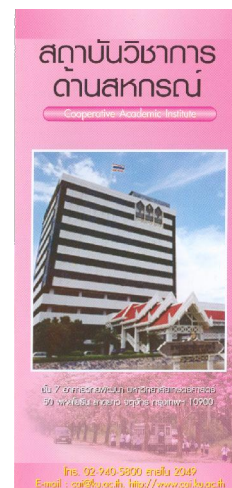

8. ซิดีข้อมูลเพื่อการดำเนินการ
โครงการวิจัย

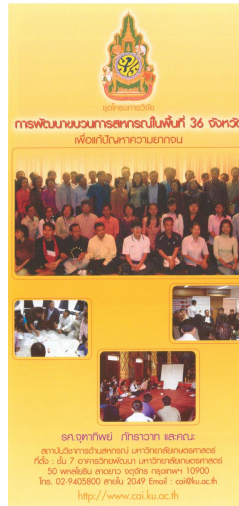
- ไฟล์นำเสนอสำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ kick off โครงการ
- ไฟล์บทสังเคราะห์ และตัวอย่างเครือข่ายในพื้นที่ 9 จังหวัด

9 โบชัวร์สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

- 10 -โบชัวร์ชุดโครงการวิจัยการพัฒนา
ขบวนการสหกรณ์ในพื้นที่ 36
จังหวัด
-โบชัวร์การเชื่อมโยงเครือข่าย
คุณค่าเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

11. สติ๊กเกอร์รณรงค์ร่วมฉลอง 100 ปี
การสหกรณ์ไทย

12. เว็บไซต์สถาบันวิชาการด้าน
สหกรณ์
www.cai.ku.ac.th

